



موسسه ملی تحقیقات سلامت  
جمهوری اسلامی ایران



بسمه تعالی

# مطالعه شاخص‌های چندگانه سلامت و جمعیت

## در جمهوری اسلامی ایران - ۱۳۸۹

### IrMIDHS

I.R. Iran Multiple Indicator Demographic and Health Survey 2010

## راهنمای مصاحبه‌گری

### برای پرسشنامه‌های خانوار، زنان و کودکان زیر ۵ سال

موسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

معاونت بهداشت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

شورای سیاستگذاری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

تهران، خیابان ایتالیا، نرسیده به خیابان قدس، شماره ۷۸، موسسه ملی تحقیقات سلامت، صندوق پستی: ۷۷۱۴-۱۴۱۵۵.

تلفن: ۸۸۹۹۱۱۱۲، دورنما: ۸۸۹۹۱۱۱۳

با مشارکت و همکاری:

معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

معاونت درمان وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه ها و دانشکده‌های علوم پزشکی کشور و شبکه‌های بهداشت و درمان

دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران

روابط بین‌الملل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

مرکز آمار ایران

صندوق کودکان ملل متحد

صندوق جمعیت ملل متحد

سازمان بهداشت جهانی

سازمان ثبت احوال کشور

جمعی از صاحب نظران دانشگاهی

تهران ، خیابان ایتالیا، نرسیده به خیابان قدس، شماره ۷۸، موسسه ملی تحقیقات سلامت، صندوق پستی: ۷۷۱۴-۱۴۱۵۵.

تلفن: ۸۸۹۹۱۱۱۲، دورنما: ۸۸۹۹۱۱۱۳

۳	..... کلیات
۴	..... چگونگی اداره مصاحبه
۶	..... پرسشنامه های بررسی و افراد واجد شرایط
	<b>چگونگی تکمیل پرسشنامه خانوار</b>
۱۱	..... اطلاعات خانوار - جدول اول
۱۴	..... برگه فهرست اعضای خانوار
۱۹	..... بیمه و اشتغال
۲۱	..... تحصیلات
۲۳	..... آب و بهداشت محیط
۲۷	..... مرگ و میر خانوار
۲۹	..... حادثه و معلولیت
۳۲	..... آمادگی مواجهه با مخاطرات و بلایا
۳۳	..... کار کودک
۳۴	..... تربیت کودک
۳۸	..... مالاریا
۳۹	..... پشه بند آغشته به حشره کش
۴۱	..... مشخصات خانوار
۴۶	..... اطلاعات خانوار - جدول دوم
	<b>چگونگی تکمیل پرسشنامه زنان</b>
۴۸	..... اطلاعات زنان
۵۱	..... مشخصات زن
۵۳	..... دسترسی به رسانه های گروهی و استفاده از فناوری ارتباطات / اطلاعات
۵۴	..... ازدواج و زندگی مشترک
۵۶	..... مرگ و میر کودک

۵۸	.....تاریخچه باروری
۶۲	.....پیشگیری از بارداری
۶۶	.....نیازهای برآورده نشده
۶۸	.....تمایل به بارداری در آخرین تولد
۷۰	.....بهداشت مادر و نوزاد
۷۷	.....نظام سلامت
۷۸	.....علائم بیماری
۷۸	.....ایدز
۸۱	.....استعمال دخانیات
۸۲	.....رضایت از زندگی
۸۵	.....بیماری های مزمن
۸۷	.....تقویم

#### چگونگی تکمیل پرسشنامه کودکان

۹۳	.....اطلاعات کودکان کمتر از ۴ سال و ۱۱ ماه و ۲۹ روز
۹۶	.....ثبت تولد
۹۷	.....سن
۹۹	.....تکامل سال های اولیه کودکی
۱۰۴	.....تغذیه با شیر مادر
۱۰۶	.....مصرف تنقلات کم ارزش
۱۰۶	.....مراقبت در زمان بیماری
۱۱۱	.....ایمن سازی
۱۱۴	.....مالاریا
۱۱۷	.....تن سنجی

## کلیات

گردآوری اطلاعات جامع و کامل و محاسبه شاخص ها در زمینه جمعیت و وضعیت سلامت آنان کلیدی ترین ابزار در راستای تدوین سیاست ها، مداخله ها و برنامه های ریزی های مناسب تر و منطبق تر با نیازهای جامعه محسوب می گردد. بدون تولید این گونه اطلاعات، نظام سلامت ممکن است پا در مسیری بی راهه نهاده و بدون در نظر گرفتن نیازهای واقعی، منابع را در مسیر غیر واقع و غیر اثربخش هزینه نماید.

در حال حاضر با عنایت به اهمیت اطلاعات در زمینه تدوین برنامه های توسعه فرهنگی و اقتصادی ۵ ساله خصوصاً برنامه پنجم، اجرای برنامه پزشک خانواده در شهر ها و توجه ویژه به طراحی مداخلاتی برای کاهش بی عدالتی در سلامت، تهیه و محاسبه شاخص های مهم سلامت از طریق انجام بررسی شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت یکی از اولویت های کشور می باشد. از سویی دیگر، ارائه شاخص های اهداف توسعه هزاره (MDGs) یکی از تعهدات بین المللی کشور مان بوده و جمهوری اسلامی را از نظر دست یابی به اهداف توسعه هزاره با سایر کشورها مقایسه می کند. لذا مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (IrMIDHS) با هدف تولید داده های معتبر و قابل اعتماد طراحی شده تا نتایج حاصل از آن در بخش های مختلف کشور از جمله سیاستگذاران سلامت در سطح ملی و استانی مورد استفاده قرار گیرد.

در این مطالعه خانوارهایی در سطح هر استان به طور تصادفی انتخاب شده و مورد مصاحبه قرار می گیرند. از این خانوارها، اطلاعاتی در زمینه های مختلف نظیر ویژگی های اجتماعی و اقتصادی خانوار، مرگ و میر، باروری، پوشش خدمات سلامت کودکان و زنان و اندازه های قد و وزن کودکان جمع آوری می شود.

با توجه به اهمیت دقت و صحت اطلاعات، مشارکت و همکاری موثر شما، به عنوان مصاحبه گر در این طرح بسیار حیاتی است. لذا ضروری است تا با نهایت توجه نسبت به جمع آوری اطلاعات مورد نیاز هر سوال و تکمیل پرسشنامه های مربوطه اقدام نمایید. رعایت مفاد این راهنما به شما کمک خواهد کرد تا بتوانید وظایف مورد انتظار را به طور مطلوب به انجام رسانید. همراه داشتن راهنمای مصاحبه گری در طول انجام کار الزامی است.

تاکید می شود که شما به عنوان مصاحبه گر نقش اصلی را در جمع آوری داده ها دارید و نتیجه نهایی از این مطالعه بستگی به نحوه مدیریت شما در طول مدت مصاحبه دارد. لذا بسیار مهم است که پرسش ها را به نحوی منسجم مطرح نمایید. به طور کلی، مسئولیت های شما به عنوان مصاحبه گر شامل موارد زیر است:

- شناسایی افراد واجد شرایط جهت پاسخگویی
- مصاحبه با همه افراد واجد شرایط
- کنترل مصاحبه های تکمیل شده برای حصول اطمینان از اینکه همه سؤالات پرسیده شده اند
- مراجعه مجدد جهت مصاحبه با افرادی که به دلایل مختلف در مراجعه های اول و دوم مصاحبه نشده اند
- حصول اطمینان از صحت اطلاعات داده شده به وسیله جلب تمرکز پاسخگو بر روی پرسش ها
- تهیه یادداشت های توصیفی درباره مشکلات بوجود آمده در محل مشاهدات هر پرسشنامه

## چگونگی اداره یک مصاحبه

مصاحبه گر و فرد پاسخگو با هم غریبه هستند، بنابراین برای شروع انجام مصاحبه باید با فرد پاسخگو ارتباط برقرار کنید. اولین برداشت فرد پاسخگو از شما، تمایل او برای شرکت در این بررسی را تحت تاثیر قرار می دهد.

اولین کاری که در برخورد با پاسخگو باید انجام دهید این است که خودتان را معرفی کنید. باید هنگام معرفی خود، رفتار تان کاملاً دوستانه باشد. ابتدا نامتان را بگویید و خاطر نشان کنید که از طرف وزارت بهداشت آمده اید. موضوع بررسی و اینکه پاسخگو باید چه کاری انجام دهد را بیان کنید. توصیه می شود از گفتگوهای طولانی که ارتباطی با موضوع بررسی ندارد، خودداری کنید.

سؤال هایتان را آهسته و واضح بپرسید و مطمئن شوید که پاسخگو سؤال ها را درک می کند. بعد از طرح هر سؤال صبر کنید و به پاسخگو فرصت فکر کردن بدهید. اگر پاسخگو با عجله پاسخ دهد و یا نتواند به افکار خود شکل دهد، ممکن است سؤال را با "نمی دانم" جواب دهد و یا پاسخ دقیق ندهد.

رعایت نکات زیر شما را در چگونگی اداره یک مصاحبه راهنمایی می کند:

- مطمئن شوید که هدف اصلی بررسی و سؤالات را درک کرده اید. این مطلب به شما کمک می کند تا تشخیص دهید که پاسخ هایی که دریافت می کنید کافی هستند یا خیر.
- زمان مصاحبه گری را در نظر داشته باشید و برای مدت زمان طولانی صحبت نکنید و نیز در طول مصاحبه عجله به خرج ندهید.
- سؤالات را دقیقاً همان طور که نوشته شده است بپرسید. حتی تغییرات کوچک در جمله بندی می تواند مفهوم سؤال را تغییر دهد.
- سؤالات را به همان ترتیبی که در پرسشنامه آمده است، بپرسید. ترتیب سؤالات را تغییر ندهید.
- همه سؤالات را بپرسید حتی اگر پاسخگو جواب دو سؤال را در یک بار به شما بدهد. شما می توانید توضیح دهید که شما باید هر سؤال را به طور جداگانه بپرسید و یا بگویید "فقط برای اینکه مطمئن شوم..." و یا "فقط برای یادآوری مجدد..." و سپس سؤال را مجدداً بپرسید.
- کمک کنید تا پاسخگو احساس راحتی کند ولی مطمئن شوید که پاسخ سؤالات را پیشنهاد نمی کنید. برای مثال، به زن پاسخگو کمک نکنید تا روش های مختلف پیشگیری از بارداری را به یاد آورد.
- هیچ سؤالی را بدون پاسخ نگذارید مگر اینکه در پرسشنامه برای صرف نظر کردن از آن دستورالعملی داشته باشید. کامل کردن سؤالهایی که پاسخ آنها خالی گذاشته می شوند بعداً دشوار خواهد بود. ممکن است بعداً فکر کنید که این سؤال را فراموش کرده اید. فقط برای سؤالهایی که گزینه "0" (صفر) دارند، "0" را منظور کنید. فقط برای پرسشهایی که پاسخ آنها با نمی دانم داده شده است و مطمئن هستید که برای این سؤال پاسخی از پاسخگو نخواهید گرفت، می تواند گزینه «نمی دانم» را انتخاب کنید. اگر در سؤالی پاسخگو هیچ یک از گزینه های موجود را انتخاب نکرد، مثلاً اگر در سؤالی گزینه "نمی دانم" وجود نداشت و فرد نتوانست از بین گزینه های موجود، یکی را انتخاب نماید، در چنین موردی این مطلب را در پرسشنامه با یک یادداشت مشخص کنید.
- جواب ها را بلافاصله هنگامی که پاسخگو به شما پاسخ می دهد، ثبت کنید. هیچ وقت به یادداشت کردن پاسخ ها در دفترچه یادداشت برای بازنویسی بعدی آنها اعتماد نکنید.
- پیش از ترک خانوار، همه پرسشنامه را مجدداً بررسی کنید و مطمئن شوید که تمام پرسشنامه ها درست تکمیل شده است.

• از پاسخگو به خاطر همکاری و وقتی که برای مصاحبه در اختیار شما قرار داده است، تشکر کنید. راه را برای مصاحبه بعدی باز بگذارید، مثلاً بگویید: "اگر سوالی داشته باشیم، ممکن است مجدداً مراجعه کنیم." به جز زمان لازم برای مصاحبه از ماندن بی مورد در خانوار پاسخگو خودداری کنید، حتی اگر پاسخگو بسیار صمیمی و خوش برخورد باشد.

## جزئیات بیشتر درباره انجام مصاحبه

### ☺ تأثیر خوب در ابتدای مصاحبه

اولین احساسی که در پاسخگو به وجود می‌آورد ناشی از ظاهر شماست. طرز لباس پوشیدن شما می‌تواند روی موفقیت و یا عدم موفقیت شما در انجام مصاحبه تأثیر بگذارد. بنابراین آراسته و ساده لباس بپوشید. ایجاد احساس آرامش در اولین ارتباط با پاسخگو اهمیت زیادی دارد. با انتخاب عبارات مناسب می‌توانید ذهن پاسخگو را آماده کنید. مصاحبه را با کسب اجازه از پاسخگو آغاز کنید و روند معرفی را همانگونه که در پرسشنامه آمده است، انجام دهید. اگر لازم شد به پاسخگو بگویید که این بررسی به برنامه ریزی کشور در توسعه سلامت افراد جامعه کمک خواهد کرد و از او به خاطر همکاری تشکر کنید.

### ☺ با پاسخگو ارتباط برقرار کنید

برای متقاعد کردن پاسخگوی بی‌میل به شرکت در مصاحبه آماده شوید. اگر پاسخگو از مصاحبه کردن امتناع کرد، دلایل آن را در صورت امکان در پرسشنامه ذکر کنید. به خاطر داشته باشید که در تمام مدت آرامش خود را حفظ کرده و مودب باشید. چنانچه در زمان مراجعه، فرد پاسخگو به دلیل گرفتاری نتواند در مصاحبه شرکت کند، زمان مصاحبه را بر اساس درخواست او تغییر دهید، مثلاً می‌توانید ترتیب انجام مصاحبه با خانوارهای درون خوشه را جابجا کنید. در نظر داشته باشید که در چنین موردی شماره ردیف خانوار را تغییر ندهید و تنها ترتیب زمانی انجام مصاحبه را جابجا کنید.

### ☺ همیشه برخورد مثبت داشته باشید

هرگز رفتار عذرخواهانه نداشته باشید و از عباراتی مثل "آیا شما خیلی گرفتار هستید؟" استفاده نکنید. چون چنین سؤالاتی شخص را کاملاً به سمت امتناع از پاسخگویی هدایت می‌کند. قبل از شروع به کار بهتر است به پاسخگو بگویید: "می‌خواهم چند سؤال از شما بپرسم."

### ☺ تأکید کنید که تمام اطلاعات جمع‌آوری شده محرمانه باقی خواهد ماند

تأکید کنید تمام اطلاعاتی که جمع‌آوری می‌شود محرمانه باقی خواهد ماند. در توضیح منظورتان از کلمه "محرمانه" بگویید که "برای هیچ هدف خاصی از پاسخگو نامی برده نمی‌شود و تمام اطلاعات جمع‌آوری شده از مصاحبه شوندگان با هم ادغام شده و گزارشی کلی نوشته خواهد شد". هرگز در حضور پاسخگو از سایر مصاحبه‌شوندگان نام نبرید و یا پرسشنامه را برای دیگر مصاحبه‌گران یا ناظر خود نخوانید. این موضوع خود به خود، اعتماد پاسخگو به شما را از بین می‌برد.

### ☺ پاسخهای کافی و درست را پرس و جو کنید

مصاحبه گر باید پاسخ ها را همانگونه که در پرسشنامه ذکر شده، بیان کند. اگر مصاحبه گر تشخیص دهد که پاسخی با دیگر پاسخ ها هم خوانی ندارد، باید با پرسیدن سؤالات غیر مستقیم یا سؤالات اضافی مطلب را روشن نماید. از این روند در پرسشنامه تحت عنوان پرس و جو یاد شده است. طی فرایند پرس و جو، سؤالات باید به گونه ای مطرح شوند که پاسخگو را به مسیر خاصی برای پاسخگویی هدایت نکند. مطمئن شوید که معنی سؤالات اصلی تغییر نکرده است.

صبر کنید و به پاسخگو فرصت بدهید تا موارد سخت را به یاد آورد، مثلاً به یاد آوردن تاریخ آخرین سقط، ممکن است زمانبر باشد. از پرسشنامه همانند ابزاری برای هم صحبتی با پاسخگو استفاده کنید. سعی کنید پاسخ سؤالات را بفهمید و به خاطر بسپارید و اگر متوجه ناهمخوانی در پاسخ های او شدید، سؤال خود را دوباره تکرار کنید. ممکن است شما پاسخ ها را اشتباه تعبیر کرده باشید.

### ☺ به سؤالات پاسخگو پاسخ دهید

ممکن است پاسخگو قبل از موافقت به پاسخ دادن به سؤالات، از شما بپرسد که چرا او را برای این بررسی انتخاب کرده اید و یا آیا این بررسی برای خود او فایده ای دارد یا خیر. با رضایت و مستقیماً به سؤال او پاسخ دهید. ممکن است پاسخگو درباره مدت زمان مصاحبه، اظهار نگرانی کند. با او صادق باشید و بگویید که زمان مصاحبه دقیقاً چقدر طول خواهد کشید.

### ☺ با پاسخگو به تنهایی مصاحبه کنید

حضور شخص سوم در هنگام مصاحبه مانع دست یابی شما به پاسخ های درست و صادقانه می شود. پس بسیار مهم است که با پاسخگو به صورت خصوصی مصاحبه کرده و تمام سؤالات فقط توسط خود شخص پاسخ داده شود. این نکته به خصوص در مورد پرسشنامه زنان که شامل برخی موضوعات خصوصی و یا شخصی می شود، حائز اهمیت است و لازم است که پرسشنامه زنان توسط مصاحبه گر زن تکمیل شود. در مواردی که شخص سوم حضور دارد به پاسخگو توضیح دهید که برخی از سؤالات شخصی و خصوصی زمانی که او تنهاست، مطرح خواهد شد.

### ☺ به مصاحبه شوندگان دودل و مردد کمک کنید

در برخی شرایط ممکن است پاسخگو به راحتی جمله " نمی دانم " را به زبان بیاورد، یک پاسخ غیر مرتبط بدهد، طوری رفتار کند که گویی خسته شده و یا پاسخ های متناقض بدهد. در این موارد سعی کنید به بهترین نحو او را به پاسخگویی علاقمند کنید. زمانی را با او راجع به موضوعات غیرمرتبط بحث کنید (مثلاً راجع به شهر یا روستای او، آب و هوا و یا فعالیت های روزانه او صحبت کنید).

## پرسشنامه های بررسی و افراد واجد شرایط

در این مطالعه برای هر یک از خانوارهای منتخب، پرسشنامه های خانوار، زنان ( در صورت وجود زن ۱۵ تا ۵۴ ساله) و کودکان ( در صورت وجود کودک زیر ۵ سال) تکمیل می شود.

☺ پرسشنامه خانوار: در برگزیده بخش هایی جهت اخذ اطلاعات از کلیه اعضای خانوار است. بخش اطلاعات خانوار، جهت ثبت اطلاعاتی در خصوص محل سکونت خانوار، نام سرپرست و کد ملی وی، نتیجه مصاحبه خانوار و تعداد زنان و کودکان واجد شرایط مصاحبه به همراه اطلاعاتی در رابطه با



مصاحبه کننده، بازبین میدانی، ناظر دانشگاهی/ میدانی و مسئول ورود اطلاعات در نظر گرفته شده است. در بخش فهرست اعضای خانوار این پرسشنامه اطلاعاتی از قبیل نام، نسبت خویشاوندی، جنس، سن برای تمام اعضای خانوار و اطلاعاتی در خصوص در قید حیات بودن والدین و نیز مادر یا مراقب کودک برای افراد زیر ۱۷ سال کسب خواهد شد. این پرسشنامه همچنین دارای بخش های بیمه و اشتغال، تحصیلات، آب و بهداشت محیط، مرگ و میر خانوار، حادثه و معلولیت، آمادگی مواجهه با مخاطرات و بلایا، کار کودک، تربیت کودک، مالاریا و پشه بند آغشته به حشره کش (در استان های سیستان و بلوچستان، هرمزگان و کرمان) مشخصات خانوار و در انتها مشاهدات مصاحبه گر، بازبین میدانی و ناظر دانشگاهی/ میدانی می باشد. از طریق پرسشنامه خانوار این امکان فراهم می گردد تا مصاحبه گر، زنان و کودکان واجد شرایط پرسشگری اختصاصی بر اساس پرسشنامه های زنان و کودک را شناسایی نماید. زنان ۱۵ تا ۵۴ سال و کودکان زیر ۵ سال (۴ سال و ۱۱ ماه و ۲۹ روز) تمام خانوارهایی که برای مصاحبه انتخاب شده اند، باید جداگانه و با استفاده از پرسشنامه های اختصاصی، مورد مصاحبه قرار گیرند.

● **پرسشنامه اختصاصی زنان:** بعد از شناسایی زنان واجد شرایط خانوار، از پرسشنامه اختصاصی زنان برای مصاحبه استفاده خواهد شد. پرسشنامه زنان اطلاعاتی در زمینه های اطلاعات کلی خوشه و خانواری که زن در آن سکونت دارد، مصاحبه گر ناظر دانشگاهی/ میدانی و نتیجه مصاحبه، مشخصات زن، دسترسی به رسانه های گروهی و استفاده از فناوری اطلاعات، ازدواج و زندگی مشترک، مرگ و میر کودک، تاریخچه باروری، پیشگیری از بارداری، نیازهای برآورده نشده، تمایل به بارداری در آخرین بارداری، بهداشت مادر و کودک، پیشگیری از بارداری، پاسخگویی نظام سلامت، علائم بیماری، ایدز و HIV، استعمال دخانیات، رضایت از زندگی، بیماری های مزمن، مشاهدات مصاحبه گر، بازبین میدانی و ناظر دانشگاهی/ میدانی را شامل می شود.

● **پرسشنامه اختصاصی کودکان:** از این پرسشنامه برای اخذ اطلاعات در خصوص کودکان زیر ۵ سال (۴ سال و ۱۱ ماه و ۲۹ روز) استفاده می شود. این پرسشنامه شامل بخش های اطلاعات کلی خوشه و خانواری که کودک بدان تعلق دارد، مصاحبه گر و ناظر دانشگاهی/ میدانی و نتیجه مصاحبه، ثبت تولد، سن، تکامل سالهای اولیه کودکی، تغذیه با شیر مادر، مصرف تنقلات کم ارزش، مراقبت از بیماری، مالاریا (در استان های سیستان و بلوچستان، هرمزگان و کرمان)، ایمن سازی، تن سنجی و مشاهدات مصاحبه گر، بازبین میدانی و ناظر دانشگاهی/ میدانی می باشد.

برای پیدا کردن خانوار هایی که باید مورد مصاحبه قرار گیرند، ناظر دانشگاهی/ میدانی تیم یک لیست از این خانوارها را به شما خواهد داد. در مورد هر خانوار منتخب، پر کردن پرسشنامه را باید از طریق مصاحبه با یک عضو بزرگسال مطلع خانوار شروع کنید. همه بخش های پرسشنامه خانوار، توسط این فرد، پاسخ داده خواهد شد، از جمله بخش های مرتبط با جمع آوری اطلاعات از دیگر اعضای خانوار (به عنوان مثال وضعیت تحصیلات).

در این پرسشنامه، منظور از فرد بزرگسال، افراد بالای ۱۵ سال است. با این حال ممکن است اعضای بسیار جوان خانواده (کمتر از ۱۸ سال) ایده آل ترین فرد برای مصاحبه نباشند. بنابراین در مواردی که فرد بزرگسال دیگری با سن بیشتر (به عنوان مثال پدر و یا مادر فرد ۱۵ ساله) برای مصاحبه در دسترس است، ترجیحاً آن فرد را برای مصاحبه انتخاب کنید که احتمالاً در مورد خانواده اطلاعات بیشتری دارد. مصاحبه با سرپرست خانواده اجباری نیست و شما ملزم به مصاحبه با او نیستید.

باید فقط یک نفر پاسخگوی پرسشنامه خانوار باشد و بقیه اعضای خانوار لازم نیست به هیچ یک از قسمت های پرسشنامه خانوار پاسخ دهند. همچنین از پاسخگو انتظار می رود که ترجیحاً درمورد پرسش های بدیهی (مثل سن و تحصیلات اعضای خانواده)، نیازی به مشورت با سایر اعضای خانوار نداشته باشد. اما اگر به نظر شما اینکار تأثیر جدی در روند پاسخگویی به پرسشنامه دارد، می توانید به پاسخگو اجازه دهید تا برای حصول اطلاعات صحیح از سایر اعضای خانوار سؤال کند. (مثل اطلاعات مربوط به سن که ممکن است روی واجد شرایط بودن برخی از افراد خانوار برای پاسخ گویی به پرسشنامه های اختصاصی تأثیر گذار باشد، یا بخش هایی که شاخص سن در آن مهم است مثل تحصیلات و یا کار کودک).

پس از تکمیل پرسشنامه خانوار، یک گروه مشخص از زنان ( ۱۵ تا ۵۴ ساله) و مادران و مراقبان اصلی کودکان زیر ۵ سال مشخص می شوند که باید برای آنها پرسشنامه های اختصاصی تکمیل شود.

• توجه داشته باشید که باید با تمام زنان ۱۵ تا ۵۴ ساله یک خانوار به صورت جداگانه مصاحبه نمایید و برای هر یک پرسشنامه اختصاصی زنان را تکمیل کنید.

• باید پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال را از طریق مادر و یا مراقبی که در آن خانوار زندگی می کند، تنظیم نمایید. اگر مادر در فهرست اعضای خانوار نباشد، مراقب اصلی به عنوان شخص آگاه باید به پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال پاسخ دهد.

این افراد پس از تکمیل فرم فهرست اعضای خانوار پرسشنامه خانوار مشخص خواهند شد.

حتی اگر به خانواری مراجعه کرده اید که هیچ یک از اعضای آن واجد شرایط پاسخگویی به پرسشنامه های اختصاصی نیستند (پرسشنامه اختصاصی برای زنان و پرسشنامه اختصاصی برای کودکان زیر پنج سال)، باز هم باید سؤالاتی در ارتباط با خانوار از یک عضو بزرگسال مطلع خانوار بپرسید و پرسشنامه خانوار را تکمیل کنید.

اگر هنگام مراجعه برای مصاحبه، هیچ کس در محل سکونت حضور نداشت، از همسایگان بپرسید که آیا در این محل کسی زندگی می کند یا خیر. اگر خانواده ای در آن سکونت دارد از همسایگان بپرسید که اعضای آن چه زمانی مراجعت خواهند کرد. با بازبین میدانی تیم برای مراجعه مجدد به محل سکونت، پس از مراجعت اعضای خانوار، هماهنگی های لازم را به عمل آورید. جهت به حداکثر رساندن تکمیل پرسشنامه ها در خانوارهایی که در زمان مراجعه تیم، در منزل حضور ندارند، برگه های طراحی شده است که در آن زمان و ساعت مراجعه بعدی تیم، درج می شود. در صورت عدم حضور خانوار این برگه را به داخل منزل خانوار بیاندازید و از همسایگان بخواهید در صورت امکان زمان مراجعه بعدی شما را به خانوار اطلاع دهند. همه برنامه ها را روی برگه کنترل خوشه خود یادداشت کنید و زمان بازگشت خود را روی اولین صفحه پرسشنامه بنویسید (اطلاعات خانوار). هرگز خانوار دیگری را جایگزین این خانوار نکنید.

اگر هیچ بزرگسالی در محل سکونت نیست، زمان دیگری را برای مراجعه مجدد هماهنگ کنید. با مراقب موقت کودک، مثل پرستار کودک؛ مصاحبه نکنید. با افرادی که به طور دایم در آن محل سکونت زندگی نمی کنند، مصاحبه نکنید.

قبل از اینکه نتیجه نهایی مصاحبه در پرسشنامه خانوار را با کد "در منزل نیست" مشخص کنید، باید حداقل ۳ بار برای بازدید، به آن خانوار مراجعه کرده باشید، ممکن است مواردی باشد که خانوار برای مدت طولانی از محل سکونت دور بوده و یقیناً در طول مدت اجرای مطالعه حضور نخواهد داشت و ممکن است ۳ بار بازدید ضرورتی نداشته باشد. در چنین مواردی، تصمیم نهایی باید توسط ناظر شما گرفته شود و دلایل آن به طور کامل در برگه کنترل خوشه ثبت شود.

اگر زن واجد شرایط مصاحبه در دسترس نیست و یا در منزل حضور ندارد، زمان بازگشت او را از همسایه و یا اعضای خانواده بپرسید. آن را روی جدول اطلاعات زن یادداشت کنید، بر اساس دستورالعمل های ناظران در زمان تعیین شده برای مصاحبه با زن، مجدداً مراجعه کنید. در مورد پرسشنامه زن، از هیچ شخص دیگری به جز همان زن واجد شرایط پاسخ سؤال ها را نپذیرید.

شخصی که برای پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال مصاحبه می شود باید مادر کودک و یا مراقب اصلی کودک (اگر مادر در آن خانوار سکونت ندارد و یا از دنیا رفته است) باشد. فقط اگر مادر کودک زنده نیست و یا زنده است ولی با خانوار زندگی نمی کند (جای دیگری زندگی می

کند) شما باید با مراقب اصلی کودک در آن خانوار مصاحبه کنید. اگر مادر و یا مراقب اصلی برای مصاحبه در دسترس نبوده و یا در منزل نیست، باید مشخص کنید که چه زمانی در دسترس خواهد بود و به محل سکونت باز خواهد گشت. اگر آن شخص در همان روز در دسترس نبوده و یا باز نخواهد گشت، مشخص کنید چه زمانی مصاحبه با او امکان پذیر است.

اگر کودک زیر ۵ سال در دسترس نیست اما مادر/مراقب اصلی حاضر است، پرسشنامه کودک زیر ۵ سال را کامل کنید ولی آخرین بخش آن را (تن سنجی) کامل نکنید. اگر بعد از سه بار مراجعه به خانوار، هنوز کودک در دسترس نبود، نتیجه را در سؤال AN2 تحت عنوان "کودک در محل نیست" ثبت کنید.

اگر نمی توانید محل خانواری را پیدا کنید و یا نمی توانید مصاحبه ای را کامل کنید و نسبت به قدم بعدی تردید دارید، از ناظران سؤال کنید. همیشه گزارش مواردی را که بازدید کردید و هیچکس در محل سکونت نبود روی «برگه کنترل خوشه» خود ثبت کنید و آنها را نگهدارید. اگر امکان مصاحبه با زن واجد شرایط وجود ندارد، این مطلب را در قسمت "اطلاعات زن" در پرسشنامه ثبت کنید. اگر امکان مصاحبه با مادر/مراقب اصلی وجود ندارد این مطلب را در "اطلاعات کودک زیر ۵ سال"، در پرسشنامه کودک زیر ۵ سال ثبت کنید. در همه قسمتهای پرسشنامه از یک سیستم کدگذاری و طراحی استاندارد استفاده شده است که شامل موارد زیر است: از حروف معمولی، برای سؤالاتی که از فرد پاسخگو پرسیده می شوند استفاده میشود. حروف مایل، برای دستورالعمل های مصاحبه کنندگان استفاده می شود. حروف مایل داخل پرانتز، کلماتی که در زمان مناسب بوسیله مصاحبه گر می تواند به کار برده شود.

## دستورالعمل های ارجاع سؤالات

دستورالعمل ارجاع در پرسشنامه ها برای راهنمایی شما جهت جلوگیری از پرسیدن سؤالات نامربوط از فرد پاسخگو ارائه شده است. برای مثال، در سؤال WS9، شما باید بپرسید که آیا توالد با خانوار های دیگر مشترک است. اگر پاسخ "خیر" است دستورالعمل حذف برای رفتن به بخش بعدی است، به طوری که WS10 و WS11 از فرد پاسخگو پرسیده نمی شود (در خصوص این که آیا توالد با خانوارهای دیگر به صورت مشترک استفاده می و این که آیا آن توالد عمومی است و چه تعداد خانوار از این توالد استفاده می کنند). ارجاع ها بسیار مهم هستند، چرا که یک ارجاع اشتباه ممکن است منجر به پرسیدن سؤال نامناسب از فرد پاسخگو یا حذف نادرست کل قسمتی که باید پاسخ داده شود، گردد.

## انواع سؤالات

برخی از سؤالات به عنوان یک غربالگر (فیلتر) عمل می کنند. اینها در واقع سؤال هایی نیستند که از پاسخگو پرسیده شوند، بلکه معیارهایی هستند که مصاحبه گر از آنها برای پرسش از تعدادی از سؤال های بدیهی و ارجاع به محل مناسب استفاده می کند.

- قسمت هایی که پیش زمینه آنها خاکستری روشن است، آن دسته از سؤالات و غربالگرها را نشان می دهد که نباید از پاسخگو پرسیده شوند ولی باید بر اساس پاسخ ها و مشاهدات قبلی کدگذاری شوند.

• حروف به منظور نشان دادن گزینه ها در سؤالاتی استفاده می شود که می تواند چند پاسخ مورد قبول داشته باشد و کدگذاری شود. اعداد هم برای نشان دادن گزینه های سؤالاتی استفاده می شوند که فقط یک پاسخ کدگذاری می شود. سؤالات بیشتر از این گونه هستند.

• در مورد پاسخ هایی که با عدد مشخص می شوند ، اعداد "۸" ، "۹۸" ، "۹۹۸" و "۹۹۹۸" برای نشان دادن پاسخ هایی است که با " نمی داند" مشخص می شوند. اعداد "۶" ، "۹۶" ، "۹۹۶" و "۹۹۹۶" برای نشان دادن "سایر" جواب ها است.

• فهرست ها: این ها لیستی از اطلاعات جمع آوری شده در زمینه موضوعات یکسان در مورد افراد مختلف است. مثلاً بخش تحصیلات در این لیست قرار می گیرد که سطح تحصیلات و اطلاعات بدست آمده برای تمام اعضای بالای ۵ سال خانوار جمع آوری می شود.

• دستورالعمل های ارجاع: قاعده ارجاع در سمت چپ پاسخ ها (به استثنای جداول) و معمولاً در ستون ارجاع تنظیم شده است و شماره سؤال هایی که مصاحبه گر باید به آنها مراجعه کند را نشان می دهد. (WS6 ⇨ ۱۱)

• بررسی ها: بررسی ها برای طرح سؤالات بیشتر از پاسخگو بکار برده می شود و به شکل کلمه "بررسی کنید" و یا طرح سؤال "چیز دیگری هم هست؟" نمایش داده می شوند.

• ممکن است زیر یک کلمه در متن سوال خط کشیده شده باشد. این گونه سؤالات یا بر یک نکته تأکید دارند و یا برای حصول اطمینان از این است که شما فراموش نکنید با پرسیدن این سؤال دقیقاً به دنبال چه هستید. برای مثال در سؤال WS1 کلمه "اصلی" که به صورت برجسته مشخص شده برای تأکید بر اینست که فقط یک منبع آب آشامیدنی باید انتخاب شود.

کد پاسخ هایی که با "سایر" مشخص می شوند تقریباً همیشه (مشخص نمایید) به همراه دارند. یعنی سؤالی که در پاسخ آن کد گزینه "سایر" انتخاب شده است باید پاسخ دقیق آن نیز قید شود.

#### ثبت اطلاعات در پرسشنامه

☒ برای تکمیل پرسشنامه فقط از خودکار آبی استفاده نمایید.

☒ با خط خوانا بنویسید.

☒ اطلاعات مربوط به جداول را بین دو خط بنویسید.

☒ توضیحات مربوط به کد "سایر" را به صورت کامل و قابل تفکیک برای مراحل بعدی کد گذاری و استخراج بنویسید.

☒ اعداد مربوط به کدها را بسیار دقیق، کاملاً کتابی بنویسید و از نوشتن آنها به صورت شکسته و یا خلاصه خودداری کنید.

## چگونگی تکمیل پرسشنامه خانوار

هدف از پرسشنامه خانوار، جمع آوری اطلاعات در مورد ویژگی های عمومی جامعه و خانوارها است. از این پرسشنامه برای جمع آوری اطلاعات مهمی در مورد تعدادی از شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت، شناسایی زنان واجد شرایط برای انجام مصاحبه با استفاده از پرسشنامه اختصاصی زنان و شناسایی مادر یا سرپرست اصلی کودکان زیر پنج سال برای انجام مصاحبه با استفاده از پرسشنامه اختصاصی کودکان زیر پنج سال استفاده خواهید کرد.

سوالات پرسشنامه خانوار را از سرپرست خانوار و یا از مطلع ترین فرد خانوار بپرسید.

برای تکمیل کدهای مربوط به استان، شهرستان و منطقه از اطلاعات مندرج در پوشه نقشه و فرم فهرست برداری استفاده کنید.

### کد شناسایی خانوار

این کد شامل ۱۱ مربع است که به ترتیب از سمت چپ، دو مربع به کد استان، دو مربع به کد شهرستان، یک مربع به کد منطقه، چهار مربع به شماره خوشه و دو مربع آخر به شماره ردیف خانوار در خوشه تعلق می گیرد. همه این اطلاعات را از روی فرم فهرست برداری منتقل کنید و این کد را که در قسمت بالای پرسشنامه خانوار وجود دارد، عیناً به بالای پرسشنامه اختصاصی زنان ۱۵ تا ۵۴ سال و پرسشنامه اختصاصی کودکان زیر پنج سال منتقل کنید.

### بخش اطلاعات خانوار

اطلاعات خانوار شامل دو جدول است؛ جدول اول (HH1 تا HH14) که در زیر کد شناسایی خانوار در صفحه نخست پرسشنامه خانوار قرار دارد و جدول دوم (HH15 تا HH30) که در قسمت انتهایی پرسشنامه خانوار؛ بالای قسمت مشاهدات تعبیه شده است. جدول صفحه اول قبل از مصاحبه تکمیل می گردد. بعد از اینکه خانوار را مشخص کردید، اطلاعات مورد نیاز این جدول توسط ناظر دانشگاهی/ میدانی به شما داده خواهد داد. اطلاعات جدول دوم در انتهای کار و پس از آن که تمام پرسشنامه ها برای خانوار کامل شد، تکمیل می گردد. در سوالات زیر، کد استان، کد شهرستان، کد منطقه، شماره خوشه و شماره ردیف خانوار را عیناً از روی کد شناسایی خانوار ثبت کنید.

#### HH1. نام استان

نام استان را وارد کنید.

#### HH2. کد استان

کد استان را با نظر ناظر دانشگاهی/ میدانی وارد کنید.

#### HH3. نام شهرستان

نام شهرستان را وارد کنید.

#### HH4. کد شهرستان

کد شهرستان را با نظر ناظر دانشگاهی/ میدانی وارد کنید.

#### HH5. نام شهر / روستا

نام شهر / روستا را با نظر ناظر دانشگاهی/ میدانی وارد کنید.

#### HH6. کد منطقه

کد منطقه شامل شهر و روستا است. دور شماره گزینه مرتبط دایره بکشید. البته این اطلاعات از پیش تعیین شده اند و شما مجبور به تشخیص و تفکیک آنها نیستید.

تعاریف زیر در این راستا می تواند کمک کننده باشد:

کد "۱" - شهر: کلیه مناطقی که در زمان سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ دارای شهرداری بوده است و یا در فاصله سرشماری تا زمان پرسشگری دارای شهرداری شده اند به عنوان نقطه شهری منظور شود.

کد "۲" - روستا: منظور از روستا کلیه نقاطی است که در زمان سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ و یا بعد از آن دارای شهرداری نبوده و به عنوان نقاط روستایی کشور منظور شده است.

#### **HH7. شماره خوشه**

شماره خوشه را با نظر ناظر دانشگاهی/ میدانی وارد کنید.

#### **HH8. شماره ردیف خانوار**

شماره ردیف خانوار را با نظر ناظر دانشگاهی/ میدانی وارد کنید.

#### **HH9. تعداد خانوار در مکان**

تعداد خانوار در مکان را طبق نظر ناظر دانشگاهی/ میدانی وارد کنید.

#### **HH10. آدرس پستی خانوار**

منظور نشانی پستی خانوار است. نشانی پستی خانوار را دقیق ثبت کنید.

#### **HH11. تاریخ مراجعه**

تعداد مراجعات به خانوار برای انجام مصاحبه حداکثر ۳ بار در نظر گرفته شده است. تاریخ اولین مراجعه را با خودکار آبی در اولین ستون (سمت راست)، وارد کنید. در صورتی که مصاحبه در اولین مراجعه به پایان نرسیده و یا به دلیلی مصاحبه انجام نشده و نیاز به مراجعه مجدد برای به پایان رساندن مصاحبه است، تاریخ مراجعه بعدی را در دومین ستون با مداد یادداشت نمایید و در هنگام دومین مراجعه این تاریخ را با خودکار آبی در این ستون وارد نمایید. به همین ترتیب چنانچه در دومین مراجعه نیز موفق به تکمیل مصاحبه نشدید، تاریخ سومین مراجعه را با مداد در سومین ستون (سمت چپ) یادداشت کنید و در هنگام مراجعه سوم این تاریخ را با خودکار در این ستون بنویسید. به یاد داشته باشید که آخرین تاریخ ثبت شده، تاریخ پایان تکمیل پرسشنامه ها و یا زمانی را که علیرغم عدم انجام مصاحبه، تصمیم به متوقف ساختن انجام مصاحبه گرفته باشید را مشخص می نماید.

توجه: زمان های مراجعه به خانوار باید در روزها و ساعات مختلف انجام شود و برای انتخاب زمان مناسب بهتر است از همسایگان درباره زمان حضور خانوار تحقیق شود و هم چنین برگه ای که در آن زمان و ساعت مراجعه بعدی درج شده است را به داخل منزل خانوار بباندازد و از همسایگان بخواهید در صورت امکان زمان مراجعه بعدی شما را به خانوار اطلاع دهند.

#### **HH12. نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی مصاحبه گر**

در هر بار مراجعه، نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی خود را در قسمت های پیش بینی شده یادداشت نمایید.

#### **HH13. کد نتیجه**

پس از اتمام مصاحبه، کد نتیجه را بر اساس کدهای نتیجه مصاحبه خانوار (HH13, HH22) که در ذیل آمده است وارد نمایید.

#### **HH13, HH22. نتیجه مصاحبه با خانوار**

"کامل انجام شد": اگر پرسشنامه خانوار تکمیل شده است، گزینه "۰۱" را انتخاب کنید.

"در زمان بازدید هیچ یک از اعضای خانوار یا هیچ فردی که قادر به پاسخگویی باشد در خانه نبود" اگر محل سکونت مسکونی است ولی کسی در محل سکونت نیست و یا فقط کودکی و یا بزرگسالی که مریض، ناشنوا و یا عقب مانده ذهنی است در محل سکونت حاضر است و

یا بعد از مراجعات مکرر نتوانستید با عضوی از خانوار که توانایی پاسخگویی بیشتری داشته باشد ملاقات کنید، گزینه "۰۲" را انتخاب نمایید.

"به علت غایب بودن طولانی مدت خانوار مصاحبه انجام نشد" اگر هنگام مراجعه کسی در محل سکونت نبود و همسایگان گفتند که هیچ یک از اعضای این خانوار در طول چند روز/ هفته آینده مراجعت نخواهند کرد، گزینه "۰۳" را انتخاب کنید.

"امتناع از پاسخ گویی": اگر هنگام مراجعه، خانوار از انجام مصاحبه امتناع کردند گزینه "۰۴" را انتخاب کنید.

"خانه خالی از سکنه است / آدرس مسکونی نیست" به این معنی که اگر خانه خالی و بدون اثاثیه است و کسی در آن زندگی نمی کند، آن را "خالی" تلقی می کنیم و شما باید گزینه "۰۵" را انتخاب کنید. در دیگر موارد ممکن است واحدی را پیدا کنید که مسکونی نیست ولی ممکن است کلیسا، فروشگاه، مدرسه، کارگاه نمایشی و یا امکانات رفاهی دیگری باشد که از آن برای سکونت استفاده نمی شود. پس از اینکه مطمئن شدید که در اطراف این واحدها (پشت و یا بالای ساختمان) واحد مسکونی وجود ندارد، گزینه "۰۵" را به عنوان نتیجه بازدید از محل انتخاب کنید.

"خانه تخریب شده است": اگر محل اقامت کاملاً سوخته باشد و یا به شیوه های دیگر تخریب شده باشد "۰۶" را انتخاب کنید.

"خانه پیدا نشد": اگر بعد از اینکه از مردم آن ناحیه پرسیدید، نتوانستید محل اقامت را پیدا کنید، حتی اگر افراد محلی با آدرس و نام سرپرست خانوار که در بخش فهرست خانوار آمده آشنا هستند "۰۷" را انتخاب کنید.

"سایر": اگر به دلیل دیگری نتوانستید پرسشنامه را تکمیل کنید باید کد "۹۶" را انتخاب کنید و دلیل مشخص آن را در محل مخصوص بنویسید. منظور از محل مخصوص در صورت یک بار نیاز به استفاده از این کد، قسمت کدهای HH13 و HH22 نتیجه مصاحبه خانوار، روبروی کد ۹۶ سایر (مشخص کنید) و در موارد نیاز به استفاده بیش از یک بار از این کد، در کنار مربع های کد نتیجه در سوال HH13 است. مثالی برای کد "سایر": پرسشنامه تا حدودی تکمیل شده است.

#### **HH14. نام و نام خانوادگی و شماره ناظر دانشگاهی / میدانی**

این قسمت را خالی بگذارید. ناظر دانشگاهی/ میدانی بعداً نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی خود را در قسمت پیش بینی شده وارد می نماید.

مصاحبه را با گفتن عبارت زیر شروع کنید:

ما از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی آمده ایم و در حال حاضر روی مطالعه ای در خصوص وضعیت سلامت و عوامل موثر بر سلامت خانواده ها کار می کنیم. مایل هستیم درباره این موارد با شما صحبت کنیم. این بخش از مصاحبه حدود ۳۵ تا ۴۵ دقیقه به طول می انجامد. تمام اطلاعاتی که از شما کسب می کنیم کاملاً محرمانه باقی می ماند و پاسخ های شما با هیچ کسی، به جز افراد تیم مطالعه، در میان گذاشته نخواهد شد. اجازه می دهید شروع کنیم؟

شما می توانید عبارات بالا را با عبارات مناسب تر جایگزین کنید. با این حال، شما باید حتماً در معرفی خود مشخصات زیر را منظور نمایید: نام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، موضوع مطالعه، مدت زمان تقریبی مصاحبه، میزان محرمانه بودن مطالعه و شخصی که امی خواهید با او مصاحبه کنید. اگر با شما موافقت شد، مصاحبه را شروع کنید. اگر پاسخگو تمایلی به ادامه مصاحبه نداشت، از او تشکر کرده محل سکونت او را ترک کنید و برای انجام مصاحبه به محل سکونت بعدی بروید.

سپس، در مورد این امتناع با ناظر دانشگاهی/ میدانی خود گفتگو کنید. شما و یا فرد دیگری از گروه مطالعه می توانید برای دومین بار جهت انجام مصاحبه به این خانواده رجوع کند. این بستگی به تعریف شما از امتناع دارد. با این حال، به یاد داشته باشید که مشارکت خانوار در نظر سنجی باید داوطلبانه باشد و پاسخ دهندگان نباید هرگز مجبور به انجام مصاحبه شوند.

### HH31. زمان را ثبت کنید

ساعت روزی که مصاحبه را شروع کردید ثبت کنید. از سیستم ۲۴ ساعته استفاده کنید. اگر ساعت و یا دقیقه زیر ۱۰ باشد یک صفر جلوی ساعت یا دقیقه بگذارید. از گرد کردن دقیقه خودداری کنید و بی کم و کاست، دقیقه ای را که روی ساعت خود می بینید بنویسید.

## بخش فهرست اعضای خانوار

در ابتدا لازم است تعریف خانوار را مرور نماییم.

### تعریف خانوار

خانوار از یک یا چند نفر تشکیل می شود که با هم در یک اقامتگاه زندگی می کنند، با یکدیگر هم خرج هستند و معمولاً با هم غذا می خورند. بنابراین لازم نیست که اعضای یک خانوار حتماً با یکدیگر رابطه خویشاوندی داشته باشند. به عبارت دیگر، خانوار لزوماً با خانواده یکی نیست. فردی که به تنهایی زندگی می کند نیز خانوار تلقی می شود.

برای روشن تر شدن مفهوم خانوار به مثال های زیر توجه کنید:

- زن و شوهری که با فرزندان خود با هم زندگی می کنند، یک خانوار به حساب می آیند.
  - زن و شوهری که با پسر، عروس و نوه های خود با هم زندگی می کنند، یک خانوار هستند.
  - مرد یا زنی که تنها زندگی می کند، یک خانوار یک نفره محسوب می شود.
  - زن و شوهری که دارای یک فرزند هستند و برای نگهداری فرزندشان، پرستاری دارند که شب ها به خانه خود می رود، زن و شوهر و فرزند آنان یک خانوار به حساب می آیند و پرستار عضو این خانوار محسوب نمی شود.
  - چند محصل که در یک اتاق زندگی می کنند ولی خرج شان جدا است، هر کدام یک خانوار یک نفره به شمار می آیند.
- خانوار با تعریف فوق، اکثر افراد کشور را در برمی گیرد و به همین دلیل این گونه خانوارها را خانوار معمولی نیز می نامیم.

### خانوار معمولی ساکن و خانوار معمولی غیر ساکن :

خانوارهای معمولی از نظر "سکونت" همگی وضع مشابهی ندارند و از این لحاظ به دو گروه "خانوار معمولی ساکن" و "خانوار معمولی غیر ساکن" تقسیم می شوند. آن دسته از خانوارهایی که در اقامتگاه ثابت (واحد های مسکونی ساخته شده از مصالح سخت و نیز چادر، آلونک، کپر و ...) سکونت دارند به عنوان خانوار معمولی ساکن و بقیه به عنوان خانوار معمولی غیر ساکن تلقی می شوند.

### چه خانوارهایی را باید مورد آمارگیری قرار دهید:

کلیه خانوارهایی را که اقامتگاه معمولی آنها در زمان مراجعه در خوشه کار شما قرار دارد آمارگیری کنید، هر چند که ممکن است در زمان مراجعه شما برخی از این خانوارها به عللی در اقامتگاه معمولی خود حضور نداشته باشند. منظور از اقامتگاه معمولی خانوار، محلی است که خانوار در زمان آمارگیری در آنجا زندگی می کند، مشروط بر این که اقامتگاه دیگر نداشته باشد. اقامتگاه معمولی خانوارهایی که در زمان آمارگیری بیش از یک اقامتگاه دارند، محلی است که بیشترین مدت سال را در آن جا به سر می برند. به موارد زیر توجه داشته باشید:



☞ در هتل ها، مهمانخانه ها، مسافرخانه ها، کاروانسراها، نظایر آنها، مسافران را آمارگیری نکنید ولی خانوارهایی را که در این نوع مکان ها زندگی می کنند و اقامتگاه دیگری ندارند در همان جا آمارگیری کنید. این خانوارها عبارتند از:

- خارجیان مقیم ایران، معاودین و پناهندگانی که در این گونه مکان ها به سر می برند.

- خانوارهای ایرانی که در هتل ها، مسافرخانه ها و ... زندگی می کنند و اقامتگاه دیگری ندارند.

☞ ممکن است فرد یا افرادی در ساختمان های نیمه تمام یا نوساز، آلونک، زاغه و ... زندگی کنند. این گونه افراد را مشروط بر آن که اقامتگاه معمولی آنان جای دیگر نباشد، در همان محل به عنوان خانوار معمولی ساکن آمارگیری کنید.

☞ اقامتگاه معمولی افرادی که در زمان آمارگیری بیش از یک اقامتگاه دارند مانند سربازها، محلی است که بیشترین مدت سال (۶ ماه و بیشتر) را در آن جا به سر می برند.

☞ مهندسان، تکنسین ها و کارگرانی را که به طور شبانه روزی در نزدیکی محل فعالیت های راه سازی، سدسازی، لوله کشی گاز و ... در چادر، کمپ، کاروان و ... زندگی می کنند، مشروط بر آن که محل های مزبور اقامتگاه معمولی آنان تلقی شود، در همان جا آمارگیری کنید.

☞ محصلان و دانشجویانی را که به قصد تحصیل خانوار خود را ترک کرده اند و به تنهایی یا به صورت عضوی از یک خانوار معمولی در حوزه کار شما زندگی می کنند را در همان جا آمارگیری کنید.

☞ یادآور می شود در داخل موسساتی که در آن جا افراد به عنوان اعضای خانوار دسته جمعی زندگی می کنند، ممکن است یک یا چند خانوار معمولی نیز سکونت داشته باشند. این خانوارها را جز خانوار دسته جمعی به حساب نیاورید و به عنوان خانوار معمولی ساکن آمارگیری کنید. به طور مثال، در داخل پادگان ها، پایگاه ها و نظایر آن ها احتمالاً تعدادی از خانوارهای افسران و درجه داران سکونت دارند که هر کدام باید به عنوان یک خانوار معمولی ساکن مورد آمارگیری قرار گیرند.

توجه نمایید که وجه تمایز بین فامیل و خانوار باید مد نظر قرار گیرد. فامیل دلالت بر رابطه سببی و نسبی و ازدواج دارد و خانوار در این مطالعه برای شناسایی یک واحد اقتصادی استفاده شده است. شما باید هوشیار باشید و از شاخص های ارائه شده در زمینه عضویت در خانوار برای مشخص کردن اینکه کدام افراد یک خانوار مشخص را تشکیل می دهند استفاده کنید.

فهرست اعضای خانوارها شامل ستون «**HL1. شماره ردیف**» است. این عددی است که برای شناسایی هر فرد ثبت شده استفاده می شود. شما باید یک فهرست کامل از افرادی که معمولاً در یک خانوار زندگی می کنند بدست آورید و چون اعداد قبلاً نوشته شده است، پرکردن این ستون و انجام عملیات دیگر در آن ضروری نیست. بعد از اینکه فهرست اعضای خانوار کامل شد، همه اعضا در پرسشنامه های تنظیم شده برای این خانوار با این شماره ردیف ها شناسایی می شوند.

باید با گفتن جملات زیر شروع کنید:

**قبل از هر چیز، لطفاً نام تمام افرادی که معمولاً اینجا زندگی می کنند را بگویید، با نام سرپرست خانوار شروع کنید.**

نام سرپرست خانوار را در ردیف ۰۱، بنویسید. تمام اعضای خانوار (HL2)، نسبت شان با سرپرست خانوار (HL3) و جنس شان (HL4) را

ذکر کنید. سپس بپرسید:

**آیا کس دیگری هم اینجا زندگی می کند؟ حتی اگر اکنون در خانه نباشد؟**

اگر جواب بله بود، سؤالات HL2 تا HL4 را کامل کنید. سپس با پرسیدن HL5 از هر نفر به طور جداگانه سؤالات را شروع کنید.

سرپرست خانوار معمولاً فردی از ساکنان خانه است که توسط افراد دیگر خانوار به عنوان سرپرست شناخته می شود. این فرد ممکن است بر اساس سن (بالتر) و جنسیت (معمولاً ولی نه لزوماً، مرد)، موقعیت اقتصادی (تأمین کننده اصلی مایحتاج) و یا دلایل دیگر به عنوان سرپرست شناخته شود. این بستگی به پاسخگوی خانوار دارد که سرپرست خانوار را چگونه تعریف کند. شما لازم نیست ارزیابی کنید چه شخصی بهتر است سرپرست خانوار باشد و یا کسی که سرپرست خانوار است مشخصات و خصوصیات مربوط به سرپرست را دارد یا خیر. در خانوارهای یک نفره، همان فرد، سرپرست خانوار به شمار می آید.

توجه کنید اگر بیش از ۱۵ عضو در خانوار باشد، شما باید از پرسشنامه اضافی جهت ثبت اعضای دیگر خانوار استفاده کنید. لطفاً به یاد داشته باشید شماره ردیف ها را برای اعضای خانوار در پرسشنامه اضافی به ۱۶، ۱۷، ۱۸، ... تغییر دهید و صفحه نخست پرسشنامه اضافی را با عبارت "ادامه" علامت بگذارید. در پرسشنامه اولیه برای این مجموعه باید در بالای صفحه نخست بنویسید "ادامه را ببینید". پرسشنامه اضافی باید همه اطلاعات شناسایی ( HH1 تا HH14 ) را در صفحه نخست داشته باشد. بعد از پر کردن اطلاعات برای افراد باقیمانده خانوار در پرسشنامه اضافی باید مصاحبه را با پرسشنامه اولیه ادامه دهید. هر بار که پرسشنامه خانوار را کامل می کنید پرسشنامه اضافی را داخل پرسشنامه اولیه نگاهدارید تا همیشه با هم باقی بمانند.

فهرست اعضای خانوار در دو مرحله کامل خواهد شد. اول اسامی (HL2)، کد نسبت های خانوادگی (HL3) و جنسیت (HL4) مربوط به همه اعضای خانوار ثبت می شوند تا زمانی که همه اعضای خانوار در فهرست اعضای خانوار ذکر شوند. وقتی از پاسخگو اسامی همه افرادی که در خانوار زندگی می کنند سوال می شود، نسبت شان با سرپرست خانوار و جنسیت شان به طور طبیعی در فهرست اسامی ذکر می گردد. به همین دلیل ستون های HL2 و HL3 و HL4 فهرست خانوار همزمان در مرحله اول به صورت عمودی تکمیل می شود. سپس سؤالات HL5 تا HL14 از هر نفر به طور کامل پرسیده می شود و بعد همین مرحله برای نفر بعدی انجام می شود.

## HL2. نام و نام خانوادگی

نام و نام خانوادگی هر یک از اعضای خانوار را وارد کنید. با سرپرست خانوار (کسی که مسئولیت خانوار را به عهده دارد) شروع کنید. این بستگی به نظر پاسخگو دارد که چه کسی را سرپرست خانوار بدانند. سرپرست خانوار باید در ردیف اول فهرست باشد. به جواب پاسخگو اعتراض نکنید.

هم چنین ذکر کنید که نام هیچ یک از اعضای خانوار هرگز در تحلیل اطلاعات استفاده نخواهد شد. با این وجود ثبت اسامی اعضای خانوار بسیار مهم است، چون شما از این اسامی برای ارجاع در سؤالات استفاده می کنید.

## HL3. نسبت (نام) با سرپرست خانوار چیست؟

کد مربوطه را در قسمت نسبت فرد ثبت شده با سرپرست خانوار وارد کنید. از کدهای ذکر شده در بالا و پایین فهرست اعضای خانوار استفاده کنید. مطمئن شوید که ارتباط همه افراد با سرپرست خانوار را به طور صحیح ثبت کرده اید. مثلاً همسر سرپرست خانوار به سؤالات پاسخ می دهد و می گوید پرویز برادرش است پس پرویز کد "۰۷" می گیرد ( برادر- خواهر سرپرست یا همسر ). برای بدست آوردن اطلاعات صحیح، باید در کسب این اطلاعات خیلی دقیق باشید.

اگر همسر سرپرست خانوار قبلاً با مردی ازدواج کرده و از ازدواج قبلی خود فرزندی دارد، رابطه فرزند با سرپرست خانوار "۱۰" می باشد (فرزند خوانده / فرزند ازدواج قبلی همسر/ فرزند رضاعی). اگر عضوی از خانوار با سرپرست خانوار ارتباطی ندارند مانند دوستی که با خانوار زندگی می کند، کد "۱۱" (غیر خویشاوند) را وارد کنید. اگر پاسخگو نسبت فرد با سرپرست خانوار را نمی داند کد "۹۸" را وارد کنید.

## HL4. (نام) مرد است یا زن؟

" ۱ " را برای مرد و " ۲ " را برای زن کد گذاری کنید. جنسیت افراد را از روی اسمی که به شما داده شده است حدس نزنید. وقتی پاسخگو همه افراد را فهرست می کند، ممکن است به جنسیت آنها به طور همزمان اشاره کند برای مثال با گفتن خواهر من اکرم. در این شرایط اگر این فرد زن است احتیاجی نیست شما جنسیت این عضو خانوار را دوباره بپرسید. بنابراین وقتی به یک نام اشاره می شود که هم برای زن و هم برای مرد استفاده می شود هرگز خودتان قضاوت نکنید، حتی اگر شما فکر می کنید این اسم بیشتر برای مردان (و یا برای زن ها) استفاده می شود. برای تعیین جنسیت فرد حتماً تأییدیه پاسخگو را بگیرید. این ستون را هرگز خالی نگذارید.

همان طور که در بالا گفته شد، اگر تعداد افراد این خانوار بیش از ۱۵ نفر است، از یک پرسشنامه دیگر ( پرسشنامه اضافی) استفاده کنید و در مربع مربوط به نیاز به استفاده از پرسشنامه اضافی علامت بزنید. در این پرسشنامه اضافی خانوار به وسیله حذف شماره های نوشته شده و وارد کردن شماره ها از ۱۶،

مطمئن شوید که شماره ردیف اعضای خانوار از "۱۶" شروع می شود. توجه کنید که در این برگه اضافی، شماره از پیش نوشته شده "۰۱" در کد نسبت با سرپرست خانوار را به کد نسبت فرد ردیف شماره ۱۶ تغییر دهید.

هرگاه یک فهرست کامل از اسامی، کد نسبت های خانوادگی و جنسیت داشتید برای پرسش و ثبت پاسخ ها در مورد افراد در این صفحه ادامه دهید و با HL5 شروع کنید. از سرپرست خانوار در ردیف "۰۱" شروع کنید. وقتی پرسش ها را برای ردیف "۰۱" به پایان رساندید همین کار را برای فرد ثبت شده در ردیف "۰۲" ادامه دهید.

**خطوط ضخیم در اطراف کادر سؤال های HL1 و HL2 و HL3 و HL4** برای تأکید بر این است که قبل از ادامه تکمیل اطلاعات سوال های HL5 تا HL14 از هر فرد به طور افقی، اطلاعات این سوال ها باید به صورت عمودی کامل شوند.

#### **HL5. تاریخ تولد (نام) چیست؟**

پاسخ سؤال را به شکل سال و ماه ثبت کنید. ترجیحاً پاسخ این سوال پس از رویت شناسنامه درج شود. شما باید ماه را به عدد ثبت کنید. برای اینکار فروردین (اپریل) ۰۱، اردیبهشت (می) ۰۲، خرداد (جون) ۰۳، تیر (جولای) ۰۴، مرداد (آگوست) ۰۵، شهریور (سپتمبر) ۰۶، مهر (اکتبر) ۰۷، آبان (نومبر) ۰۸، آذر (دسمبر) ۰۹، دی (جنیواری) ۱۰، بهمن (فبرواری) ۱۱، اسفند (مارچ) ۱۲ را ثبت کنید. اگر پاسخگو ماه تولد را نمی داند برای "ماه را نمی داند" کد "۹۸" را وارد کنید و سال تولد را بپرسید. سعی کنید حداقل سال تولد را بدست آورید. اگر حتی سال تولد هم نامعلوم است کد "۹۹۹۸" را ثبت کنید.

#### **HL6. (نام) چند سال دارد؟**

سن هر فرد را با سال کامل وارد کنید. این عدد معادل سن او در آخرین سالگرد تولدش است. سن کامل نیز به شکل تعداد سال های کامل از لحظه تولد تعریف شده است. با این تعریف یک طفل ۶ ماهه سال کامل ندارد، پس برای سن او "۰۰" را وارد کنید. توجه داشته باشید که بعداً تخمین دقیق تری از سن دقیق کودک بدست خواهید آورد.

این ستون به هیچ وجه نباید خالی گذاشته شود. حتی اگر بعد اینکه بررسی کردید و تمام اطلاعات لازم را از پاسخگو پرسیدید، هنوز در پیدا کردن سن افراد مسن خانوار مشکل دارید، باید کد "۹۸" را وارد کنید، یعنی "نمی داند / بیش از ۶۰ سال سن دارد". برای اعضای کمتر از ۶۰ سال، سن کامل باید وارد شود. بنابراین شما باید مشخص کنید که فرد مورد سؤال در چه محدوده سنی است. بازبین میدانی یا ناظر دانشگاهی/ میدانی شما در مورد صلاحیت این فرد برای یک مصاحبه فردی می تواند نظر بدهد. برای همه اعضای خانوار که سن ۹۵ و یا بالاتر دارند کد "۹۵" را وارد کنید.

**واجد شرایط بودن برای پرسشنامه های اختصاصی: سؤالات HL7 و HL9 در مورد اطلاعات واجدین شرایط است.**

#### **HL7. اگر فرد مورد نظر زن ۱۵ تا ۵۴ ساله است دور شماره ردیف دایره بکشید.**

اگر عضو خانوار زن بین ۱۵ تا ۵۴ سال است (توجه نمایید که این ستون افراد ۱۵ و ۵۴ ساله را نیز شامل می شود)، دور شماره ردیف در این ستون دایره بکشید. شما نباید این سؤال را از پاسخگو بپرسید.

#### **HL8. برای کودکان بین ۵ تا ۱۴: چه کسی مادر یا مراقب اصلی این کودک است؟**

اگر عضو خانوار، کودکی بین ۵ تا ۱۴ باشد (این ستون کودکان ۵ و ۱۴ ساله را نیز شامل می شود)، شماره ردیف مادر یا مراقب اصلی را در این ستون ثبت کنید. این سؤال را در صورت لزوم از پاسخگو بپرسید.

#### **HL9. برای کودکان زیر ۵ سال: مادر یا مراقب اصلی این کودک کیست؟**

اگر یکی از اعضای خانوار، کودک زیر ۵ سال است (از جمله کودکانی که تازه متولد شده اند و یا آنهایی که ۴ ساله هستند اما ۵ سالگی را کامل نکرده اند؛ یعنی ۴ سال و ۱۱ ماه و ۲۹ روز)، در این ستون شماره ردیف مادر و یا مراقب اصلی این کودک را ثبت کنید. در صورت لزوم این سؤال را از پاسخگو بپرسید. شما بعداً با فردی که شماره ردیف اش را در این قسمت نوشته اید، در مورد کودکی که اطلاعاتش را جمع آوری می کنید مصاحبه خواهید کرد.

**برای افراد ۰ تا ۱۷ ساله سؤالات HL11 تا HL14 را بپرسید.**

برای همه ی افراد زیر ۱۸ سال می خواهیم بدانیم که آیا پدر و مادر واقعی شان در فهرست اعضای خانوار هستند و اینکه زنده اند یا مرده. این اطلاعات می توانند برای اندازه گیری میزان شیوع یتیمی و فرزند خواندگی در جمعیت مورد مطالعه مورد استفاده قرار گیرد. برای افراد ۱۸ سال و بالاتر سؤالات HL11 تا HL14 خالی خواهند ماند.

#### **HL11. آیا مادر واقعی (نام) زنده است؟**

منظور ما از "مادر واقعی"، مادر بیولوژیک است. در بسیاری از فرهنگ ها، مردم کودکانی که خودشان بزرگ می کنند را نیز در نظر می گیرند، مخصوصاً فرزندان همسر یا خواهر و یا دیگر موارد مشابه. شما باید مطمئن شوید که پاسخگو متوجه می شود که شما درباره زنی که کودک را به دنیا آورده است، سؤال می کنید. با علامت گذاری کد مربوط به پاسخ های داده شده، مشخص کنید که مادر واقعی کودک زنده است یا خیر. اگر مادر واقعی کودک زنده نیست و یا پاسخگو نمی داند کد ۸ مربوطه را در مربع درج نموده و به HL13 بروید، در غیر این صورت سؤالات ستون بعدی را ادامه دهید.

#### **HL12. آیا مادر واقعی (نام) در این خانوار زندگی می کند؟**

ما می خواهیم بدانیم اگر مادر واقعی کودک هنوز زنده است، در این خانوار زندگی می کند یا خیر. اگر مادر واقعی کودک در این خانوار زندگی می کند، بپرسید او کیست (اگر او در این خانوار زندگی می کند باید در فهرست اعضای خانوار ثبت شده باشد)، اگر او با این خانوار زندگی می کند شماره ردیفش را در محل مشخص شده ثبت کنید. اگر مادر واقعی کودک با این خانوار زندگی نمی کند (در فهرست خانوار ثبت نشده است) "۰۰" را وارد کنید.

#### **HL13. آیا پدر واقعی (نام) زنده است؟**

#### **HL14. آیا پدر واقعی (نام) در این خانوار زندگی می کند؟**

این سؤالات را دقیقاً مانند HL11 و HL12 کامل کنید. این بار از زنده یا مرده بودن و شماره ردیف پدر واقعی مطمئن شوید. اگر پدر خانوار زنده نیست و یا زنده بودن و نبودن او برای پاسخگو مشخص نیست، به ردیف نفر بعدی در فهرست اعضای خانوار بروید.

هر گاه برای همه افراد ثبت شده خانوار، همه پرسش های فهرست اعضای خانوار را کامل کردید، یکبار دیگر بررسی کنید که آیا کسی از افراد خانوار باقی مانده که در فهرست شما نیست. اگر هست نام آن عضو را وارد کرده و فرم را کامل کنید.

وقتی فهرست اعضای خانوار را برای همه اعضای خانوار تکمیل کردید، پرسشنامه های اختصاصی را برای این خانوار آماده کنید.

- برای هر زن بین ۱۵ تا ۵۴ سال نام و شماره ردیف او را در محل مخصوص (WM5 و WM6) در بالای پرسشنامه اختصاصی زن بنویسید.
- برای هر سال کودک زیر ۵ سال نام و شماره ردیف او را در (UF4 و UF5) بنویسید و نام و شماره ردیف مادر / مراقب اصلی او را در محل مشخص شده (UF6 و UF7) در بالای پرسشنامه اختصاصی کودک زیر ۵ سال بنویسید.

حالا باید برای هر زن واجد شرایط و هر کودک زیر ۵ سال خانوار پرسشنامه اختصاصی جداگانه ای، آماده برای تکمیل داشته باشید.

## بخش بیمه و اشتغال

این بخش اطلاعاتی در خصوص وضعیت بیمه پایه و مکمل خانوار و نیز وضعیت اشتغال افراد ۱۵ سال و بالاتر خانوار را سوال می نماید.

### IE1. شماره ردیف

این شماره ای است که در فهرست اعضای خانوار به هر فرد اختصاص داده شده است. از آنجا که شماره ها نوشته شده اند، دیگر لازم نیست شما این ستون را پر کنید.

### IE2. نام

نام هر فرد از فهرست اعضای خانوار (HL2) را در شماره ردیف های مربوطه کپی کنید. در صورتی که برخی از اعضای خانوار دارای نام های یکسانی هستند، در کنار نام های مشابه، نسبت را در داخل پرانتز، مثلاً فاطمه (دختر) و فاطمه (نوه) ثبت کنید.

### IE3. آیا بیمه پایه دارد؟

ما می خواهیم وضعیت بیمه پایه هر یک از اعضای این خانوار را بدانیم. در صورت بیمه بودن هر یک از اعضای خانوار، نوع دفترچه بیمه هر یک را مشخص نمایید.

در صورتی که فکر می کنید فرد پاسخگو از وضعیت بیمه فردی در خانوار آگاهی ندارد، از سایر افراد آن خانوار این سوال پرسیده شود و کارت یا دفترچه بیمه را رویت نمایید، تا به پاسخ صحیح برسید.

در صورتی که نام هم زمان دارای بیش از یک دفترچه یا کارت بیمه است، دو نوع بیمه ای را که بیشتر استفاده می کند ثبت نمایید. برای این کار، بیمه ای که از همه انواع بیمه ها بیشتر استفاده می شود، در اولین فضای خالی سمت راست (ستون خاکستری) و یک بیمه دیگر را در محل بعدی ثبت کنید. اگر نام تنها دارای یک نوع دفترچه بیمه است، کد مربوطه در ستون خاکستری درج شود و در ستون کد بیمه بعدی "۰" ثبت گردد.

در صورتی که فرد دفترچه بیمه ندارد، کد پاسخ بیمه ندارد یعنی کد "Y" و در صورتی که پاسخ نمی داند است کد "Z" را در ستون خاکستری (محل کد بیمه ای که بیشتر مورد استفاده قرار می گیرد) ثبت نمایید و سپس به سوال IE5 بروید.

### IE4. در صورتی که پاسخ سوال IE3 مثبت است، آیا بیمه مکمل دارد؟

در این سوال، اطلاعات مربوط به بیمه تکمیلی مد نظر است. آیا نام علاوه بر یکی از بیمه های عمومی شامل خدمات درمانی، تامین اجتماعی و غیره از خدمات بیمه تکمیلی مانند بیمه تکمیلی دانا، آسیا، البرز و ... نیز استفاده می کند.

### برای افراد ۱۵ سال و بالاتر سوال IE5 را بیورسید.

وضعیت اشتغال همه افراد ۱۵ سال و بالاتر در قالب این سوال مد نظر است. این ستون شامل افراد ۱۵ ساله نیز می شود، اما برای افراد زیر ۱۵ سال باید خالی باقی بماند. برای تعیین وضعیت فعالیت افراد لازم است به تعریفی که در این آمارگیری برای کار در نظر گرفته شده است، توجه نمایید. کار هر فعالیت فکری یا بدنی است که قانوناً مجاز باشد و به منظور کسب درآمد (نقدی و غیر نقدی) صورت گیرد. بنابراین فعالیت هایی مانند ورزش (مگر به صورت حرفه ای)، خانه داری، تحصیل و ... کار به حساب نمی آید، زیرا این فعالیت ها به منظور کسب درآمد انجام نمی گیرد. گدایی، دزدی و ... را که قانون منع کرده است، کار به حساب نیاوردید.

بر اساس تعریف کار و با توجه به توضیحات زیر، وضع فعالیت افراد را تعیین کنید و کد مربوطه را در این ستون وارد نمایید. اگر بیش از یک مورد مطرح شود اولویت با کد کوچکتر از نظر رقم ریاضی است.

### IE5. وضعیت فعالیت (نام) در ۷ روز گذشته چگونه است؟

کد مرتبط با وضعیت اشتغال نام را ثبت نمایید.

توجه: ۷ روز گذشته، شامل روز مصاحبه نمی شود؛ به عنوان مثال اگر روز مصاحبه دوشنبه است، بپرسید از یکشنبه گذشته تا به دیروز (یکشنبه) وضعیت فعالیت نام چگونه بوده است.

**"شاغل"** در صورتی که نام در زمان پرسشگری مشغول کار است، در صورتی که نام در ۷ روز قبل از زمان مصاحبه کار کرده است، در صورتی که دارای شغلی هست اما در زمان بررسی به عللی از قبیل بیماری، مرخصی، تعطیل موقت محل کار و غیره کار نکرده و پس از رفع علت به کار خود ادامه خواهد داد، در صورتی که دارای شغل هست، ولی به اقتضای فصل یا ماهیت فصلی کار خود، کار نکرده (بیکار فصلی) مشروط بر آن که در جستجوی کار دیگری هم نباشد، به انجام خدمت وظیفه عمومی مشغول است، تحت عنوان کارآموز در ۷ روز قبل از مصاحبه به کار اشتغال داشته است، در صورتی که به صورت نقدی یا غیر نقدی مزد دریافت می کند و فعالیت وی در ارتباط با تولید کالا و خدمت و مقدمه ای برای اشتغال مستمر او به شمار می رود به عنوان "شاغل" تلقی شده و کد "۱" را برای او انتخاب کنید.

توجه نمایید: کسانی که برای یکی از اعضای خانوار خود که با وی نسبت خویشاوندی نیز دارد، کار می کند و از این بابت مزد و حقوق دریافت نمی کند، شاغل محسوب نمی شوند.

**"دارای درآمد بدون کار"** افرادی که شاغل یا بیکار جویای کار نبوده و درآمدهای مستمر یا غیر مستمر مانند حقوق بازنشستگی، حقوق وظیفه یا مستمری، درآمد از املاک و مستغلات، سود سهام و دریافتی های انتقالی دارند، گزینه "دارای درآمد بدون کار" را برای آن ها انتخاب نموده و کد "۲" را انتخاب کنید. **"خانه دار"** فردی که از نظر اقتصادی فعال نیست و در خانه به انجام امور منزل اشتغال دارد، خانه دار محسوب می شود. برای این فرد گزینه "خانه دار" یعنی کد "۳" را انتخاب نمایید.

**"محصل یا دانشجو"** شخصی است که از نظر اقتصادی فعال نیست و طبق برنامه های رسمی آموزشی کشور در مؤسسات آموزشی، اعم از دولتی یا خصوصی تحصیل می کند. برای این افراد گزینه "محصل یا دانشجو" را در نظر گرفته و کد "۴" را انتخاب نمایید.

**"بیکار جویای کار"** به فردی اطلاق می گردد که یک یا هر دو شرط زیر را داشته باشد:

- کسی که شاغل نبوده و در ۳۰ روز گذشته اقدامات مشخصی مانند ثبت نام یا پی گیری در مؤسسات کاریابی و پرس و جو از دوستان و آشنایان، جست و جوی منابع مالی و امکانات برای شروع فعالیت خود اشتغالی، تقاضای جواز کسب یا پروانه کار، مطالعه آگهی های استخدام، درج آگهی در روزنامه ها و غیره برای پیدا کردن کار را انجام داده باشد.

- در صورت مهیا شدن کاری در ۷ روز گذشته تا ۷ روز آینده آمادگی شروع به کار را داشته باشد.

توجه: به طور استثناء افرادی که به دو دلیل زیر در ۳۰ روز گذشته در جستجوی کار نبوده ولی آمادگی شروع به کار را دارند بیکار جویای کار تلقی می شوند:

۱. افرادی که کاری را برای خود به عنوان مزد و حقوق بگیر در آینده آغاز خواهند نمود.

۲. افرادی که معلق از کار شده و پیوند رسمی شغلی ندارند ولی با این حال انتظار دارند به کار خود بازگردند.

در صورتی که یکی از موارد فوق برای فردی مصداق دارد برای وی گزینه "بیکار جویای کار" را در نظر گرفته و کد "۵" را انتخاب کنید.

**"بیکار"** به فردی گفته می شود که در ۷ روز قبل از مصاحبه فاقد کار بوده و در گروه افراد فوق قرار نگرفته است. برای این گونه افراد گزینه "بیکار" را در نظر گرفته و کد "۶" را انتخاب نمایید.

**"سایر"**، برای کسانی که از نظر وضع فعالیت در ۷ روز قبل از مصاحبه در هیچ یک از گروه های بالا قرار نمی گیرند، کد "۷" را انتخاب کنید.

## بخش تحصیلات

ردیف به ردیف ادامه دهید. همان طور که فهرست اعضای خانوار را کامل کردید، سؤال ها را از همه افراد واجد شرایط (۵ سال یا بیشتر) بپرسید. توجه کنید که ردیف های مربوط به اعضای زیر ۵ سال خانوار باید خالی بماند.

در این بخش، اطلاعات باید به طور افقی جمع آوری شوند. برای این کار با کپی کردن نام و اطلاعات سن همه افراد ۵ سال و بالاتر از روی فهرست اعضای خانوار شروع کنید. سپس همه سؤالات تحصیلات را برای هر فرد قبل از اینکه به نفر بعدی بروید، کامل کنید.

### ED1. شماره ردیف

این شماره ای است که در فهرست اعضای خانوار به هر فرد اختصاص داده شده است. از آنجا که شماره ها نوشته شده اند، دیگر لازم نیست شما این ستون را پر کنید.

### ED2. نام و سن

نام و سن هر فرد بالای ۵ سال را از فهرست اعضای خانوار (HL2 و HL6)، در شماره ردیف های مربوطه کپی کنید. این محل و بقیه ردیف را برای هر کودک زیر ۵ سال خالی بگذارید.

برای هر عضو خانوار ۵ سال یا بیشتر ED3,ED3a و ED4 را بپرسید. این سؤال درباره موقعیت های تحصیلی برای همه اعضای خانوار در این گروه سنی است (اگر کودکان زیر ۵ سال به مدرسه یا پیش دبستانی می روند این اطلاعات در پرسشنامه کودک زیر ۵ سال ثبت خواهد شد).

### ED3. آیا (نام) هرگز به دانشگاه، مدرسه، پیش دبستانی یا آمادگی رفته است؟

اگر پاسخ "بلی" است، "۱" را انتخاب کرده و با پرسش ED4 ادامه دهید. اگر پاسخ "خیر" است، "۲" را انتخاب کرده و به سراغ سؤال ED3a بروید.

واژه "مدرسه" شامل دبستان، راهنمایی، دبیرستان و پس از دبیرستان می گردد و هم چنین هرگونه سطح تحصیلی واسط در سیستم رسمی مدرسه ای را شامل می شود. هم چنین این واژه شامل آموزش های فنی یا حرفه ای در سطح بالاتر از دبستان مانند دوره های طولانی مدت مکانیک یا منشی گری نیز می گردد.

این واژه شامل مدارسی که برنامه آموزش غیر استاندارد دارد (تحصیلات غیر رسمی)، نمی شود. مثالی از برنامه های آموزشی غیر رسمی، مکتب است که از برنامه آموزش کاملاً استاندارد پیروی نمی کنند.

پیش دبستان یا آمادگی و کودکستان برای کودکانی که در کلاس اول شرکت نکرده اند ولی در برخی برنامه های سازمان یافته و یا دوره های آموزشی دوران ابتدای کودکی شرکت کرده اند در نظر گرفته می شود. این برنامه ها به هر حال بخشی از سیستم آموزشی شناخته می شوند. تعریف برنامه های آموزشی سازمان یافته دوران ابتدای کودکی منحصر به برنامه های پرستاری و مراقبت کودک نمی شود.

### ED3a. آیا (نام) سواد خواندن و نوشتن دارد؟

در این سؤال وضعیت سواد هر یک از اعضای ۵ ساله و بالاتر خانوار تعیین می شود. کسی که می تواند به فارسی یا هر زبان دیگری متن ساده ای را بخواند و بنویسد، خواه مدرک رسمی داشته باشد خواه نداشته باشد، با سواد تلقی نموده و کد "۱" برای وی انتخاب شود. برای کلیه کسانی که نمی توانند بخوانند و بنویسند، کد "۲" انتخاب شود. توجه نمایید برای کسی که می تواند بخواند اما نمی تواند بنویسد کد "۲" انتخاب گردد. در صورتی که کد ۱ یا ۲ برای فردی انتخاب گردید سایر سؤالات را خالی گذاشته و به ردیف بعدی؛ یعنی فرد بعدی در خانوار بروید.

#### ED4. میزان تحصیلات (نام) چقدر است؟

اگر فرد به مدرسه یا دانشگاه رفته است، بالاترین مقطع مدرسه یا دانشگاه را با تعیین کد پاسخ ثبت کنید. شاید لازم باشد شما انواع مدارسی که شرکت کرده را بررسی کنید. اگر پاسخگو پاسخ را نمی داند، "۸" را انتخاب کنید. اگر بالاترین مقطعی که کودک در آن شرکت کرده پیش دبستان است (مقطع = ۰) به ED5 بروید.

#### سپس بپرسید بالاترین پایه یا سالی که (نام) در این مقطع در آن به طور کامل درس خوانده چیست؟

بالاترین پایه را وارد کنید یا "۹۸" را برای "نمی داند" وارد کنید. اگر پایه کمتر از یک است "۰۰" را وارد کنید. برای مثال اگر فردی به دبستان رفته است ولی اولین پایه را تمام نکرده است پس مقطع برای این فرد "۱" خواهد بود و پایه "۰۰" وارد خواهد شد. هم چنین برای کودکی که به پایه ۵ در دبستان رسیده، هنگام مصاحبه مقطع با کد "۱" علامتگذاری می شود و پایه با کد "۰۴" زیرا این فرد هنوز پایه ۵ را کامل نکرده است.

پیش دانشگاهی را جز دبیرستان محسوب نمایید و در صورتی که فرد پیش دانشگاهی را تمام کرده است، برای مقطع وی کد "۳" و برای پایه کد "۰۴" را وارد نمایید. برای افرادی که دیپلم گرفته اند، از ۳ ساله یا ۴ ساله بودن دوره آن صرف نظر نموده و پایه را "۰۴" وارد نمایید. برای موارد دانشگاهی، هر سال تحصیلی دانشگاه را معادل یک پایه در نظر بگیرید. به عنوان نمونه اگر فرد سال دوم دانشگاه را تمام کرده است، پایه او را ۰۲ وارد نمایید. اگر فردی فوق دیپلم دارد برای پایه ۰۲، اگر لیسانس دارد برای پایه ۰۴، اگر فوق لیسانس دارد برای پایه ۰۶ و اگر PhD دارد برای پایه ۱۰ وارد کنید. پایه برای افراد با تحصیلات پزشکی عمومی ۰۷، دندانپزشکی ۰۵ و داروسازی ۰۶ ثبت گردد. توجه نمایید، کسانی که دارای دو مدرک لیسانس هستند، تنها یکی از آنها محاسبه شود.

توجه کنید که اگر سطح تحصیلی مشخص شده پیش دبستان است، قسمت پایه باید خالی بماند.

برای شخصی که دیگر به مدرسه نمی رود بالاترین مقطعی که شرکت کرده، مقطعی است که او قبل از اینکه سیستم آموزشی را ترک کند در آن شرکت کرده است، حتی اگر فقط چند هفته طول کشیده است. برای کسی که هنوز مدرسه می رود بالاترین مقطع، مقطعی است که هم اکنون در آن شرکت دارد (یا کرده اگر مصاحبه ما در خلال تعطیلات مدرسه است).

#### از اعضای خانوار بین ۵ تا ۲۴ سال، سوالات ED5 تا ED8 را بپرسید:

برای هر عضو خانوار ۵ تا ۲۴ سال (این شامل افراد ۵ ساله و ۲۴ ساله هم می شود)، سوالات ED5 تا ED8 که مربوط به حضور در مدرسه است را بپرسید.

از آنجایی که سوالات ED5 تا ED8 به حضور در مدرسه اشاره دارد، باید آنها را هنگام مصاحبه با وضعیت موجود هماهنگ کرد. هدف از این سؤال ها مشخص کردن این مطلب است که از میان اعضای خانوار چه کسانی دو سال تحصیلی متوالی به مدرسه رفته است. توضیحات زیر اطلاعاتی در مورد چگونگی رسیدن به این مطلب را ارائه داده است.

#### ED5. آیا (نام) در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ به دانشگاه، مدرسه یا پیش دبستانی می رود یا خواهد رفت؟

کد مربوط به پاسخ را وارد کنید. اگر بلی باشد ادامه دهید و به سؤال بعدی بروید اگر پاسخ خیر است به ED7 بروید.



## ED6. در طی آن سال تحصیلی ۹۰-۸۹ (نام) در چه مقطع و کدام پایه درس می خواند؟

کد مربوط به مقطع تحصیلی را انتخاب کنید و پایه فعلی عضو خانوار را بنویسید. کد ۸ را برای " نمی داند " انتخاب کنید. بالاترین پایه را با استفاده از "۰۱" و "۰۲" و ... وارد کنید. اگر کودک در پیش دبستانی است و پایه کاربردی ندارد، قسمت پایه را خالی بگذارید و به ED7 بروید.

به یاد داشته باشید این سؤال ها باید کودکی که ممکن است در ابتدای سال تحصیلی به مدرسه رفته ولی بعداً ترک تحصیل کرده باشند را مشخص کند. در صورت ضرورت، استفاده از زمان گذشته ساده می تواند به حصول اطمینان از اینکه اطلاعات به دست آمده درباره مقطع و پایه کودکی است که در طول سال تحصیلی ترک تحصیل کرده اند، کمک کند.

سؤال های ED5 و ED6 حضور اعضای ۵ تا ۲۴ ساله خانوار را در مدرسه در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ را مشخص می کند. سؤال ED7 و ED8 حضور اعضای ۵ تا ۲۴ ساله خانوار را در طول سال تحصیلی ۸۸-۸۹ در مدرسه نشان می دهد.

## ED7. آیا (نام) در سال تحصیلی ۸۹-۸۸ هیچ زمانی به دانشگاه، مدرسه یا پیش دبستانی رفته است؟

اگر کودک در هر زمانی در سال تحصیلی ۸۸-۸۹ در مدرسه شرکت کرده است "۱" را انتخاب کنید و اگر پاسخ خیر یا نمی داند است کد مناسب را نوشته و به سراغ عضو بعدی خانوار در ردیف بعد بروید.

## ED8. در طول سال تحصیلی ۸۹-۸۸ (نام) در چه مقطع و کدام پایه درس خوانده است؟

کد مربوط به مقطع تحصیلی که فرد در آن شرکت کرده را انتخاب کنید و قسمت پایه را پر کنید و یا اگر فرد پاسخگو مقطع را نمی داند "۸" را انتخاب کنید و اگر فرد پاسخگو پایه را نمی داند "۹۸" را ثبت کنید. اگر کودک در پیش دبستانی یا کودکستان است و پایه کاربرد ندارد به سراغ فرد بعدی بروید و قسمت پایه را خالی بگذارید.

## بخش آب و بهداشت محیط

هدف از سؤال اولیه این بخش ارزیابی انواع آب مصرفی خانوار ها برای آشنامیدن می باشد.

تعاریف منابع مختلف آب در زیر آمده است (کدها به موارد استفاده شده در گزینه های سوال WS1 اشاره دارد):

- کد "۱۱" - لوله کشی به واحد مسکونی ، که اتصال به خانه نیز نامیده می شود، به معنای انتقال آب به خانه به وسیله لوله کشی داخل خانه و اتصال به یک یا بیش از یک شیر آب، برای مثال به آشپزخانه یا حمام تعریف شده است.
- کد "۱۲" - لوله کشی به مجتمع مسکونی، حیاط یا محوطه ، که اتصال به حیاط نیز نامیده می شود. به صورت انتقال آب لوله کشی به شیرهای تعبیه شده در حیاط یا محوطه بیرون از خانه تعریف شده است.
- کد "۱۳" - لوله کشی به همسایه، خانوار ممکن است آب را از خانه همسایه ها یا شیرهای آب حیاط آن ها بگیرد.
- کد "۱۴" - شیر برداشت عمومی / ایستگاه برداشت آب، یک روش انتقال آب است که آب عمومی از آن تامین می شود. یک ایستگاه برداشت آب ممکن است به عنوان چشمه عمومی آب و یا شیر عمومی نیز شناخته شود. ایستگاه های برداشت عمومی آب می تواند یک یا بیشتر از یک شیر آب عمومی داشته باشد و مشخصاً با آجر یا سنگ یا بتن ساخته شده است.
- کد "۲۱" - چاه / چاه لوله ای، چاه عمیقی است که با هدف تامین و دستیابی به منابع آب زیر زمینی حفر شده است. چاه های لوله ای با پوشش و لوله محافظ طوری طرح ریزی شده اند که از ریزش دیواره جلوگیری کرده و از نفوذ آب های سطحی پیشگیری می نمایند. آب این گونه چاه ها بوسیله تلمبه هایی انتقال می یابد که ممکن است منبع انرژی آن انسان، حیوانات، باد، برق، سوخت دیزل و یا انرژی خورشیدی باشد.

- کد "۳۱" - چاه حفاری شده بهسازی شده، یک چاه حفاری شده است که در برابر نشت آب های سطحی بوسیله پوشش داخلی چاه که تا بالاتر از سطح زمین امتداد دارد، محافظت شده و شامل سکویی برای منحرف کردن مسیر آب برگشتی از چاه می باشد. به علاوه برای جلوگیری از افتادن فضولات پرندگان و حیوانات در چاه پوشانیده می شود.
- کد "۳۲" - چاه حفاری شده بهسازی نشده، یک چاه حفر شده است که یک یا هر دو مورد زیر درباره آن صدق می کند: (۱) از نشت آب محافظت نشده است، (۲) از ریزش فضولات پرندگان و حیوانات حفاظت نشده است. اگر حتی یکی از این دو مورد صادق باشد، چاه بهسازی نشده است.
- کد "۴۱" - چشمه بهسازی شده، چشمه ای است که از نشت آب و فضولات پرندگان و حیوانات به دور است. چنین چشمه ای معمولاً با "محفظه چشمه" محافظت می شود که با آجر، سنگ، بتن و مواد دیگر در اطراف چشمه ساخته شده است و آب از محفظه مستقیماً و بدون تماس با مواد آلوده کننده به درون لوله حرکت می کند.
- کد "۴۲" - چشمه بهسازی نشده، چشمه ای است که در معرض نشت آب و فضولات پرندگان و حیوانات است. چشمه بهسازی نشده محفظه چشمه ای که در بالا توضیح داده شده است را ندارد.
- کد "۱۰۰" - آب قنات، کانال زیرزمینی حفر شده توسط انسان که جهت جمع آوری آب شیرین و انتقال و مدیریت آن به سطح زمین برای مصارف انسانی ایجاد شده است.
- کد "۵۱" - جمع آوری آب باران، به آب بارانی اطلاق می شود که از سطوحی مانند پشت بام یا زمین جمع آوری شده و در انبار، مخزن و یا تانکر نگهداری می شود.
- کد "۶۱" - کامیون تانکر دار، آب تامین شده بوسیله یک تانکر آب نصب شده روی کامیون جهت حمل و فروش است.
- کد "۷۱" - گاری یا مخزن / بشکه کوچک، که فرد آب فروش برای حمل و فروش آب از آن استفاده می کند. انواع حمل آب ممکن است شامل گاری با اسب یا الاغ یا وسایل نقلیه موتوری باشد.
- کد "۸۱" - آب سطحی، آبی است که روی سطح زمین باشد مثل رودخانه، جویبار، سد، دریاچه، استخر، نهر، کانال و شبکه های آبیاری که آب مستقیماً از آن ها گرفته می شود.
- کد "۹۱" - آب بطری شده، آبی است که داخل بطری فروخته می شود. توجه کنید این کد فقط اشاره به بطری های آبی دارد که به صورت تجاری در دسترس است. گاهی ممکن است افراد خانوار آب را از منبع دیگر تهیه کرده و در بطری هایی نگهداری کنند. این موارد نباید مثل آب بطری شده کد گذاری شوند.

#### **WS1. منبع اصلی آب آشامیدنی اعضای خانوار شما چیست؟**

رایج ترین منبع را کد گذاری کنید. اگر به چند منبع اشاره شده بود، بررسی کنید که کدام یک از آن ها رایج تر است. فقط یک پاسخ را می توانید انتخاب کنید. اگر منبع آب با تغییر فصل متغیر است، منبع فصل مصاحبه را ثبت کنید. اگر پاسخ "لوله کشی به داخل واحد مسکونی" است و یا "لوله کشی به حیاط و یا همسایه" به ترتیب "۱۱" و "۱۲" و "۱۳" را انتخاب کنید (دور کد مربوطه دایره بکشید) و به WS6 بروید. اگر پاسخ آب بطری شده "۹۱" را انتخاب کردید، سؤال بعدی را بپرسید. سؤال بعدی فقط وقتی پرسیده می شود که جواب شخص پاسخگو "آب بطری شده" باشد. برای پاسخ های دیگر به WS3 بروید.

#### **WS2. منبع اصلی آب مورد استفاده خانوار شما برای مصارف دیگر مثل پخت و پز و شستشوی دست ها چیست؟**

این سؤال فقط باید از خانواری پرسیده شود که از آب بطری شده برای آشامیدن استفاده می کنند. کد مربوطه را برای منبعی که معمولاً استفاده می شود انتخاب کنید. اگر منبع با تغییر فصل تغییر می کند منبع فصل مصاحبه را ثبت کنید. اگر منبع آب غیرآشامیدنی، آب لوله کشی به خانه و یا حیاط و یا همسایه است به ترتیب "۱۱" و "۱۲" و "۱۳" را علامت گذاری کنید و به WS6 بروید. در غیر این صورت کد مناسب را انتخاب کرده و سؤال بعدی را ادامه دهید. توجه کنید که شما نمی توانید پخت و پز و شستشوی دست را با دیگر کاربردهای آب غیر شرب جایگزین کنید.

### WS3. آن منبع آب کجا واقع شده است؟

این سؤال فقط باید از خانوارهایی پرسیده شود که منبع اصلی آب آنها سیستم لوله کشی شده نیست. دور کد مربوطه برای محل منبع آب دایره بکشید. اگر محل داخل واحد مسکونی یا در حیاط / محوطه است، دور کد "۱" یا "۲" دایره بکشید و به WS6 بروید. در غیر این صورت کد مناسب را انتخاب کرده و با سؤال بعدی ادامه دهید.

### WS4. رفتن به آنجا، برداشتن آب و برگشت چقدر طول می کشد؟

این سؤال برای این است که بفهمید محل منبع آب برای خانواری که منبع آب آنها بیرون از منزل است تا چه حد مناسب و سهل الوصول است، زمان تقریبی (اگر لازم است از ساعت به دقیقه تبدیل کنید) را که بطور معمول برای رسیدن به منبع آب، انتظار برای برداشت آب و بازگشت به منزل لازم است، وارد کنید. اگر عدد کمتر از ۱۰۰ باشد از صفر(های) قبل از عدد استفاده کنید (مثلاً ۰۶۰ و یا ۰۵۰). سپس با سؤال بعدی ادامه دهید.

اگر پاسخگو نمی داند که چقدر طول می کشد، "۹۹۸" را علامتگذاری کنید و با سوال بعدی ادامه دهید.

### WS6. آیا برای اینکه آب برای نوشیدن سالم تر شود، هیچ کاری انجام می دهید؟

اگر بلی "۱" را انتخاب کنید و به سؤال بعدی بروید. اگر پاسخ "خیر" و یا "نمی داند" است به ترتیب "۲" یا "۸" را انتخاب کرده و به WS8 بروید.

### WS7. معمولاً برای اینکه آب برای نوشیدن سالم تر شود چه کاری انجام می دهید؟

کد مربوطه را علامتگذاری کنید. ممکن است شما بدانید روشی که خانوار استفاده می کند راه سالم سازی آب آشامیدنی نیست. از قضاوت خود استفاده نکنید، فقط پاسخ ها را ثبت کنید. همه موارد اشاره شده را ثبت کنید (مثلاً ممکن است خانوار از سیستم صافی و اضافه کردن کلر همزمان با هم استفاده کند)

پرس وجو کنید: "هیچ کار دیگری هم انجام می دهید؟" "X" را برای "سایر موارد" علامتگذاری کنید و در محل مشخص شده روش خانوار برای سالم سازی آب آشامیدنی را قید کنید. اگر پاسخ "نمی داند" است "Z" را علامتگذاری کنید. اگر "Z" انتخاب شده است پس کد "سایر موارد" نباید انتخاب شود. در صورت انتخاب سایر موارد، آن را مشخص نمایید.

تعریف روش های متفاوت سالم سازی آب از قرار زیر است:

- کد "A" – جوشاندن، به جوشاندن و یا گرم کردن آب با حرارت اشاره دارد.
- کد "B" – افزودن آب اکسیژنه / کلر، به استفاده از آب اکسیژنه، کلر مایع و یا پودر آن برای سالم سازی آب آشامیدنی اشاره دارد. کلر ممکن است به صورت مایع هیپوکلریت سدیم، هیپوکلریت کلسیم جامد یا پودر استفاده شده باشد.
- کد "C" – رد کردن از صافی، استفاده از فیلتر (سرامیکی، شنی، کامپوزیتی و غیره)، به خالص کردن آب بوسیله پارچه به عنوان صافی برای زدودن ناخالصی ها یا فیلتر اعم از شنی، کامپوزیتی و غیره اشاره دارد. سرامیک ممکن است شامل گل، خاک سیلیسی، شیشه و یا ذرات بزرگتر باشد.
- کد "D" – گند زدایی با نور خورشید، به مفهوم قرار دادن آب ذخیره شده در ظرف ها و یا مخازن شفاف در معرض نور خورشید است.
- کد "E" – ثابت نگهداشتن برای ته نشینی، به نگهداری آب به نحوی که آب در حالت سکون و بی حرکت به مدت طولانی باقی بماند تا ذرات بزرگتر به دلیل سنگینی ته نشین شوند، اشاره دارد.

سؤال های WS8, WS8a, WS9 در مورد توالی مورد استفاده اعضای خانوار است.

## WS8. نوع و نحوه تخلیه فاضلاب توالت مورد استفاده اعضای خانوار شما معمولاً چگونه است؟

هدف از طرح این سؤال تخمین تجهیزات بهداشتی است که اعضای خانوار از آن استفاده می کنند. اگر پاسخگو پاسخ داد و یا شما مشاهده نمودید که اعضای خانوار هیچ گونه امکاناتی ندارند و یا از بوته زار و دشت استفاده می کنند، دور کد "۹۵" برای "فاقد توالت یا بیشه یا فضای باز" دایره بکشید و به بخش بعدی یعنی بخش مرگ و میر خانوار بروید. اگر یکی از پاسخ های توالت ایرانی یا فرنگی (۱۱ تا ۱۷) داده شده، بررسی کنید به کجا تخلیه میشود؟ کد مربوط به پاسخ داده شده را انتخاب و دور آن دایره بکشید.

تعریف انواع مختلف امکانات توالت از قرار زیر است:

توالت ایرانی یا فرنگی، از یک مخزن یا یک تانکر برای سر ریز آب استفاده کرده و دارای یک سیفون آب به صورت یک لوله U شکل است که زیر صندلی یا صفحه چمباتمه قرار گرفته و مانع عبور پشه ها و بوی ناخوشایند می شود.

- کد "۱۱" - تخلیه به سیستم فاضلاب لوله کشی شده (اگو)، سیستمی از لوله های فاضلاب است که زهکشی نیز نامیده می شود و برای جمع آوری فضولات انسانی (مدفوع و ادرار) و فاضلاب و خارج کردن آنها از محل زندگی خانوار تعبیه می شود. سیستم های فاضلاب از مجموعه امکاناتی برای جمع آوری، پمپاژ، عمل آوری و دفع مدفوع و فاضلاب تشکیل شده است.
- کد "۱۲" - تخلیه به سپتیک تانک (مخزن فاضلاب)، وسیله ای برای جمع آوری مدفوع است و دارای یک مخزن ضد آب است که در زیر زمین دور از خانه یا توالت نصب شده است.
- کد "۱۶" - تخلیه به چاه یعنی سیستم تخلیه مدفوع به چاه است.
- کد "۱۳" - تخلیه به گودال روباز سیستم تخلیه مدفوع به چاله ای کنده شده در زمین است که یک سیفون دارد.
- کد "۱۷" - تخلیه به قنات / آب جاری سیستم تخلیه مدفوع به قنات یا آب جاری است.
- کد "۱۴" - تخلیه به محل دیگر منظور تخلیه مدفوع در خانه یا در محلی در نزدیکی خانه است (می تواند سیفون داشته باشد اما تخلیه در گودال، سپتیک تانک یا فاضلاب انجام نمی گیرد)؛ مدفوع ممکن است به خیابان، حیاط / محوطه، مجرای زهکشی یا محل دیگری به غیر از موارد فوق تخلیه شود.
- کد "۱۵" - تخلیه به محل نامعلوم / مطمئن نیست / نمی داند به چه محلی، باید در حالاتی کدگذاری شوند که پاسخگو می داند که توالت ایرانی یا فرنگی است اما نمی داند به کجا تخلیه میشود.
- کد "۲۱" - توالت صحرائی دارای تهویه، نوعی توالت است که توسط لوله ای از قسمت بالای توالت تهویه می شود. طرف باز لوله با توری یا شبکه توری ضد حشره پوشیده شده و داخل آن تاریک است.
- کد "۲۲" - توالت صحرائی درپوش دار، یک سوراخ داخل زمین برای جمع آوری فضولات است و شامل یک سکو یا نشستگاه (از جنس بتن، فولاد یا چوب که به آسانی ثابت می شود) است که کاملاً از تمام جهات محکم شده، راحت تمیز می شود و کمی از سطح زمین بالاتر است تا از ورود آب های سطحی به این توالت ممانعت به عمل آید.
- کد "۲۳" - توالت صحرائی بدون درپوش / گودال باز شامل یک سوراخ برای جمع آوری فضولات است و سکو یا صفحه ای برای نشستن ندارد. یک چاه باز، یک چاه ابتدایی است که به عنوان محل جمع آوری فضولات حفر شده است.
- کد "۴۱" - سطل، منظور استفاده از سطل یا هر محفظه دیگری برای نگهداری فضولات (و گاهی مواد شستشوی ادرار و مدفوع) است که به طور مرتب برای سالم سازی یا دفع تخلیه می شود.
- کد "۹۵" - فاقد توالت / بیشه / فضای باز شامل دور ریختن مدفوع با زباله، دفن مدفوع در خاک، مانند روشی که گربه برای دفن مدفوع استفاده می کند، اجابت مزاج در بوته زار یا صحرا یا گودال و یا آب های سطحی (مجاری زهکشی، ساحل، رودخانه، جویبار یا دریا) است.

• کد "۹۶" - سایر موارد، نوع و نحوه تخلیه توالیت مورد استفاده را مشخص نمایید.

• کد "۹۸" - نمی داند.

### **WS8a. توالیت (مستراح) خانوار شما دارای کدامیک از امکاناتی است که نام برده می شود؟**

تمام گزینه ها برای پاسخ گو خوانده شود و دور کد (های) بیان شده توسط پاسخ گو دایره بکشید.

مقصود از پرسش ذیل دانستن این مطلب است که آیا خانوار از توالیت مشترک با خانوار های دیگر استفاده می کند یا خیر. مشترک بودن توالیت از این جهت اهمیت دارد که توالیت مشترک کمتر از توالیتی که فقط بوسیله یک خانوار مورد استفاده قرار می گیرد، بهداشتی خواهد بود. وضعیت غیر بهداشتی توالیت (وجود فضولات در کف توالیت، نشیمنگاه و دیوارها و هم چنین وجود پشه) افراد را به عدم استفاده از آن سوق می دهد.

### **WS9. آیا از این توالیت بطور مشترک با افرادی که عضو خانوار شما نیستند استفاده می کنید؟**

کد مربوط به جواب را علامت بزنید. اگر پاسخ بلی است مشخص نمایید که آیا این توالیت فقط به طور مشترک با اعضای خانوارهای دیگر (تعداد خانوار را مشخص کنید؛ در صورتی که تعداد خانوارها کمتر از ۱۰ است برای آن تعداد ۱ تا ۹ بر حسب پاسخ پاسخ گو وارد نمایید و اگر ۱۰ خانوار یا بیشتر است دور کد ۱۰ دایره بکشید) استفاده می شود یا استفاده از آن برای عموم آزاد است. مهمان در این سوال مد نظر نمی باشد.

اگر پاسخ منفی است دور کد ۲ دایره بکشید.

## **بخش مرگ و میر خانوار**

در این بخش از پرسشنامه شما می خواهید راجع به یک واقعه مهم و در عین حال غم انگیز از خانوار پرسش نمایید. واقعه ای که در صورت وقوع، یادآوری آن می تواند برای اعضای خانوار دردناک باشد. در عین حال باید توجه کنید که در اغلب خانوارها صحبت کردن پیرامون مرگ و میر خوشایند نیست و به راحتی درباره آن سخن نمی گویند. بنابراین با اظهار تاسف و همدردی سوالات خود را در این باره از خانوار بپرسید.

- وقوع مرگ در خانوار در فاصله مهر ماه سال ۱۳۸۸ تا مهر ماه ۱۳۸۹ را مورد پرسش قرار دهید.
- بنابراین برای یادآوری بهتر زمان یک سال گذشته به پاسخ گو، فاصله زمانی " از زمان باز شدن مدرسه ها در سال گذشته تا زمان باز شدن مدرسه ها در امسال " را یادآوری کنید.

### **HM1. آیا طی یک سال گذشته (از اول مهر ماه سال گذشته تا اول مهر ماه امسال)، عضوی از خانوار فوت کرده است، حتی نوزادی که زنده به دنیا آمده باشد و چند ثانیه بعد از تولد مرده باشد؟**

این سوال از وجود واقعه مرگ در خانوار در طی یکسال گذشته پرسش می نماید. در صورت وجود حداقل یک مورد واقعه مرگ در خانوار کد "۱" ثبت کنید در غیر این صورت کد "۲" ثبت کرده و به سوال AD1 در بخش حادثه و معلولیت بروید. در صورتی که پاسخ این سوال بلی است، برای هر یک از اعضای فوت شده خانوار یک ردیف از جدول زیر این سوال را تکمیل کنید؛ در این جدول در ستون HM3 نام و نام خانوادگی متوفی و در ستون HM4، جنس متوفی را ثبت کنید و سپس سن متوفی را هنگام مرگ جویا شده و سن وی را در یکی از ستون های HM5، HM6، و یا HM7 ثبت کنید.

بدون توجه به سن و جنس متوفی، مرگ عضو خانوار باید ثبت شود. حتی اگر نوزادی در سال گذشته در این خانوار به دنیا آمده و بیش از چند ثانیه عمر نکرده باشد باید مرگش ثبت شود.

اگر متوفی نوزادی بوده که قبل از نام گذاری فوت کرده است در ستون HM3 عبارت "بدون نام" را به جای اسم وی بنویسید.

### HM3. نام و نام خانوادگی متوفی

در این ستون نام و نام خانوادگی متوفی را ثبت کنید. اگر متوفی نوزادی بوده که قبل از نام گذاری فوت کرده است، عبارت "بدون نام" را به جای اسم وی بنویسید.

### HM4. جنس متوفی

در این ستون جنس متوفی را ثبت کنید. برای مرد کد "۱" و برای زن کد "۲" را در مربع مربوطه وارد کنید.

### HM5, HM6 و HM7. سن در هنگام فوت

#### HM5. "روز"

اگر متوفی هنگام فوت، نوزاد کمتر از یک ماه (کمتر از ۳۰ روز) بوده است، سن متوفی را به روز در این ستون ثبت کنید و در صورتی که نوزاد متوفی در فاصله ۲۳ ساعت اول زندگی فوت کرده است، کد "۰۰" ثبت کنید. برای نوزادی که در ۳ روزگی فوت کرده است کد ۰۳ ثبت کنید.

#### HM6. "ماه"

اگر متوفی هنگام فوت در فاصله سنی ۱ ماه تا ۲۳ ماهگی بوده است، سن متوفی را به ماه کامل در این ستون ثبت کنید، مثلاً برای کودکانی که در سن ۱ ماهگی تا ۱ ماه و ۲۹ روزگی فوت کرده اند، کد ۰۱ ثبت می شود.

#### HM7. "سال"

اگر متوفی هنگام فوت ۲ ساله (۲۴ ماه کامل) یا بیشتر بوده است، سن متوفی را به سال کامل در این ستون ثبت کنید، مثلاً برای کودکی که در سن ۴ سال و ۷ ماهگی فوت کرده است، کد ۰۴ ثبت کنید و یا مثلاً برای فردی که در سن ۵۲ سالگی فوت کرده است، کد ۵۲ ثبت کنید.

### HM8. ماه و سال فوت را ثبت کنید

در این ستون ماه و سال فوت فرد را به ماه و سال ثبت کنید.

### HM9. آیا مرگ (نام) به علت حوادث ترافیکی بوده است؟

در صورتی که علت مرگ حوادث ترافیکی است کد "۱" و در صورتی که علت مرگ چیزی به غیر از حوادث ترافیکی بوده است، کد "۲" را وارد کنید.

### HM10. در صورتی که فرد فوت شده زیر ۵ سال است، آیا برای وی شناسنامه نیز گرفته بودید؟

گزینه "۱" برای مواردی است که برای فرد فوت شده زیر ۵ سال شناسنامه گرفته شده است. در مواردی که برای فرد فوت شده زیر ۵ سال شناسنامه گرفته نشده است، کد "۲" را وارد کنید.

در صورت نیاز به ردیف های بیشتر از پرسشنامه اضافی استفاده نموده و در بالای این پرسشنامه اضافی کد شناسایی خانوار را ثبت نمایید.

## بخش حادثه و معلولیت

این بخش دارای دو قسمت حادثه و معلولیت است و شامل تمام افراد خانوار می شود.

سوالات AD1 تا AD5 مربوط به قسمت حادثه و سوالات AD6 تا AD9 مربوط به قسمت معلولیت است.

حادثه:

حادثه عبارت است از هر واقعه که وقوع آن مورد انتظار نبوده است و به خسارت های جسمی، روانی، مالی یا اجتماعی منجر شود. در این سوال فقط حوادثی که خسارت های جسمی را سبب شده است مد نظر است. سایر حوادثی که منجر به خسارت های روانی (فوت ناگهانی یکی از بستگان) مالی (تصادف اتومبیل همراه با خسارت مالی بدون مجروح شدن فردی در آن) یا اجتماعی (از دست دادن ناگهانی شغل) شده است، مورد نظر نیستند.

**AD1.** آیا در طی یک سال گذشته (از اول مهر ماه سال گذشته تا اول مهر ماه امسال)، عضوی از اعضای خانوار دچار حادثه شده است؟

در این سوال حوادثی (اعم از عمدی، غیر عمدی و یا بلایای طبیعی) با عوارض جسمی مد نظر است که:

- طی یک سال قبل از پرسشگری برای عضوی از خانوار واقع شده باشد و شدت عارضه جسمی آن به قدری باشد که در ذهن پاسخ گو مانده باشد، حتی اگر فقط به یک درمان سرپایی یا در منزل منجر شده باشد.

اگر پاسخ این سوال بلی باشد، سوالات AD2 تا AD5 پرسیده شود و در غیر این صورت؛ یعنی گزینه های خیر و نمی داند، به سوال AD6، یعنی قسمت معلولیت رجوع شود.

در صورتی که برای فرد یا افرادی از خانوار حادثه ای واقع شده باشد، شماره ردیف و نام و نام خانوادگی وی از ستون های HL1 و HL2 فهرست اعضای خانوار به ستون های AD2 و AD3 منتقل شود و سپس برای هر یک از افراد حادثه دیده ستون های AD4 و AD5 تکمیل شود.

**AD4.** نوع حادثه "به چه حادثه ای دچار شده است؟"

حوادث ترافیکی عبارت است از کلیه حوادثی که در فرآیند حمل و نقل ترافیکی اتفاق افتاده باشد و به صدمه جسمی فرد منجر می شود، خواه صدمه دیده سرنشین وسیله نقلیه یا راننده باشد فرقی نمی کند. وسیله نقلیه عبارت است از اتومبیل (عمومی یا شخصی)، دوچرخه، موتورسیکلت، قطار، هواپیما، کشتی، گاری، حیوان بارکش یا سواری و ... . صدمات به افراد می تواند در نتیجه سرنشین بودن، راننده بودن، رکاب بودن بر وسیله نقلیه پدید آید. صدمات می تواند در نتیجه برخورد وسیله نقلیه با فرد پیاده در هر حالتی، ایستاده، پیاده، نشسته یا خوابیده واقع شود. هر نوع صدمه ای که در نتیجه حوادث ترافیکی بر فرد وارد شود فرد را از گروه حادثه دیدگان ترافیکی خارج نمی کند، کسی که در اتومبیل تصادف کرده، دچار سوختگی شده، دچار خفگی شده، دچار له شدگی و ... شده باشد همه در گروه حوادث ترافیکی قرار می گیرند. به عبارت دیگر هر صدمه ایجاد شده در کوچه و خیابان و جاده که به وسایل حمل و نقل مرتبط باشد در این گروه قرار می گیرد.

توجه نمایید که اگر فردی دچار چند حادثه شده است، شدیدترین حادثه بنا به نظر فرد را وارد نمایید.

کد "۰۱" - تصادف عابر پیاده با وسایل نقلیه، در نتیجه برخورد فرد پیاده در هر حالتی، ایستاده، پیاده، نشسته یا خوابیده با وسیله نقلیه واقع می شود.

کد "۰۲" - تصادف خودروسوار، حادثی که در فرآیند حمل و نقل ترافیکی اتفاق افتاده باشد و به صدمه جسمی سرنشین یا راننده وسیله نقلیه منجر شده باشد.

کد "۰۳" - تصادف موتورسیکلت سوار/ دوچرخه سوار، حادثی که در فرآیند حمل و نقل ترافیکی اتفاق افتاده باشد و به صدمه جسمی سرنشین موتور سوار / دو یا سه چرخه سوار منجر شده باشد.

کد "۰۶" - سایر حوادث ترافیکی، حادثی در فرآیند حمل و نقل که منجر به صدمه جسمی فرد شده و نوع وسیله آن نامشخص است. کد "۱۱" - سوختگی، هر نوع سوختگی که در نتیجه شعله، بخار گرم، دود داغ، جسم داغ، مایعات گرم، مواد شیمیایی هم چون اسید و قلیای غلیظ، اشعه های سوزان هم چون ماوراء بنفش و ... پدید آمده باشد.

کسانی که در جریان حوادث ترافیکی دچار سوختگی می شوند در گروه حوادث ترافیکی قرار می گیرند.

کد "۹۶" - سایر حوادث، تمام حادثی که در گروه های فوق قرار نمی گیرند در این کد قرار دهید.  
کد "۹۸" - نمی داند.

#### AD5. چه اقدام درمانی برای (نام) انجام شده است؟

نوع اقدام درمانی برای فرد صدمه دیده پرسیده شود و اگر اقدام درمانی برای فرد حادثه دیده انجام شده است یکی از کدهای ۱، ۲ و ۳ را با توجه به تعاریف زیر ثبت کنید در غیر این صورت کد ۴، هیچ اقدام درمانی را درج نمایید.

کد "۱" - بستری در بیمارستان، عبارت است از بستری در بیمارستان (بخش های بستری یا اورژانس)، مراکز بهداشتی درمانی شبانه روزی و درمانگاه های خصوصی به مدت ۲۴ ساعت یا بیشتر. در صورت اقامت در مراکز درمانی فوق کمتر از ۲۴ ساعت، بستری محسوب نمی شود. در این مطالعه مدت اقامت بیش از ۲۴ ساعت برای گزینه بستری در بیمارستان مد نظر قرار گرفته است.

کد "۲" - درمان سرپایی، عبارت است از هر گونه اقدام درمانی که توأم با اقامت کمتر از ۲۴ ساعت مصدوم در بیمارستان، مراکز درمانی و درمانگاه ها منجر شده باشد. اقدامات درمانی می تواند شامل درمان دارویی، جراحی کوچک یا ارتوپدی باشد. در صورتی که درمان کاملاً سرپایی و در حد مراجعه به مطب پزشک هم باشد درمان سرپایی محسوب می شود.

کد "۳" - درمان خانگی، عبارت است از هرگونه اقدام درمانی که بدون تجویز پزشک و مراکز درمانی رسمی صورت گرفته باشد. پانسمان در منزل، درمان با داروهای موجود در خانه، درمان های محلی و حتی اقداماتی چون بهره مندی از خدمات شکسته بندی های محلی و بومی جزء این مجموعه قرار می گیرد.

کد "۴" - هیچ اقدامی.

در صورت نیاز به ردیف های بیشتر از پرسشنامه اضافی استفاده نموده و در بالای این پرسشنامه اضافی کد شناسایی خانوار را ثبت نمایید.

#### AD6. آیا عضوی از اعضای خانوار دچار معلولیت جسمی، حرکتی و یا عقب ماندگی ذهنی است؟

معلولیت عبارت است از اختلال دائمی یک عضو یا مجموعه ای از اعضا که هم می تواند یک اختلال تشریحی (عضو وجود نداشته باشد) و هم یک اختلال عملکردی (عضو وجود داشته باشد ولی عملکرد نداشته باشد یا ناقص عمل کند) و یا هر دو اختلال توأم باشد. اگر عضوی از اعضای خانوار به معلولیت مبتلا است، بلی را انتخاب کرده و سوالات AD7 تا AD9 را بپرسید. در غیر این صورت به بخش بعد، یعنی بخش آمادگی مواجهه با مخاطرات و بلایا بروید و با سوال DP1 ادامه دهید.



**AD7.** شماره ردیف نام، از ستون HL1، فهرست اعضای خانوار درج شود.

**AD8.** نام و نام خانوادگی، از ستون HL2، فهرست اعضای خانوار درج شود.

**AD9.** (نام) به چه معلولیتی مبتلا است؟ و منشاء این معلولیت چیست؟

معلولیت ها انواع مختلف، سطوح متفاوت و طبقه بندی های متنوعی دارند. در این بررسی معلولیت های زیر مد نظر است:

نابینایی کامل هر دو چشم عبارت است از کوری کامل هر دو چشم که یا از ابتدای تولد وجود داشته یا در طول زندگی پدید آمده باشد و آن حد از آسیب چشم است که فرد با استفاده از امکانات کمکی هم چون عینک نیز قادر به دیدن و مشاهده نیست.

نابینایی یک چشم، کوری یک چشم که یا از ابتدای تولد وجود داشته یا در طول زندگی پدید آمده باشد و حدی از آسیب است که فرد قادر به دیدن و مشاهده هست، اما در این مشاهده اختلال دارد.

ناشنوایی کامل، عبارت است از آن حد از شنوایی که حتی با استفاده از وسایل کمکی مثل سمعک فرد قادر به شنیدن اصوات پیرامون خود نباشد.

معلولیت های جسمی یا حرکتی قابل مشاهده، عبارت است از معلولیت های اندام انتهایی و حرکتی مثل دست و پا. این کد وقتی انتخاب می شود که یا مشکل تشریحی در اندام حرکتی وجود داشته باشد، بخشی یا همه عضو حرکتی وجود نداشته باشد یا با وجود شکل ظاهری و کامل اندام، عضو به طور دائم به صورت کامل یا نسبی عملکرد خود را از دست داده باشد. قطع اعضای حرکتی، تغییر شکل عضو به گونه ای که اندام عملکرد خود را نداشته باشد، در نهایت با وجود حفظ شکل ظاهری عضو، حرکت آن به طور دائم متوقف شده است (انواع فلج ها) در این گروه قرار می گیرند.

عقب ماندگی ذهنی، عبارت است از محدودیت عملکرد شعوری فرد به گونه ای که توسط پزشک به عقب ماندگی ذهنی فرد تشخیص داده شده باشد. افرادی که خانواده یا جامعه حدس می زنند که عقب مانده اند و این حدس با تشخیص پزشک قطعیت نیافته در این گروه قرار نمی گیرد.

سایر معلولیت ها، عبارت است از معلولیت هایی که در گروه جسمی حرکتی یا عقب ماندگی ذهنی قرار نمی گیرند مثل لال بودن و ...

در بخش معلولیت ها نیز مثل بخش حوادث در مورد تک تک افراد خانوار وجود هر یک از معلولیت های فوق الذکر مد نظر قرار می گیرد.

در مورد منشاء معلولیت کدهای زیر در نظر گرفته شده است:

کد "۱" - منشاء مادرزادی، عبارت است از این که فرد با معلولیت مزبور به دنیا آمده است مثل کوری مادرزادی، ناشنوایی مادرزادی و ...

کد "۲" - منشاء معلولیت در نتیجه بیماری، فرد قبل از ابتلا به بیماری به معلولیت مزبور مبتلا نبوده است اما بعد از ابتلا به یک بیماری خاص دچار معلولیت شده است مثل فلج اعضای حرکتی به دنبال ابتلا به بیماری فلج اطفال، مثل کوری بعد از ابتلا به بیماری دیابت و ...

کد "۳" - منشاء معلولیت در نتیجه حادثه، فرد قبل از وقوع حادثه مزبور معلولیت نداشته و پس از وقوع آن در نتیجه عوارض آن حادثه به معلولیت دچار شده است. از دست دادن عضو در حوادث ترافیکی، کوری در نتیجه حوادث حین کار و ... از این گونه اند.

کد "۴" - منشاء معلولیت در نتیجه جنگ، شامل معلولیت هایی است که در نتیجه جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، درگیری با گروه های ضد انقلاب، اشرار و سایر گروه های مسلح پدید آمده است.

کد "۸" - نمی داند، منشاء و علت معلولیت برای پاسخ گو مشخص نیست.

در صورت نیاز به ردیف های بیشتر از پرسشنامه اضافی استفاده نموده و در بالای این پرسشنامه اضافی کد شناسایی خانوار را ثبت نمایید.

### بخش آمادگی مواجهه با مخاطرات و بلایا

منظور از مخاطره طبیعی، پدیده فیزیکی است که می تواند بالقوه آسیب زا باشد، مانند زلزله، سیل، طوفان / گردباد، خشکسالی، رانش زمین، طوفان شن، بهمن، صاعقه، یخبندان، گرمای شدید و آتش سوزی. در این بخش آمادگی مواجهه با مخاطرات و بلایا مورد بررسی قرار می گیرد.

برخی از مردم بجای مخاطره از کلمات متفاوتی مانند "بلا، بحران یا فاجعه" استفاده می کنند. با ذکر مثال (مثلا زلزله، سیل، آتش سوزی) می توانید مطمئن شوید که با پاسخگو درباره یک موضوع صحبت می کنید.

#### DP1. به نظر شما خانوارتان برای مقابله با مخاطرات طبیعی (مثل زلزله، سیل، طوفان ...) تا چه حد آمادگی دارد؟

نظر کلی خانوار را درباره آمادگی برای مخاطرات طبیعی سوال کنید و دور کد مرتبط دایره بکشید.

#### DP2. آیا طی یکسال گذشته، با اعضای خانوار درباره "آمادگی برای مخاطرات" گفتگو کرده یا جلسه ای برگزار کرده اید؟

جلسه خانوار می تواند شامل هرگونه گرد هم جمع شدن غیر رسمی مثلا دور میز یا سفره غذا هم بشود. دقت کنید زمان مورد نظر یکسال گذشته است. دور کد مربوطه دایره بکشید.

#### DP3. آیا در خانوار شما "کیف اضطراری" وجود دارد؟

بیان پاسخگو برای این سوال کافی است و مشاهده آن توسط شما ضروری نیست.

کیف اضطراری بسته ای است که اقلام ضروری مانند وسایل کمک های اولیه، پول، غذای خشک، آب و غیره برای موقع اضطراری نگهداری می شود. این کیف می تواند به هر شکل یا نوع، حتی یک نایلون پلاستیکی باشد. کافی است که ملزومات اضطراری جمع آوری و در محلی در دسترس باشند. اظهار نظر درباره کامل بودن فهرست اقلام را بعهده خود خانوار بگذارید. بر طبق نظر پاسخ گو دور یکی از کدهای مربوطه دایره بکشید.

#### DP4. اگر در خانوار شما افراد آسیب پذیر (مانند اطفال، سالمندان، فرد ناتوان یا بیمار) وجود دارند، آیا برنامه ویژه ای برای کمک به آن

ها در شرایط اضطراری پیش بینی شده است؟

مثال هایی از برنامه های ویژه برای افراد آسیب پذیر می توانند به صورت زیر باشند. از آنها برای توضیح بهتر به پاسخگو استفاده کنید:

- هماهنگی با یکی از اعضای جوان خانوار یا همسایه برای کمک به خروج یک زن باردار یا سالمند از منزل در صورت زلزله یا آتش سوزی
  - اطمینان از قرار دادن داروهای افراد بیمار در کیف اضطراری
  - برنامه ریزی برای خروج از منزل فردی که از ویلچر (صندلی چرخ دار) استفاده می کند
  - جابجا کردن تخت یک فرد بستری در منزل از کنار یک کمد تا در صورت زلزله روی وی سقوط نکنند
  - سپردن مراقبت از بچه های کوچک به بچه های بزرگتر
- دور کد مرتبط دایره بکشید.

## DP5. آیا در خانوار شما برنامه ارتباطی برای مواقع اضطراری وجود دارد؟

منظور از برنامه ارتباطی خانواده برای مواقع اضطراری عبارت است از:

- تعیین محل قراری که اعضای خانوار در صورت پراکنده شدن بعد از حادثه در آنجا جمع شوند
- اطلاع از تلفن یکی از آشنایان قابل اعتماد در محله یا شهر دیگر

دور کد مرتبط دایره بکشید.

### بخش کار کودک

این بخش باید برای همه کودکان ۵ تا ۱۴ ساله (کودکان ۵ و ۱۴ ساله نیز مشمول این بخش هستند) خانوار کامل شود. برای اعضای کمتر از ۵ سال و یا بیشتر از ۱۴ سال خانوار این ردیف خالی گذاشته می شود.

قبل از اینکه سؤالات این بخش را شروع کنید، باید به فهرست اعضای خانوار مراجعه کنید و کودکان ۵ تا ۱۴ سال را شناسایی کنید. سپس نام این کودکان را در بخش کار کودک، در ردیف های مناسب کپی کنید و همه سؤال های CL3 تا CL10 را برای هر کودک ۵ تا ۱۴ سال بپرسید.

#### CL1. شماره ردیف:

این شماره ای است که به هر فرد در فهرست اعضای خانوار اختصاص داده می شود. نظر به اینکه این شماره ها از پیش مشخص شده اند نیازی نیست که شما این ستون را پر کنید.

#### CL2. نام و سن:

نام و سن کودک را از فهرست اعضای خانوار، ستون های HL2 و HL6 استخراج کرده و وارد کنید. این کار برای جلوگیری از اشتباه در مصاحبه انجام می شود. در صورتی که برخی از اعضای خانوار دارای نام های یکسانی هستند در کنار نام های مشابه نسبت را در داخل پرانتز، مثلاً فاطمه (دختر) و فاطمه (نوه) ثبت کنید.

توضیح دهید: "مایلم درباره هر نوع کاری که کودکان ۵ تا ۱۴ ساله این خانوار انجام می دهند، سؤال نمایم." باید ابتدا سؤال های CL3 تا CL10 را برای اولین کودک کامل کرده، سپس به سراغ کودک دوم بروید.

CL3. آیا (نام) در طی هفته گذشته، هیچ نوع کاری برای کسی که عضو این خانوار نباشد انجام داده است؟ اگر بلی: برای دستمزد به پول یا کالا بررسی کنید؟

پرداخت به معنی پاداش در برابر کار است، شامل پول نقد، جنس و یا ارائه خدمات به کودک و یا خانواده اش.

هفته گذشته اشاره به ۷ روز قبل از مصاحبه دارد (نه روز مصاحبه).

به خاطر داشته باشید که فرد اشاره شده (کسی که عضو این خانوار نیست) ممکن است از بستگان و یا اعضای خانوار باشد که در خانه دیگری زندگی کنید.

اگر پاسخ بلی است بپرسید که آیا پاداش کار (دستمزد) نقداً پرداخت شده و یا غیر نقدی بوده است، اگر کار انجام شده در ازای پاداش نقدی و یا غیر نقدی بوده است "۱" را انتخاب کنید. اگر کار در ازای هیچ پاداشی نبوده است "۲" را انتخاب کنید. اگر "۱" یا "۲" انتخاب شده اند به سؤال بعدی بروید. اگر کودک در هفته گذشته هیچ کاری انجام نداده است "۳" را انتخاب کنید و به CL7 بروید.

**CL4. از (روز هفته) گذشته تاکنون (نام) حدوداً چند ساعت کار برای کسی که عضو این خانوار نیست انجام داده است؟**

تعداد ساعت های کار کودک در ۷ روز گذشته را ثبت کنید و با CL7 ادامه دهید. اگر کمتر از یک ساعت کار کرده است "۰۰" را وارد کنید. مطمئن شوید که پاسخگو منظور شما را از "روز هفته گذشته" متوجه شده است. همانند بخش تحصیلات نام امروز را ذکر کنید. اگر کودک بیش از یک نوع کار انجام می دهد، مجموع ساعت هایی را که در زمینه های مختلف کار می کند، ثبت کنید.

**CL7. آیا طی هفته گذشته (نام) هیچ گونه کار با دستمزد یا بدون دستمزد برای کسب و کار خانوار مانند کشاورزی، دامداری، داد و ستد و باغداری ... انجام داده است؟**

این سؤال برای بدست آوردن یک نمونه بارز از کار کودک برای خانوار با پرداخت یا بدون پرداخت در نظر گرفته شده است. اگر پاسخ بلی است "۱" را انتخاب کنید و با سؤال بعدی ادامه دهید. اگر پاسخ "خیر" است، "۲" را انتخاب کنید و با CL9 ادامه دهید.

**CL8. از (روز هفته) گذشته تاکنون (نام) برای خانواده اش یا خودش چند ساعت به این کار اشتغال داشته است؟**

همانطور که در CL3 آمده است "روز هفته گذشته" اشاره به ۷ روز قبل از مصاحبه دارد (روز مصاحبه را حساب نکنید). تعداد تخمینی ساعت هایی که کودک کار کرده است را وارد نمایید.

**CL9. آیا طی هفته گذشته (نام) در کار های روزمره خانوار مثل خرید، نظافت، شست و شوی لباس، پخت و پز، آوردن آب، جمع آوری چوب، نگهداری از کودکان، افراد سالمند یا بیمار ... کمک کرده است؟**

این سؤال برای بدست آوردن یک نمونه بارز از کودکی که با یا بدون پرداخت برای خانوار کار می کند، در نظر گرفته شده است. اگر پاسخ سؤال بلی است "۱" را انتخاب کنید و با سؤال بعدی ادامه دهید. اگر پاسخ سؤال "خیر" است "۲" را انتخاب کنید و به سراغ کودک بعدی بروید. اگر در این بخش کودک دیگری باقی نمانده است به بخش بعدی یعنی تربیت کودک بروید.

**CL10. از (روز هفته) گذشته تاکنون (نام) چند ساعت صرف این کارها کرده است؟**

مانند CL3 و CL8 "روز هفته گذشته" اشاره به ۷ روز قبل از روز مصاحبه دارد (روز مصاحبه را محاسبه نکنید). تعداد تخمینی ساعت هایی را که کودک کار کرده است وارد کنید.

### بخش تربیت کودک

هدف این بخش کسب اطلاعاتی درباره استفاده از روش های تربیتی جسمی و کلامی برای کودکان ۲ تا ۱۴ سال است. این بخش قصد دارد محدوده ای از پاسخ های تنبیهی و انضباطی از روش های غیر خشن گرفته تا پرخاشگری های روانی و اشکال متوسط و شدید تنبیه بدنی را ارزیابی نماید.

این بخش یک ساختار و رویکرد منحصر به فرد دارد. از بخش اول برای انتخاب کودک به طور تصادفی استفاده می کنید تا سؤالات CD9 تا CD22 را در بیاورد. این سؤالات در بخش دوم قرار گرفته اند و برای این طراحی شده اند که اطلاعاتی در مورد روش های تربیتی استفاده شده توسط مادر یا سرپرست اصلی کودک بدست آید.

**جدول ۱:** برای فهرست کردن تمام کودکان ۲ تا ۱۴ ساله واجد شرایط سؤالات تربیت کودک استفاده می شود. همانطور که در خود بخش توضیح داده شده است، شما باید فهرست اعضای خانوار را مرور کرده و همه کودکان ۲ تا ۱۴ سال (از جمله کودکان ۲ ساله و ۱۴ ساله) را در جدول به ترتیب شماره ردیف ها در HL1 فهرست کنید. در این جدول نباید اعضای دیگر خانوار که خارج از محدوده سنی ۲ تا ۱۴ سال هستند را به حساب آورید. برای هر یک کودک ۲ تا ۱۴ ساله یکی پس از دیگری شماره ردیف (HL1)، نام (HL2)، جنسیت (HL4) و سن (HL6) را از فهرست اعضای خانوار به ترتیب در ستون های CD2 و CD3 و CD4 و CD5 ثبت کنید. اگر تعداد کودک خ ۲ تا ۱۴ ساله خانوار بیش از ۸ است تنها به ثبت ۸ کودک اول اکتفا کنید.

سپس در مربع در نظر گرفته شده (CD6) تعداد کل کودکان بین ۲ تا ۱۴ سال را ثبت کنید.

### CD1 شماره رتبه

این شماره ای است که در این بخش برای شناسایی کودکی که به شکل تصادفی انتخاب شده است، استفاده می شود. از آنجا که این اعداد از پیش تعیین شده اند نیازی به پر کردن این ستون و یا انجام کار دیگری ندارید.

### CD2. شماره ردیف بر اساس HL1

این شماره ای است که برای شناسایی هر کودک واجد شرایط در فهرست اعضای خانوار استفاده می شود. به فهرست اعضای خانوار مراجعه کنید و تمام کودکان ۲ تا ۱۴ سال (کودکان ۲ ساله و ۱۴ ساله نیز محاسبه می شوند) را طبق شماره ردیف شان در (HL1) فهرست کنید. بقیه افراد خانوار که خارج از محدوده سنی ۲ تا ۱۴ سال هستند را محاسبه نکنید.

بسیار حائز اهمیت است که شما همه کودکان واجد شرایط را مطابق شماره ردیف شان فهرست کنید. سهل انگاری و اشتباه در این زمینه موجب عدم انتخاب تصادفی کودک شده و مراحل انتخاب کودک را تحت تأثیر قرار می دهد.

### CD3. نام بر اساس HL2

نام هر کودک واجد شرایط را از روی ستون HL2 فهرست اعضای خانوار کپی کرده و در این ستون کنار شماره ردیف اش بنویسید.

### CD4. جنس بر اساس HL4

جنسیت کودک واجد شرایط را از ستون HL4 بررسی کرده و علامت بزنید.

### CD5. سن بر اساس HL6

سن کودک واجد شرایط را از ستون HL6 کپی کرده و در این جا ثبت کنید.

### CD6. تعداد کودکان ۲ تا ۱۴ ساله

تعداد کودکان ۲ تا ۱۴ سال را بشمارید و عدد آن را در محل اختصاص داده شده بنویسید.

اگر فقط یک کودک ۲ تا ۱۴ سال در خانوار هست، از جدول ۲ صرف نظر کنید و به CD8 بروید، "۱" را ثبت کنید و با CD9 ادامه دهید تا سؤالات تربیت کودک را از مادر یا مراقب اصلی او بپرسید.

اگر بیش از یک کودک واجد شرایط در فهرست اعضای خانوار است به پر کردن جدول ۲ ادامه دهید.

**جدول شماره ۲:** این جدول برای **انتخاب تصادفی کودکان جهت سؤالات تربیت کودک** مورد استفاده قرار می گیرد. این جدول زمانی استفاده می شود که بیش از ۱ کودک واجد شرایط ۲ تا ۱۴ سال در خانوار وجود داشته باشد.

به صفحه نخست این پرسشنامه بروید و آخرین رقم شماره ردیف خانوار را پیدا کنید (HH8). این شماره ردیف را در CD7 پیدا کنید و عدد در اولین ستون را با نگاه کردن به پایین علامت گذاری کنید.

تعداد کل کودکان واجد شرایط (۲ تا ۱۴ سال) در CD6 را بررسی کنید. این عدد نشان دهنده شماره ستون در ردیف اول CD7 است، آن را علامت بزنید. محل تلاقی این سطر و ستون را پیدا کنید و دور آن را خط بکشید عددی را که دورش خط کشیدید، در CD8 ثبت نمایید. این شماره رتبه کودکی است که برای سؤالات مربوط به تربیت کودک انتخاب شده است.

بعد از اینکه جدول را کامل کرده و شماره رتبه کودکان انتخاب شده را پیدا کردید به این ترتیب ادامه دهید:

**CD9. نام و نام خانوادگی و شماره ردیف هر کودک انتخاب شده برای این بخش از CD2 و CD3 را بر اساس شماره رتبه در CD8 برای این بخش بنویسید.**

اکنون به جدول شماره ۱ برگردید و شماره رتبه (CD8) را در ستون CD1 فهرست پیدا کنید. شماره ردیف و نام کودک انتخاب شده را از جدول شماره ۱ در سوال CD9 در صفحه بعد ثبت نمایید.

سؤالات زیر اختصاصاً برای ارزیابی روش های مختلفی طراحی شده است که والدین برای تربیت فرزندان شان استفاده می کنند. این سؤالات تمام روش هایی را که والدین برای تربیت فرزندان شان بکار می برند شامل نمی شود، اما برخی از رایج ترین روش ها را پوشش می دهد. بسیار مهم است که تمام سؤال را بی طرفانه بپرسید و اجازه ندهید لحن صدای شما تأیید یا عدم تأیید این روش ها را نشان دهد. ابتدا سؤالات این بخش را با یک جمله معرفی آغاز نمایید.

**بزرگسالان برای آموزش رفتارهای درست به کودکان و یا پرداختن به مشکلات رفتاری در آنها از روش های خاصی استفاده می کنند. من روش های مختلفی را که مورد استفاده قرار می گیرند می خوانم و از شما می خواهم به من بگویید آیا شما یا هیچ فرد دیگری در خانوار شما در ماه گذشته از این روش ها درباره (نام) استفاده کرده است یا خیر.**

سؤالات بخش تربیت کودک را با سؤال CD11 شروع کنید. مهم این است که ما فقط می خواهیم روش هایی که در ماه گذشته (۳۰ روز قبل از اینکه این تحقیق انجام شود) از آن استفاده شده است را بدانیم و هم چنین این سؤالات فقط مربوط به همان کودک انتخاب شده است. اگر کودک بیشتر از یک ماه است که دور از خانوار زندگی می کند، باید عدد ۲ برای پاسخ "خیر" علامت گذاری شود. هنگام طرح سؤال، مرتباً به مصاحبه شونده یاد آوری کنید که منظور در طول ۳۰ روز یا ۱ ماه گذشته است و اینکه شما مشتاقید بدانید چه شخصی این روش های تربیتی را بر کودک اعمال کرده است. عدد ۱ را برای پاسخ "بلی" و عدد ۲ را برای پاسخ منفی "خیر" برای تمام سؤالات تا سؤال CD21 انتخاب کنید.

اگر کودک انتخاب شده در طول ماه گذشته دور از خانوار و اعضای خانوار بوده است باید برای تمام سؤالات CD11 تا CD21 عدد ۲ را برای "خیر" علامت بزنید.

**CD11. سلب کردن امتیاز چیزی از (نام) یا ممنوع کردن چیزی که او دوست دارد یا عدم اجازه برای ترک خانه.**

منظور از "مزایا" حقوق و منافع است که در دسترس همه کس نیست. هرچه کودک بزرگتر شود والدین و یا مراقب ها به او مزایایی بیشتری اهدا می کنند که برای کودکان خردسال تر در دسترس نیست. اگر باید معنی این سؤال را توضیح دهید، ابتدا باید سعی کنید هر بخش سؤال را جداگانه بپرسید. اگر نیاز به ارائه مثال باشد، سعی کنید توضیحی بدهید که مخصوصاً متناسب با سن کودک باشد. "آیا شما (یا هر کس دیگری در خانوار)، (نام) را از بیرون رفتن و خروج از خانه منع کرده اید؟ آیا شما (یا هر کس دیگری در خانوار)، (نام) را از انجام کاری که معمولاً انجام می دهد، مثل بازی کردن با دوستان و یا تماشا کردن تلویزیون منع کرده اید؟ برای کودکان خرد سال تر ممکن است مجبور شوید چیزهایی مثل منع کردن خوردن شکلات را مثال بزنید.

**CD12. توضیح دادن دلایل رفتار نادرست (نام) به وی.**

وقتی کودکی رفتار اشتباهی مرتکب می شود، بعضی والدین یا مراقب ها سعی می کنند با توضیح به کودکان شان بیاموزند که رفتارشان اشتباه بوده است. به عنوان مثال کودکی که با کبریت بازی می کند ممکن است به او گفته شود که این کار را تکرار نکند چون ممکن است به طور اتفاقی موجب آتش سوزی شود.

**CD13. تکان دادن او.**

بعضی از والدین و مراقب ها ممکن است کودک را از شانه یا قسمت های دیگر بدنش بلند کنند و کودک را به طرف عقب و جلو تکان دهند. این روش بعضی از والدین برای تنبیه کودکان به خاطر رفتار بدشان است. آن ها ممکن است این روش را به تنهایی به کار بگیرند و یا با حرکت های دیگر ترکیب کنند تا کودک تربیت شود.

**CD14. فریاد زدن، داد زدن یا جیغ کشیدن بر سر او.**

برخی والدین و یا مراقب ها ممکن است وقتی کودک کار اشتباهی را انجام می دهد صدایشان را بلند کنند.

**CD15. واگذار کردن کار دیگری به او.**

این سؤال برای یافتن یک روش تربیتی غیر خشن دیگر طراحی شده است، مانند پرت کردن حواس کودک. بعضی از والدین سعی می کنند حواس کودک را از کاری که می کند پرت کنند و کار دیگری را در آن لحظه به او واگذار کنند. اگر پاسخگو متوجه منظور شما نشد، شما باید پرس و جوی بیشتری بکنید: "این یعنی پرت کردن حواس کودک و کمک به او در توجه به چیزی دیگر".

**CD16. زدن به باسن او با دست خالی.**

یکی از روش های تنبیه بدنی که برخی از والدین و مراقب ها استفاده می کنند ضربه زدن به کفل کودک با دستان خالی است.

**CD17. زدن به باسن یا قسمت دیگری از بدن او با کمر بند، برس مو، ترکه یا هر جسم سخت دیگر.**

تنبیه بدنی جدی تری که بعضی والدین استفاده می کنند، ضربه زدن به کودک با اجسام سخت از جمله کمر بند است. این تنبیه خیلی سخت تر از ضربه به کفل کودک است، چرا که با جسم سخت فشار بیشتری اعمال می شود تا با دستان خالی. برخی از والدین از این نوع تنبیه بدنی استفاده می کنند تا به کودک بیاموزند که دیگر این کار را انجام ندهد. به خاطر داشته باشید که باید بپرسید آیا در طول ۳۰ روز گذشته از این روش برای تنبیه این کودک استفاده شده است یا خیر؟

**CD18. او را احمق، بی عرضه یا چیزی شبیه به این ها نامیدن.**

برخی از والدین از سوء استفاده کلامی استفاده می کنند تا به کودک بیاموزند که رفتار بدش را ترک کند.

**CD19. ضربه زدن یا سیلی زدن به صورت، سر یا گوش های او.**

این سؤال مشخص می کند که آیا والدین و شخص دیگری از اعضای خانوار به کودک در ناحیه سر و صورت و یا هر دو گوش سیلی زده است. مانند قبل، ضربه و سیلی به ضربه هایی با دست خالی اطلاق می شود (همه سؤال ها اشاره به دست خالی دارد مگر زمانی که به نام جسم سخت مورد استفاده اشاره شود). این سؤال را آهسته تکرار کنید و قبل از رفتن به CD20 برای گرفتن جواب صبر کنید.

**CD20. کتک زدن یا ضربه زدن به دست، بازو یا پاهای او.**

این سؤال با سؤال های قبلی ( CD19 ) تفاوت دارد، چون این سؤال مشخص می کند که آیا این کودک در ناحیه اندام ها (دست ها، بازوها و پاها)، با دستان خالی مورد ضرب و شتم قرار گرفته است یا خیر.

**CD21.** کتک زدن پشت سر هم، یعنی زدن پی در پی با محکم ترین ضرباتی که فرد قادر به زدن آن است.

کد مربوطه را با توجه به پاسخ داده شده علامت گذاری کنید.

**CD21a.** داغ کردن، سوزاندن و سوزن زدن.

کد مربوطه را با توجه به پاسخ داده شده علامت گذاری کنید.

**CD22.** آیا شما اعتقاد دارید برای بزرگ کردن، تربیت و آموزش مناسب یک کودک، او باید تنبیه جسمی شود؟

این سؤال برای این طراحی شده که رویکرد نسبت به تربیت را نشان دهد و باید در آخر و بعد از همه سؤالات مربوط به رفتار تربیتی والدین پرسیده شود. در این سؤال از پاسخگو پرسیده می شود که آیا به نظر او برای آموزش رفتارهای مناسب به کودک تنبیه بدنی لازم است یا خیر. تعجب نکنید اگر پاسخگویی که گفته است که از تنبیه بدنی استفاده می کند، بگوید اعتقادی به تنبیه بدنی ندارد. اگر پاسخگو اشاره کرد که نظری در این مورد ندارد و یا نمی داند "۸" را علامتگذاری کنید.

### بخش مالاریا ویژه استان های سیستان و بلوچستان، کرمان و هرمزگان

هدف این بخش کسب اطلاعاتی درباره بیماری مالاریا در خانوار است.

**MA1.** آیا در طی دو هفته اخیر، عضوی از اعضای خانوار دچار تب شده است ؟

منظور از دو هفته اخیر، دو هفته قبل از روز مراجعه است. روز مراجعه را محاسبه نکنید. تب یکی از علائم مالاریا است، کد مربوط به پاسخ داده شده را انتخاب کنید. کد مربوط به "بلی" را تنها در صورتی انتخاب کنید که عضوی از اعضای خانوار در فاصله ۲ هفته پیش از زمان مصاحبه مبتلا به تب بوده است. اگر پاسخ خیر است و یا پاسخگو از آن اطلاع ندارد به سوال MA7 بروید.

برای هر یک از اعضای خانوار که در طی دو هفته اخیر دچار تب شده است، یک ردیف از جدول تکمیل شود.

**MA2.** شماره ردیف نام

شماره ردیف نام از HL1 فهرست اعضای خانوار ثبت گردد.

**MA3.** نام

در این ستون نام فردی که دچار تب شده است را از HL2، فهرست اعضای خانوار ثبت کنید.

**MA4.** چه اقدام درمانی انجام شده است؟

کد و یا کدهای مرتبط را در مربع های مربوطه ثبت کنید. اگر پاسخ هیچ کدام است، کد Y را درج نمایید.

**MA5.** آیا تب به علت ابتلا به مالاریا بوده است؟

کد مرتبط را ثبت نمایید.

توجه نمایید که برای هر یک از اعضای خانوار که در طی دو هفته اخیر به عنوان مبتلا به مالاریا شناسایی شده اند، یک ردیف از این جدول می بایستی تکمیل شود. اگر پاسخ خیر یا نمی داند است به سوال MA7 بروید.



**MA6.** چند روز پس از بروز اولین علامت بیماری، فرد شناسایی شده تحت درمان قرار گرفته است؟

کد مرتبط را در مربع درج نمایید.

**MA7.** به نظر شما راه ابتلا به مالاریا چیست؟

دور کد و یا کدهای مرتبط دایره بکشید.

**MA8.** به نظر شما راه های کنترل مالاریا چه می باشد؟

دور کد و یا کدهای مرتبط دایره بکشید.

### بخش پشه بند آغشته به حشره کش ویژه استان های سیستان و بلوچستان، کرمان و هرمزگان

مشخص شده است که استفاده مداوم از پشه بند آغشته به حشره کش میزان ابتلای بالینی به مالاریا و مرگ و میر ناشی از آن را، به خصوص در کودکان خردسال کاهش می دهد. در نتیجه، بسیاری از کشورها در حال برنامه ریزی برای افزایش استفاده از پشه بند آغشته به حشره کش هستند. نمونه ها و مارک های متنوعی از پشه بندها وجود دارد. بعضی از آنها نیاز به آغشته شدن با ماده حشره کش دارد. به منظور ارزشیابی فوائد استفاده از پشه بند در زمینه پیشگیری از مالاریا نیاز به جمع آوری اطلاعات دقیقی در مورد نوع پشه بند ها داریم، اینکه چه موقع آخرین بار به مواد ضد حشره آغشته شده اند و اینکه کسانی که این پشه بند ها را دارند به هنگام خواب از آنها استفاده کرده اند یا خیر .

توجه داشته باشید که توری (پشه بند) نوزاد که بمنظور دور نگه داشتن مگس از نوزاد مخصوصاً در طی روز استفاده می شود پشه بند محسوب نمی گردد. این نوع پشه بند ها را نمی توان به مواد ضد حشره آغشته نمود. هم چنین توری های پنجره شامل این گونه پشه بندها نمی شوند.

**TN1.** آیا خانوار شما هیچ نوع پشه بندی که بتوان موقع خواب از آن استفاده کرد، دارد؟

دور کد مربوط با جواب خط بکشید. اگر پاسخ "خیر" است ، به بخش مشخصات خانوار بروید. توجه داشته باشید که منظور این سؤال این است که خانوار پشه بند دارد و می تواند هنگام خواب از آن استفاده کند. به طور خلاصه اگر خانوار پشه بند دارد ولی از آن استفاده هم نمی شود، در تعداد کل پشه بند ها محاسبه شود.

**TN2.** خانوار شما چند پشه بند دارد؟

تعداد پشه بندهای متعلق به خانوار را وارد کنید. به طور خلاصه اگر خانوار پشه بند دارد ولی از آن استفاده هم نمی شود، در تعداد کل پشه بند ها محاسبه شود. اگر سه پشه بند دارد ۰۳ را ثبت نمایید.

**TN3.** از پاسخگو بخواهید تا پشه بند های خانوار را به شما نشان دهد. از آنجا که در پرسشنامه فقط برای ۳ پشه بند فضا در نظر گرفته شده است اگر بیش از ۳ پشه بند موجود است، از پرسشنامه اضافی استفاده کنید.

بازدید از پشه بندها : TN4 تا TN13.

نمونه ها و مارک های متنوعی از پشه بندها وجود دارد. بعضی از آنها نیاز به آغشته شدن با ماده ضد حشره دارند و آنهایی که از طریق کارخانه آغشته به این ماده شده بین ۶ تا ۱۲ ماه یا ۳۶ ماه نیاز به آغشته شدن مجدد ندارند. جهت تعیین میزان تاثیر پشه بندهای ضد حشره در جلوگیری از شیوع

بیماری مالاریا، باید این اطلاعات را جمع آوری کنیم: این خانوار هر پشه بند را از چه زمانی در اختیار دارد، نوع آن چیست، چه تعداد از این پشه بند ها به مواد ضد حشره آغشته شده اند و آیا اعضای خانوار هنگام خواب از آنها استفاده می کنند یا خیر.

برای به دست آوردن این اطلاعات لازم است شما سؤال های TN4 تا TN12 را برای هر پشه بند بپرسید. سؤالات را به طور سیستماتیک برای هر پشه بندی که به شما نشان داده می شود بپرسید. با پشه بند اول شروع کنید و همه سؤالات را بپرسید. حتی اگر نمی توانید پشه بندی را ببینید، باید سؤال ها را در باره آن بپرسید.

برای تأکید بر هر پشه بند شاید عباراتی مثل "حالا اجازه دهید در مورد اولین پشه بندی که نشانم دادید صحبت کنیم" یا "حالا اجازه دهید در مورد پشه بندی که (نام) از آن استفاده می کنید صحبت کنیم" مناسب باشند (اگر این اطلاعات قبلاً بوسیله پاسخگو ارائه شده باشد). اگر خانواری بیش از ۳ پشه بند دارد، از پرسشنامه اضافی استفاده کنید. ردیف بالای بخش TN پرسشنامه اضافی را به پشه بند چهارم، پشه بند پنجم و پشه بند ششم تغییر دهید. اطلاعات شناسایی اولین صفحه پرسشنامه اضافی را پر کنید (یعنی کد شناسایی خانوار). به محض اینکه بخش TN برای همه پشه بندهای اضافه شده کامل شد مصاحبه را از روی پرسشنامه خانوار ادامه دهید.

#### **TN4 . پشه بند مشاهده شد؟**

برای هر پشه بند، ابتدا ثبت کنید که آیا پشه بند را دیده اید یا خیر .

#### **TN5 . نوع پشه بند را ببینید یا بپرسید.**

پرسش TN5 درباره نوع پشه بند است. کد مناسب را در پرسشنامه علامت گذاری کنید .

#### **TN6 . خانوار شما این پشه بند را چند ماه پیش گرفته است؟**

بپرسید خانوار چند ماه پیش پشه بند را تهیه کرده است. اگر پشه بند در طول ۳۶ ماه قبل از تاریخ مصاحبه تهیه شده است، باید دقیقاً تعداد ماه ها را ثبت کنید، اگر مدت بیش از ۳۶ ماه است "۹۵" را ثبت کنید. اگر کمتر از ۱ ماه است "۰۰" را ثبت کنید.

پاسخگو ممکن است اظهار کند که از زمان دقیق تهیه پشه بند اطمینان ندارد. در این موارد سعی کنید که حدود تقریبی زمان را بدست آورید. اگر پاسخگو هیچ نظری در رابطه با زمان تهیه پشه بند نداشت عدد "۹۸" (نمی داند/ مطمئن نیست) را ثبت کنید..

#### **TN11 . آیا دیشب کسی داخل این پشه بند خوابیده است؟**

#### **TN12 . دیشب چه کسی داخل این پشه بند خوابیده است؟**

این سؤالات برای جمع آوری اطلاعات در مورد پشه بندهای شخصی و افرادی که شب قبل از تحقیق را داخل آن گذرانده اند، در نظر گرفته شده است.

در TN11 از پاسخگو بپرسید که آیا کسی داخل هیچ یک از پشه بندها خوابیده، اگر پاسخ پاسخگو "بلی" است، نام و شماره ردیف فرد در فهرست اعضای خانوار را در TN12 ثبت کنید.

اگر شب قبل از تحقیق، بیش از چهار نفر زیر یک پشه بند خوابیده اند، برای ثبت نام و شماره ردیف این افراد، از پرسشنامه اضافی استفاده کنید. در صفحه اول پرسشنامه اضافی، اطلاعات شناسایی (کد شناسایی خانوار) را پر کنید. وقتی همه افراد ثبت شدند مصاحبه را روی پرسشنامه اول ادامه دهید.

اگر کسی از افرادی که زیر پشه بند خوابیده در فهرست اعضای خانوار نبود، برای شماره ردیف "۰۰" ثبت کنید.

## .TN13

در این مرحله، اگر پشه بند دیگری وجود دارد به TN4 بروید و اگر پشه بند دیگری نیست، به بخش مشخصات خانوار بروید.

### بخش مشخصات خانوار

از آن جا که وضعیت اقتصادی اجتماعی بر روی سلامت تاثیر گذار است، سوالات این بخش جهت اطلاع از وضعیت اقتصادی اجتماعی خانوار پرسیده می شود.

#### HC2a. مساحت زیر بنای (سقف دار) منزل مسکونی شما چند متر مربع است؟

مساحت زیر بنای سقف دار به متر مربع ثبت شود. به عنوان نمونه اگر مساحت خانه ای ۱۰۰ متر مربع است اما مساحت سقف دار آن ۸۰ متر مربع است ۰۸۰ وارد شود. اگر مساحت را نمی داند ۹۹۸ وارد کنید.

#### HC2b. در این واحد مسکونی، چند اتاق در اختیار این خانوار است؟

منظور از اتاق، فضای محصور و مسقفی است که لااقل ۴ متر مربع مساحت و ۲ متر ارتفاع داشته باشد. هال یا اتاق پذیرایی نیز مشروط بر این که ۴ متر مربع مساحت و ۲ متر ارتفاع داشته باشد اتاق محسوب می شود. در صورتی که هال و پذیرایی دارای شرط مذکور بوده و به نوعی از یکدیگر تفکیک شده باشند هر یک را به عنوان یک اتاق مجزا در نظر بگیرید. به عنوان مثال اگر هال و پذیرایی در خانواری حدوداً ۴۰ متر مربع است اما کاملاً در یک امتداد است و هیچ تفکیکی از هم ندارند، یک اتاق محسوب شود، اما اگر هال و پذیرایی دارای معیار مطرح شده مترژ باشد و به نوعی، از جمله توسط یک انحنای در ساختمان (L شکل) از هم جدا شده باشند، دو اتاق محسوب نمایید. اگر از آشپزخانه برای آشپزی و از انباری فقط به عنوان انباری استفاده می شود، جزء اتاق محسوب نشود. فضاهایی مانند توالی، طویله، کاهدانی اتاق محسوب نمی شوند.

تعداد اتاق را مشخص کرده و آن را کد گذاری نمایید و چنانچه واحد مسکونی خانوار به صورت چادر، کپر، آلونک، ... باشد و از مصالح سخت ساخته نشده باشد، این سوال از خانوار پرسیده نشود و کد "۹۹" ثبت کنید و چنانچه مثلاً واحد مسکونی خانوار فقط یک اتاق داشته باشد و در این یک اتاق با خانوار دیگری شریک باشد کد "۰۰" (کمتر از یک اتاق) ثبت کنید.

#### HC2c. استحمام اعضای خانوار در کجا انجام می شود؟

منظور از حمام، فضای محدودی است با کف و دیوار قابل شستشو که حداقل یک دوش دارای آب در آن نصب شده و در کف آن محلی برای خروج فاضلاب وجود دارد.

یکی از اهداف از طرح این سؤال این است که بفهمید آیا این حمام اختصاصی منزل خانوار است، کد "۱" یا با خانوار های دیگر (مثل همسایه ها) مشترک است. اگر به صورت مشترک با خانوار (های) دیگر است، "۲" را علامت گذاری کنید و اگر واحد مسکونی خانوار فاقد حمام است "۳" را علامت گذاری نمایید.

### HC3a. مصالح عمده ی به کار رفته در بنای این واحد مسکونی را مشخص کنید.

مصالح عمده ای که در ساختن دیوار و سقف بنای واحد مسکونی به کار رفته است را بنویسید. توجه نمایید که مصالحی که در رو کار بنای واحد مسکونی به کار رفته است را برای تعیین مصالح عمده در نظر نگیرید.

اگر مصالح مورد استفاده در بنای واحد مسکونی در قسمت های مختلف با هم متفاوت است، مصالح مربوط به آن قسمت که دارای بیشترین مساحت زیر بنا است را در نظر بگیرید.

دور کد صحیح دایره بکشید. در اکثر موارد می توانید جواب صحیح را مشخص کنید ولی چنانچه شک کردید سؤال کنید.

### HC6. خانوار شما عمدتاً از چه سوختی برای آشپزی استفاده می کند؟

اطلاعات درباره نوع سوختی که برای آشپزی به کار می رود، معیار دیگری برای بررسی وضعیت اجتماعی اقتصادی خانوار است. استفاده از بعضی سوخت ها در آشپزی می تواند برای سلامتی زیان آور باشد.

کد متناسب با پاسخ را علامت بزنید. به خاطر داشته باشید که این سؤال در مورد سوخت آشپزی است نه برای روشنایی یا گرما. چنانچه خانوار از بیش از یک نوع سوخت برای آشپزی استفاده می کند، تحقیق کنید که چه نوع سوختی را بیشتر اوقات استفاده می کنند. البته ممکن است در مواردی هیچ پخت و پزی در خانه انجام نشود. در این مورد دور "۹۵" را خط بکشید و به سوال HC7C بروید. اگر سوخت دیگری به غیر از آن هایی که کد بندی شده اند به عنوان سوخت اصلی برای آشپزی گزارش شد، دور "۹۶" را خط بکشید و نوع سوخت را مشخص کنید.

توضیحات بعضی از انواع سوخت به ترتیب زیر می باشد:

بیوگاز= شامل گازهای تولید شده توسط کود تخمیر شده در یک محفظه در بسته است.

لیگنیت= از مشتقات ذغال سنگ است که نسبت به ذغال سنگ هنگام سوختن دود بیشتر و حرارت کمتری تولید می کند.

### HC7a. معمولاً آشپزی در کجا انجام می شود؟

دور کدی که با جواب داده شده مطابقت دارد، دایره بکشید. اگر آشپزی در یک اتاق جدا (که بعنوان آشپزخانه مشخص شده) انجام می گیرد دور کد "۱" دایره بکشید. اگر آشپزی در قسمتی از خانه که مخصوص زندگی، خوابیدن یا نشستن است و اتاق نامیده می شود انجام می شود و نه در یک آشپزخانه یا ساختمان جدا دور کد "۲" اتاق مسکونی، دایره بکشید. اگر آشپزی در راهرو یا زیر پله انجام می شود دور کد "۳" دایره بکشید. دور کد "۴" را فقط در صورتی دایره بکشید که آشپزی در فضای باز یا غیر مسقف انجام می شود.

چنانچه جواب داده شده غیر از موارد کد گذاری شده باشد دور کد "۹۶" دایره بکشید و محل آشپزی را مشخص کنید.

### HC7b. در خانوار شما از چه وسیله ای برای آشپزی استفاده می شود؟

نوع وسیله مورد استفاده خانوار برای آشپزی و پخت و پز مشخص شود. اگر خانوار از دو نوع اجاق استفاده می کند، مثلاً هم از گاز فردار و هم از گاز پیک نیکی، گاز فر دار که در واقع گران تر است ثبت شود. دور کدی که با جواب داده شده مطابقت دارد دایره بکشید. توجه نمایید ماکروفر به تنهایی به عنوان وسیله پخت و پز به حساب نمی آید.

**HC7c.** آیا کسی از اعضای خانوار در داخل منزل (فضای بسته) مواد دخانی (سیگار، قلیان، پپ ... ) می کشد؟

دور کدی که با جواب داده شده مطابقت دارد، دایره بکشید. اگر پاسخ خیر است به سوال HC8a بروید.

**HC7d.** به طور متوسط اعضای خانوار شما چند روز در هفته در فضای بسته منزل در معرض دود مواد دخانی (مثل سیگار، قلیان، پپ ... ) قرار می گیرند؟

متوسط تعداد دفعات، به روز در هفته را در مربع مربوطه ثبت نمایید. مثلاً اگر افراد خانواری ۲ روز در هفته در معرض دود سیگار هستند، عدد ۲ را در مربع مربوطه وارد نمایید.

پاسخ های دو سؤال زیر درباره مالکیت مواردی خاص به عنوان معیاری برای وضعیت اجتماعی اقتصادی خانوار مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

**HC8a.** خانوار مالک کدامیک از وسایلی است که نام برده می شود؟

هر کدام از موارد را بخوانید و دور کد هر پاسخ دایره بکشید. اگر پاسخگو اعلام کند که یکی از وسایل خانوار (مثلاً رادیو) شکسته یا خراب شده، سعی کنید بفهمید برای چه مدت است که خراب شده و آیا قابل تعمیر است یا خیر. اگر مشخص شد که آن وسیله فقط بطور موقت قابل استفاده نیست، دور عدد "۱" را برای جواب مثبت "بلی" دایره بکشید، در غیر این صورت دور عدد "۲" برای جواب منفی یا خیر دایره بکشید. مطمئن شوید که یا دور عدد "۱" یا "۲" برای هر وسیله دایره بکشید. هیچ موردی را بی جواب و خالی نگذارید. برای موارد زیر سؤال را بپرسید:

یخچال بدون فریزر، فریزر بدون یخچال، یخچال فریزر، تلویزیون سیاه و سفید، تلویزیون رنگی غیر LCD / پلاسما / LED ، تلویزیون LCD / پلاسما / LED، تلفن ثابت، ماشین لباسشویی، ماشین ظرفشویی، مایکروویو، جاروبرقی، کامپیوتر / لپ تاپ، دسترسی به شبکه اینترنت در منزل، رادیو؟

**HC9a.** آیا هیچ یک از اعضای خانوار مالک وسایلی که نام برده می شود هست؟

این سؤال مربوط به مالکیت اشیای مختلف به وسیله اعضای خانوار است. هر مورد را بازخوانی کنید و کد متناسب با پاسخ را علامت گذاری کنید. اگر پاسخگو اعلام کند که یکی از وسایل خانوار (مثلاً موتور سیکلت) شکسته یا خراب شده، سعی کنید بفهمید برای چه مدت است که خراب شده و آیا تعمیر می شود یا خیر. اگر مشخص شد که آن وسیله موقتاً خراب شده دور عدد "۱" را برای جواب مثبت "بلی" دایره بکشید، در غیر این صورت دور عدد "۲" برای جواب منفی یا خیر دایره بکشید. مطمئن شوید که برای هر وسیله دور عدد "۱" و یا "۲" دایره کشیده اید. هیچ موردی را بی جواب و خالی نگذارید. دوچرخه هایی که برای کودکان به عنوان اسباب بازی استفاده می شود نباید در اینجا در نظر گرفته شود.

سؤال را برای موارد زیر بپرسید:

تلفن همراه، دوچرخه، موتور سیکلت، اتومبیل (اعم از سواری، وانت، مینی بوس، اتوبوس و کامیون ... )، قایق موتوری، گاری که با حیوان کشیده می شود، ساعت مچی.

**HC10.** آیا شما یا کسی از ساکنان این خانوار، صاحب این خانه است؟

در نظر داشته باشید که سؤال مربوط به زمان مصاحبه می باشد. اگر پاسخگو یا هر شخصی دیگری که در آن منزل سکونت دارد مالک باشد، دور کد "۱" را خط بکشید. اگر جواب "خیر" بود این سؤال را مطرح کنید: **آیا این خانه را از کسی که اینجا زندگی نمی کند اجاره کرده اید؟** اگر ملک اجاره ای بود، دور کد "۲" را خط بکشید. اگر خانوار بدون پرداخت اجاره در منزل زندگی می کند یا اگر به طور غیر قانونی در منزل سکونت دارد، و یا اگر ترتیبات دیگری در نظر گرفته شده است، دور کد "۶" را دایره بکشید؛ پرس و جو کنید که کسی از اعضای خانوار مالک یا مستاجر آن نباشد.

**HC11.** آیا هیچ یک از اعضای این خانوار صاحب زمینی هست که برای کشاورزی قابل استفاده باشد؟

دور کد مربوط به پاسخ دایره بکشید.

در نظر داشته باشید که ممکن است زمین مورد نظر در مکان دوردستی باشد، حتی ممکن است در کشور دیگری باشد. این گونه پاسخ ها را مشابه با "بلی" در نظر بگیرید.

**HC12a.** اعضای این خانوار دارای بهره برداری کشاورزی در کدامیک از موارد ذکر شده می باشند؟

هر یک از موارد را با صدای بلند بخوانید و عدد متناسب با پاسخ را وارد کنید.

**HC12b.** آیا این خانوار صاحب ماشین آلات کشاورزی (به طور عمده منظور تراکتور یا کمباین یا تیلر است) می باشد؟

دور کد متناسب با پاسخ را دایره بکشید.

**HC15a.** سطح درآمد ماهیانه خانوار چقدر است؟

سطح درآمد ماهیانه خانوار را سوال کنید. دور کد متناسب با جواب دایره بکشید.

**HC15d.** در مجموع در طی ۱ ماه گذشته هزینه خانوار شما چقدر بوده است؟

در این سوال کل هزینه های خانوار شامل هزینه های مربوط به بهداشت و درمان، غذا، آب و برق و ... مد نظر است که به صورت نقدی و یا به صورت دیگر پرداخت شده است. مجموع هزینه های خانوار را در طی ماه گذشته به تومان ثبت کنید. در صورتی که پاسخ گو هزینه خانوار در طی ۱ ماه گذشته را نمی داند و یا تمایل به پاسخ ندارد، دور کد ۸ دایره بکشید.

**HC15e.** به طور متوسط هزینه ماهیانه سیگار در خانوار شما چقدر است؟

مبلغی که به طور متوسط اعضای خانوار در ماه صرف خرید سیگار می کنند، را ثبت کنید. در صورتی که بابت سیگار هزینه ای صرف نمی نماید گزینه خانوار هزینه سیگار ندارد را انتخاب نمایید. اگر پاسخ گو هزینه ماهیانه سیگار را نمی داند دور کد ۸ دایره بکشید.

**HC15f.** عمده ترین وسیله گرم کننده در واحد مسکونی خانوار چیست؟

عبارت است از وسیله گرم کننده خانوار در فصول مورد نیاز سال. کد "۱" در موقعی که در آن منطقه نیاز به استفاده از وسایل گرم کننده نیست انتخاب شود.

در صورتی که خانوار از چند وسیله گرم کننده هم زمان استفاده می کند، معمول ترین وسیله گرم کننده که مورد استفاده قرار می گیرد را وارد نمایید.

### **HC15g. عمده ترین وسیله سرد کننده در واحد مسکونی خانوار چیست؟**

عبارت است از وسیله سرد کننده خانوار در فصول مورد نیاز سال. کد "۱" در موقعی که در آن منطقه نیاز به استفاده از وسایل سرد کننده نیست انتخاب شود.

در صورتی که خانوار از چند وسیله سرد کننده هم زمان استفاده می کند، معمول ترین وسیله سرد کننده که مورد استفاده قرار می گیرد را وارد نمایید.

### **HH32. زمان را یادداشت کنید.**

ساعت و دقیقه ای که مصاحبه با خانوار به پایان رسیده را در سیستم ۲۴ ساعته ثبت کنید. اگر ساعت یا دقیقه کمتر از ۱۰ باشد یک صفر قبل از عدد ساعت یا دقیقه بگذارید.

پرسشنامه خانوار با دو سؤال به انتها می رسد. این سؤالات مشخص می نماید که آیا افراد واجد شرایط تکمیل پرسشنامه اختصاصی در خانوار هستند یا خیر. اگر زنی واجد شرایط تکمیل پرسشنامه اختصاصی زنان وجود دارد، مصاحبه را با او ادامه دهید. در غیر این صورت اگر کودکی واجد شرایط وجود دارد با مادر یا مراقب اصلی اش مصاحبه کنید.

پیش از پایان مصاحبه، همه پرسشنامه ها را بررسی کنید تا اطلاعاتی از قلم نیفتاده باشد، همه چیز واضح نوشته شده و اطلاعات با هم تباين (تضاد) نداشته باشند. در صورت نیاز برای پرسیدن دوباره سؤال از پاسخگو تردید نکنید. وقتی مطمئن شدید که پرسشنامه کامل شده، با HH33 ادامه دهید.

### **HH33. آیا هیچ زن ۱۵ تا ۵۴ ساله واجد شرایطی در خانوار زندگی می کند؟**

ستون HL7 فهرست اعضای خانوار را برای پیدا کردن زنان واجد شرایط بررسی کنید. اگر زن واجد شرایطی در خانوار هست، به پرسشنامه اختصاصی زنان بروید و پرسشنامه اختصاصی را برای اولین زن واجد شرایط تکمیل کنید. اگر در خانوار هیچ زن واجد شرایطی وجود ندارد با HH34 ادامه دهید.

### **HH34. آیا هیچ کودک کمتر از ۵ سالگی در این خانوار زندگی می کند؟**

ستون HL9 فهرست اعضای خانوار را برای پیدا کردن کودکان زیر ۵ سال بررسی کنید. برای هر کودک واجد شرایط باید یک پرسشنامه اختصاصی تکمیل نمایید. اگر کودک زیر ۵ سال واجد شرایط در خانواده وجود دارد، پرسشنامه اختصاصی کودکان زیر ۵ سال را با پرسش از مادر و یا مراقب اصلی کودک تکمیل کنید. همه پرسشنامه های این خانوار را یک جا جمع کرده و اطلاعات لازم برای سوالات HH15 تا HH30 را وارد کنید.

## بخش اطلاعات خانوار، جدول دوم

پس از آن که تمام پرسشنامه های خانوار تکمیل شد، اطلاعات این جدول را کامل کنید.

### HH15. نام و نام خانوادگی سرپرست خانوار

نام و نام خانوادگی کامل سرپرست خانوار را وارد کنید.

### HH16. شماره کد ملی سرپرست خانوار

شماره کد ملی سرپرست خانوار با ده رقم را در قسمت های پیش بینی شده از چپ به راست وارد نمایید. از خط تیره های موجود در کد ملی صرف نظر نمایید. در صورتی که کارت ملی موجود نمی باشد از سایر مدارک مانند دفترچه بیمه ... جهت دسترسی به کد ملی استفاده نمایید.

### HH17. ملیت سرپرست خانوار

ملیت سرپرست خانوار را با علامت ضربدر در مربع مربوطه مشخص نمایید. در صورتی که سرپرست خانوار ملیتی غیر از موارد ذکر شده دارد، در مربع سایر ضربدر زده و ملیت را بنویسید.

### HH18. کد پستی

کد پستی خانوار را در این قسمت درج کنید. اطلاعات مرتبط با کد پستی در قبوض آب، برق و تلفن موجود است. این کد یک عدد ۱۰ رقمی است و لازم است ارقام مربوطه را در قسمت های پیش بینی شده از سمت چپ به راست درج نمایید.

### HH19,20. شماره تلفن ثابت و همراه سرپرست خانوار

شماره تلفن ثابت و همراه سرپرست را در قسمت های پیش بینی شده یادداشت نمایید.

### HH21. روز / ماه / سال مصاحبه نهایی

تاریخ این قسمت مربوط به زمانی است که مصاحبه را به اتمام رسانده اید و تمام پرسشنامه های یک خانوار اعم از پرسشنامه خانوار و کلیه پرسشنامه های اختصاصی زنان و کودکان واجد شرایط را تکمیل کرده اید و دیگر نیازی به مراجعه مجدد برای مصاحبه ندارید. این تاریخ باید با یکی از تاریخ های مربوط به سوال HH11 برابر باشد.

### HH22. کد نتیجه نهایی

کد نتیجه نهایی را بر اساس کدهای نتیجه مصاحبه خانوار (HH13, HH22) که در صفحه نخست پرسشنامه خانوار آمده است وارد نمایید.

### HH23. فرد پاسخ گو به پرسشنامه خانوار

نام و نام خانوادگی و شماره ردیف فرد پاسخگو را (از فهرست اعضای خانوار، ستون HL1 و HL2) وارد کنید.

### HH24. تعداد کل اعضای خانوار

تعداد افراد خانوار ثبت شده در ستون HL1 فهرست اعضای خانوار را شمارش کرده و تعداد کل آن را در این جا ثبت نمایید. معمولاً این عدد همان شماره ردیف آخرین عضو ثبت شده در فهرست اعضای خانوار می باشد.

### HH25. تعداد زنان بین ۱۵ تا ۵۴ سال

مجموع زنان بین ۱۵ تا ۵۴ سال را وارد کنید. این زنان واجد شرایط برای مصاحبه و تکمیل پرسشنامه اختصاصی زنان هستند. این تعداد از جمع تعداد شماره ردیف های علامت گذاری شده در ستون HL7 محاسبه می شوند.



## HH27. تعداد کودکان زیر ۵ سال

تعداد کودکان زیر ۵ سال واجد شرایط (منظور تا ۴ سال و ۱۱ ماه و ۲۹ روز) در این مطالعه را وارد کنید. این تعداد همان تعداد مادران یا مراقبین اصلی کودکان است که شماره ردیف آنها در ستون HL9 ثبت شده است. شما باید از پرسشنامه اختصاصی کودکان برای مصاحبه با مادران یا مراقبین این کودکان استفاده کنید.

سؤال HH26 و سؤال HH28 نیز باید بعد از اتمام تمام مصاحبه های انفرادی خانوار (زنان و کودکان) تکمیل گردد. این زمانی است که همه مادران/مراقبین اصلی کودکان زیر ۵ سال مصاحبه شده اند و پرسشنامه همه کودکان کامل شده است. اگر همه مصاحبه های انفرادی با موفقیت به پایان رسیده باشد، ارقام درج شده در ستون های HH26 و HH28 باید به ترتیب با تعداد کل زنان واجد شرایط (HH25) و کودکان زیر ۵ سال (HH27) برابر باشد. از آن جایی که حداکثر تعداد زنان واجد شرایط مصاحبه شده بوسیله پرسشنامه اختصاصی زنان نمی تواند بیشتر از تعداد زنان واجد شرایط در خانواده باشد، عدد HH26 هیچ وقت نباید بیشتر از HH25 باشد. همین مورد برای HH28 و HH27 صدق می کند.

## HH26. تعداد زنانی که پرسشنامه شان تکمیل شده است

وقتی که پرسشنامه همه زنان واجد شرایط خانوار تکمیل شد، تعداد را اینجا وارد کنید. مثلاً اگر برای دو زن پرسشنامه تکمیل شده عدد ۰۲ را وارد نمایید.

## HH28. تعداد کودکان کمتر از ۵ سال که پرسشنامه شان تکمیل شده است

وقتی که برای همه کودکان زیر ۵ سال خانوار، پرسشنامه تکمیل شد، تعداد را اینجا وارد کنید.

## HH29. بازبین میدانی ( نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی )

این قسمت را خالی بگذارید. زمانی که بازبین میدانی اطلاعات تیم شما، پرسشنامه های تکمیل شده خانوارها را کنترل می کند، بعداً نام و نام خانوادگی و شماره خود را در قسمت مشخص شده وارد می کند.

## HH30. مسئول ورود داده ها ( نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی)

این قسمت را خالی بگذارید. مسئول ورود داده ها بعداً نام و نام خانوادگی و شماره اش را در قسمت مخصوص وارد می کند.

## مشاهدات:

آخرین صفحه پرسشنامه خانوار مربوط به نقطه نظرات یا مشاهدات مصاحبه گر، بازبین میدانی، ناظر دانشگاهی/میدانی راجع به مصاحبه انجام شده با خانوار می باشد.

## چگونگی تکمیل پرسشنامه اختصاصی زنان

هدف از پرسشنامه اختصاصی زنان کسب محدوده وسیعی از اطلاعات برای شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت است. پس از پر کردن فهرست خانوار، زنان واجد شرایط برای تکمیل این پرسشنامه را شناسایی خواهید کرد. این زنان واجد شرایط، زنان ازدواج کرده و ازدواج نکرده ای هستند که در فهرست خانوار ثبت شده و سن ۱۵ تا ۵۴ سال دارند ( به ستون HL7 در فهرست خانوار مراجعه کنید).

### کد شناسایی خانوار:

این کد شامل ۱۱ مربع است که به ترتیب از سمت چپ، دو مربع به کد استان، دو مربع به کد شهرستان، یک مربع به کد منطقه، چهار مربع به کد خوشه و دو مربع آخر به شماره ردیف خانوار در خوشه تعلق می گیرد. همه این اطلاعات را که در قسمت بالای پرسشنامه خانوار وجود دارد، عیناً به بالای پرسشنامه اختصاصی زنان ۱۵ تا ۵۴ سال منتقل کنید.

### اطلاعات زنان

اطلاعات زنان شامل یک جدول است که در زیر کد شناسایی خانوار در صفحه نخست پرسشنامه زنان قرار دارد. برای تکمیل اطلاعات مورد نیاز این جدول می توانید از جدول اول پرسشنامه خانوار استفاده کنید. سوالات WM1 تا WM6 را پیش از شروع مصاحبه تکمیل کنید.

#### WM1. نام استان

نام استان را از روی پرسشنامه خانوار سوال HH1 وارد کنید.

#### WM2. شماره خوشه

شماره خوشه را از روی پرسشنامه خانوار، سوال HH7 یا وارد نمایید.

#### WM3. شماره ردیف خانوار

شماره ردیف خانوار را از پرسشنامه خانوار، از سوال HH8 وارد نمایید.

#### WM4. نام و نام خانوادگی سرپرست خانوار

نام و نام خانوادگی سرپرست خانوار را از پرسشنامه خانوار، از سوال HH15 وارد نمایید.

#### WM5. نام و نام خانوادگی زن:

نام و نام خانوادگی زن را از روی پرسشنامه خانوار، ستون HL2 فهرست خانوار وارد کنید.

#### WM6. شماره ردیف زن

شماره ردیف زن را از روی پرسشنامه خانوار، ستون HL1 فهرست خانوار وارد کنید.

## WM7. تاریخ مراجعه

تعداد مراجعات به خانوار برای انجام مصاحبه با زن واجد شرایط، حداکثر ۳ بار در نظر گرفته شده است. تاریخ انجام اولین مراجعه را با خودکار آبی در اولین ستون (سمت راست)، وارد کنید. در صورتی که مصاحبه در اولین مراجعه به پایان نرسیده و نیاز به مراجعه مجدد برای به پایان رساندن مصاحبه با زن واجد شرایط بود، تاریخ مراجعه بعدی را در دومین ستون با مداد یادداشت نمایید و در هنگام دومین مراجعه تاریخ را با خودکار آبی در این ستون وارد نمایید. به همین ترتیب چنانچه در دومین مراجعه نیز موفق به تکمیل مصاحبه نشدید، تاریخ سومین مراجعه را با مداد در سومین ستون (سمت چپ) یادداشت کنید و در هنگام سومین تاریخ را با خودکار در این ستون بنویسید. به یاد داشته باشید که آخرین تاریخ ثبت شده، تاریخ پایان تکمیل پرسشنامه زنان را مشخص می کند و یا زمانی که علیرغم عدم انجام مصاحبه، تصمیم به متوقف ساختن انجام مصاحبه گرفته باشید.

## WM8. نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی مصاحبه گر

در هر بار مراجعه نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی خود را در بخش های پیش بینی شده یادداشت نمایید.

## WM9. کد نتیجه

پس از اتمام مصاحبه کد نتیجه را بر اساس کدهای نتیجه مصاحبه زن (WM9) که در ذیل آمده است وارد نمایید.

### کدهای نتیجه مصاحبه زن (WM9)

"کامل انجام شد": اگر پرسشنامه زن تکمیل شده است، کد "۰۱" را انتخاب کنید.

"به علت غایب بودن زن واجد شرایط مصاحبه انجام نشد": اگر هنگام مراجعه زن واجد شرایط در محل سکونت نبود و افراد خانواده گفتند این زن در طول چند روز/ هفته آینده مراجعت نخواهد کرد، کد "۰۲" را انتخاب کنید.

"امتناع از پاسخگویی": اگر هنگام مراجعه، زن واجد شرایط از انجام مصاحبه امتناع کرد کد "۰۳" را انتخاب کنید.

"بصورت ناقص انجام شد": اگر زن واجد شرایط به هر دلیلی، فقط بخشی از سوالات پرسشنامه را پاسخ داد، کد "۰۴" را انتخاب کنید.

"به علت ناتوان بودن زن واجد شرایط مصاحبه انجام نشد": اگر زن واجد شرایط به هر دلیلی نظیر ناتوانی جسمی، ناشنوایی، لال بودن، مشکلات مربوط به زبان نظیر گویش خاصی که هیچ یک از مصاحبه گران تیمهای دانشگاه از آن اطلاع نداشتند و ... از انجام مصاحبه ناتوان بود، کد "۰۵" را انتخاب کنید.

"سایر": اگر به دلیل دیگری نتوانستید پرسشنامه را تکمیل کنید باید کد "۹۶" را انتخاب کنید و دلیل مشخص را در محل مخصوص بنویسید.

## WM10. نام و نام خانوادگی و شماره ناظر دانشگاهی / میدانی

این بخش را خالی بگذارید. ناظر دانشگاهی / میدانی بعداً نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی خود را در بخش پیش بینی شده وارد می نماید.

مصاحبه را با گفتن عبارت زیر شروع کنید:

ما از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی آمده ایم و در حال حاضر روی مطالعه ای در خصوص وضعیت سلامت و عوامل موثر بر سلامت خانواده ها کار می کنیم. می خواهیم درباره این موارد با شما صحبت کنیم. این بخش از مصاحبه حدود ۲۰ تا ۴۰ دقیقه طول می کشد.

تمام اطلاعاتی که از شما کسب می کنیم کاملاً محرمانه باقی می ماند و پاسخ های شما با هیچ کس بجز افراد تیم مطالعه ما در میان گذاشته نخواهد شد.

اجازه می دهید شروع کنم؟

اگر در حال مصاحبه با همان شخصی هستید که مصاحبه خانوار را با او انجام داده اید، از آن جا که زمان تکمیل پرسشنامه اختصاصی زنان با پرسشنامه خانوار متفاوت خواهد بود، مصاحبه را با گفتن عبارت زیر ادامه دهید:

حالا می خواهم با شما درباره سلامتی شما و موضوعات دیگر صحبت کنم. این مصاحبه حدود ۲۰ تا ۴۰ دقیقه طول می کشد. تمام اطلاعاتی که از شما کسب می کنیم کاملاً محرمانه باقی می ماند و پاسخ های شما با هیچ کس بجز افراد تیم مطالعه ما در میان گذاشته نخواهد شد.

اجازه می دهید شروع کنم؟

همانند جمله شروع پرسشنامه خانوار، شما می توانید عبارات بالا را با عبارات مناسب تر جایگزین کنید. با این حال، شما باید حتماً در معرفی خود مشخصات زیر را منظور نمایید: نام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، موضوع مطالعه، مدت زمان تقریبی مصاحبه، میزان محرمانه بودن مطالعه و شخصی که مایلید با او مصاحبه کنید.

در صورت کسب اجازه مصاحبه را شروع کنید. اگر پاسخگو تمایلی به ادامه مصاحبه نداشت، از او تشکر کرده ، WM7، WM8 و WM9 را تکمیل کرده، و به سراغ مصاحبه بعدی بروید. سپس، در مورد این امتناع با ناظر میدانی/ دانشگاهی خود گفتگو کنید. شما و یا فرد دیگری از گروه مطالعه می توانید برای بار دوم سعی در مصاحبه با زن مورد نظر نمایید. این بستگی به تعریف شما از امتناع دارد. با این حال، به یاد داشته باشید که مشارکت زن در این تحقیق باید داوطلبانه بوده و پاسخگو نباید جهت شرکت در تحقیق تحت فشار قرار گیرد.

#### **WM11. بازبین میدانی ( نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی )**

این بخش را خالی بگذارید. این محل مربوط به بازبین میدانی می باشد که بعداً در زمان بررسی پرسشنامه خانوار با نام و شماره شناسایی او کامل خواهد شد.

#### **WM12. مسئول ثبت داده ها ( نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی )**

این بخش را خالی بگذارید. مسئول ثبت داده ها بعداً نام و شماره شناسایی خود را وارد خواهد کرد.

### WM13. زمان را ثبت کنید

ساعت روزی که مصاحبه را شروع کردید ثبت کنید. از سیستم ۲۴ ساعته استفاده کنید. مثلاً اگر ساعت، ۳ بعد از ظهر است در قسمت زمان به این صورت بنویسید: ۱۵:۰۰. اگر ساعت یا دقیقه زیر ۱۰ باشد یک صفر قبل از ساعت یا دقیقه بگذارید. از گرد کردن دقیقه خودداری کنید و بی کم و کاست، دقیقه ای را که روی ساعت خود می بینید بنویسید.

تمام تلاش خود را جهت انجام یک مصاحبه خصوصی با زن واجد شرایط به کار برید. پیش از شروع مصاحبه از دیگر اعضای خانواده که حاضر هستند (و همچنین اعضای مذكر حاضر در تیم تحقیق) مؤدبانه خواهش کنید تا شما را تنها بگذارند.

اگر پاسخگو مادر/ مراقب اصلی کودک بود، از او بخواهید که پیش از آغاز مصاحبه تمام مدارک نظیر گواهی تولد و کارت های بهداشت/ واکسن کودک یا کودکانی که سرپرستی آنها را به عهده دارد در دسترس داشته باشد. در طول مصاحبه درباره کودکان زیر ۵ سال به این مدارک نیاز خواهید داشت.

### بخش مشخصات زن

**سن:** از آن جا که تقریباً تمام تحلیل داده ها بستگی به سن پاسخگو دارد سن (WB2) یکی از مهمترین اطلاعات مصاحبه می باشد. این سؤال به صورت مستقل از پرسشنامه خانوار پرسیده می شود. حتی اگر زمان تکمیل پرسشنامه خانوار سن فرد را پرسیده باشید، هنگام تکمیل پرسشنامه اختصاصی زن، سن پاسخگو باید مجدداً پرسیده شود.

**سن و تاریخ تولد:** از آن جا که تقریباً تمام تحلیل داده ها بستگی به سن پاسخگو دارد سن (WB1 و WB2) یکی از مهمترین اطلاعات مصاحبه می باشد. این سؤالات به صورت مستقل از پرسشنامه خانوار پرسیده می شود. حتی اگر زمان تکمیل پرسشنامه خانوار سن فرد را پرسیده باشید، هنگام تکمیل پرسشنامه اختصاصی زن سن و تاریخ تولد پاسخگو باید مجدداً پرسیده شود.

### WB1. در چه ماه و سالی به دنیا آمده اید؟

اگر فرد پاسخگو تاریخ تولد خود را بداند آن را در محل مناسب "ماه" و "سال" بنویسید. نام ماه باید به عدد تبدیل شود. به عنوات مثال: فروردین "۰۱"، اردیبهشت "۰۲"، خرداد "۰۳" و غیره. اگر ماه تولد فقط یک رقم داشت، یک صفر به آن اضافه کنید. به عنوان مثال ماه خرداد "۰۳" تلقی می شود. اگر پاسخگو ماه تولد خود را نمی داند کد "۹۸" را به نشانه "نمی داند" انتخاب کنید و از او سال تولدش را جویا شوید. اگر پاسخگو سال را می داند در محل "سال" ثبت کنید. در هر شرایطی سعی کنید حداقل، سال تولد پاسخگو را یادداشت کنید. اگر فرد پاسخگو قادر به ارائه اطلاعات نیست از او بپرسید آیا هیچ نوع مدرکی مانند کارت شناسایی یا گواهی تولد که بتواند تاریخ تولدش را مشخص کند، دارد. چنانچه یکی از این مدارک موجود بود بپرسید که آیا اطلاعات موجود در مدرک یا مدارک صحیح است یا خیر. تنها زمانی که حتی ارزیابی سن او هم مطلقاً ممکن نیست باید کد "۹۸" را به عنوان "نمی داند" انتخاب کنید.

### WB2. چند سال دارید؟

سن را بر اساس سالهای کامل شده وارد کنید اگر سنش را می داند سن را در محل مناسب ثبت کنید.

پرس و جو کنید: " در آخرین سالروز تولدتان چند ساله بودید؟ "

اگر پاسخگو جواب هر یک از دو سؤال فوق را نداند به دنبال نشانه ای دال بر سن او بگردید. از او بپرسید زمان ازدواج یا اولین زایمانش چند سال داشته. سپس بپرسید چند سال است که ازدواج کرده یا اولین کودکش چند سال دارد (اگر بزرگترین فرزندش زنده باشد شاید بتوانید سن او را پیدا کنید. یا شاید بتوانید سنش را با فرد دیگری در خانواده که سنش مشخص است مقایسه کنید. شاید بتوانید سن او را بر اساس اتفاق مهمی که در زندگی اش پیش آمده و سال هایی که از آن واقعه می گذرد، تخمین بزنید). این اطلاعات را باید تکمیل کنید. این محل را خالی نگذارید.

در نهایت، پیش از اینکه به سراغ سوال بعدی بروید از واجد شرایط بودن پاسخگو اطمینان حاصل کنید. چنانچه وی جوانتر از ۱۵ یا مسن تر از ۵۴ باشد باید مصاحبه را لغو کنید. این کار را با ظرافت انجام دهید. به این ترتیب که ۲ یا ۳ سوال دیگر از او بپرسید و سپس از وی تشکر کرده و مصاحبه را به اتمام برسانید. روی صفحه نخست پرسشنامه او عنوان "فاقد شرایط لازم" را بنویسید، سن و اطلاعات او را در پرسشنامه خانوار و ستونهای HL7 و HL8 فهرست خانوار تصحیح کنید.

سئوالات WB4 و WB7 در باره میزان سواد و تحصیلات زن پاسخگو است. توجه داشته باشید که اگر چه بخشی از اطلاعات مربوط به این زن را در بخش تحصیلات پرسشنامه خانوار، چه از طریق دیگر اعضای خانوار یا خود شخص پاسخگو جمع آوری خواهید کرد اما کماکان باید این سوالات را بپرسید. اطلاعاتی که با این سوالات کسب می کنید، اندکی متفاوت خواهد بود.

**WB4. بالاترین مقطع تحصیلی که در آن درس خوانده اید چه بوده است؟**

کد بالاترین مقطع تحصیلی که در آن درس خوانده، صرف نظر از اینکه دوره را به پایان رسانده باشد یا خیر، انتخاب کنید. به عنوان مثال اگر او در سال اول دبیرستان فقط دو هفته شرکت کرده است، دبیرستان را ثبت نمایید.

اگر فرد به مدرسه رفته است، بالاترین مقطع مدرسه را با تعیین کد پاسخ مشخص کنید. اگر فرد به دانشگاه رفته است کد "۵" را انتخاب کنید. شاید لازم باشد شما انواع مدرسی که شرکت کرده را بررسی کنید. اگر پاسخگو پاسخ را نمی داند، "۸" را انتخاب کنید. اگر فرد می گوید به مدرسه نرفته یا بالاترین مقطعی که در آن شرکت کرده پیش دبستان یا آمادگی است (مقطع = ۰) به WB7 بروید.

**WB4.WB6 را بررسی کنید:**

اگر پاسخگو در دوره راهنمایی یا بالاتر شرکت کرده است محل مناسب را انتخاب کنید و به بخش بعد یعنی بخش رسانه های گروهی و فناوری اطلاعات بروید. اگر بالاترین دوره ای که پاسخگو در آن شرکت کرده است ابتدایی/ نهضت بوده، محل مناسب را انتخاب کنید و با WB7 ادامه دهید.

**WB7. از شما می خواهیم که این جمله را برای من بخوانید:**

برای مشخص کردن اینکه آیا زن مورد مصاحبه سواد دارد یا خیر، کارتهایی را با جملات از پیش چاپ شده به او نشان داده و از او بخواهید که آن را بخواند. توجه داشته باشید که این سوال تنها از زنانی پرسیده می شود که به مدرسه نرفته اند یا بالاتر از دوره پیش دبستانی/آمادگی/دبستان/ نهضت تحصیل نکرده اند. زنانی را که در مقطع راهنمایی یا بالاتر شرکت کرده اند باسواد فرض می کنیم. با توجه به اینکه زنانی که در مقطع ابتدایی درس خوانده و یا آن را به پایان رسانده اند در عمل بیسواد محسوب می شوند. بنابراین باید این سوال را از این دسته زنان بپرسیم.

اولین جمله روی کارت را به او نشان دهید. به پاسخگو زمان کافی برای خواندن بدهید، او را مضطرب نکنید و اگر پاسخگو نتوانست تمام جمله را بخواند به او بگویید: آیا میتوانید بخشی از جمله را برای من بخوانید؟

این مطلب را که پاسخگو قادر به خواندن جمله نبود یا بخشی از جمله را خواند یا اینکه توانست کل جمله را بخواند ثبت کنید. اگر پاسخگو اظهار کرد می تواند به زبان دیگری بخواند یا بنویسد کد "۴" را انتخاب کنید و زبان مورد نظر را مشخص کنید. اگر فرد پاسخگو نابینا / دارای اختلال بینایی / تکلم بود کد "۵" را انتخاب کنید.

بسیار مهم است که اجازه ندهید دیگر اعضا خانواده هنگام خوانده شدن جملات آنها را بشنوند زیرا پاسخگویان بعدی خانوار ممکن است علیرغم آنکه خواندن نمی دانند بتوانند جمله را به خاطر آورده و تکرار کنند. اگر زن واجد شرایط دیگری در خانوار بود، جملات روی کارت دوم را به او نشان دهید. به پاسخگوی سوم جملات کارت سوم را نشان دهید. اگر بیش از چهار زن واجد شرایط پاسخ به این سوال در خانوار بود می توانید از اول جملات را تکرار کنید.

جملات روی کارت اول:

والدین کودکان خود را دوست دارند.

کشاورزی کار سختی است.

کودک در حال خواندن یک کتاب است.

بچه ها در مدرسه سخت درس می خوانند.

جملات روی کارت دوم:

کودک در حال تماشای تلویزیون است.

مادران رفتار خوبی با فرزندان خود دارند.

پاکیزگی نشانه ایمان است.

تربیت فرزندان، مهم ترین وظیفه والدین است.

## بخش دسترسی به رسانه های گروهی و استفاده از فناوری اطلاعات

### MT1.WB7 را بررسی کنید

- سوال پاسخ داده نشود (پاسخ دهنده تحصیلات راهنمایی یا بالاتر دارد) ✓ با پرسش MT2/ادامه دهید
  - میتواند بخواند یا بنویسد (گزینه های ۲ و ۳ یا ۴) ✓ با پرسش MT2/ادامه دهید
  - اصلاً نمی تواند بخواند یا نابینا / دارای اختلال بینایی است (گزینه های ۱ یا ۵) ✓ با پرسش MT3/ادامه دهید
- بر اساس پاسخ سوال WB7، مربع مربوط به گزینه مناسب را انتخاب کنید و به سوال اشاره شده مراجعه کنید.

**MT2.** چند وقت یکبار روزنامه یا مجله می خوانید؟ تقریباً هر روز، حداقل هفته ای یکبار، کمتر از یکبار در هفته یا اصلاً نمی خوانید؟

دور کد مربوط به گزینه مناسب را دایره بکشید.

**MT3.** چند وقت یکبار به رادیو گوش می دهید؟ تقریباً هر روز، حداقل هفته ای یکبار، کمتر از یکبار در هفته یا اصلاً گوش نمی دهید؟

دور کد مربوط به گزینه مناسب را دایره بکشید.

**MT4.** چند وقت یکبار تلویزیون تماشا می کنید؟ تقریباً هر روز، حداقل هفته ای یکبار، کمتر از یکبار در هفته یا اصلاً تماشا نمی کنید؟

دور کد مربوط به گزینه مناسب را دایره بکشید.

**MT6.** آیا هرگز از کامپیوتر استفاده کرده اید؟

در صورتیکه از آخرین بار استفاده پاسخگو از کامپیوتر، بیش از یک سال گذشته است یا هرگز استفاده نکرده است به MT9 مراجعه کنید. تاکید کنید که منظور ما استفاده از کامپیوتر است نه مالکیت و در اختیار داشتن آن.

**MT8.** در ماه گذشته چند مرتبه از کامپیوتر استفاده کرده اید؟ تقریباً هر روز، حداقل یکبار در هفته، کمتر از یکبار در هفته یا اصلاً استفاده نکرده اید؟

دور کد مربوط به گزینه مناسب را دایره بکشید.

**MT9.** آیا هرگز از اینترنت استفاده کرده اید؟

در صورتیکه از آخرین بار استفاده پاسخگو از اینترنت، بیش از یک سال گذشته است یا هرگز استفاده نکرده است به بخش بعد یعنی بخش ازدواج / زندگی مشترک مراجعه کنید

**MT11.** در ماه گذشته چند مرتبه از اینترنت استفاده کرده اید؟ تقریباً هر روز، حداقل یکبار در هفته، کمتر از یکبار در هفته یا اصلاً استفاده نکرده اید؟

دور کد مربوط به گزینه مناسب را دایره بکشید.

### بخش ازدواج و زندگی مشترک

سوال اول این بخش باید از تمام زنان ۱۵ تا ۵۴ ساله پرسیده شود.

دقت نمایید که هم "ازدواجهای قانونی" زندگی مشترک به حساب بیاید و هم آنهایی که "ازدواج شرعی" کرده اند ( عقد دائم یا موقت جاری شده اما ثبت قانونی نشده است) را در گروه "ازدواج کرده ها" به شمار بیاورید. همچنین اگر فرد پاسخگو عقد کرده است اما هنوز در منزل پدر زندگی می کند باید در گروه "ازدواج کرده ها" به شمار آید.

**MA1.** وضعیت تاهل شما در حال حاضر چگونه است؟

نخستین سوال این بخش مشخص میکند که آیا بقیه این بخش و یا بخشهای بعدی باید برای این زن اجرا شود یا خیر. برای زنی که در حال حاضر متاهل نمی باشد ولی در گذشته وصلت کرده است، وضعیت تاهل او را در زمان مصاحبه ثبت کنید.



اگر پاسخگو هم اکنون دارای همسر می باشد گزینه "دارای همسر" (کد "۱") را انتخاب کنید.  
اگر همسر زن، فوت کرده است گزینه "بی همسر بر اثر فوت همسر" (کد "۲") و اگر از همسرش جدا شده است گزینه "بی همسر بر اثر طلاق" (کد "۳") را انتخاب کنید. کد "۳" برای زنانی استفاده می شود که پیش از این بصورت رسمی متاهل بوده و ازدواجشان رسماً تمام شده است. در همه موارد فوق با سوال بعدی ادامه دهید. اگر پاسخگو بگوید که "هرگز ازدواج نکرده است" (کد "۴") را انتخاب کرده و به بخش علایم بیماری مراجعه کنید.

#### **MA2. همسر شما چند سال دارد؟**

**پرس و جو کنید: همسر شما در آخرین سالروز تولدش چند سال داشت؟**

اگر پاسخگو سن همسر فعلی خود را در آخرین سالروز تولدش بداند، آن را در جای خالی وارد نمایید و اگر سن او را نمی داند کد "۹۸" را انتخاب کنید.

#### **MA3. آیا همسر شما علاوه بر شما همسر دیگری (دایم یا موقت) دارد؟**

در این سوال ما بیشتر می خواهیم راجع به همسران فعلی (دایم یا موقت) شوهر زن بدانیم. این سوال هم "ازدواجهای قانونی" و هم "ازدواجهای شرعی" را شامل می شود. پاسخ سوال مربوطه را انتخاب کنید. اگر پاسخ "خیر" یا "نمی داند" است به سراغ سوال MA7 بروید.

#### **MA4. همسران چند همسر دیگر (دایم یا موقت) دارد؟**

این سوال شبیه سوال قبلی است. ما در این سوال می خواهیم تعداد همسران دیگر مرد را بدانیم. تعداد را در جای خالی مناسب بنویسید. پاسخ هر چه بود به سوال MA7 مراجعه کنید. اگر تعداد همسران شوهرش را نمی داند کد ۹۸ را انتخاب کنید. توجه داشته باشید که فقط تعداد دیگر همسرهای فعلی شوهرش مورد نظر است

#### **MA7. چند بار ازدواج کرده اید؟**

اگر زنی با مردی ازدواج کرده و سپس بیوه، مطلقه یا جدا شده است و اکنون با فرد دیگری ازدواج کرده، گزینه "بیش از یک بار" را انتخاب کنید. اگر زنی اکنون متاهل نیست ولی در گذشته بیش از یک بار ازدواج کرده گزینه "بیش از یک بار" را انتخاب کرده و کد "۲" را انتخاب کنید. اگر فقط یک بار با مردی ازدواج کرده کد "۱" را انتخاب کنید.

توجه داشته باشید که سوال به تعداد دفعات ازدواج اشاره دارد نه به تعداد همسران. اگر زنی با مردی ازدواج کرده، از او جدا شده و سپس مجدداً با همان شخص ازدواج کرده باید گزینه "بیش از یک بار" را انتخاب شود.

#### **MA8. برای نخستین بار در چه سالی ازدواج کرده اید؟**

اگر پاسخگو می داند که در چه سالی برای اولین بار با مردی ازدواج کرده است، جواب را در محل مناسب برای "سال" یادداشت کنید.

اگر پاسخگو تاریخ اولین ازدواج را به یاد نمی آورد، از او بپرسید آیا هیچ گونه مدرکی که بتواند تاریخ را مشخص کند در دست دارد. اگر مدرکی وجود ندارد یا در دسترس نیست که سال مورد نظر را نشان دهد، شماره "۹۸" را به عنوان "نمی داند" انتخاب کنید و به بخش بعد یعنی بخش مرگ و میر کودک بروید.

## MA9. وقتی برای نخستین بار ازدواج کردید چند سال داشتید؟

اگر مانند بقیه سوالات مربوط به سن پاسخگو جوابی نداشت، بیشتر پرس و جو کنید. به عنوان مثال از او سوال کنید زمانیکه نخستین فرزند خود را به دنیا آورد چند ساله بود و سپس سوال کنید چند وقت قبل از اولین فرزند خود زندگی مشترک را با همسر آغاز کرد. پاسخ این سوال را خالی نگذارید.

### بخش مرگ و میر کودک

این بخش باید برای تمامی زنان واجد شرایط سنین ۱۵ تا ۵۴ سال اجرا شود. تمامی سوالات فقط مربوط به تولدهای زنده می باشد. این سوالات جهت جمع آوری اطلاعات در مورد تمام زایمانهایی است که زن تا بحال داشته (که این شامل زایمانهای ازدواجهای قبلی نیز می شود) از پاسخها برای تخمین میزان مرگ و میر دوران کودکی استفاده می شود.

خیلی مهم است که پاسخگو بداند چه مواردی مشمول این سوالات می شود. در واقع ما می خواهیم در مورد تمام زایمانهای زن مورد نظر بدانیم حتی فرزندی که دیگر با او زندگی نمی کند یا دیگر زنده نیست. یا پدرش همسر کنونی پاسخگو نیست. ما می خواهیم در مورد کودکانی که زنده متولد شده اند (نفس کشیده اند، گریه کرده اند یا دیگر علائم حیاتی را از خود نشان داده اند) بدانیم حتی آنهایی که تنها چند دقیقه یا چند ساعت زنده مانده اند.

در این قسمت ما نمی خواهیم آمار زایمانهای مرده (نوزادانی که مرده متولد شده اند)، سقط جنینها، کودکانی که به فرزندخواندگی پذیرفته شده اند یا کودکان متعلق به زن دیگر همسر کنونی وی (نوزادی که خود زن آن را به دنیا نیاورده است) را ثبت کنیم.

#### CM1. می خواهم درباره تمام زایمانهایی که در طول زندگی داشته اید سوال کنم. آیا تاکنون زایمان داشته اید؟

نخستین سوال این بخش مشخص می کند که آیا سوالات CM2 تا CM7 این بخش از فرد پرسیده شود یا خیر. تاکید کنید که منظورتان هم زایمان مربوط به فرزندی است که در حال حاضر زنده است و هم فرزندی که فوت شده است. اگر پاسخ بلی است، دور کد ۱ دایره کشیده و با سوال CM2 ادامه دهید. اگر پاسخگو بگوید که هرگز زایمان نداشته کد "۲" را انتخاب کنید و به CM8 بروید.

#### CM4. آیا هیچ پسر یا دختری به دنیا آورده اید که اکنون با شما زندگی کند؟

سوال را به آرامی بخوانید. منظور دخترها و پسرهایی هستند که در حال حاضر با او یا در خانواده او زندگی می کنند. (این فرزندان باید در فهرست خانوار ذکر شده باشند) کد مربوط به پاسخ را دایره بکشید و اگر پاسخ "خیر" است کد "۲" را انتخاب کنید و به CM6 بروید.

#### CM5. چند (فرزند) پسر با شما زندگی می کنند؟

#### چند (فرزند) دختر با شما زندگی می کنند؟

اگر پاسخ سوال CM4 "بلی" باشد، تعداد پسران و دخترانی را که با او زندگی می کنند را ثبت کنید. اگر پاسخ برای تعداد پسران "هیچ" باشد (یا اصلاً پسری نداشته باشد) عدد "۰۰" را در جای خالی مربوط به پسران ثبت کنید. عیناً عدد "۰۰" را برای دختران اگر هیچ دختری با او زندگی نمی کند (یا زمانیکه بگوید هیچ دختری ندارد)، در جای مربوط به دختران پر کنید. هیچکدام را خالی نگذارید. از آنجا که این سوال از زنانی پرسیده می شود که فرزند(انش) با او زندگی می کنند، حداقل یک جای خالی باید با عددی بزرگتر از "۰۰" پر شده باشد.

### CM6. آیا هیچ پسر یا دختری به دنیا آورده اید که زنده باشند ولی با شما زندگی نکنند؟

این سوال اشاره به فرزندان دختر و پسر دارد که زنده هستند ولی با پاسخگو زندگی نمی کنند. مثلاً، یک یا چند فرزند او با اقوام زندگی می کنند یا در مدرسه های شبانه روزی اقامت دارند و یا خانواده دیگری آنها را به فرزندی قبول کرده و یا آنقدر بزرگ شده اند که محل سکونت مادری را ترک کرده اند. مطمئن شوید که پاسخی که به شما داده می شود، فرزندان فوت شده را شامل نشود. پاسخ مربوطه را علامت بزنید. اگر پاسخ "خیر" است به سوال CM8 بروید.

### CM7. چند (فرزند) پسر زنده اند ولی با شما زندگی نمی کنند؟

### چند (فرزند) دختر زنده اند ولی با شما زندگی نمی کنند؟

اگر پاسخ هیچ است ۰۰ ثبت کنید.

اگر پاسخ سوال CM6 "بلی" است تعداد فرزندان پسر و دختر زنده های را که با پاسخگو زندگی نمی کنند در جای خالی ثبت کنید. اگر پاسخ این سوال برای تعداد پسران "هیچ" باشد (یا اینکه پسر زنده ای ندارد) عدد "۰۰" را در جای خالی مربوط به پسران ثبت کنید. عیناً اگر پاسخ این سوال برای تعداد دختران "هیچ" باشد (یا اینکه دختر زنده ای ندارد) عدد "۰۰" را در جای خالی مربوط به دختران ثبت کنید.

به دلیل اینکه این سوال از زنانی پرسیده می شود که فرزند زنده ای دارند که با او زندگی نمی کند، حداقل یک جای خالی باید با عدد بیشتر از "۰۰" پر شده باشد. برای زنانی که این سوال از آنها پرسیده میشود نباید جای خالی باقی بماند.

### CM8. آیا هیچ پسر یا دختری به دنیا آورده اید که زنده به دنیا آمده ولی بعداً فوت کرده باشد؟

اگر پاسخ منفی است پرس و جو کنید:

منظورم کودکی است که پس از تولد نفس کشیده، گریه کرده یا دیگر علائم حیات را داشته حتی اگر فقط چند دقیقه یا ساعت زنده مانده است؟

این سوال بسیار مهم است.

کد مربوط به پاسخ این سوال را دایره بکشید. ممکن است برخی مصاحبه گران از یاد ببرند که فرزندان داشته اند که در خردسالی فوت کرده اند و پاسخ "خیر" بدهد. خیلی مهم است با پرسیدن این سوال بیشتر پرس و جو کنید: "منظورم نوزادی است که نفس کشیده، گریه کرده و یا دیگر علائم حیات را نشان داده حتی اگر فقط برای چند دقیقه یا چند ساعت زنده بوده." اگر پاسخ کماکان "خیر" است به سوال CM10 بروید.

ممکن است بعضی از پاسخگو ها برای صحبت در باره این مسئله بی میل باشند یا از مطرح شدن این سوال غمگین و ناراحت شوند. در این شرایط با او همدردی کنید و با ظرافت رفتار کنید. به پاسخگو بگویید می دانید که این موضوع، دردناک است ولی کسب این اطلاعات بسیار مهم است.

### CM9. چند (فرزند) پسر زنده به دنیا آمده ولی بعداً فوت کردند؟

### چند (فرزند) دختر زنده به دنیا آمده ولی بعداً فوت کردند؟

اگر پاسخ هیچ است ۰۰ ثبت کنید.

اگر پاسخ CM8 "بلی" است، تعداد پسرها و دخترهایی را که زنده به دنیا آمده ولی بعداً از دنیا رفته اند در قسمت مشخص شده ثبت کنید. جایی را خالی نگذارید. برای زنانی که این سوال از ایشان پرسیده شده است، حداقل یکی از قسمت‌ها باید دارای عددی بیش از "۰۰" باشد.

CM10. پاسخ‌های سوالات CM5، CM7 و CM9 را جمع بزنید.

تعداد تولدهای ذکر شده در سوالات CM5، CM7 و CM9 را جمع بزنید و حاصل جمع را در این محل بنویسید. سپس با CM11 ادامه دهید.

CM11. برای اینکه مطمئن شوم مطلب را درست فهمیده ام، شما جمعا (تعداد کل در CM10) زایمان نوزاد زنده در طول زندگی تان داشته اید؟ درست است؟

بلی. موارد زیر را بررسی کنید

- هیچ زایمان نوزاد زنده ای نداشته است  به BH19 مراجعه کنید.
- یک زایمان نوزاد زنده یا بیشتر داشته است  با بخش تاریخچه باروری ادامه دهید

خیر  پیش از شروع بخش تاریخچه باروری سوالات CM1 تا CM10 را مجدداً بررسی و در صورت نیاز اصلاح کنید

### بخش تاریخچه باروری

سوالات اول الی BH18 این بخش برای زنانی اجرا می شود که حداقل یک زایمان نوزاد زنده یا بیشتر داشته است سوالات این بخش جهت جمع آوری اطلاعات در مورد تمام زایمانهایی است که زن تا بحال داشته (که این شامل زایمانهای ازدواجهای قبلی نیز می شود) از پاسخها برای تخمین میزان مرگ و میر دوران کودکی استفاده می شود.

خیلی مهم است که پاسخگو بفهمد چه مواردی مشمول این سوالات می شود. در واقع ما می خواهیم در مورد تمام زایمانهای زن مورد نظر بدانیم حتی فرزندی که دیگر با او زندگی نمی کند یا دیگر زنده نیست. یا پدرش همسر کنونی پاسخگو نیست. ما می خواهیم در مورد کودکانی که زنده متولد شده اند (نفس کشیده اند، گریه کرده اند یا دیگر علائم حیاتی را از خود نشان داده اند) بدانیم حتی آنهایی که تنها چند دقیقه یا چند ساعت زنده مانده اند.

در این قسمت ما نمی خواهیم آمار زایمانهای مرده (نوزادانی که مرده متولد شده اند)، سقط جنینها، کودکانی که به فرزندخواندگی پذیرفته شده اند یا کودکان متعلق به زن دیگر همسر کنونی وی (نوزادی که خود زن آن را به دنیا نیاورده است) را ثبت کنیم.

حالا من می خواهم نام همه بچه هایی که بدنیا آورده اید را ثبت کنم، چه آنهایی که هنوز زنده اند و چه آنهایی که فوت کرده اند. حتی بچه هایی که پدرشان همسر کنونی شما نیست را هم ذکر کنید.

تاکید کنید که می خواهید در مورد تمام بچه هایی که پاسخگو به دنیا آورده است، شامل بچه هایی که زنده اند و چه آنهایی که فوت شده اند- حتی اگر بچه ای از همسر قبلی زن می باشد - (اگر تعداد بچه ها از ۱۲ تا بیشتر است از پرسشنامه اضافه

استفاده کنید و با دومین ردیف شروع کنید). با این توضیحات نام همه بچه هایی که به دنیا آورده است را به ترتیب تولد در BH3 ثبت کنید.

**BH3. نام بچه هایی که به دنیا آورده اید به ترتیب نوبت تولد (از اولین تا بعدی) چیست؟**

نام اولین بچه ای که پاسخگو به دنیا آورده است را بنویسید، حتی اگر این بچه در حال حاضر زنده نباشد. نام تمامی بچه ها را به ترتیب تولد یادداشت کنید توجه داشته باشید که ابتدا سوال BH3 بصورت عمودی تکمیل شود و سپس به سراغ سوال BH4 بروید. اگر زایمان منجر به تولد دو یا سه قلو شده است، نام بچه ها را در ردیف های جداگانه یادداشت کنید. چنانچه فرزندی داشته است که قبل از نامگذاری فوت کرده است، عبارت " بدون نام " برای آن فرزند نوشته شود.

**BH4. ( نام ) پسر است یا دختر؟**

از آنجا که ممکن است از برخی از اسامی برای نامگذاری هر دو جنس استفاده شود، از فرد بخواهید تا جنسیت فرزندش را مشخص نماید.

**BH5 آیا ( نام ) یک قلو به دنیا آمد یا بیشتر از یک قلو بود؟**

یک قلو یا چند قلو بودن بچه ای را که نامش در هر یک از ردیف ها ثبت شده است را مشخص کنید.

**BH6. روش زایمان ( نام ) چه بوده است؟**

روش زایمان فرزند مورد نظر را برحسب طبیعی یا سزارین بودن آن مشخص می شود. در صورتیکه فرزند مورد نظر از طریق مسیر طبیعی زایمان از رحم مادر خارج شده است، کد "۱" و در صورتیکه از طریق عمل جراحی در منطقه زیر شکم مادر از رحم خارج شود سزارین انجام شده است در اینصورت زایمان در اتاق عمل، با استفاده از بیهوشی یا بی حسی نخاعی انجام می شود برای سزارین کد "۲" را ثبت کنید.

**BH8. در چه ماه و سالی ( نام ) به دنیا آمده است؟**

ماه و سال تولد بچه هایی را که نامشان در هر یک از ردیف ها ثبت شده را ثبت کنید. ماه را تبدیل به عدد نمایید، اگر ماه یک رقمی است از صفر برای پر کردن فضای خالی قبل از عدد استفاده کنید. برای مثال ماه خرداد با "۰۳" مشخص می شود. اگر نتواند ماه را به خاطر بیاورد سعی کنید آن را تخمین بزنید.

**BH9. آیا ( نام ) هنوز زنده است؟**

با ذکر نام از پاسخگو بپرسید که آیا این فرزند در زمان پرسشگری زنده است یا خیر. حساسیت های مربوط به طرح این سوال را در نظر داشته باشید. اگر این فرزند نزد فرد دیگری زندگی می کند و یا اینکه گم شده است و به دلایلی مفقود الاثر می باشد و پاسخ مادر حاکی از بی اطلاعی وی می باشد، کد " ۸ " را برای نمی داند، ثبت کنید و به سوال BH14 بروید. در صورتیکه پاسخ " خیر " بود به سوال BH13 بروید.

**BH10. اگر زنده است، نام در آخرین سالگرد تولدش چند ساله بوده است؟ سن به صورت سال کامل ثبت شود.**

تعداد سال های کامل سن هر یک از فرزندان را ثبت کنید. سن فرزندان کمتر از ۱۰ سال را با اضافه کردن صفر قبل از سن ثبت کنید، مثلاً ۰۷.

### **BH11. اگر زنده است، آیا ( نام ) با شما زندگی می کند؟**

با توجه به پاسخ سوال BH9، اگر فرزندش هنوز زنده است از او سوال شود که آیا این فرزند با مادر ( زن مورد مصاحبه ) زندگی می کند یا خیر. کد مربوطه را انتخاب کنید .

### **BH12. اگر زنده است، شماره ردیف کودک را از فهرست افراد خانوار ثبت کنید ( اگر کودک در فهرست خانوار نیست، "۰۰" ثبت کنید)**

با توجه به پاسخ سوال BH11، اگر فرزندش با او زندگی می کند، شماره ردیف فرزند مورد نظر را از ستون HL1 پرسشنامه خانوار ثبت کنید.

### **BH13. اگر فوت کرده است: ( نام ) در زمانی که فوت کرده چند سال داشته است؟**

سن فرزندان زن در هنگام فوت بسیار مهم است و نیاز به دقت زیاد دارد تا سن دقیق در زمان فوت را در محل مناسب آن ثبت کنید.

اگر فرزندش در زمان مصاحبه در قید حیات نیست، ضمن اظهار تاسف از مادر بپرسید که فرزندش در چه سنی فوت شده است و از مادر بخواهید که سن دقیق فرزندش را هنگام فوت به شما بگوید. اگر سن فرزند در هنگام فوت کمتر از یک سال بود، مشخص کنید، چند ماهه بوده است. اگر فرزند در هنگام مرگ هنوز یک ماه نداشته است و یا مادر چند روزگی را اعلام کند و یا مدت کوتاهی بعد از تولد فوت کرده است، سوال کنید فرزندش هنگام فوت دقیقاً چند روز داشت. اگر مادر سن کودک را هنگام فوت از لحظه بعد از تولد تا ۲۹ روزگی اعلام کرد، سن کودک به روز نوشته شود و جای ماه و سال خالی می ماند و اگر بگوید که بلافاصله بعد از تولد و یا ساعتی بعد از تولد فوت شده است، چنانچه اطمینان حاصل کردید که کودک در فاصله تولد تا ۲۴ ساعت اول زندگی خود فوت کرده است، کد "۰۰" ثبت کنید. اگر مثلاً بگوید حدود یک روز و نیم زنده بوده است و بعد فوت کرده در محل روز، کد "۰۱" را ثبت کنید.

چنانچه فرزند در فاصله یکماهگی تا قبل از دو سالگی فوت کرده است، سن دقیق کودک در هنگام فوت را به ماه تعیین کنید و در محل ماه ثبت کنید. مثلاً مادر بگوید که فرزندش هنگام فوت ۴ ماهه بوده است، مجدداً سوال کنید "آیا ۴ ماهه را تمام کرده بود؟" اگر ۴ ماه تمام بوده، به صورت "۰۴" و اگر قبل از ۴ ماه کامل فوت شده به صورت "۰۳" ثبت کنید. مثال دیگر، اگر مادر بگوید که فرزندش هنگام فوت یک سال و نیم بوده است، آن را به ماه تبدیل کرده و به صورت "۱۸" در قسمت ماه ثبت کنید. اگر در ثبت سن به ماه اشتباهی رخ نداده نباشد و اعدادی که برای ماه تکمیل می شود درست باشد بنابراین عدد ۰۰ در قسمت ماه نخواهیم داشت و فقط اعداد بین ۰۱ تا ۲۳ باید در این قسمت وارد شده باشند.

چنانچه فرزند ۲ ساله یا بیشتر بوده است سن فرزند را هنگام فوت به سال بنویسید. در اینجا نیز سن کامل به سال مد نظر است، اگر فرزندش در فاصله ۲ سال تمام تا ۲ سال و ۱۱ ماه فوت کرده است به صورت "۰۲" در بخش سال ثبت کنید و اگر در فاصله ۳ سال تمام تا ۳ سال و ۱۱ ماه فوت کرده باشد، سن فوت به سال به صورت "۰۳" ثبت شود و اگر در فاصله ۴ سال تمام تا ۴ سال و ۱۱ ماه فوت کرده است به صورت "۰۴" یادداشت شود و الی آخر.

**BH14.** آیا بچه های زنده دیگری بین (نام بچه قبلی) و (نام) حتی بچه ای که بعد از تولد مرده باشد، وجود داشته است؟

این سوال برای تاکید ثبت اطلاعات تمامی فرزندان زن می باشد، چه فرزندی که در حال حاضر زنده هستند و چه فرزندی که فوت شده اند. در صورتیکه با طرح این سوال، پاسخگو به فرزند دیگری اشاره کرد، نام این فرزند را در ردیف بعدی بنویسید و ستون های بعدی را تکمیل نمایید.

**BH15.** آیا بعد از تولد (نام آخرین بچه) بچه های زنده دیگری داشته اید؟ اگر بلی، تولد(ها) را در جدول ثبت کنید.

مجدداً با طرح این سوال از ثبت اطلاعات تمامی فرزندان پاسخگو مطمئن شوید.

**BH16.** ستون های BH3 و BH8 را بررسی کنید.

با بررسی سوال های BH3 و BH8 تعداد زایمان ها در سال ۱۳۸۴ یا بعد از آن و همچنین تعداد کل زایمان ها را در محل مربوطه ثبت کنید.

**BH17.** برای اینکه مطمئن شوم مطلب را درست فهمیده ام، شما جمعا (تعداد تولدها از سال ۸۴ در BH16) نوزاد زنده از فروردین ۱۳۸۴ و (تعداد کل تولدها در BH16) نوزاد زنده در طول زندگی تان به دنیا آورده اید؟  
 بلی  با BH18 ادامه دهید.

تأخیر  پیش از طرح پرسش BH18 پاسخ به سوالات BH3 تا BH16 را مجدداً بررسی و در صورت نیاز اصلاح کنید.

**BH18.** سوال BH8 را بررسی کنید:

برای هر تولد از فروردین ۱۳۸۴، در تقویم کد B را در ماه تولد. نام کودک را در سمت چپ کد B بنویسید.  
برای هر تولد؛ تعداد ماه هایی که حاملگی طول کشیده را سوال کنید و در هر یک از ماه های قبل از تولد بر اساس طول مدت حاملگی P وارد کنید. (توجه: تعداد P ها باید یکی کمتر از تعداد ماه هایی که حاملگی طول کشیده است، باشد.) بطور مثال اگر حاملگی ۹ ماه طول کشیده باید در ماه تولد در تقویم کد B را وارد کنید و برای ۸ ماه قبلی، ۸ کد P را وارد کنید.

تقویم در پشت آخرین صفحه پرسشنامه زنان قرار دارد.

**BH19.** آیا هرگز حاملگی داشته اید که با سقط یا مرده زایی خاتمه یافته باشد؟

در این سوال ما می خواهیم بدانیم آیا پاسخگو هرگز حاملگی داشته است که نتیجه آن، منجر به تولد نوزاد زنده نشده باشد یعنی حاملگی با سقط یا مرده زایی خاتمه یافته باشد. منظور از سقط این است که حاملگی قبل از ۲۰ هفته خاتمه یافته باشد. و منظور از مرده زایی این است که حاملگی بیش از ۲۰ هفته طول کشیده و سپس منجر به تولد نوزادی شده است که هیچ گونه علائم حیاتی نداشته است.

**BH20.** آخرین حاملگی منجر به سقط یا مرده زایی شما چه زمانی خاتمه یافت؟

ماه و سال آخرین حاملگی که منجر به تولد نوزاد زنده نشده را ثبت کنید. ماه را تبدیل به عدد نمایید، اگر ماه یک رقمی است از صفر برای پر کردن فضای خالی قبل از عدد استفاده کنید. برای مثال ماه خرداد با "۰۳" مشخص می شود. اگر نتواند ماه و سال را به خاطر بیاورد سعی کنید آن را تخمین بزنید.

**BH21. سوال BH20 را بررسی کنید:**

پرس و جو کنید در صورتیکه آخرین حاملگی در فروردین ۱۳۸۴ یا بعد از آن خاتمه یافته است با سوال BH22 ادامه دهید در صورتیکه آخرین حاملگی قبل از فروردین ۱۳۸۴ خاتمه یافته باشد به بخش بعدی یعنی بخش پیشگیری از بارداری مراجعه کنید

**BH22. آخرین حاملگی منجر به سقط و مرده زایی شما چند ماه طول کشید؟**

**تقویم**

توجه داشته باشید که تعداد ماههای کامل را ثبت کنید. در ماهی که حاملگی خاتمه یافته کد T را در تقویم وارد کنید و برای بقیه ماه های کامل شده این حاملگی کد P را وارد کنید. بطور مثال اگر پاسخگو بگوید حاملگی اش در ۴ ماهگی خاتمه یافته باید سوال کنید آیا ۴ ماه را تمام کرده بود یا نه؟ اگر جواب دهد خیر، ۳ ماه و نیم بوده است باید ۳ ماه را برای این فرد در تقویم کد بز نیم یعنی در ماهی که حاملگی خاتمه یافته، کد T را وارد می کنیم و در دو ماه قبل از آن، کد P را وارد می کنیم.

**BH23. آیا از فروردین سال ۱۳۸۴ حاملگی های دیگری داشته اید که نتیجه آن منجر به تولد زنده نشده است؟**

در صورتیکه پاسخگو از فروردین سال ۱۳۸۴ حاملگی های دیگری داشته که نتیجه آن منجر به تولد زنده نشده است کد ۱ را انتخاب کنید و در صورت جواب خیر به BH25 مراجعه کنید.

**BH24. تاریخ و طول مدت حاملگی برای هر یک از حاملگی هایی که منجر به تولد زنده نشده است (مرده زایی) را به ترتیب**

**از آخرین به اولین تا فروردین سال ۱۳۸۴ را ثبت کنید.**

**تقویم**

در تقویم کد T را در ماهی که حاملگی خاتمه یافته وارد کنید و کد P را برای بقیه ماه های کامل شده بارداری وارد نمایید.

**BH25. آیا قبل از فروردین سال ۱۳۸۴ حاملگی داشته اید که نتیجه آن منجر به تولد زنده نشده است؟**

در صورتیکه پاسخگو قبل از فروردین سال ۱۳۸۴ حاملگی داشته که نتیجه آن منجر به تولد زنده نشده است کد ۱ را انتخاب کنید و با BH26 ادامه دهید و در صورت جواب خیر به بخش بعدی یعنی بخش پیشگیری از بارداری مراجعه کنید.

**BH26. آخرین حاملگی های منجر به سقط و یا مرده زایی که قبل از سال ۱۳۸۴ داشته اید در چه تاریخی خاتمه یافته است؟**

ماه و سال آخرین حاملگی که قبل از سال ۱۳۸۴ منجر به تولد نوزاد زنده نشده را ثبت کنید. ماه را تبدیل به عدد نمایید، اگر ماه یک رقمی است از صفر برای پر کردن فضای خالی قبل از عدد استفاده کنید. برای مثال ماه خرداد با "۰۳" مشخص می شود. اگر نتواند ماه را به خاطر بیاورد سعی کنید آن را تخمین بزنید.

**بخش پیشگیری از بارداری**

این بخش باید برای تمام زنان ۱۵ تا ۵۴ ساله واجد شرایط، اجرا شود. این سوالات مربوط به رفتارها و نگرشهای خصوصی پاسخگو می باشد. این بخش به گونه ای طراحی شده تا اطلاعات پایه مورد نیاز برای ارزیابی میزان شیوع و انواع روشهای مورد استفاده برای پیشگیری از بارداری را جمع آوری کند.



از هر شخص دیگری غیر از شما و پاسخگو که حاضر است بخواهید محل مصاحبه را ترک کند تا از خصوصی بودن مصاحبه مطمئن شوید. در مواردی حتی اگر زنی که با او مصاحبه میشود تنها باشد نیز ممکن است میل و رغبتی برای پاسخگویی به این سوالات نداشته باشد بخصوص اگر احساس کند که در تیم شما آقایان نیز مشارکت دارند و ممکن است پاسخهای او با آقایان در میان گذاشته شود.

### **CP1. آیا شما در حال حاضر حامله هستید؟**

پاسخ مربوطه را انتخاب کنید. اگر پاسخگو باردار است کد "۱" را انتخاب کنید و به CP1a بروید. اگر باردار نیست کد "۲" را انتخاب کرده و اگر مطمئن نیست یا نمی داند کد "۸" را برای "مطمئن نیست" انتخاب کنید و به CP2 مراجعه کنید.

### **CP1a. چند ماه است که شما حامله هستید؟**

*تعداد ماه های کامل را ثبت کنید.*

و به ازای هر ماه یک P در تقویم وارد کنید؛ با ماه مصاحبه شروع کنید و کل تعداد ماه های تکمیل شده را انتخاب کنید. بطور مثال اگر پاسخگو بگوید در ماه چهارم حاملگی است بپرسیم آیا ۴ ماه را تمام کرده است اگر بگوید تمام نکرده است به تعداد سه P در تقویم وارد می کنیم یک P در ماه مصاحبه و دو P در دو ماه قبل از آن وارد می کنیم.

### **CP2. می خواهیم با شما درباره تنظیم خانواده صحبت کنم. زوجها برای تاخیر در بارداری یا جلوگیری از آن از راهها و روشهای مختلفی استفاده می کنند.**

**آیا هم اکنون شما کاری می کنید یا از روشی برای تاخیر در بارداری یا جلوگیری از آن استفاده می کنید؟**  
کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید. اگر پاسخ منفی است به CP8 بروید.

### **CP3. در حال حاضر برای تاخیر در بارداری یا جلوگیری از آن چه می کنید؟**

دور حرف مربوط به پاسخ را دایره بکشید. توجه داشته باشید که جوابها را برای پاسخگو نخوانید و چیزی به وی القا نکنید. اگر پاسخگو به بیش از یک روش پیشگیری اشاره کرد، کد مربوط به همه روشهایی که اخیراً بکار برده را انتخاب کنید. اگر پاسخگو روشی را نام می برد که شما از آن اطلاع ندارید، آن را با توضیحات کامل در جای خالی "سایر" نوشته و دور حرف "X" را دایره بکشید.

از آنجائیکه هر روش پیشگیری برای مدت زمان خاصی مؤثر است ممکن است در تعیین اینکه پاسخگو اخیراً از چه روشی استفاده می کند دچار مشکل شوید. افرادی که از قرص برای جلوگیری استفاده میکنند باید قرص را به صورت روزانه مصرف نمایند. روشهایی مثل استفاده از کاندوم، در هر بار مقاربت مورد استفاده قرار می گیرد بنابراین افرادی که از این روشها استفاده می کنند معمولاً آنها را در آخرین مقاربتهای خود استفاده کرده اند.

سایر روشها بدون نیاز به هیچ گونه اقدام روزانه بوسیله زن، پیشگیری مداومی را تأمین می کنند. IUD تا زمانی که از بدن خارج شود و یا درآورده شود برای پیشگیری از بارداری مؤثر است. ایمپلانت (کپسولهای کاشتنی) که به شکل ۶ کپسول باریک در بازوی زنان توسط پزشک یا کارکنان بهداشتی کاشته می شود و معمولاً برای مدت بیش از ۵ سال موجب پیشگیری می شود و پس از آن از بدن خارج می گردد. تأثیر روش تزریق برای پیشگیری از بارداری ممکن است بین ۲ تا ۶ ماه باقی بماند. در صورت لزوم یک ماه گذشته را به عنوان "استفاده اخیر" در نظر بگیرید.

اگر زنی از لوله بستن زنان استفاده کرده باشد به عنوان روش اخیر پیشگیری حرف A را به نشانه "لوله بستن زنان" انتخاب کنید و اگر همسر وی از این روش استفاده کرده به عنوان روش اخیر پیشگیری حرف B را برای "لوله بستن مردان" انتخاب کنید. توجه داشته باشید اگر زن، دیگر با مردی که عمل وازکتومی انجام داده زندگی نمی کند یا همسرش نیست، این روش

نباید به عنوان روش اخیر در نظر گرفته شود. روش "تداوم شیردهی" یعنی پیشگیری از بارداری بواسطه عدم قاعدگی در زمان شیردهی، باید تنها برای زنی ذکر شود که صراحتاً اعلام کند از شیردهی برای پیشگیری استفاده می کند و یا مطمئن است که به علت شیردهی از بارداری مجدد در امان می ماند.

#### CP4. روش فعلی را از چه ماه و سالی بدون توقف استفاده می کنید؟

مدت استفاده از روش فعلی بدون توقف را جویا شوید؟

ماه و سال آخرین شروع استفاده از روش فعلی را ثبت کنید. ماه را تبدیل به عدد نمایید، اگر ماه یک رقمی است از صفر برای پر کردن فضای خالی قبل از عدد استفاده کنید. برای مثال ماه خرداد با "۰۳" مشخص می شود. اگر نتواند ماه را به خاطر بیاورد سعی کنید آن را تخمین بزنید.

#### تقویم

جهت وارد کردن کدهای مربوط به روشهای پیشگیری از بارداری در حال حاضر، در تقویم موجود در پشت پرسشنامه، به نکته زیر توجه کنید:

- اگر بیش از یک روش در سوال CP3 مشخص شده است با توجه به اینکه در ماههای تقویم فقط یک کد می توان نوشت بنابراین کد مربوط به روشهای پیشگیری در دستورالعمل تقویم به صورت عدد نوشته شده اند و با توجه به اینکه روشهای پیشگیری ذکر شده در تقویم، به ترتیب میزان دائمی بودن از بالا به پایین مرتب شده اند، کدی که در فهرست روشهای پیشگیری، در قسمت بالاتر قرار دارد (کدی که از نظر ریاضی "عدد کمتری" است) را در تقویم ثبت کنید. بطور مثال اگر پاسخگو اعلام کرد که هم آی یودی (کد ۳) دارد و هم از قرص (کد ۶) استفاده می کند کد " ۳ " را که مربوط به آی یودی است در تقویم ثبت کنید

#### CP5. آیا قبل از اینکه حامله شوید از روش پیشگیری استفاده می کردید؟

کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید. پاسخ هرچه باشد به CP9 بروید.

#### CP6. آخرین روش پیشگیری که قبل از حاملگی استفاده می کردید چه روشی بود؟

اگر پاسخگو به بیش از یک روش پیشگیری اشاره کرد، کد مربوط به همه روشهایی که اخیراً بکار برده را انتخاب کنید.

#### CP7. آیا وقتی حامله شدید هنوز هم از این روش استفاده می کردید و همزمان با استفاده از این روش حامله شدید؟

دور کد مناسب را دایره بکشید و به سوال CP9 بروید.

#### CP8. دلیل اصلی شما برای اینکه از هیچ روش پیشگیری استفاده نمی کنید چیست؟

کد "۱" روابط جنسی گهگاهی / فقدان رابطه جنسی (بطور مثال ممکن است همسر زن به دلیل اشتغال در شهرداری، از زن پاسخگو دور باشد و روابط جنسی منظمی نداشته باشند)

کد "۲" برداشتن رحم یا تخمدانها (با عمل جراحی تخمدانها یا رحم زن برداشته شده است)

کد "۳" یائسگی (از آخرین قاعدگی زن حداقل ۱۲ ماه بگذرد، ملاک یائسگی گفته پاسخگو است)

کد "۴" شیردهی (از زمانی که زایمان کرده شیر می دهد و تابحال هنوز قاعدگی وی شروع نشده و کلاً از شیردهی به عنوان روش پیشگیری از بارداری استفاده می کند)

کد "۵" نازایی اولیه ( تا بحال حامله نشده و بیش از یک سال است که علیرغم عدم استفاده از روش پیشگیری حامله نشده است)

کد "۶" نازایی ثانویه ( حداقل یک بار حامله شده است ولی بیش از یک سال است که علی‌رغم عدم استفاده از روش پیشگیری حامله نشده است)

کد "۷" تازه زایمان کرده (کمتر از ۶۰ روز از زایمان وی گذشته است)

کد "۸" خواستن فرزند(بیشتر)

کد "۹" مخالفت با برنامه تنظیم خانواده (مخالفت شخصی پاسخگو باعث عدم استفاده وی یا همسرش از روش پیشگیری از بارداری است)

کد "۱۰" مخالفت همسر (مخالفت همسرش باعث عدم استفاده وی یا همسرش از روش پیشگیری از بارداری است)

کد "۱۱" مخالفت اطرافیان (حداقل یکی از اطرافیان مانند مادر شوهر، مادر و یا ... با برنامه تنظیم خانواده و روشهای پیشگیری از بارداری مخالف بوده و باعث عدم استفاده وی یا همسرش از روش پیشگیری از بارداری است)

کد "۱۲" مسایل مذهبی (مسایل و اعتقادات مذهبی پاسخگو یا همسرش مانع استفاده آنها از روش پیشگیری از بارداری است)

کد "۱۳" آسان نبودن استفاد از روش

کد "۱۴" عوارض روش پیشگیری

کد "۱۶" سایر(مشخص کنید) \_\_\_\_\_

در سوال CP9 باید روشهای پیشگیری مورد استفاده در ۵ سال اخیر در تقویم به صورت کدهای عددی وارد شوند  
CP9. حالا می‌خواهم از شما سوالاتی در مورد روش پیشگیری از بارداری که شما یا همسرتان در طی چند سال گذشته استفاده کرده‌اید بپرسم.

سوالات راهنما :

- آخرین زمانی که از فروردین ۱۳۸۴ به بعد یک روش را استفاده کردید چه زمانی بود؟ آن روش کدام روش بود؟
- چه زمانی شما شروع به استفاده از آن روش کردید؟
- برای چه مدت شما آن روش را استفاده کردید؟

#### تقویم

برای جویا شدن از دوره زمان استفاده، از تقویم استفاده کنید. از زمان اخیر شروع و به فروردین ۱۳۸۴ برگردید. اسامی بچه‌ها، تاریخ‌های تولد، و دوره بارداری را به عنوان نقطه مرجع بکار ببرید. کد روش مورد استفاده را وارد کنید یا "صفر" برای موارد عدم استفاده در ماه‌های خالی ثبت کنید.

جهت وارد کردن کدهای مربوط به روشهای پیشگیری از بارداری از فروردین ۱۳۸۴ به بعد، در تقویم موجود در پشت پرسشنامه، به نکته زیر توجه کنید:

- اگر بیش از یک روش مشخص شده است با توجه به اینکه در ماههای تقویم فقط یک کد می‌توان نوشت بنابراین کدهای مربوط به روشهای پیشگیری در تقویم به صورت عدد نوشته شده‌اند و باتوجه به اینکه روشهای پیشگیری ذکر شده در تقویم، به ترتیب میزان دائمی بودن از بالا به پایین مرتب شده‌اند، کدی که در فهرست روشهای پیشگیری، در قسمت بالاتر قرار دارد (کدی که از نظر ریاضی "عدد کمتری" است) را در تقویم ثبت کنید. بطور مثال اگر پاسخگو اعلام کرد که هم‌آی یودی (کد ۳) دارد و هم از قرص (کد ۶) استفاده کرده است کد ۳ را که مربوط به آی یودی است در تقویم ثبت کنید. بدیهی است اگر پاسخگو برای سوال CP4 روش پیشگیری ای را ذکر کرده که در حال حاضر استفاده می‌کند و اعلام کرده است که قبل از فروردین ۸۴ شروع به استفاده از این روش کرده است نیازی به مراجعه مجدد به تقویم نیست.

توجه:

در مورد پاسخگویی که در طول دوره زمانی مربوط به تقویم، یکی از روشهای پیشگیری را تا مدتی استفاده نموده و سپس استفاده از روش را به دلایلی نظیر یائسگی یا برداشتن رحم و تخمدان، عوارض روش و .... قطع کرده و این روش را ادامه نداده است در سمت چپ کد "۰" که به نشانه عدم استفاده از روش می باشد دلیل قطع روش قبلی را در سمت چپ این کد بنویسید. نمونه این مسئله در پیوست پرسشنامه زنان موجود است.

### بخش نیازهای برآورده نشده

زن دارای نیازهای برآورده نشده کسی است که بارور بوده و از نظر جنسی نیز فعال است و طبق گفته خودش فرزند دیگری نمی خواهد و یا تصمیم دارد بارداری بعدی را به تاخیر بیندازد ولی از هیچ روش پیشگیری از بارداری استفاده نمی کند. مفهوم نیازهای برآورده نشده به شکاف بین تمایل تولید مثلی زن و روشهای پیشگیری از بارداری اشاره دارد. سوالات این بخش مانند سوالات تعدادی از بخشهای دیگر برای ارزیابی این مطلب است که آیا زن برای تنظیم خانواده، نیازهای برآورده نشده ای دارد یا خیر.

**UN1. «CP1» را بررسی کنید: آیا پاسخگو هم اکنون باردار است؟**

این سوال یک سوال غربالگر است که به شما اطمینان می دهد سوالات UN2 تا UN4 را از زنی که در زمان مصاحبه باردار نیست نپرسید. پاسخ به سوال CP1 را بررسی کنید. اگر زن هم اکنون باردار است پاسخ وی را در بخش مربوطه انتخاب کنید و پرسشنامه را با سوال UN2 ادامه دهید. اگر باردار نبوده، مطمئن نیست یا نمی داند که باردار است یا نیست به سوال UN5 مراجعه کنید.

**UN2. می خواهم درباره بارداری اخیرتان با شما صحبت کنم. آیا زمانی که باردار شدید تمایل به بارداری در آن زمان داشتید؟**

کد مناسب را انتخاب کنید. اگر جواب "بلی" است به سوال UN4 مراجعه کنید و در غیر این صورت با سوال بعدی پرسش خود را ادامه دهید.

**UN3. آیامی خواستید بعداً بچه دار شوید یا دیگر فرزند نمی خواستید؟**

کد مربوط به پاسخ سوال را انتخاب کنید.

**UN4. حالا میخواهم درباره آینده سوال کنم. آیا به غیر از کودکی که اکنون در انتظارش هستید باز هم فرزند دیگری می خواهید یا ترجیح می دهید دیگر بچه نداشته باشید؟**

دقت کنید که باید مطمئن شویم زن باردار فکر نکند ما درباره کودکی که هم اکنون در شکم دارد سوال می کنیم. پاسخ سوال را انتخاب کنید. اگر پاسخگو می خواهد باز هم فرزند دیگری داشته باشد کد "۱" را انتخاب و به سوال UN7 بروید. چنانچه او فرزند دیگری نمی خواهد و یا اصلاً بچه نمی خواهد کد "۲" را انتخاب کنید و سوال UN13 را بپرسید و اگر تصمیمی نگرفته یا نمی داند کد "۸" را انتخاب کنید. و سوال UN13 را بپرسید.

**UN5. «CP3» را بررسی کنید: آیا پاسخگو هم اکنون از روش لوله بستن زنان استفاده می کند؟**

بلی  به UN13 مراجعه کنید

خیر با UN6/ ادامه دهید

**UN6.** حالا می‌خواهم درباره آینده سوال کنم. آیا فرزند (دیگری) می‌خواهید یا ترجیح می‌دهید (دیگر) بچه نداشته باشید؟

کد مربوط به پاسخ سوال را انتخاب کنید. اگر زن می‌خواهد دوباره بچه دار شود کد "۱" را انتخاب کنید و اگر قصد بچه دار شدن ندارد و یا اصولاً دیگر فرزند نمی‌خواهد کد "۲" را انتخاب و به سوال UN9 مراجعه کنید. اگر پاسخ داد که نمی‌تواند باردار شود کد "۳" را انتخاب کنید و سپس سوال UN11 را بپرسید. اگر هم تصمیمی ندارد یا نمی‌داند کد "۸" را انتخاب کنید و سوال UN9 را مطرح کنید.

**UN7.** دوست دارید پیش از تولد فرزند (بعدی) چه مدت صبر کنید؟

در این بخش بر اساس اطلاعاتی که قبلاً از پاسخگو کسب کرده اید نیاز به جمله بندی مناسب دارید. این سوال باید از تمام زنانی (باردار یا غیر باردار) که می‌گویند قصد بچه دار شدن دارند پرسیده شود.

به یاد داشته باشید که پاسخ می‌تواند به ماه یا سال باشد. کد "۱" برای جوابهایی که به ماه است و کد "۲" برای جوابهایی که به سال است انتخاب کنید و پاسخ‌ها را در جای مناسب درج کنید. اگر پاسخگو در حال حاضر قصد باردار شدن دارد، کد "۹۹۳" را برای کلمه "بزودی / حالا" انتخاب کنید. اگر پاسخ داد که نمیتواند باردار شود، کد "۹۹۴" را انتخاب کنید و اگر پاسخ دیگری بدهد کد "۹۹۶" را برای کلمه "سایر" انتخاب و نهایتاً اگر پاسخ وی "نمی‌داند" است، کد "۹۹۸" را انتخاب کنید. برای زنانی که پاسخ میدهند نمی‌توانند باردار شوند باید به سوال UN11 مراجعه کنید.

**UN8.** «CP1» را بررسی کنید: آیا پاسخگو هم اکنون باردار است؟

سوال CP1 را بررسی کنید. اگر زن هم اکنون باردار است مربع مربوط به آن را انتخاب کنید و با سوال UN13 ادامه دهید. اگر هم اکنون باردار نیست، یا از بارداری خود مطمئن نیست و یا نمیداند، مربع مربوط به آن را انتخاب کنید و پرسشنامه را با سوال UN9 ادامه دهید.

**UN9.** «CP2» را بررسی کنید: آیا پاسخگو هم اکنون از هیچ روش پیشگیری استفاده می‌کند؟

سوال CP2 را بررسی کنید، اگر زن هم اکنون یکی از روشهای پیشگیری از بارداری را استفاده می‌کند مربع مربوط به آن را انتخاب کنید و به سوال UN13 مراجعه کنید و اگر از هیچ روشی برای جلوگیری استفاده نمی‌کند، مربع مربوط به آن را انتخاب کنید و پرسشنامه را با سوال UN10 ادامه بدهید.

**UN10.** آیا فکر می‌کنید در شرایط کنونی می‌توانید باردار شوید؟

زنی که معتقد است توانایی باردار شدن ندارد را نمی‌توان دارای نیازهای برآورده نشده برای پیشگیری از بارداری در نظر گرفت. این سوال برای درک این موضوع است که آیا زن فکر می‌کند توانایی باردار شدن را دارد یا خیر. کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید.

**UN11.** چرا فکر می‌کنید نمی‌توانید باردار شوید؟

اگر زن معتقد است که به دلایل جسمی یا به دلایلی نظیر روابط جنسی گهگاهی / فقدان رابطه جنسی و یا شیردهی و غیره توانایی باردار شدن را ندارد باید دلیل آن را بپرسید. پاسخ مربوط را انتخاب کنید. اگر به بیشتر از یک علت اشاره کرد تمام کدهای مربوط به گزینه‌های بیان شده را انتخاب کنید. اگر پاسخ دیگری بدهد کد "X" را برای کلمه "سایر" انتخاب کنید و پاسخ او را ثبت کنید. و نهایتاً اگر پاسخ وی "نمی‌داند" است، کد "Y" را انتخاب کنید

## UN12. «UN 11» را بررسی کنید: هرگز قاعده نشده است ذکر شده؟

سوال UN11 را بررسی کنید. اگر C را برای "هرگز قاعده نشده است" انتخاب کرده اید مربع اول جمله را علامت بزنیید و به بخش بعدی یعنی بخش تمایل به بارداری بروید. اگر C انتخاب نشده، پرسشنامه را با سوال UN13 ادامه دهید.

## UN13. آخرین دوره قاعدگیتان چه زمانی شروع شد؟

به خاطر داشته باشید که پاسخ می تواند به ماه یا سال باشد. برای پاسخ به روز کد "۱"، به هفته کد "۲"، به ماه کد "۳" و به سال کد "۴" را انتخاب و محل مناسب را پر کنید. اگر بگویید که یائسه شده و یا رحم او را از بدن خارج کرده اند، کد "۹۹۴" را ثبت نمایید و اگر هم اعلام کند آخرین قاعدگی او قبل از آخرین زایمان بوده کد "۹۹۵" و نهایتاً اگر هرگز قاعده نشده است کد "۹۹۶" را انتخاب نمایید.

### بخش تمایل به بارداری

این بخش باید برای تمام زنانی که در طول ۲ سال پیش از مصاحبه تولد نوزاد زنده داشته اند اجرا شود. BH3 را در بخش "تاریخچه باروری" بررسی کرده و نام آخرین کودک به دنیا آمده بعد از آبان ۸۷ را در محل مشخص شده در بالای بخش ثبت کنید. هنگامی که سوالات را می پرسید هر جا لازم است از نام این کودک استفاده کنید.

## DB1a. BH8 را بررسی کنید: آیا پاسخگو از آبان ۸۷ تاکنون زایمان زنده داشته است؟

در صورتیکه پاسخ بلی است، سوالات این بخش را بپرسید. نام آخرین کودک به دنیا آمده را از BH3 در اینجا ثبت کنید. در سوالات زیر هر کجا لازم است از نام این کودک استفاده کنید. در صورتیکه پاسخ خیر است، به DB8 بروید.

## DB1. زمانی که (نام) را حامله شدید آیا می خواستید حامله شوید، یا می خواستید بعداً حامله شوید یا اصلاً دیگر نمی

### خواستید حامله شوید؟

از زنانی که از آبان ۸۷ تاکنون زایمان زنده داشته اند در مورد خواسته یا ناخواسته بودن بارداری را بپرسید و بر اساس جواب کد مربوطه را انتخاب کنید. اگر اصلاً نمی خواسته دیگر باردار شود و تعداد بچه ها را کافی می دانسته، کد "۱" را انتخاب کنید. اگر به اختیار و با برنامه باردار شده است و زمانی که باردار شده کاملاً رضایت خاطر داشته است، کد "۲" را انتخاب کنید. اگر می خواسته بچه دیگری داشته باشد ولی زمانی که باردار شده زمان مناسب و دلخواه او نبوده است مثلاً می گوید "یک بچه دیگر می خواستم ولی نه به این زودی"، کد "۳" را انتخاب کنید. اگر پاسخ فرد حاکی از آن است که برایش فرقی نداشته که در آن زمان باردار می شده و بارداری برایش ناراحت کننده نبوده است، کد "۴" را انتخاب کنید.

## DB2. چه مدت می خواستید صبر کنید و بعداً باردار شوید؟

مدتی را که پاسخگو می خواسته تا بارداری صبر کند را ثبت کنید.

**DB3.** زمانی که (نام) را حامله شدید آیا همسر تان می خواست حامله شوید، یا می خواست بعدا حامله شوید یا اصلا دیگر نمی خواست حامله شوید؟

توضیحات مانند سوال DB1 است، با این تفاوت که این خواست را درباره همسرش جويا می شوید. ممکن است فرد دقیقا عقیده همسرش را نداند، بنابراین کد "۹۸" را انتخاب کنید .

**DB4.** شوهر تان چه مدت میخواست صبر کنید و بعدا حامله شوید؟

توضیحات مانند سوال DB2 است، با این تفاوت که این خواست را درباره همسرش جويا می شوید. ممکن است فرد دقیقا عقیده همسرش را نداند، بنابراین کد " ۹۸ " را انتخاب کنید .

**DB5.** در مجموع سوال می کنم آیا این حاملگی خواسته شما بود یا خواسته همسر تان یا این که این حاملگی از نظر هر دوی شما ناخواسته بود؟

در این سوال از پاسخگو بخواهید تا نظر خودش و همسرش را درباره بارداری به طور کلی بیان نماید که آیا این یک بارداری دلخواه برای او و شوهرش است و یا یک بارداری ناخواسته است و بر اساس تعاریف زیر کد گذاری نمایید.

کد "۱" خواسته زن: بارداری فقط به دلخواه زن بوده و شوهرش از وقوع این بارداری ناراضی بوده است.

کد "۲" خواسته مرد: بارداری فقط به دلخواه شوهرش بوده و زن از وقوع این بارداری ناراضی بوده است.

کد "۳" خواسته هر دو: بارداری کاملا به دلخواه زن و شوهر بوده و از وقوع بارداری کاملا راضی بوده اند.

کد "۴" ناخواسته هر دو: زن و شوهر، هر دو از وقوع بارداری ناراضی بوده اند.

در صورتیکه پاسخ کد "۴" باشد، به سوال DB7 بروید.

**DB6.** چرا این حاملگی خواسته شما / همسر تان یا هر دو شما بوده است؟

در صورتی که پاسخ به سوال DB5 ، کد ۱، ۲ و یا ۳ باشد، علت خواسته بودن بارداری را مشخص نمایید و کد مربوطه را انتخاب کنید.

کد " ۱ " نداشتن فرزند: چون تا به حال فرزندی نداشته، می خواسته باردار شود.

کد "۲" خواستن فرزند بیشتر: حداقل یک فرزند داشته ولی خودش یا همسرش فرزند بیشتری می خواسته اند.

کد "۳" خواستن فرزند دختر: دلیل اصلی بارداری خواستن فرزند دختر بوده است و یا اینکه تعداد فرزند دختری که داشتند کافی نبوده و باز هم فرزند دختر بیشتری می خواستند.

کد "۴" خواستن فرزند پسر: دلیل اصلی بارداری داشتن فرزند پسر بوده است چون فقط فرزند دختر داشتند و به امید داشتن فرزند پسر باردار شده است و یا اینکه تعداد پسری که داشتند کافی نبوده و باز هم پسر بیشتری می خواستند.

### DB6a. آیا علت دیگری برای تمایل شما به حاملگی (علاوه بر خواستن فرزند) وجود دارد؟

دور کد مناسب را دایره بکشید.

توضیحات مربوط به هر گزینه داخل پرانتز و بعد از همان گزینه ذکر شده است. توجه داشته باشید تمام گزینه ها را از پاسخگو پرسیده و در صورت جواب مثبت، دور کد مربوط به آن را دایره بکشید. اگر پاسخگو به بیش از یک مورد اشاره کرد دور تمام موارد ذکر شده را دایره بکشید.

### DB7. آیا قبل از اینکه حامله شوید از روش پیشگیری استفاده می کردید؟

در صورت پاسخ خیر، مجدا به وی تاکید شود که آیا شما و همسرتان، اقدامی برای جلوگیری از بارداری انجام می دادید، در صورت پاسخ بلی، کد "۱" را انتخاب کنید و در صورتیکه پاسخ خیر بود کد "۲" را انتخاب کنید.

### DB8. اگر در آینده (باز هم) بچه دار شوید، ترجیح می دهید فرزندتان پسر باشد یا دختر؟

کد "۱" پسر: دقیقا به جنس پسر اشاره می کند.

کد "۲" دختر: دقیقا به جنس دختر اشاره می کند.

کد "۳" فرقی نمی کند: جنس فرزندی که قرار است در آینده داشته باشد برایش فرقی نمی کند و کاملا نسبت به این موضوع بی تفاوت است.

کد "۴" پاسخگو می گوید که دیگر اصلا بچه نمی خواهد و دیگر تصمیم دارد که بچه دار نشود.

کد "۵" پاسخگو به دلایلی همانند درآوردن رحم یا تخمدان، یایسگی، فوت همسر و ... دیگر اصلا توانایی و یا شرایط بچه دار شدن را ندارد.

## بخش بهداشت مادر و نوزاد

این بخش باید برای تمام زنانی که در طول ۲ سال پیش از مصاحبه تولد نوزاد زنده داشته اند اجرا شود. BH3 را در بخش "تاریخچه باروری" بررسی کرده و نام آخرین کودک به دنیا آمده بعد از آبان ۸۷ را در محل مشخص شده در بالای بخش ثبت کنید. هنگامی که سوالات را می پرسید هر جا لازم است از نام این کودک استفاده کنید.

اگر پاسخگو هیچ تولد نوزاد نوزاد زنده ای در طول ۲ سال پیش از مصاحبه نداشته، از این بخش صرفنظر کرده و به بخش بعد یعنی بخش نظام سلامت بروید.

هدف از این بخش بدست آوردن اطلاعاتی در زمینه سلامت مادر و نوزاد است. در این بخش اطلاعاتی در مورد سلامت مادر و مراقبتی که در طول بارداری و زایمان دریافت کرده بدست می آوریم. همچنین درباره وزن نوزاد و تغذیه با شیرمادر در زمان تولد سوال می کنیم.

مراقبتهای دوران بارداری به تشخیص مشکلات همراه در دوران بارداری و وضع حمل کمک می کند. مراقبتهای معمول دوران بارداری باید برای همه زنان باردار انجام شود. این سوالات مربوط به هر گونه مراقبت بارداری است که در طول بارداری دریافت شده است (مراقبت های مخصوص دوران بارداری و نه آنها که به دلایل دیگر انجام گرفته).



### **MN1a . BH8** را بررسی کنید: آیا پاسخگواز آبان ۸۷ تاکنون زایمان نوزاد زنده داشته است؟

در صورتیکه پاسخ بلی است، سوالات این بخش را بپرسید. نام آخرین کودک به دنیا آمده را از BH3 در اینجا ثبت کنید. در سوالات زیر هر کجا لازم است از نام این کودک استفاده کنید. در صورتیکه پاسخ خیر است، به بخش بعدی یعنی بخش نظام سلامت بروید.

### **MN1**. آیا زمانی که (نام) را حامله بودید به فردی برای معاینه یا مراقبت بارداری مراجعه کردید؟

مراقبت دوران بارداری عبارت است از هرگونه مراقبت و یا معاینه ای که زن، در دوران بارداری خود به دلیل حاملگی و در زمینه سلامتی خود و یا جنینی که در شکم دارد دریافت نماید.

کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید.

اگر به فردی مراجعه نکرده است کد "۲" را انتخاب کنید و به MN5 بروید. اگر پاسخ "بلی" داد با MN2 ادامه دهید.

### **MN2**. به چه فردی مراجعه کردید؟

پرس و جو کنید:

به فرد دیگری هم مراجعه کردید؟

درباره تخصص فرد سوال کنید و دور تمام موارد ذکر شده را دایره بکشید.

پرس و جو کنید که آیا به بیش از ۱ فرد مراجعه کرده است یا خیر و همه افراد را ثبت کنید. و نیز تخصص آن فرد را مشخص کنید. اگر مطمئن نیستید چگونه باید فرد مذکور را ثبت کنید "X" را انتخاب کرده و در بخش "سایر" او را با کلماتی که برای توصیف او استفاده شده، تشریح کنید. پزشکان و ماماها کارکنان ماهر بخش سلامت هستند که تجارب مامائی لازم برای کنترل زایمانهای نرمال و تشخیص یا ارجاع زایمانهای پیچیده را دارند. "ماماهای محلی و روستایی" ممکن است آموزش دیده باشند یا خیر بدون آموزش باشند.

همچنین در مورد افراد محلی مشخص نمایید که آن فرد آموزشهای لازم را دیده است یا نه. مثلا در صورت گفتن کلمه ماما توسط زن واجد شرایط، جویا شوید که ماما محلی بوده است یا روستایی یا مامای تحصیل کرده. باید بتوانید آن دسته از مراقبتهای دوران بارداری که توسط مراقبین بهداشت حرفه ای ارائه شده را از مراقبتهایی که سایرین ارائه می دهند تفکیک کنید..

### **MN3**. در طول این بارداری چند مرتبه مراقبتهای دوران بارداری دریافت کردید؟

از پاسخگو بپرسید در طول آخرین بارداری چند بار به شخصی جهت مراقبت های بارداری مراجعه کرده است (زمانیکه آخرین کودک را باردار بود). این سوال به مراقبتهای بارداری اشاره دارد و شامل مراجعه به با پزشک یا پرستار به دلایل دیگر نیست.

### **MN4**. آیا هیچکدام از موارد زیر را به عنوان بخشی از مراقبتهای دوران بارداری در طول این بارداری انجام دادید؟

در مورد هر مرحله سوال کرده و پاسخ را قبل از پرسیدن سوال بعدی ثبت کنید. اگر پاسخ "بلی" بود کد "۱" را انتخاب کنید. در صورت منفی بودن کد "۲" را انتخاب کنید. شاید لازم باشد که بعضی مراحل را توضیح دهید. میخواهیم بدانیم که آیا هر یک از مراحل یاد شده در طی هیچکدام از مراقبتهای بارداری در طی آخرین حاملگی انجام شده است یا خیر. این مهم نیست که برای یکبار یا بیشتر انجام شده است، یا در همان یکبار معاینه انجام شده است و یا معاینات در طول چند مرتبه مراجعه انجام گرفته است. این سوال درباره موارد زیر پرسیده میشود:

## الف. اندازه گیری فشار خون

فشار خون با یک دستگاه پزشکی اندازه گیری می شود. نواری لاستیکی در بخش بالای بازو پیچیده و باد میشود. وقتی که میزان باد در نوار کم میشود شخصی که فشار خون را اندازه میگیرد، با یک گوشی به ضربان رگهای خونی گوش میکند تا فشار خون را اندازه بگیرد.

ب- نمونه ادرار (غیر از انجام تست حاملگی)

ج- نمونه خون (غیر از انجام تست حاملگی)

نمونه خون ممکن است از سر انگشتان یا از ورید گرفته شود. (معمولاً از رگ نزدیک به آرنج یا مچ گرفته میشود). نمونه خون برای آزمایش انواع بیماری ها مثل کم خونی، عفونتهای انگلی و بیماریهای عفونی گرفته می شود. تاکید کنید که گرفتن نمونه خون یا ادرار جهت تست حاملگی منظور ما نمی باشد.

## MN4a. آیا در طول این بارداری مکمل های زیر را مصرف کرده اید؟

در مورد هر یک از مکمل ها سوال کرده و پاسخ را قبل از پرسیدن سوال بعدی ثبت کنید. اگر پاسخ "بلی" بود کد "۱" را انتخاب کنید. در صورت منفی بودن کد "۲" را انتخاب کنید. توجه داشته باشید که در این سوال فقط تجویز توسط پزشک، مد نظر نیست بلکه استفاده از مکملها مورد نظر ما است. این سوال درباره موارد زیر پرسیده میشود:

الف) قرص آهن

ب) قرص اسید فولیک

ج) مولتی ویتامین

د) فیفول (فرفولیک)

## MN5. آیا کارت یا مدرک دیگری که واکسنهای خود شما در آن ثبت شده باشد دارید؟ ممکن است آن را ببینم؟

اول بپرسید که آیا کارت واکسیناسیون یا مدرک دیگری دارد که نشان دهنده واکسیناسیون او باشد؟ از پاسخگو بخواهید که این مدرک را به شما نشان دهد و برای ثبت این که کارت را مشاهده کرده اید کد "۱" را انتخاب کنید. اگر کارت موجود است برای پاسخ به سوالات زیر از آن کمک بگیرید. اگر پاسخگو بگوید که چنین کارتی دارد ولی نمیتواند آن را به شما نشان دهد و یا به شما نشان نمیدهد، "۲" را انتخاب کنید.

اگر کارت در دسترس نیست ("۲" یا "۳" را در MN5 انتخاب کرده) باید سعی کنید بفهمید پاسخگو چه مدت پیش آخرین واکسن توأم را دریافت کرده و جمعاً در طول زندگی اش چند بار واکسن توأم دریافت کرده است. پرس و جو کنید و پاسخهای او را در محل مخصوص یادداشت کنید.

اگر زنی کارت واکسیناسیون نداشته باشد ممکن است نتوان مشخص کرد که آیا تزریقاتی که دریافت کرده واکسن توأم بوده یا خیر.

## MN6. زمانی که (نام) را باردار بودید آیا واکسن توأم برای پیشگیری از کزاز نوزادی در بازو یا شانه شما تزریق شد؟

از پاسخگو بپرسید آیا در طول آخرین بارداری تزریق واکسن توأم داشته است یا خیر. اگر پاسخ "بلی" است کد "۱" را انتخاب نمایید. اگر پاسخ "خیر" یا "نمی داند" است کد مورد نظر برای این جواب را انتخاب کرده و به سوال MN9 مراجعه نمایید.

### **MN7. در طول بارداریتان این واکسن توأم را چند بار دریافت کردید؟**

تعداد دفعاتی را که پاسخگو ذکر می کند در محل مخصوص بنویسید و برای ادامه به سراغ سوال MN8 بروید. اگر پاسخ "نمی داند" است کد "۸" را انتخاب کنید و به سوال MN9 مراجعه کنید.

### **MN8. در «MN7» چندبار تزریق واکسن توأم در طول آخرین بارداری ثبت شده است؟**

تعداد دفعات تزریق واکسن توأم در طول آخرین بارداری را در بررسی کنید. اگر حداقل به ۲ بار تزریق واکسن توأم در طول آخرین بارداری اشاره شده به سوال MN12 مراجعه کنید و اگر به کمتر از ۲ بار اشاره شده با سوال MN9 پرسشنامه را ادامه دهید.

### **MN9. آیا پیش از بارداری (نام) هیچگونه واکسن توأم برای محافظت از خودتان یا کودک بعدی دریافت کردید؟**

دور پاسخ مربوطه را دایره بکشید. اگر قبل از بارداری واکسن توأم نزده یا نمی داند، جواب مربوطه را انتخاب کرده و سوال MN17 را بپرسید اگر پاسخ مثبت بود MN10 بروید. پاسخ این سوال می تواند مشمول هرگونه واکسن محتوی کزار باشد.

### **MN10. پیش از بارداری (نام) چند بار واکسن توأم دریافت کردید؟**

درباره دوزهای واکسن توأم در طول یا قبل از بارداری ما قبل آخر یا بین بارداریها (در هر زمانی پیش از آخرین بارداری) سوال کنید. همانطور که در سوال MN7 انجام شد پاسخ را در محل مناسب ثبت نمایید. پاسخ این سوال می تواند مشمول هرگونه واکسن محتوی کزار باشد.

### **MN11. چند سال پیش از بارداری (نام) آخرین واکسن توأم را دریافت کردید؟**

از پاسخگو بپرسید چند سال پیش از بارداری آخرین واکسن توأم را برای پیشگیری از کزار نوزادی دریافت کرده است. پاسخ را در جای مشخص شده ثبت کنید. پاسخ این سوال نیز می تواند مشمول هرگونه واکسن محتوی کزار اعم از توأم یا ثلاث باشد.

### **MN11a. اگر در استانهای سیستان و بلوچستان، کرمان یا هرمزگان با MN12 ادامه دهید**

سایر استانها  به MN18 مراجعه کنید

### **MN12. MN11 را برای وجود مراقبت های دوران بارداری در طول این بارداری بررسی کنید**

بلی مراقبت های دوران بارداری دریافت شده است  با MN13 ادامه دهید

خیر مراقبت های دوران بارداری دریافت نشده است  به MN18 مراجعه کنید

### **MN13. آیا در طول هیچیک از این مراقبت های دوران بارداری دارویی برای پیشگیری از ابتلا به مالاریا دریافت کردید؟**

در طول مدت بارداری، سیستم ایمنی بدن مادر ضعیف شده و او را بیشتر از زمانی که باردار نیست برای ابتلا به بیماری عفونی مالاریا مستعد می کند. بیماری مالاریا در دوران بارداری عواقب خطرناکی برای مادر و جنین به دنبال دارد. چنانچه ممکن است وی به طور جدی به بیماری مالاریا، کم خونی مادر و کاهش شدید وزن جنین مبتلا و به مرگ منجر شود. سازمان بهداشت جهانی پیشنهاد میکند زنان باردار در مناطق شیوع بیماری مالاریا به منظور پیشگیری از ابتلا به این بیماری ماهی یکبار از دوز دارویی SP/Fansider (که معمولاً ۳ قرص یکجا با هم مصرف می شود) در ۳ ماه آخر بارداری (یعنی ماه ۷ و ۸ و ۹ بارداری) استفاده نمایند.

معمولاً در این پیشگیری مصرف قرص SP/Fansider، در طی معاینات پیش از تولد نوزاد تجویز میشود و به نام درمان پیشگیرانه متناوب (IPT) معروف است. نام ژنریک داروی SP/Fansider، سولفادوکسین-پریمتامین بوده و ممکن است به نامهای دیگر نیز تولید شود. از سایر داروهای ضد مالاریا نیز میتوان به عنوان داروی پیشگیرانه استفاده کرد.

دور پاسخ مربوطه را دایره بکشید. داروهایی که برای پیشگیری از بیماری مالاریا استفاده می شوند تنها داروهایی را شامل می شود که یک زن باردار در طول مدت بارداری آن را مصرف نموده و به بیماری مالاریا هم مبتلا نشده است. اگر پاسخگو در طول دوران بارداری دارو مصرف می کند و به بیماری مالاریا هم مبتلا نشده است برای ادامه پرسشنامه به سوال بعدی مراجعه کنید.

اگر پاسخگو هیچ دارویی برای پیشگیری از ابتلا به بیماری مالاریا مصرف نکرده است، دور کد ۲ را دایره بکشید. اگر او نمی داند که چنین درمانی را برای پیشگیری از ابتلا به بیماری مالاریا در طی دوران بارداری خود دریافت کرده است، برای پاسخ "نمی داند" عدد ۸ را انتخاب کنید. در هر دو حالت برای ادامه به سؤال MN18 مراجعه کنید.

چنانچه پاسخگو اظهار کند که در دوران بارداری به بیماری مالاریا دچار شده و یا تب کرده است و پس از آن اقدام به مراقبتهای دارویی کرده، جزو درمان پیشگیرانه محسوب نمیشود. در چنین مواردی دور عدد ۲ را برای پاسخ "نه" دایره بکشید و به سوال MN18 مراجعه کنید.

#### **MN14. از چه نوع دارویی برای پیشگیری از ابتلا به بیماری مالاریا استفاده کرده اید؟**

پاسخ مربوطه را انتخاب کنید. نام هر دارویی را که برای جلوگیری از ابتلا به بیماری مالاریا در دوران بارداری مصرف کرده یادداشت نمایید. اگر پاسخگو نام دارویی که مصرف کرده را به خاطر نیاورد از او بخواهید تا با نگاه کردن به نمونه های بسته بندی شما آن را به خاطر بیاورد. اگر او از این بسته بندیها استفاده نکرده است، نمونه های رایج داروهای ضد مالاریا را به وی نشان داده تا انتخاب نماید. اگر زن اظهار کند که در دوران بارداری و در طی مراقبتهای دوران بارداری خود سه قرص به صورت یکجا مصرف کرده دور حرف A را بر فرض اینکه داروی SP/Fansider بوده، دایره بکشید.

زمانیکه از داروی دیگری استفاده کرده نام آن دارو را در جای خالی "سایر" یادداشت کرده و حرف X را انتخاب کنید و اگر نام دارویی را که برای پیشگیری از بیماری مالاریا مصرف نموده را نمی دانست حرف Z را انتخاب کنید.

#### **MN15. MN14 را در مورد مصرف دارو بررسی کنید.**

این سؤالات کنترل به این منظور است که اگر خانمی از داروی SP/Fansider در دوران بارداری اخیر خود استفاده نکرده است به سؤال بعدی پاسخ دهد.

چنانچه زن از داروی SP/Fansider طبق سوال MN14 استفاده کرده به سؤال بعدی مراجعه کنید. در غیر اینصورت به سؤال MN18 مراجعه کنید.

#### **MN16. در طول مدت این بارداری چند مرتبه از داروی SP/Fansider مصرف کرده اید؟**

در این قسمت اگر خانمی دچار تب شده باشد باید از او در مورد دوز مصرف داروی SP/Fansider سؤال کنیم نه دوز درمانی، که باید به او داده شود. بنابراین در این بخش فقط می خواهیم راجع به دوزهای پیشگیری اطلاعات کسب کنیم.

تعداد دفعاتی را که زن باردار از داروی SP/Fansider در دوران بارداری استفاده کرده در جای خالی ثبت نمایید. در صورتیکه زن به علت ابتلا به بیماری دچار تب شده و تحت معاینه و درمان پیش از تولد نوزاد خود قرار گرفته و به او داروی SP/Fansider تجویز شده است، تحت چنین شرایطی نباید دفعات مصرف این دارو را جزو این دفعات محسوب کرد. تعداد دفعات مورد نظر فقط برای زمانی است که وی باردار بوده و دچار تب نشده باشد و ۳ قرص را یکجا در یک زمان برابر یک دوز مصرف نموده باشد.

#### **MN18. (نام) را کجا به دنیا آوردید؟**

پرس و جو کنید تا نوع محل را مشخص کنید.

اگر پاسخگو قادر به تعیین دولتی یا خصوصی بودن محل نیست نام محل را بنویسید.

چنانچه پاسخگو در زایشگاه یا بیمارستان زایمان کرده است مشخص نمایید که آیا آن بیمارستان یا زایشگاه خصوصی بوده است. و اگر

پاسخگو قادر به تعیین دولتی یا خصوصی بودن محل نیست، نام زایشگاه یا بیمارستان را بنویسید

کد "۱۱" و "۱۲"، منزل: اگر پاسخگو در منزل خود زایمان انجام کرده است کد "۱۱" و اگر در منزل هر فرد دیگر زایمان انجام کرده است کد "۱۲" را انتخاب کنید.

کد "۲۱"، زایشگاه یا بیمارستان دولتی: کلیه ازیشگاهها یا بیمارستانهایی که تحت پوشش شبکه بهداشتی درمانی کشور است.

کد "۲۲"، واحد تسهیلات زایمانی: شامل مراکز زایمانی است که در جوار یک مرکز بهداشتی درمانی روستایی دایر شده اند و در آنجا زایمانها توسط ماماها یا تحصیل کرده و یا زیر نظر آنها توسط ماما روستا انجام می ود و در این مراکز فقط زایمان طبیعی انجام می شود.

کد "۲۳"، خانه بهداشت: کوچکترین واحد محیطی ارائه خدمت در مناطق روستایی در سیستم شبکه بهداشتی درمانی است و بهروز ارائه خدمت می کند. امکان مراجعه زن برای زایمان به خانه بهداشت بسیار کم است.

کد "۲۴"، سایر مراکز دولتی: اگر زایمان در مرکز دولتی به غیر از مراکز فوق انجام شده بود نام محل را در جای خالی مشخص کنید.

کد "۳۱"، زایشگاه یا بیمارستان خصوصی: کلیه زایشگاهها یا بیمارستانهایی که تحت پوشش شبکه بهداشتی درمانی کشور نبوده و بوسیله بخش خصوصی اداره می شود.

کد "۳۲"، مطب پزشک یا ماما: زایمان در داخل مطب پزشک و یا مطب ماما انجام شده است.

کد "۳۳"، سایر مراکز خصوصی: اگر زایمان در مرکز خصوصی به غیر از مراکز فوق انجام شده بود نام محل را در جای خالی مشخص کنید.

کد "۴۱"، بین راه: زایمان در بین راه مثلا در جاده، خیابان، ماشین، قطار، هواپیما و یا هر جایی شبیه به آن انجام شده است.

کد "۹۶" سایر: در صورتیکه پاسخگو در محلی غیر از موارد فوق زایمان کرده بود نام محل را در جای خالی مشخص کنید.

#### **MN17. زایمان (نام) به کمک چه کسی انجام شد؟**

کد متناسب با فردی که برای وضع حمل کمک کرده را انتخاب کنید. برای پرس و جو بیشتر سوال " آیا کس دیگری هم بود؟" را پرسیده و کد متناسب برای تمام افرادی که در هنگام وضع حمل حضور داشته و کمک کرده اند را انتخاب کنید.

زمان پرسیدن سوال ها حتما به نام نوزاد اشاره کنید تا هیچ گونه اشتباهی بوجود نیاید.

مجدداً درباره شخصی که در وضع حمل کمک کرده پرس و جو نمایید. اگر زن از تخصص کسی که در وضع حمل کمک نموده مطمئن نیست، برای مثال اگر نمی داند وی ماما بوده یا یک مامای سنتی، بیشتر پرس و جو کنید. کد متناسب برای تمامی کسانی که در زایمان کمک کرده اند را انتخاب کنید. و اگر درباره کد این اشخاص مطمئن نیستید، پاسخ را در جای خالی

"سایر" یادداشت نموده و حرف X را انتخاب کنید. در صورتیکه هیچ شخصی برای کمک در وضع حمل حضور نداشته است، حرف Y را انتخاب کنید.

### **MN21 . آیا (نام) در زمان تولد وزن شد؟**

کد مورد نظر را انتخاب کنید. اگر نوزاد وزن نشده نبود یا مادر از این مطلب آگاهی نداشت به سوال MN23 مراجعه نمایید.

### **MN22 . وزن (نام) چقدر بود؟**

در صورتیکه کارت بهداشت پاسخگو یا نوزاد موجود بود، از او بخواهید آنرا در اختیار شما بگذارد. وزن کودک را به کیلوگرم ثبت کنید. اگر وزن نوزاد در کارت یا بر روی مدارک دیگر (مثل کارت واکسن، کارت زمان بارداری یا گواهی تولد) ثبت شده بود، کد ۱ را انتخاب کرده و وزن را در جای مناسب یادداشت نمایید. چنانچه وزن نوزاد توسط مادر گزارش گردید و کارت یا گواهی در دست نبود کد ۲ را به نشانه " بر اساس گفته مادر" انتخاب کنید. وزن مورد نظر را در جای خالی بنویسید. وزن را فقط یکبار یادداشت کنید. در صورت لزوم برای پر کردن تمام محلها از افزودن صفر استفاده کنید. به عنوان مثال اگر وزن نوزاد هنگام تولد ۳/۵ کیلوگرم اعلام شده آن را به صورت "۳.۵۰۰" ثبت کنید. در نظر داشته باشید که همیشه در صورت امکان وزن را از روی کارت استخراج نمایید.

در صورتیکه کارتی وجود نداشته باشد و مادر نیز نتواند وزن دقیق نوزاد را به یاد بیاورد، محتمل ترین وزن تخمینی را ثبت کنید. تنها زمانی کد "۹۹۹۸" را تحت عنوان "نمی داند" انتخاب کنید که مادر هیچ آگاهی از وزن و حتی وزن تقریبی نوزاد نداشته باشد.

### **MN23 . آیا پس از تولد (نام) دوره عادت ماهانه شما برگشت؟**

اگر بلی، چندماه پس از تولد (نام) دوره عادت ماهانه شما برگشت؟

کد مناسب پاسخ را انتخاب کنید و در صورتیکه پاسخ مثبت است تعداد ماههایی که بعد از تولد کودک دوره عادت ماهانه مجدداً شروع شده است را در جای مشخص شده ثبت کنید.

### **MN24 . آیا هرگز (نام) را از سینه تان شیر دادید؟**

در این پرسش طول مدت شیر دهی مهم نیست مطلب مهم آن است که مادر از سینه خود به نوزاد شیر داده باشد، حتی اگر نوزاد در سن خیلی پائین از دنیا رفته باشد.

کد مورد نظر را با توجه به جواب انتخاب کنید. اگر پاسخ "خیر" بود (یعنی هیچگاه به نوزادش شیر نداده است) به MN27a مراجعه کنید.

### **MN25 . چه مدت پس از تولد، (نام) را از سینه تان شیر دادید؟**

اگر در پاسخ اعلام شد که نوزاد بلافاصله بعد از از سینه شیر خورده، عدد "۰۰" را انتخاب کنید و در غیر اینصورت آن را بر اساس ساعت و روز ثبت کنید. اگر پاسخ کمتر از ۱ ساعت بود "۰۰" را در قسمت ساعت ثبت کنید به عنوان مثال اگر زن پاسخ دهد که شیر دادن نوزاد ۱۰ دقیقه پس از تولد آغاز گردیده کد ۱ را انتخاب کرده و "۰۰" را برای ساعت یادداشت نمایید.

چنانچه مادر در کمتر از ۲۴ ساعت اول پس از تولد، شروع به شیر دادن نوزاد نموده است، کد ۱ را انتخاب کرده و تعداد ساعتی را که از تولد تا شیر دادن سپری شده یادداشت نمایید.

اگر ۲۴ ساعت یا بیشتر از ۲۴ ساعت پس از تولد اقدام به شیردهی به نوزاد کرده کد ۲ را انتخاب نمایید و تعداد روزها را یادداشت کنید. روزها را به صورت کامل ثبت نمایید. به عنوان مثال، اگر نوزاد اولین بار ۳۰ ساعت پس از تولد شیر مادر را خورده باشد، کد ۲ را انتخاب و عدد "۰۱" را برای روز یادداشت کنید. اگر هم مادر نمیدانست یا نمیتوانست به یاد بیاورد که چه زمانی پس از تولد به نوزاد شیر داده است، کد "۹۹۹۸" را انتخاب نمایید.

#### **MN26. در سه روز نخست پس از زایمان آیا به (نام) چیزی بجز شیر مادر داده شد؟**

اگر غیر از شیر مادر غذای دیگری به نوزاد داده شده، کد ۱ را برای پاسخ "بلی" و در غیر اینصورت کد ۲ را برای پاسخ "خیر" انتخاب کنید و به MN27a بروید.

#### **MN27. در سه روز نخست چه چیزی به (نام) داده شد؟**

پاسخ مربوطه را انتخاب کنید و بپرسید "آیا چیز دیگری هم بود؟" بیشتر پرس و جو کنید و ببینید آیا به نوزاد غیر از شیر مادر غذای دیگری داده شده است. اگر پاسخگو گفت به نوزادش غذایی داده که در لیست فوق موجود نیست، توضیحات او را در جای خالی "سایر" یادداشت نمایید و حرف X را انتخاب کنید.

#### **MN27a. آیا در فاصله ۶۰ روز پس از زایمان به محل یا فردی برای مراقبت بعد از زایمان مراجعه کردید؟**

مراقبت پس از زایمان که در فاصله زایمان تا ۶۰ روز پس از زایمان برای مادر انجام می شود شامل کنترل فشار خون مادر، کنترل درجه حرارت بدن، خونریزی پس از زایمان و مقدار آن، وضعیت شیردهی و وضعیت انقباض رحم می باشد. برای توضیح بیشتر به پاسخگو از گزینه های سوال MN17 و MN18 استفاده کنید و کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید. تاکید کنید که بستری در بیمارستان که معمولاً به هنگام زایمان انجام می شود مورد نظر ما نیست.

### **بخش نظام سلامت**

سولات این بخش از زانانی پرسیده می شود که در ۶ ماه قبل از مصاحبه زایمان نوزاده زنده داشته اند.

#### **HS1. آیا پاسخگو از اول فروردین سال ۱۳۸۹ تا کنون زایمان نوزاد زنده داشته است؟**

بلی  با HS2/دامه دهید.

خیر  به بخش بعد یعنی بخش علایم بیماری بروید

#### **HS2. در مجموع برای زایمان چقدر هزینه کردید؟**

در صورتیکه زن پاسخگو در ۶ ماه قبل از مصاحبه زایمان کرده است هزینه زایمان را از وی جویا شده و مجموع هزینه ها را به تومان ثبت کنید. ممکن است این هزینه ها شامل مواردی نظیر لوله بستن یا بستری نوزاد در بدو تولد باشد و پاسخگو نتواند آنها را از هم تفکیک کند در این صورت کل هزینه را یادداشت کنید. اگر پاسخگو نمی داند سعی کنید با پرس و جو مبلغ هزینه را تخمین بزنید.

#### **سوالات HS3 تا HS9 زایمان هایی که در منزل انجام شده را شامل نمی شود.**

دقت فرمایید که باید پاسخ سوالات را برای پاسخگو بخوانید و از او بخواهید انتخاب کند. دور کد مناسب را دایره بکشید.

#### **HS3. در مجموع نظرتان در مورد رعایت شان و احترام از طرف پزشک، ماما، پرستار و ... در هنگام بستری برای زایمان چگونه است؟**

#### **HS4. در مجموع نظرتان در مورد دریافت سریع و به موقع خدمات مورد نیاز در هنگام بستری برای زایمان چگونه است؟**

HS5. در مجموع نظرتان در مورد کیفیت محیط محل زایمان (مثل فضای کافی برای نشستن، هوای مطبوع و نظافت محیط) چگونه است؟

HS6. در مجموع نظرتان در مورد ارتباط پزشک، ماما، پرستار و ... با شما (مثل گوش کردن به سخنان شما، توضیح ساده مطلب و دادن فرصت برای مطرح کردن سوالاتتان) در هنگام بستری برای زایمان چگونه است؟

HS7. در مجموع نظرتان در مورد محرمانه ماندن اطلاعات و رعایت حریم خصوصی شما در هنگام بستری برای زایمان، چگونه است؟

HS8. در مجموع نظرتان در مورد داشتن حق انتخاب خدمات دریافتی (مثل نوع زایمان) در هنگام بستری برای زایمان چگونه است؟

HS9. در مجموع نظرتان در مورد درگیر شدن شما در تصمیم گیریهای پزشک، ماما و پرستار و ... در هنگام بستری برای زایمان، چگونه است؟

## بخش علایم بیماری

### IS1 ستون «HL9» فهرست خانوار را بررسی کنید

ستون HL9 فهرست خانوار را از پرسشنامه خانوار بررسی کنید. اگر پاسخگو، مادر یا مراقب اصلی کودکی زیر ۵ سال است، با سوال IS2 ادامه دهید. در غیر این صورت به بخش بعدی یعنی بخش HIV/AIDS بروید.

IS2 بعضی اوقات کودکان دچار بیماریهای شدید می شوند و باید فوراً به یک مرکز درمانی برده شوند. چه نوع علائمی باعث می شود که شما فرزندان را سریعاً به مرکز درمانی ببرید؟

این سوال در مورد علائمی است که باعث میشود پاسخگو بلافاصله کودک خود را برای درمان به مراکز درمانی ببرد. با سوال " آیا هیچ علامت دیگری هم هست؟" بیشتر پرس و جو کنید و این سوال را آنقدر ادامه دهید که مادر یا مراقب اصلی کودک دیگر نتواند علامت دیگری را به یاد آورد.

تمام علامتهای های ذکر شده را انتخاب کرده، اما هیچ پیشنهادی ندهید (پاسخها را برای پاسخگو نخوانید). اگر مطمئن نیستید علامتی که پاسخگو ذکر کرده در یکی از گروههای فوق وجود دارد یا خیر آن را به صورت کامل نوشته و بعداً با ناظر خود در میان بگذارید. پاسخها را برای فرد پاسخگو نخوانید.

## بخش HIV / ایدز

هدف از این بخش کسب اطلاعات جهت کمک به مدیران برنامه ریز و سیاست گذاران برای طراحی موثرتر برنامه های پیشگیری از عفونت اچ آی وی می باشد. سوالات این بخش آگاهی، نگرش و رفتار مربوط به انتقال، پیشگیری و آزمایش ویروس ایدز را ارزیابی می کند.

ابتدا سوالاتی پرسیده می شود که آگاهی پایه پاسخگو درباره انتقال HIV و ایدز را ارزیابی نماید.

پرسشهای بعدی (HA8a تا HA3) از پاسخگو درباره راه های خاص پیشگیری از انتقال ایدز سوال می کند. آنها بر روشهای مهم قابل برنامه ریزی برای اجتناب از HIV، از طریق محدود کردن تعداد شرکای جنسی و استفاده از کاندوم تمرکز می نماید. همچنین درباره سوء برداشتها و باورهای نادرست مربوط به انتقال HIV، برای مثال از طریق نیش پشه یا استفاده از غذای مشترک، پرس و جو می کند.



برای سوالات HA3 الی HA7 دور کد مرتبط با پاسخ را دایره بکشید. در صورتی که پاسخگو قادر به ارائه پاسخ مثبت، "بلی" می باشد کد "۱" یا منفی، "خیر" کد ۲ و برای "نمی داند" کد "۸" را انتخاب کنید. از هرگونه کمک به شخص پاسخگو جهت رسیدن به پاسخ صحیح و یا اشاره به آن، جداً خودداری نمایید.

**HA1.** می خواهیم درباره مطلب دیگری با شما صحبت کنم. آیا هرگز درباره بیماری ایدز چیزی شنیده اید؟

این پرسش به عنوان مقدمه عمل کرده و به ما اجازه می دهد تا مشخص کنیم آیا پاسخگو درباره ایدز چیزی شنیده یا خیر.

اگر پاسخگو هرگز درباره ایدز نشنیده به بخش بعد یعنی بخش استعمال دخانیات بروید.

این سوالات در پی بردن به عمق اطلاعات پاسخگو درباره ایدز کمک کرده، آگاهی و یا عدم آگاهی وی نسبت به امکان انتقال ایدز از مادر به نوزاد را روشن می سازد.

سوال ها را تک تک پرسیده، کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. سوالات مطروحه نظر پاسخگو را درباره امکان انتقال بیماری توسط مادر به نوزاد "در طول دوران بارداری"، به هنگام "زایمان" و یا "شیردهی" را جويا می گردد.

در مورد هر یک از سوال ها کد "۱" را برای "بلی" و کد "۲" را برای "خیر" انتخاب کنید. در صورتی که خانمی با وی در حال مصاحبه هستید پاسخ را ندانسته و یا نسبت به آن مطمئن نباشد، با کشیدن دایره ای به دور کد "۸" آن را انتخاب کنید.

از هرگونه کمک به پاسخگو جهت رسیدن به پاسخ صحیح و یا اشاره به آن، جداً خودداری نمایید.

**HA7.** آیا ممکن است فردی که سالم به نظر می رسد مبتلا به ایدز باشد؟

**HA3.** آیا ممکن است افراد از طریق دست دادن یا روبوسی کردن به ایدز مبتلا شوند؟

**HA4.** آیا می توان شانس مبتلا شدن به ایدز را با استفاده از کاندوم در هر بار رابطه جنسی کاهش دهند؟

**HA5.** آیا ممکن است افراد از طریق نیش پشه مبتلا به ایدز شوند؟

**HA6.** آیا ممکن است افراد از طریق خوردن غذای مشترک با کسی که به ویروس ایدز آلوده است مبتلا به ایدز شوند؟

**HA8.** آیا ویروس ایدز می تواند از مادر به کودک منتقل شود؟

الف) طی حاملگی

ب) طی زایمان

ج) از طریق شیر مادر

**HA2.** آیا می توان شانس مبتلا شدن به ایدز را با داشتن فقط یک شریک جنسی غیر مبتلا که شریک جنسی دیگری ندارد

کاهش داد؟

هدف از چهار سوال ذیل پی بردن به نظر شخصی پاسخگو و نگرش وی نسبت به اشخاص مبتلا به ایدز می باشد. در این سوالات وضعیت برای پاسخگو شرح داده شده، از وی خواسته می شود تا خود را در شرایط توصیف شده قرار دهد. سپس از وی می خواهیم تا بگوید که در موقعیت توصیف شده چه عکس العملی از خود نشان خواهد داد.

کد مرتبط با پاسخ داده شده را با کشیدن دایره ای انتخاب کنید. مجدداً لازم است از هرگونه کمک به پاسخگو جهت رسیدن به پاسخ صحیح و یا اشاره به آن، بپرهیزید. در مواردی که پاسخگو اظهار می دارد که پاسخ را "نمی داند"، نسبت به آن "مطمئن نیست" و یا آنکه پاسخ وی "بستگی دارد"، کد "۸" را انتخاب کنید.

**HA9.** به نظر شما آیا باید به یک معلم زن آلوده به ویروس که بیمار نیست اجازه داده شود که به تدریس در مدرسه ادامه دهد؟

در شرایطی که مدرسه از ابتلای یکی از معلمان زن به ویروس ایدز مطلع گردد ولی این معلم مریض نباشد، مدرسه می بایست چطور واکنشی نسبت به این خبر نشان دهد؟ آیا می بایست امکان اجازه کار در مدرسه برای آن معلم وجود داشته باشد یا آنکه وی از سمت خود به عنوان معلم برکنار شود؟ در اینجا صحبت از این نیست که آیا در گذشته معلمی بدین صورت از کار برکنار شده یا خیر بلکه هدف پی بردن به عقیده پاسخگو در زمینه برخورد مناسب در رویارویی با موارد اینچنینی است. آیا می بایست امکان ادامه کار برای معلم وجود داشته باشد یا خیر؟

**HA10.** اگر بدانید که یک فروشنده آلوده به ویروس ایدز است، آیا حاضرید از او میوه یا سبزی تازه بخرید؟

**HA11.** اگر عضوی از خانواده شما آلوده به ویروس ایدز شود آیا این مسئله را از دیگران پنهان نگه می دارید؟

**HA12.** آیا اگر عضوی از خانواده شما به بیماری ایدز مبتلا شود آیا شما مایل خواهید بود از او در خانه خودتان نگهداری کنید؟

هدف از سوالات ذیل مطلع گشتن از "نیاز به" انجام آزمایش جهت تشخیص HIV بوده، از کسانی پرسیده می شود که در ۲ سال اخیر وضع حمل کرده و از خدمات پیش از زایمان برخوردار بوده اند. سوالات پیرامون خدمات مشاوره برای ایدز می باشد. در اینجا افراد ترغیب می شوند تا به طور داوطلبانه این آزمایش را انجام دهند زیرا گمان می رود که آگاهی شخص از وضعیت خود احتمال تعدیل رفتار وی را افزایش می بخشد خواه به منظور پیشگیری از ابتلا به این ویروس و خواه (در صورت مبتلا بودن) جهت پیشگیری از انتقال آن.

در اینجا می خواهیم بدانیم که در دوران بارداری و طی مراجعه جهت دریافت مراقبت های دوران بارداری آیا کسی با پاسخ گو درباره ایدز و یا ویروس ایدز صحبت کرده است یا خیر. صحبت در این باره موضوعاتی از قبیل ابتلای نوزادان به ویروس ایدز، انجام آزمایش های مرتبط با تشخیص بیماری ایدز و نحوه صحبت درباره این مساله را شامل می گردد؛ اینکه تنها یکبار و یا در طول مراجعات مختلف در این باره صحبت شده باشد، مورد نظر نیست.

**HA13. BH8** را بررسی کنید: تولد نوزاد زنده از آبان ماه ۸۷ تا کنون داشته است؟

خیر، از آبان ماه ۸۷ تا کنون تولد نوزاد زنده نداشته است  بخش استعمال دخانیات

بلی، از آبان ماه ۸۷ تا کنون یک تولد نوزاد زنده یا بیشتر داشته است  با HA14/داده دهید

**HA14. MN1** را برای وجود مراقبت های دوران بارداری در طول این بارداری بررسی کنید.

بلی مراقبت های دوران بارداری دریافت شده است  با HA15 /داده دهید

خیر مراقبت های دوران بارداری دریافت نشده است  به بخش استعمال دخانیات بروید

جهت اطلاع از اینکه پاسخگو مراقبت های دوران بارداری دریافت کرده است یا خیر، به پاسخ داده شده به سوال MN1. مراجعه کنید و در صورت دریافت مراقبت های دوران بارداری توسط شخص پاسخ گو، مربع مربوط به جواب "بلی" را علامت گذاری کرده، به سوال HA15 بروید و در صورت عدم دریافت مراقبت های دوران بارداری در ۲ سال اخیر، مربع مربوطه را علامت گذاری کرده، بروید به بخش استعمال دخانیات بروید

**HA15.** آیا طی هیچیک از مراقبتهای پیش از زایمان (نام)، به شما اطلاعاتی درباره موارد زیر داده شد؟

الف) ویروس ایدز از مادر به نوزاد منتقل می شود؟

ب) کارهایی که برای پیش گیری از انتقال ویروس ایدز می توانید بکنید.

ج) آزمایش شدن برای ویروس ایدز

**HA15a.** آیا به شما پیشنهاد آزمایش ویروس ایدز شد؟

**HA16.** نمی خواهم نتیجه را بدانم ولی آیا به عنوان بخشی از مراقبتهای پیش از زایمان برای شما آزمایش ویروس ایدز انجام شد؟

**HA17.** نمی خواهم نتیجه را بدانم ولی آیا شما نتیجه آزمایش را گرفتید؟

**HA18.** تمام زنانی که آزمایش شده اند باید بدون توجه به نتیجه پس از گرفتن نتیجه آزمایش مشاوره شوند.

### بخش استعمال دخانیات

**TA1.** آیا هرگز سیگار (به شکل سیگار کارخانه ای، دست پیچ و یا سیگار برگ) کشیده اید؟ حتی یک یا دو پک؟  
از پاسخگو بپرسید هرگز سیگار کشیده است و انواع سیگار را برایش ذکر کنید و حتی اگر یک یا دو پک کشه است در قسمت پاسخ کد "۱" را انتخاب کنید و در غیر اینصورت کد "۲" را انتخاب کنید و به TA6 مراجعه کنید.

**TA2.** زمانی که اولین بار یک سیگار را به طور کامل کشیدید چند سال داشتید؟  
اگر فرد پاسخ داد هرگز یک سیگار کامل نکشیده دور "۰۰" را دایره بکشید و در غیر اینصورت سن فرد را به سال بنویسید

**TA3.** آیا در حال حاضر سیگار می کشید؟  
در صورت پاسخ مثبت دور کد "۱" را دایره بکشید و با سوال بعدی ادامه دهید و در صورت پاسخ منفی دور کد "۲" را دایره کشیده و به TA6 مراجعه کنید.

**TA4.** در ۲۴ ساعت گذشته چند نخ سیگار کشیده اید؟  
از پاسخگو بپرسید در ۲۴ ساعت گذشته چند نخ سیگار کشیده است و تعداد ذکر شده را در قسمت مشخص شده ثبت کنید.  
اگر تعداد کمتر از ۱۰ بود قبل از عدد ۰ (صفر) بگذارید.

**TA5.** در طول یک ماه گذشته چند روز سیگار کشیده اید؟  
اگر پاسخ کمتر از ۱۰ روز باشد تعداد روزها را ثبت نمایید. و قبل از عدد ۰ (صفر) بگذارید. اگر پاسخ ۱۰ روز یا بیشتر باشد «۱۰» را انتخاب کنید. و اگر پاسخ «هر روز» یا «تقریباً هر روز» باشد «۳۰» را علامت بزنید.

**TA6.** آیا هرگز از قلیان یا چپق استفاده کرده اید؟  
این سوال جهت پی بردن به مصرف دیگر فرآورده های دخانی نظیر قلیان یا چپق پرسیده می شود. در صورت پاسخ مثبت دور کد "۱" را دایره بکشید و با سوال بعدی ادامه دهید و در صورت پاسخ منفی دور کد "۲" را دایره کشیده و به TA9 مراجعه کنید.

**TA8. در یک ماه گذشته چند روز از قلیان یا چپق استفاده کرده‌اید؟**

اگر پاسخ کمتر از ۱۰ روز باشد تعداد روزها را ثبت نمایید. و قبل از عدد ۰ (صفر) بگذارید. اگر پاسخ ۱۰ روز یا بیشتر باشد «۱۰» را انتخاب کنید. و اگر پاسخ «هر روز» یا «تقریباً هر روز» باشد «۳۰» را علامت بزنید.

**TA9. در مجموع، در حال حاضر کدامیک از فراورده های دخانی مقابل را استفاده می کنید؟**

از پاسخگو بپرسید آیا در حال حاضر از فراورده های دخانی سیگار، سیگار برگ، پیپ، چپق، قلیان استفاده می کند و در صورت پاسخ مثبت، دور کد "۱" و در صورت پاسخ منفی، دور کد "۲" را دایره بکشید.

**TA14. آیا هرگز از فراورده های غیر دخانی توتون و تنباکو مثل تنباکوی جویدنی، گرد توتون، یا ناس استفاده کرده اید؟**

این سوال جهت پی بردن به مصرف فراورده های غیر دخانی نظیر تنباکوی جویدنی، گرد توتون، یا ناس پرسیده می شود. دور کد مناسب را دایره بکشید.

**TA14a. آیا هرگز به کودکان مواد مخدری نظیر تریاک داده اید؟**

از پاسخگو بپرسید آیا تا کنون و به هر دلیلی نظیر خواباندن کودک یا تسکین درد وی در هنگام بیماری، مواد مخدری نظیر تریاک داده است.

## بخش رضایت از زندگی

**LS1. سوال WB2 را بررسی کنید: آیا سن پاسخگو بین ۱۵ و ۲۴ سال است؟**

خیر ← به بخش بیماری های مزمن بروید

بلی، سن بین ۱۵ و ۲۴ سال است ← با سوال LS2 ادامه دهید

این بخش را با مقدمه زیر شروع کنید و از پاسخگو بخواهید نظر خود را درباره زجنه های مختلف زندگی با توجه به گزینه های پاسخ بیان کند. تمامی پاسخها را برای پاسخگو بخوانید.

**حالا میخوایم چند سوال خیلی ساده درباره میزان رضایت شما در زمینه های مختلف مطرح کنیم.**

در هر مورد میخوایم بدانم شما خودتان را در کدام دسته قرار میدید: آیا خیلی یا نسبتاً راضی هستید، نه راضی و نه ناراضی هستید، یا خیلی یا نسبتاً ناراضی هستید.

در ضمن می توانید به این شکلها نگاه کنید تا به شما در پاسخ دادن کمک کند.

شکلهای پاسخنامه را به پاسخگونشان بدهید و بخواهید که حین و پس از سوالات LS2 تا LS10 به آن نگاه کند.

سعی کنید فقط پاسخها را برای پاسخگو بخوانید تا پاسخ مناسب را مشخص کند و هیچگونه القایی به پاسخگو نکنید توجه داشته باشید که

رضایت از زندگی یک مسئله کاملاً ذهنی (Subjective) است و در مورد مفاهیم پاسخها هرچه خودش تصور می کند در نظر بگیرد مثلاً

اگر از بهتر شدن زندگیش در ۱ سال گذشته می پرسیم نباید بیشتر توضیح دهیم و فقط باید آنچه ذهنیت خود پاسخگو از زندگی بهتر در سال اخیر است را در نظر بگیریم.

**LS2. چقدر از زندگی خانوادگیتان راضی هستید؟**

- ۰..... خانواده ای ندارم.....
- ۱..... خیلی راضی هستم.....
- ۲..... نسبتاً راضی هستم.....
- ۳..... نه راضی و نه ناراضی هستم.....
- ۴..... نسبتاً ناراضی هستم.....
- ۵..... خیلی ناراضی هستم.....

دور کد مناسب را دایره بکشید.

**LS3. چقدر از دوستی هایتان رضایت دارید؟**

- ۰..... دوستی ندارم.....
- ۱..... خیلی راضی هستم.....
- ۲..... نسبتاً راضی هستم.....
- ۳..... نه راضی و نه ناراضی هستم.....
- ۴..... نسبتاً ناراضی هستم.....
- ۵..... خیلی ناراضی هستم.....

دور کد مناسب را دایره بکشید.

**LS4. چقدر از محل تحصیلتان رضایت دارید؟**

- ۰..... در حال تحصیل نیستم.....
- ۱..... خیلی راضی هستم.....
- ۲..... نسبتاً راضی هستم.....
- ۳..... نه راضی و نه ناراضی هستم.....
- ۴..... نسبتاً ناراضی هستم.....
- ۵..... خیلی ناراضی هستم.....

دور کد مناسب را دایره بکشید.

**LS5. چقدر از شغل فعلیتان رضایت دارید؟**

- ۰..... شغلی ندارم.....
- ۱..... خ خیلی راضی هستم.....
- ۲..... نسبتاً راضی هستم.....
- ۳..... نه راضی و نه ناراضی هستم.....
- ۴..... نسبتاً ناراضی هستم.....
- ۵..... خیلی ناراضی هستم.....

دور کد مناسب را دایره بکشید.

**LS6. در مجموع، چقدر از خودتان رضایت دارید؟**

- ۱..... خیلی رضایت دارم.....
- ۲..... نسبتاً رضایت دارم.....

نه راضی و نه ناراضی هستم.....۳

نسبتاً ناراضی هستم.....۴

خیلی ناراضی هستم.....۵

دور کد مناسب را دایره بکشید.

**LS7 . چقدر از جایی که در آن زندگی می کنید راضی هستید؟**

در صورت لزوم توضیح دهید که سوال درباره محیط زندگی است از جمله محله و منزل.

خیلی راضی هستم.....۱

نسبتاً راضی هستم.....۲

نه راضی و نه ناراضی هستم.....۳

نسبتاً ناراضی هستم.....۴

خیلی ناراضی هستم.....۵

دور کد مناسب را دایره بکشید.

**LS8 . بطور کلی چقدر از زندگیتان راضی هستید؟**

خیلی راضی هستم.....۱

نسبتاً راضی هستم.....۲

نه راضی و نه ناراضی هستم.....۳

نسبتاً ناراضی هستم.....۴

خیلی ناراضی هستم.....۵

دور کد مناسب را دایره بکشید.

**LS9 . چقدر از درآمد فعلی تان رضایت دارید؟**

درآمدی ندارم.....۰

خیلی راضی هستم.....۱

نسبتاً راضی هستم.....۲

نه راضی و نه ناراضی هستم.....۳

نسبتاً ناراضی هستم.....۴

خیلی ناراضی هستم.....۵

دور کد مناسب را دایره بکشید.

**LS10 . با در نظر گرفتن همه موارد آیا شما خودتان را خیلی تا نسبتاً شاد، نه شاد و نه غمگین، یا خیلی تا نسبتاً غمگین میدانید؟**

خیلی شاد.....۱

نسبتاً شاد.....۲

نه شاد و نه غمگین.....۳

نسبتاً غمگین.....۴

خیلی غمگین.....۵

دور کد مناسب را دایره بکشید.

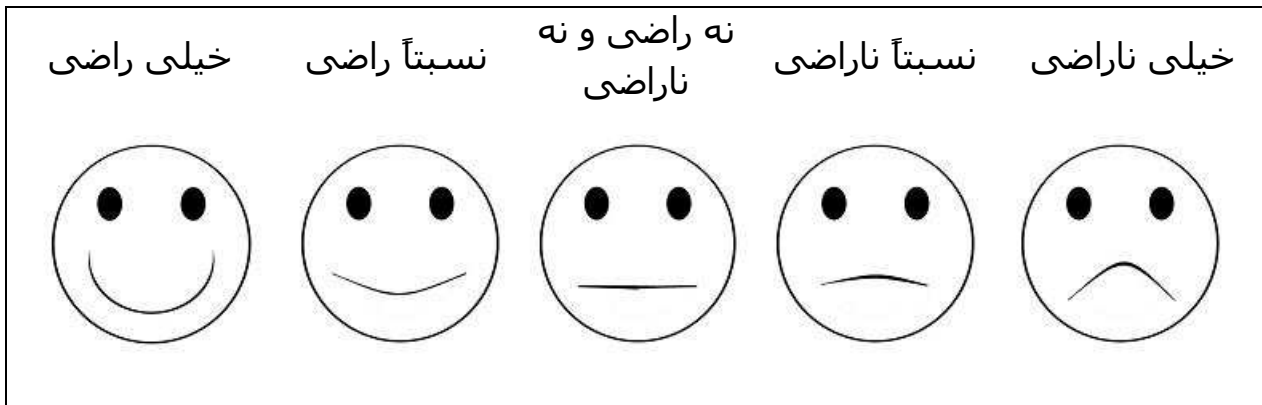
**LS11 . در مقایسه با پارسال همین موقع آیا فکر میکنید زندگیتان پیشرفت کرده یا بدتر شده است؟**

- ۱..... پیشرفت کرده.
- ۲..... کمابیش همانطور است.
- ۳..... بدتر شده است.
- دور کد مناسب را دایره بکشید.

**LS12** . آیا فکر میکنید یک سال بعد از این زندگیتان بطور کلی بهتر خواهد شد یا بدتر؟

- ۱..... بهتر.
- ۲..... کمابیش همینطور می ماند.
- ۳..... بدتر.

شکل‌های پاسخنامه:



### بخش بیماریهای مزمن

**CD1** . در حال حاضر به کدامیک از بیماری های زیر مبتلا هستید؟

- بیماریهای مفصلی
- قلبی عروقی / آنژین
- آسم
- دیابت (بالا بودن قند)
- بیماریهای پوستی

بیماریها را به ترتیب بپرسید در صورتیکه پاسخگو ابتدا به یکی از بیماریهای فوق را تأیید کرد دور کد ۱ را دایره بکشید

**CD2** . در حال حاضر کدامیک از داروهای زیر را به طور مرتب مصرف می کنید:

- داروی ضد فشار خون
- داروی ضد التهاب
- داروی ضد افسردگی و اضطراب
- دارویی برای کاهش قند خون

برای پاسخگو توضیح دهید که منظور ما همه داروهایی است که فرد مصرف می کند چه داروهایی که پزشک تجویز کرده و چه آنهایی که خودش مصرف می کند. در صورتیکه پاسخگو یکی از داروهای ذکر شده را مصرف می کند دور کد ۱ را دایره بکشید و از او بخواهید نام داروی مورد نظر را بگوید و در قسمت مربوطه ثبت کنید.

داروی ضد فشار خون (مشخص کنید)-----

داروی ضد التهاب (مشخص کنید)-----

داروی ضد افسردگی و اضطراب (مشخص کنید)-----

دارویی برای کاهش قند خون (مشخص کنید)-----

**CD3.** ممکن است عوامل زیادی، به هنگام بیماری مانع از مراجعه زنان برای دریافت مشاوره یا درمان شود. وقتی شما بیمار می شوید و می خواهید برای مشاوره پزشکی یا درمان مراجعه کنید کدامیک از عوامل زیر ممکن است مانع مراجعه شما شود.

اجازه گرفتن از همسر یا پدر برای مراجعه .....  
تأمین پول مورد نیاز درمان.....  
فاصله تا مرکز درمانی.....  
وسيله رفت و آمد.....  
عدم تمایل به تنها رفتن .....  
نگرانی از حضور نداشتن پزشک زن .....  
نگرانی از حضور نداشتن کارکنان بهداشتی..  
نگرانی از نبودن دارو .....

این سوال در مورد عواملی است که ممکن است زنان را از مراجعه به مراکز درمانی به هنگام بیماری باز دارد. تمام عوامل احتمالی موثر بر عدم مراجعه به مراکز درمانی را در صورت ابتلا به بیماری برای پاسخگو بخوانید و از وی بخواهید مشکل ساز بودن یا نبودن هر یک از عوامل را مشخص کند.

#### **WM14. زمان را ثبت کنید.**

ساعت روزی که مصاحبه را تمام کردید ثبت کنید. از سیستم ۲۴ ساعته استفاده کنید. اگر ساعت یا دقیقه زیر ۱۰ باشد یک صفر قبل از ساعت یا دقیقه بگذارید. از گرد کردن دقیقه خودداری کنید و بی کم و کاست، دقیقه ای را که روی ساعت خود می بینید بنویسید.

#### **WM15. ستون HL9 فهرست اعضای خانوار را بررسی کنید.**

آیا پاسخگو مادر یا مراقب اصلی کودک ۰ تا ۴ ساله ای در این خانوار هست؟

در صورتی که پاسخگو فرزندی در رده سنی ۴-۰ در خانه داشته و یا از کودکی در این رده سنی مراقبت می کند، به "پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال" مراجعه کرده و مصاحبه را آغاز کنید. در غیر این صورت مصاحبه با شخص پاسخگو را به پایان رسانده از وی برای همکاری هایش سپاسگزاری کنید. بررسی کنید که آیا هیچ زن یا کودک کمتر از ۵ سال واجد شرایط دیگری در خانوار وجود دارد یا خیر

#### **مشاهدات:**

آخرین صفحه پرسشنامه زنان مربوط به نقطه نظرات یا مشاهدات مصاحبه گر، بازبین میدانی، ناظر میدانی/ دانشگاهی



راجع به مصاحبه انجام شده با زن واجد شرایط می باشد.

## تقویم:

تقویم در انتهای پرسشنامه زنان قرار دارد. به این دلیل تقویم نامیده شده است که زمانبندی وقایع اخیر در تاریخچه باروری زن را نشان می دهد.

تقویم دارای ۷۲ باکس است (هر باکس نشان دهنده یک ماه است) که به شش بخش تقسیم شده است و هر بخش نشانه یک سال یا ۱۲ ماه است) که در آن تجربه باروری زن در خصوص زایمان ها و روشهای پیشگیری مورد استفاده در سال مطالعه و ۵ سال قبل از آن ثبت می شود( از سال ۱۳۸۴ تا سال ۱۳۸۹) سالها در دو سمت تقویم و به صورت عمودی درج شده اند.

ممکن است این سوال برای شما پیش آید که "من به عنوان مصاحبه گر چه سوالاتی را باید بپرسم تا تقویم را کامل کنم؟" قابل ذکر است که تقویم در همان زمان تکمیل پرسشنامه زنان تکمیل می شود اطلاعات مربوط به موارد زیر در تقویم گنجانده می شود:

- تولدها (زایمان)
- حاملگی در حال حاضر
- ختم بارداری (سقط یا مرده زایی)
- پیشگیری از بارداری

بخش زیادی از اطلاعات مورد نیاز برای تکمیل کردن تقویم مستقیماً از بخشهای زیر بدست می آید:

- اطلاعات مربوط به تولد ها از سوال BH18 از بخش تاریخچه باروری
- اطلاعات مربوط به سقط و مرده زایی از سوالات BH22 و BH24 از بخش تاریخچه باروری
- اطلاعات مربوط به حاملگی در حال حاضر از سوال CP1a از بخش پیشگیری از بارداری
- اطلاعات مربوط به روشهای پیشگیری از پاسخ سوالات CP4 و CP9 از بخش پیشگیری از بارداری

## دستورالعمل هایی برای تکمیل کردن تقویم:

- تنها یک کد در هر باکس باید وجود داشته باشد.
- همه ماه ها باید تکمیل شوند.
- اطلاعات برای هر ستون باید کدگذاری شوند.
- برای هر تولد از فروردین ۱۳۸۴، کد B را در ماه تولد، در تقویم وارد کنید. نام کودک را در سمت چپ کد B بنویسید. این کار به شما کمک خواهد کرد زیرا می توانید اسامی بچه ها، تاریخ های تولد، و دوره بارداری را به عنوان نقطه مرجع به کار ببرید.

کدهای مربوط به تقویم شامل موارد زیر است

B: تولدها (زایمان)

P: حاملگی

T: ختم بارداری (سقط یا مرده زایی)

### پیشگیری از بارداری:

- هیچ روش.....
- ۱. لوله بستن زنان.....
- ۲. لوله بستن مردان.....
- ۳. آی یو دی.....
- ۴. ایمپلانت.....
- ۵. تزریق.....
- ۶. قرص.....
- ۷. کاندوم.....
- ۸. روش تداوم شیردهی.....
- ۹. روش ریتمی (تقویمی).....
- ۱۰. روش منقطع.....
- ۱۱. قرص موارد اضطراری.....
- ۹۶. سایر (مشخص کنید).....
- ۹۸. نمی داند.....

### توضیحاتی برای کدهای مورد استفاده در تقویم:

#### • تولدها (زایمانها):

برای هر تولد از فروردین ۱۳۸۴، کد B را در ماه تولد، در تقویم وارد کنید. نام کودک را در سمت چپ کد B بنویسید. برای هر تولد؛ تعداد ماه هایی که حاملگی طول کشیده را سوال کنید و در هر یک از ماه های قبل از تولد بر اساس طول مدت حاملگی P وارد کنید. با توجه به اینکه در یکی از ماهها کد B وارد شده است باید تعداد P ها باید یکی کمتر از تعداد ماه هایی که حاملگی طول کشیده است، باشد.

#### • حاملگی در حال حاضر:

برای ثبت حاملگی در حال حاضر که از سوال CP1a از بخش پیشگیری از بارداری بدست می آید باید تعداد ماه های کامل را ثبت کنید. و به ازای هر ماه یک P در تقویم وارد کنید؛ با ماه مصاحبه شروع کنید و کل تعداد ماه های کامل شده را انتخاب کنید. به عبارت دیگر باید تعداد P های وارد شده در تقویم برابر با تعداد ماههای کامل شده بارداری باشد. بطور مثال اگر پاسخگو بگوید در ماه چهارم حاملگی است بپرسیم آیا ۴ ماه را تمام کرده است اگر بگوید تمام نکرده است به تعداد سه P در تقویم وارد می کنیم یک P در ماه مصاحبه و دو P در دو ماه قبل از آن وارد می کنیم.

- **ختم بارداری (سقط و مرده زایی):**

تعداد ماه های کامل را ثبت کنید. در ماهی که حاملگی خاتمه یافته کد T را در تقویم وارد کنید و برای بقیه ماههای این حاملگی کد P را وارد کنید. بטר مثال اگر پاسخگو بگوید بعد از ۵ ماه حاملگی اش خاتمه یافته است یعنی ۵ ماه را کامل کرده است باید یک کد T در ماهی که حاملگی خاتمه یافته وارد کنید و در ۴ ماه قبل از ختم بارداری کد P را وارد کنید.

- **پیشگیری از بارداری:**

برای جویا شدن از دوره زمان استفاده از روش پیشگیری از زمان اخیر شروع و به فروردین ۱۳۸۴ برگردید.

برای جویا شدن از دوره زمان استفاده، از تقویم استفاده کنید. از زمان اخیر شروع و به فروردین ۱۳۸۴ برگردید.

اسامی بچه ها، تاریخ های تولد، و دوره بارداری را به عنوان نقطه مرجع بکار ببرید.

کد روش مورد استفاده را وارد کنید یا "صفر" برای موارد عدم استفاده در ماه های خالی ثبت کنید.

جهت وارد کردن کدهای مربوط به روشهای پیشگیری از بارداری از فروردین ۱۳۸۴ به بعد، در تقویم، به نکته زیر توجه کنید:

اگر بیش از یک روش مشخص شده است با توجه به اینکه در ماههای تقویم فقط یک کد می توان نوشت بنابراین کد های مربوط به روشهای پیشگیری در تقویم به صورت عدد نوشته شده اند و باتوجه به اینکه روشهای پیشگیری ذکر شده در تقویم، به ترتیب میزان دائمی بودن از بالا به پایین مرتب شده اند، کدی که در فهرست روشهای پیشگیری، در قسمت بالاتر قرار دارد (کدی که از نظر ریاضی "عدد کمتری" است) را در تقویم ثبت کنید. بطور مثال اگر پاسخگو اعلام کرد که هم آی یودی (کد ۳) دارد و هم از قرص (کد ۶) استفاده کرده است کد ۳ را که مربوط به آی یو دی است در تقویم ثبت کنید.

بدیهی است اگر پاسخگو برای سوال CP4 روش پیشگیری ای را ذکر کرده که در حال حاضر استفاده می کند و اعلام کرده است که قبل از فروردین ۸۴ شروع به استفاده از این روش کرده است نیازی به مراجعه مجدد به تقویم نیست.

برای تکمیل کردن تقویم اگر روش پیشگیری به مدت بیش از ۴ ماه استفاده شده باشد می توانید در باکس مربوط به ماه اول و ماه آخر استفاده، کد مربوط به روش را ثبت کرده و این ماهها را با رسم این شکل { به هم وصل کنید.

در مورد ماههایی که در میانه ماه، استفاده از یک روش به روش دیگر تغییر یافته است باید کد مربوط بهع روشی که پاسخگو در ابتدای ماه استفاده کرده است در باکس مربوط به آن ماه ثبت شود و در ماه بعدی روش جدید ثبت شود مثلا اگر پاسخگویی یگوید تا روز دهم ماه شهریور ۸۹ از قرص استفاده می کرده است و از روز یازدهم IUD گذاشته است باید در ماه شهریور کد "۶" را برای قرص و در ماه مهر کد "۳" را برای IUD ثبت کنید.

این مورد یک استثنا دارد و آن نیز در مورد ماه مصاحبه است اگر در ماه مصاحبه از روشی به روش دیگر تغییر مسیر داده است روز مصاحبه را به عنوان مرجع در نظر بگیرید.

توجه داشته باشید در مورد پاسخگویی که در طول دوره زمانی مربوط به تقویم، یکی از روشهای پیشگیری را تا مدتی استفاده نموده و

سپس استفاده از روش را به دلایلی نظیر یائسگی یا برداشتن رحم و تخمدان، عوارض روش و ... قطع کرده و این روش را ادامه

نداده است در سمت چپ کد "۰" که به نشانه عدم استفاده از روش می باشد دلیل قطع روش قبلی را در سمت چپ این کد بنویسید.

مثال این مسئله در نمونه شماره ۳ در پیوست راهنمای پرسشنامه زنان موجود است.

**مثالهایی برای تقویم:**

ستون ۱				
		۰۱	اسفند	۱۲
		۰۲	بهمن	۱۱
		۰۳	دی	۱۰
		۰۴	آذر	۰۹
۱	۱	۰۵	آبان	۰۸
۳		۰۶	مهر	۰۷
۸		۰۷	شهریور	۰۶
۹		۰۸	مرداد	۰۵
		۰۹	تیر	۰۴
		۱۰	خرداد	۰۳
		۱۱	اردیبهشت	۰۲
		۱۲	فروردین	۰۱
<hr/>				
		۱۳	اسفند	۱۲
		۱۴	بهمن	۱۱
		۱۵	دی	۱۰
		۱۶	آذر	۰۹
۱		۱۷	آبان	۰۸
۳		۱۸	مهر	۰۷
۸		۱۹	شهریور	۰۶
۸		۲۰	مرداد	۰۵
		۲۱	تیر	۰۴
		۲۲	خرداد	۰۳
		۲۳	اردیبهشت	۰۲
		۲۴	فروردین	۰۱
<hr/>				
		۲۵	اسفند	۱۲
		۲۶	بهمن	۱۱
		۲۷	دی	۱۰
	۱	۲۸	آذر	۰۹
	B	۲۹	آبان	۰۸
۱	P	۳۰	مهر	۰۷
۳	P	۳۱	شهریور	۰۶
۸	P	۳۲	مرداد	۰۵
۷	P	۳۳	تیر	۰۴
	P	۳۴	خرداد	۰۳
	P	۳۵	اردیبهشت	۰۲
	P	۳۶	فروردین	۰۱
<hr/>				
	P	۳۷	اسفند	۱۲
	۶	۳۸	بهمن	۱۱
		۳۹	دی	۱۰
		۴۰	آذر	۰۹
۱		۴۱	آبان	۰۸
۳		۴۲	مهر	۰۷
۸		۴۳	شهریور	۰۶
۶		۴۴	مرداد	۰۵
		۴۵	تیر	۰۴
		۴۶	خرداد	۰۳
		۴۷	اردیبهشت	۰۲
		۴۸	فروردین	۰۱
<hr/>				
		۴۹	اسفند	۱۲
		۵۰	بهمن	۱۱
		۵۱	دی	۱۰
		۵۲	آذر	۰۹
۱		۵۳	آبان	۰۸
۳		۵۴	مهر	۰۷
۸		۵۵	شهریور	۰۶
۵		۵۶	مرداد	۰۵
	۶	۵۷	تیر	۰۴
	.	۵۸	خرداد	۰۳
	.	۵۹	اردیبهشت	۰۲
	.	۶۰	فروردین	۰۱
<hr/>				
		۶۱	اسفند	۱۲
	B	۶۲	بهمن	۱۱
	P	۶۳	دی	۱۰
	P	۶۴	آذر	۰۹
۱	P	۶۵	آبان	۰۸
۳	P	۶۶	مهر	۰۷
۸	P	۶۷	شهریور	۰۶
۴	P	۶۸	مرداد	۰۵
	.	۶۹	تیر	۰۴
	.	۷۰	خرداد	۰۳
	.	۷۱	اردیبهشت	۰۲
	.	۷۲	فروردین	۰۱

نمونه: ۱

با یک پاسخگو در آبان ماه ۱۳۸۹ مصاحبه شده است. این پاسخگو ۲ فرزند زنده از فروردین ۱۳۸۴ تا کنون داشته است. محمد در آبان ماه ۱۳۸۷، در ماه نهم حاملگی زن بدنیا آمده و علی در بهمن ماه ۱۳۸۴، در ماه هفتم حاملگی زن متولد شده است. این زن بعد از تولد محمد از روش لوله بستن زنان استفاده کرده است. بعد از تولد علی به مدت ۴ ماه از هیچ روشی استفاده نکرده و بعد از آن تا قبل از حاملگی برای محمد از قرص برای پیشگیری استفاده کرده است و همزمان با استفاده از این روش حامله شده است.

قبل از حاملگی برای علی از هیچ روشی استفاده نمی کرده است.

## تقویم

دستورالعمل ها:

تنها یک کد در هر باکس باید وجود داشته باشد.

همه ماه ها باید تکمیل شوند.

اطلاعات برای هر ستون باید کدگذاری شوند.

**ستون ۱: تولدها، بارداری ها، ختم بارداری، پیشگیری از بارداری**

B: تولدها

P: حاملگی

T: ختم بارداری (سقط و مرده زایی)

**پیشگیری از بارداری:**

- ۰ هیچ روش .....
- ۱. لوله بستن زنان .....
- ۲. لوله بستن مردان .....
- ۳. آی یو دی .....
- ۴. ایمپلانت .....
- ۵. تزریق .....
- ۶. قرص .....
- ۷. کاندوم .....
- ۸. روش تداوم شیردهی .....
- ۹. روش ریتمی (تقویمی) .....
- ۱۰. روش منقطع .....
- ۱۱. قرص برای موارد اضطراری .....
- ۹۶. سایر (مشخص کنید) .....
- ۹۸. نمی داند .....

نمونه: ۲

با یک پاسخگو در آبان ماه ۱۳۸۹ مصاحبه شده است. این پاسخگو در ماه پنجم حاملگی است (۴ ماه را کامل کرده).

این پاسخگو از فروردین ۱۳۸۴ تا کنون یک فرزند زنده به نام مریم داشته است که در **دی ماه ۱۳۸۵**، در ماه نهم حاملگی زن بدنیا آمده است. این زن قبل از حاملگی برای مریم از IUD برای پیشگیری به مدت ۲ سال استفاده می کرده و دو ماه قبل از حاملگی برای مریم IUD را در آورده است. این پاسخگو سه ماه بعد از تولد مریم به مدت ۱۴ ماه از قرص برای پیشگیری استفاده کرده است و همزمان با استفاده از این روش حامله شده است. این حاملگی در شهریور ماه ۱۳۸۷ در ماه چهارم بر اثر سقط خاتمه یافته (۳ ماه را کامل کرده بود). بعد از **سقط** به مدت یک سال و نیم از قرص استفاده کرده و بعد به مدت ۴ ماه از هیچ روشی استفاده نکرده و سپس حامله شده است.

دستورالعمل ها:

تنها یک کد در هر باکس باید وجود داشته باشد.

همه ماه ها باید تکمیل شوند.

اطلاعات برای هر ستون باید کدگذاری شوند.

ستون ۱: تولدها، بارداری ها، ختم بارداری، پیشگیری از بارداری

B: تولدها

P: حاملگی

T: ختم بارداری (سقط و مرده زایی)

پیشگیری از بارداری:

- ۰ هیچ روش .....
- ۱. لوله بستن زنان .....
- ۲. لوله بستن مردان .....
- ۳. آی یو دی .....
- ۴. ایمپلانت .....
- ۵. تزریق .....
- ۶. قرص .....
- ۷. کاندوم .....
- ۸. روش تداوم شیردهی .....
- ۹. روش ریتمی (تقویمی) .....
- ۱۰. روش منقطع .....
- ۱۱. قرص در موارد اضطراری .....
- ۹۶. سایر (مشخص کنید) .....
- ۹۸. نمی داند .....

	ستون ۱			
		۰۱	اسفند ۱۲	
		۰۲	بهمن ۱۱	
		۰۳	دی ۱۰	
		۰۴	آذر ۰۹	
۱	P	۰۵	آبان ۰۸	۱
۳	P	۰۶	مهر ۰۷	۳
۸	P	۰۷	شهریور ۰۶	۸
۹	P	۰۸	مرداد ۰۵	۹
		۰۹	تیر ۰۴	
		۱۰	خرداد ۰۳	
		۱۱	اردیبهشت ۰۲	
		۱۲	فروردین ۰۱	
<hr/>				
	۶	۱۳	اسفند ۱۲	
		۱۴	بهمن ۱۱	
		۱۵	دی ۱۰	
		۱۶	آذر ۰۹	
۱		۱۷	آبان ۰۸	۱
۳		۱۸	مهر ۰۷	۳
۸		۱۹	شهریور ۰۶	۸
۸		۲۰	مرداد ۰۵	۸
		۲۱	تیر ۰۴	
		۲۲	خرداد ۰۳	
		۲۳	اردیبهشت ۰۲	
		۲۴	فروردین ۰۱	
<hr/>				
		۲۵	اسفند ۱۲	
		۲۶	بهمن ۱۱	
		۲۷	دی ۱۰	
		۲۸	آذر ۰۹	
		۲۹	آبان ۰۸	
۱	۶	۳۰	مهر ۰۷	۱
۳	T	۳۱	شهریور ۰۶	۳
۸	P	۳۲	مرداد ۰۵	۸
۷	P	۳۳	تیر ۰۴	۷
	۶	۳۴	خرداد ۰۳	
		۳۵	اردیبهشت ۰۲	
		۳۶	فروردین ۰۱	
<hr/>				
		۳۷	اسفند ۱۲	
		۳۸	بهمن ۱۱	
		۳۹	دی ۱۰	
		۴۰	آذر ۰۹	
۱		۴۱	آبان ۰۸	۱
۳		۴۲	مهر ۰۷	۳
۸		۴۳	شهریور ۰۶	۸
۶		۴۴	مرداد ۰۵	۶
		۴۵	تیر ۰۴	
		۴۶	خرداد ۰۳	
	۶	۴۷	اردیبهشت ۰۲	
	۰	۴۸	فروردین ۰۱	
<hr/>				
		۴۹	اسفند ۱۲	
		۵۰	بهمن ۱۱	
مریم	B	۵۱	دی ۱۰	
	P	۵۲	آذر ۰۹	
۱	P	۵۳	آبان ۰۸	۱
۳	P	۵۴	مهر ۰۷	۳
۸	P	۵۵	شهریور ۰۶	۸
۵	P	۵۶	مرداد ۰۵	۵
	P	۵۷	تیر ۰۴	
	P	۵۸	خرداد ۰۳	
	P	۵۹	اردیبهشت ۰۲	
	۰	۶۰	فروردین ۰۱	
<hr/>				
		۶۱	اسفند ۱۲	
	۳	۶۲	بهمن ۱۱	
		۶۳	دی ۱۰	
		۶۴	آذر ۰۹	
۱		۶۵	آبان ۰۸	۱
۳		۶۶	مهر ۰۷	۳
۸		۶۷	شهریور ۰۶	۸
۴		۶۸	مرداد ۰۵	۴
		۶۹	تیر ۰۴	
		۷۰	خرداد ۰۳	
		۷۱	اردیبهشت ۰۲	
	۳	۷۲	فروردین ۰۱	

	ستون ۱			
		۰۱	اسفند ۱۲	
		۰۲	بهمن ۱۱	
		۰۳	دی ۱۰	
		۰۴	آذر ۰۹	
۱	۰	۰۵	آبان ۰۸	۱
۳		۰۶	مهر ۰۷	۳
۸		۰۷	شهریور ۰۶	۸
۹		۰۸	مرداد ۰۵	۹
		۰۹	تیر ۰۴	
		۱۰	خرداد ۰۳	
		۱۱	اردیبهشت ۰۲	
		۱۲	فروردین ۰۱	
		۱۳	اسفند ۱۲	
		۱۴	بهمن ۱۱	
		۱۵	دی ۱۰	
		۱۶	آذر ۰۹	
۱		۱۷	آبان ۰۸	۱
۳		۱۸	مهر ۰۷	۳
۸		۱۹	شهریور ۰۶	۸
۸		۲۰	مرداد ۰۵	۸
		۲۱	تیر ۰۴	
		۲۲	خرداد ۰۳	
		۲۳	اردیبهشت ۰۲	
		۲۴	فروردین ۰۱	
		۲۵	اسفند ۱۲	
		۲۶	بهمن ۱۱	
		۲۷	دی ۱۰	
۱		۲۸	آذر ۰۹	۱
۳		۲۹	آبان ۰۸	۳
۸		۳۰	مهر ۰۷	۸
۷		۳۱	شهریور ۰۶	۷
		۳۲	مرداد ۰۵	
		۳۳	تیر ۰۴	
	یانسگی	۳۴	خرداد ۰۳	
	۶	۳۵	اردیبهشت ۰۲	
		۳۶	فروردین ۰۱	
		۳۷	اسفند ۱۲	
		۳۸	بهمن ۱۱	
		۳۹	دی ۱۰	
		۴۰	آذر ۰۹	
۱		۴۱	آبان ۰۸	۱
۳		۴۲	مهر ۰۷	۳
۸		۴۳	شهریور ۰۶	۸
۶		۴۴	مرداد ۰۵	۶
		۴۵	تیر ۰۴	
		۴۶	خرداد ۰۳	
		۴۷	اردیبهشت ۰۲	
		۴۸	فروردین ۰۱	
		۴۹	اسفند ۱۲	
		۵۰	بهمن ۱۱	
		۵۱	دی ۱۰	
		۵۲	آذر ۰۹	
۱		۵۳	آبان ۰۸	۱
۳		۵۴	مهر ۰۷	۳
۸		۵۵	شهریور ۰۶	۸
۵		۵۶	مرداد ۰۵	۵
		۵۷	تیر ۰۴	
		۵۸	خرداد ۰۳	
	مینا	۵۹	اردیبهشت ۰۲	
	P	۶۰	فروردین ۰۱	
	P	۶۱	اسفند ۱۲	
	P	۶۲	بهمن ۱۱	
	P	۶۳	دی ۱۰	
	P	۶۴	آذر ۰۹	
۱	P	۶۵	آبان ۰۸	۱
۳	P	۶۶	مهر ۰۷	۳
۸	P	۶۷	شهریور ۰۶	۸
۴	۶	۶۸	مرداد ۰۵	۴
	۶	۶۹	تیر ۰۴	
	۶	۷۰	خرداد ۰۳	
	۶	۷۱	اردیبهشت ۰۲	

### نمونه ۳:

با یک پاسخگو در آبان ماه ۱۳۸۹ مصاحبه شده است. این پاسخگو در حال حاضر یائسه است

این پاسخگو از فروردین ۱۳۸۴ تا کنون یک فرزند زنده به نام مینا داشته است که در اردیبهشت ماه ۱۳۸۵، در ماه نهم حاملگی زن بدنیا آمده است. این پاسخگو بعد از تولد مینا تا دو سال از قرص برای پیشگیری استفاده کرده است و بعد از آن از هیچ روشی استفاده نکرده است به دلیل اینکه یائسه شده است. این پاسخگو قبل از حاملگی برای مینا از قرص برای پیشگیری استفاده کرده است.

### تقویم

#### دستورالعمل ها:

تنها یک کد در هر باکس باید وجود داشته باشد.

همه ماه ها باید تکمیل شوند.

اطلاعات برای هر ستون باید کدگذاری شوند.

#### ستون ۱: تولدها، بارداری ها، ختم بارداری، پیشگیری از بارداری

B: تولدها

P: حاملگی

T: ختم بارداری (سقط و مرده زایی)

#### پیشگیری از بارداری:

- ۰ هیچ روش .....
- ۱. لوله بستن زنان .....
- ۲. لوله بستن مردان .....
- ۳. آی یو دی .....
- ۴. ایمپلانت .....
- ۵. تزریق .....
- ۶. قرص .....
- ۷. کاندوم .....
- ۸. روش تداوم شیردهی .....
- ۹. روش ریتمی (تقویمی) .....
- ۱۰. روش منقطع .....
- ۱۱. قرص در موارد اضطراری .....
- ۹۶. سایر (مشخص کنید) .....
- ۹۸. نمی داند .....

## چگونگی تکمیل پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال

پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال با هدف ارائه اطلاعات پیرامون طیف وسیعی از شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت که مربوط به ۵ سال نخست زندگی است، طراحی شده است. با تکمیل فرم فهرست اعضای خانوار در پرسشنامه خانوار، کودکان زیر ۵ سال و واجد شرایط شناسایی می شوند.

به منظور تکمیل این پرسشنامه، نیاز به شناسایی فردی است که قادر به ارائه جزئیات مرتبط با بهداشت و سلامت این کودکان باشد. بدیهی است، در شرایطی که مادر و کودک واجد شرایط، هر دو متعلق به یک خانوار هستند (به عبارت دیگر در صورتی که نام مادر و کودک در فهرست اعضای خانوار با هم به ثبت رسیده باشد)، مصاحبه درباره کودک باید با مادر صورت پذیرد. امادر مواردی که نام مادر و کودک در فهرست اعضای خانوار، با هم به ثبت نرسیده است (ممکن است مادر فوت شده و یا در جایی دیگر زندگی کند)، از میان افرادی که نام آنها در فهرست اعضای خانوار آمده است، باید فردی که نگهداری و مراقبت از کودک را بر عهده دارد را شناسایی کنید. این فرد می تواند یک زن و یا یک مرد باشد.

### اطلاعات کودکان زیر ۵ سال (۴ سال و ۱۱ ماه و ۲۹ روز)

سوالات UF1 تا UF8 را پیش از شروع مصاحبه تکمیل کنید.

#### UF1. نام استان

نام استان را از روی پرسشنامه خانوار سوال HH1 وارد کنید.

#### UF2. شماره خوشه

با رجوع به پرسشنامه خانوار (سوال HH7)، شماره خوشه را وارد کنید.

#### UF3. شماره ردیف خانوار

با رجوع به پرسشنامه خانوار (سوال HH8)، شماره ردیف خانوار را وارد کنید.

#### UF4. نام کودک

با مراجعه به پرسشنامه خانوار، ستون HL2 مربوط به فهرست اعضای خانوار، نام کودک را وارد کنید. در تمام طول مصاحبه باید با اسم به کودک مورد نظر اشاره شود. نام کودک به منظور جلوگیری از اشتباه در طول مصاحبه، در اینجا ثبت می شود.

#### UF5. شماره ردیف کودک

با رجوع به پرسشنامه اعضای خانوار، ستون HL1 از فهرست اعضای خانوار، شماره ردیف کودک را وارد کنید.

#### **UF6. نام مادر/مراقب**

با رجوع به پرسشنامه اعضای خانوار، ستون فهرست HL۲ از فهرست اعضای خانوار، نام مادر/مراقب اصلی را وارد کنید.

#### **UF7. شماره ردیف مادر / مراقب**

با رجوع به پرسشنامه اعضای خانوار، ستون HL۱ از فهرست اعضای خانوار، شماره ردیف مادر/مراقب اصلی را وارد کنید.

#### **UF8. نام و نام خانوادگی سرپرست خانوار**

بر اساس پرسشنامه خانوار نام و نام خانوادگی سرپرست خانوار را یادداشت نمایید.

#### **UF9. تاریخ مراجعه**

تعداد مراجعات به خانوار برای انجام مصاحبه حداکثر ۳ بار در نظر گرفته شده است. تاریخ انجام اولین مراجعه را با خودکار آبی در اولین ستون (سمت راست)، وارد کنید. در صورتی که مصاحبه در اولین مراجعه به پایان نرسیده و نیاز به مراجعه مجدد برای به پایان رساندن مصاحبه با مادر/مراقب بود، تاریخ مراجعه بعدی را در دومین ستون با مداد یادداشت نمایید و در هنگام دومین مراجعه تاریخ را با خودکار آبی در این ستون وارد نمایید. به همین ترتیب چنانچه در دومین مراجعه نیز موفق به تکمیل مصاحبه نشدید، تاریخ سومین مراجعه را با مداد در سومین ستون (سمت چپ) یادداشت کنید و در هنگام مراجعه سوم این تاریخ را با خودکار در این ستون بنویسید. به یاد داشته باشید که آخرین تاریخ ثبت شده، تاریخ پایان تکمیل پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال را مشخص می کند و یا زمانی که علیرغم عدم انجام مصاحبه، تصمیم به متوقف ساختن انجام مصاحبه با مادر یا مراقب کودک زیر ۵ سال گرفته باشید.

#### **UF10. نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی مصاحبه گر**

نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی خود را یادداشت کنید.

#### **UF11. کد نتیجه**

پاسخگویی به قسمت نتیجه مراجعه باید پس از اتمام مصاحبه صورت پذیرد. به خاطر داشته باشید که کد نتیجه مراجعه، مربوط به مادر و یا مراقب اصلی کودک زیر ۵ سال است. کد مرتبط با نتایج به دست آمده از مصاحبه را یادداشت کنید. در صورت تکمیل پرسشنامه کد ۱ را به منزله "کامل انجام شد" است، یادداشت کنید. در صورت عدم موفقیت در دستیابی به مادر/مراقب اصلی، کد ۲ را که منزله "به علت غایب بودن مادر/مراقب اصلی انجام نشد" است، یادداشت کنید. در صورت عدم موافقت مادر/مراقب اصلی برای انجام مصاحبه، کد ۳ را که به منزله "امتناع از پاسخگویی" است، یادداشت کنید. در صورتی که تنها قادر به تکمیل بخشی از پرسشنامه شده اید، کد ۴ را که به منزله "تکمیل ناقص پرسشنامه" است، یادداشت کنید. در صورتی که مادر یا مراقب اصلی قادر به پاسخگویی نباشد، کد ۵ را انتخاب کنید و بالاخره در صورتی که عدم موفقیت در تکمیل پرسشنامه علت دیگری دارد کد "۹۶" که به منزله "سایر" است را یادداشت کرده، دلیل مورد نظر را در فضای خالی ستون هر یک از مراجعات یادداشت کنید.



## شروع مصاحبه:

در صورتی که قبلاً در طی تکمیل پرسشنامه خانوار و زنان، از مادر/مراقب اصلی کودک رضایت کسب نکرده اید، متن زیر را بخوانید:

"ما از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هستیم و در حال حاضر روی مطالعه ای درباره سلامت و عوامل موثر بر سلامت خانواده ها کار می کنیم. می خواهیم درباره (نام) با شما صحبت کنیم. این مصاحبه در حدود ۳۰ تا ۳۵ دقیقه طول می کشد. تمام اطلاعاتی که از شما کسب می کنیم کاملاً محرمانه باقی می ماند و پاسخ های شما با هیچ کس به جز تیم مطالعه در میان گذاشته نمی شود. اجازه می دهید شروع کنیم؟"

در صورتیکه قبلاً برای تکمیل پرسشنامه مخصوص خانوار و یا زنان با فرد، مصاحبه کرده اید، مصاحبه تکمیل پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال باید به گونه ای متفاوت آغاز شود، زیرا این پرسشنامه پس از پرسشنامه خانوار و زنان تکمیل می گردد. لذا، به طور معمول انجام مصاحبه نیازمند اعلام رضایت مجدد توسط شخص پاسخ دهنده است.

"حالا می خواهیم با شما درباره سلامتی (نام کودک از روی UF4) صحبت کنیم. این مصاحبه حدود ۳۰ تا ۳۵ دقیقه طول می کشد. تمام اطلاعاتی که از شما کسب می کنیم کاملاً محرمانه باقی می ماند و پاسخ های شما با هیچ کس به جز تیم مطالعه در میان گذاشته نمی شود. آیا می توانیم شروع کنیم؟"

همانطور که در مورد پرسشنامه خانوار و زنان گفته شد، شما می توانید نحوه بیان جملات مقدماتی را به صلاح دید خود تغییر دهید. نکته مهم در هنگام معرفی این است که مقدمه شما باید اطلاعات زیر را شامل شود:

نام وزارت بهداشت، موضوع مطالعه، تخمینی از زمان لازم برای انجام مصاحبه، محرمانه بودن اطلاعات مصاحبه، ذکر نام فردی که می خواهید در مورد او مصاحبه کنید (نام کودک).

در صورت کسب اجازه برای شروع، جهت ثبت زمان به UF15 بروید، سپس مصاحبه را آغاز کنید. در صورت عدم موافقت شخص پاسخگو، سوال UF11 را تکمیل کرده، از وی تشکر و مصاحبه بعدی را آغاز کنید. این مساله را با ناظر تیم خود در میان بگذارید؛ شما و یا فرد دیگری از اعضای تیم می توانید برای بار دوم به مصاحبه با این شخص اقدام نمایید. این امر بستگی به نحوه توصیف شما از ابراز مخالفت توسط پاسخ دهنده دارد. لازم است به خاطر داشته باشید که شخص پاسخ دهنده به طور داوطلبانه در مصاحبه شرکت کند و پاسخ دهندگان را هیچگاه نباید مجبور به پاسخگویی نمود.

پیش از آغاز مصاحبه از مادر/مراقب اصلی بخواهید تا مدارک مورد نیاز شامل شناسنامه و کارت واکسیناسیون را در اختیار شما قرار دهد. طی انجام مصاحبه به این مدارک نیاز خواهید داشت.

## UF12. ناظر دانشگاهی / میدانی (نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی)

در این قسمت چیزی ننویسید. ناظر دانشگاهی / میدانی تیم، پس از انجام مصاحبه ها، نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی خود را در این قسمت ثبت خواهد کرد.

## UF13. بازبین میدانی (نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی)

در این قسمت چیزی ننویسید. بازبین میدانی تیم، پس از انجام مصاحبه ها، نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی خود را در این قسمت ثبت خواهد کرد.

#### UF14. مسئول ورود داده ها (نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی)

در این قسمت چیزی ننویسید. فرد مسئول ورود داده ها، نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی خود را در این قسمت ثبت خواهد کرد.

#### UF15. زمان را ثبت کنید.

زمان (ساعت و دقیقه) شروع تکمیل پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال را ثبت نمایید. اگر ساعت و یا دقیقه زیر ۱۰ باشد یک صفر جلوی ساعت یا دقیقه بگذارید (مثلاً ساعت: ۰۸ و دقیقه: ۰۴). از گرد کردن دقیقه خودداری کنید و بی کم و کاست، دقیقه ای را که روی ساعت خود می بینید را یادداشت کنید.

به عنوان قانون کلی در تکمیل این پرسشنامه به خاطر داشته باشید که تمامی بخش ها در مورد کلیه کودکان زیر ۵ سال تکمیل می شوند مگر اینکه در شروع بخش در یک سوال فیلتر گروه سنی خاصی مشخص شده باشد. به عنوان مثال بخش "مصرف تنقلات کم ارزش" در مورد تمامی کودکان زیر ۵ سال پرسیده می شود.

#### بخش ثبت تولد

#### BR1. آیا (نام) شناسنامه دارد؟

هدف از این سوال تخمین میزان ثبت تولد ها در کشور است. پاسخ دهندگان باید اطمینان یابند که اطلاعات به دست آمده از آنها به هیچ عنوان در اختیار کسی به جز گروه مطالعه قرار نخواهد گرفت.

در صورت مثبت بودن پاسخ این سوال، بپرسید "ممکن است شناسنامه را ببینم؟". در صورتیکه شناسنامه کودک در دسترس نباشد، می توانید از مادر / مراقب بخواهید تا در صورت امکان کپی شناسنامه کودک را به شما نشان دهد. سپس کد مربوطه را انتخاب کنید و مشاهده یا عدم مشاهده شناسنامه یا کپی شناسنامه را ذکر نمایید. اگر کودک دارای شناسنامه بوده و شما آن را مشاهده نموده اید، کد "۱" را انتخاب کنید و به سوال BR2b بروید. در شرایطی که کودک دارای شناسنامه بوده اما مادر/مراقب اصلی کودک نتواند یا نخواهد آن را نشان دهد، کد "۲" را انتخاب کرده و به بخش سن بروید. در صورتیکه کودک شناسنامه ندارد، کد "۳" را انتخاب کنید و به سوال BR2a بروید. اگر شخص پاسخ دهنده از وجود یا عدم وجود شناسنامه بی اطلاع است کد "۸" را انتخاب کنید و به بخش سن بروید.

#### BR2a. چرا (نام) شناسنامه ندارد؟

هدف از این سوال بررسی علل عدم دریافت شناسنامه برای کودکان زیر ۵ سال است. در صورتی که پاسخ سؤال قبل منفی باشد، این سوال مطرح می شود. در صورتیکه عدم دریافت شناسنامه برای کودک ثبت ازدواج پدر و مادر باشد، کد "۱" را انتخاب کنید. اگر عدم دریافت شناسنامه به علت ایرانی نبودن و نداشتن شناسنامه یکی از والدین باشد، کد "۲" را انتخاب کنید. اگر هنوز برای دریافت شناسنامه اقدام نشده است، کد "۳" را مشخص کنید و در صورتی که فرد پاسخگو از علت بی اطلاع است، کد "۸" را انتخاب کنید.

#### BR2b. کد ملی کودک:

کد ملی کودک که همان شماره شناسنامه او است را از روی شناسنامه یا کپی شناسنامه یادداشت کنید.

## بخش سن

دو سوال مربوط به این بخش از مهم ترین پرسش های این مصاحبه می باشند، زیرا تقریباً تمام تحلیل های انجام شده بر روی داده ها با سن دقیق کودک مستقیماً در ارتباط است. در مصاحبه با زنان، اطلاع از سن آنها با محاسبه سال ها، کافی است. در حالی که محاسبه سن کودکان نیازمند دستیابی به اطلاعات دقیق از طریق محاسبه تعداد ماه هاست. این مساله مهم است چون تحلیل برخی از اطلاعات تنها با آگاهی از سن کودک براساس ماه، امکان پذیر است.

دستیابی به این اطلاعات با استفاده از تاریخ تولد کودک ممکن می گردد. تاریخ مصاحبه و تاریخ تولد کودک با یکدیگر مقایسه می شوند و با این کار می توان سن کودک را براساس ماه محاسبه نمود.

سوال های مربوط به سن و تاریخ تولد باید به صورت جداگانه و مستقل از سوال های مشابه آن در پرسشنامه های مربوط به خانوار و زنان پرسیده شوند. شخصی که با وی مصاحبه می کنید ممکن است همان خانمی باشد که پیش از این برای پرسشنامه زنان با وی مصاحبه کرده و اطلاعات مرتبط با تاریخ تولد فرزندان وی را در طول آن مصاحبه به دست آورده اید. همچنین احتمال دارد که سن کودک را در هنگام پرسشنامه خانوار پرسیده و ثبت کرده باشید. اما حتی در چنین شرایطی نیز تکرار مجدد سوال ها لازم است.

### AG1. ( نام ) در چه روز، ماه و سالی به دنیا آمده است؟

روز، ماه و سال تولد کودک را از روی شناسنامه و یا کپی شناسنامه ثبت کنید. در صورتیکه شناسنامه یا کپی آن را مشاهده نکردید، از مادر/مراقب کودک بپرسید " ( نام ) در چه تاریخی به دنیا آمده است؟" ثبت تاریخ تولد کودک به صورت دقیق و براساس سال و ماه بسیار مهم است.

در صورتی که مادر/ مراقب اصلی از روز دقیق تولد کودک مطلع نباشد، برای روز تولد کد "۹۸" را انتخاب نمایید.

ماه تولد را به عدد تبدیل و در قسمت مربوطه وارد کنید. در صورت یک رقمی بودن عدد مربوط به ماه یا سال، ابتدا رقم صفر را یادداشت و سپس عدد مربوطه را ثبت کنید. به طور مثال، کد ماه اردیبهشت "۰۲" می باشد. به خاطر داشته باشید که "نمی داند" به عنوان پاسخ ماه و سال تولد کودک که هیچ وجه قابل قبول نیست. دست یابی به ماه و سال تولد اجباری است.

از آنجا که این طرح در سال ۱۳۸۹ انجام می شود، سال تولد کودک، قبل از ۱۳۸۴ نخواهد بود.

### AG2- ( نام ) چند سال دارد؟

پس از پرسش درباره تاریخ تولد کودک، سن کودک را بر حسب سال های کامل شده بپرسید و در قسمت مربوط به آن یادداشت کنید. به خاطر داشته باشید که سن براساس آخرین سالگرد تولد محاسبه می شود. در صورت لزوم برای رسیدن به پاسخ مورد نظر، سوال خود را اینگونه مطرح کنید که " ( نام ) در آخرین سال روز تولد خود چند ساله شد؟"

در صورتی که مادر/مراقب اصلی، سن دقیق کودک را نداند، از وی بخواهید تا به شما بگوید " ( نام ) چند سال پیش به دنیا آمد؟" برای کمک به شخص پاسخ دهنده می توانید سن کودک مورد نظر را در مقایسه با سن دیگر بچه ها جویا شوید، با اشاره به واقعه ای مهم به سن کودک پی برید و یا به فصل تولد اشاره کنید. به طور مثال شما می توانید سوال خود را این گونه مطرح کنید که: "از زمان تولد ( نام )، چند بهار را پشت سر گذاشته اید؟" سن کودک باید براساس سال های کامل ثبت شود. در صورتی که کودک کمتر از یک سال سن داشته باشد، عدد "صفر" را یادداشت نمایید.

به همین ترتیب، طی مصاحبه از اتفاقات مهمی که در زندگی پاسخ گو رخ داده باشد و همچنین اطلاعاتی که در طول مصاحبه ها از این خانوار به دست آمده نیز می توان به عنوان نقاط عطف استفاده کرد (اطلاعاتی نظیر آنچه در فهرست خانوار و کارت واکسیناسیون و غیره آمده است).

سوال های AG1 و AG2 را به طور مستقل از یکدیگر مطرح کنید. سپس به اطلاعات به دست آمده رجوع و همخوانی میان پاسخ های داده شده را از نظر تاریخ تولد و سن کامل، بررسی کنید. کنترل دقیق پاسخ ها جهت اطمینان از همخوانی میان آنها از اهمیت بسیاری برخوردار است. علاوه بر این باید در انجام این کار سرعت عمل داشته باشید، زیرا یک مصاحبه گر ماهر کسی است که بدون ایجاد وقفه در مصاحبه بتواند این اطلاعات را بررسی کند

### بررسی وجود هماهنگی میان تاریخ تولد (AG1) و سن کامل (AG2)

پس از کسب اطلاعات مربوط به تاریخ تولد و سن کامل، همخوانی میان آنها را بررسی کنید. سن کودک به اضافه سال تولد وی باید برابر باشد با سالی که در آن آخرین سالروز تولد او بوده است. لذا، با فرض بر اینکه شما توانسته باشید به ماه و سال تولد کودک دست یابید، همخوانی این اطلاعات باید به صورتی که در ذیل آمده است، کنترل گردد:

۱. در مواردی که ماه تولد کودک پیش از ماه انجام مصاحبه باشد (کودک سالگرد تولد خود را پشت سر گذاشته باشد) سال انجام مصاحبه برابر خواهد بود با سن کودک به اضافه سال تولد وی.

مثال: در صورتی که کودک متولد مهر ماه سال ۱۳۸۷ بوده و طرح در آبان سال ۱۳۸۹ اجرا گردد، کودک ۲ سال دارد (۱۳۸۹+۲=۱۳۸۷).

۲. در مواردی که ماه تولد کودک پس از ماه انجام مصاحبه باشد (کودک سالگرد تولد خود را پشت سر نگذاشته باشد)، سن کودک به اضافه سال تولد وی برابر است با سال قبل از انجام مصاحبه.

مثال: کودک متولد آذر ماه سال ۱۳۸۷، به هنگام اجرای طرحی که در آبان سال ۱۳۸۹ برگزار می گردد، یک ساله است (۱۳۸۸ = ۱۳۸۷+۱).

۳. در مواردی که ماه تولد همان ماه انجام مصاحبه باشد و روز تولد مشخص باشد، همانند قاعده به کار رفته در دو مورد بالا عمل می شود، یعنی اگر روز انجام مصاحبه پس از سالگرد تولد کودک باشد (کودک سالگرد تولد خود را پشت سر گذاشته باشد)، مجموع سن و سال تولد برابر است با سال انجام مصاحبه و اگر روز انجام مصاحبه پیش از فرا رسیدن سالگرد تولد کودک باشد (کودک سالگرد تولد خود را پشت سر نگذاشته باشد)، مجموع سن و سال تولد برابر است با سال قبل از انجام مصاحبه.

مثال: کودک متولد ۹ آبان سال ۱۳۸۵ به هنگام انجام مصاحبه ای که در تاریخ ۱۵ آبان سال ۱۳۸۹ انجام می شود، باید ۴ سال در نظر گرفته شود. از سوی دیگر، کودک متولد ۹ آذر ماه سال ۱۳۸۵ به هنگام انجام مصاحبه ای که در تاریخ ۱۵ آبان سال ۱۳۸۹ برگزار می گردد، ۳ سال دارد، زیرا سن این کودک در تاریخ ۹ آذر سال ۱۳۸۹، ۴ سال تمام خواهد بود.

۴. در مواردی که ماه تولد همان ماه انجام مصاحبه بوده اما روز تولد مشخص نباشد، به عنوان قاعده کلی در نظر می گیریم که کودک سالگرد تولد خود را پشت سر گذاشته و بر اساس مورد شماره ۱ عمل می کنیم، یعنی سال انجام مصاحبه برابر خواهد بود با سن کودک به اضافه سال تولد وی.

مثال: کودک متولد آبان ماه ۱۳۸۶ است و روز تولد وی مشخص نمی باشد. اگر مصاحبه در تاریخ ۱۵ آبان ماه سال ۱۳۸۹ انجام شود، سن کودک ۳ سال در نظر گرفته می شود، زیرا فرض می کنیم که کودک تولد خود را پشت سر گذاشته و تاریخ تولدش قبل از ۱۵ آبان بوده است.

در صورت عدم وجود هماهنگی میان تاریخ تولد و سن کودک، تاریخ تولد، سن کودک و یا هر دو این اطلاعات نادرست است. در چنین شرایطی تلاش کنید تا با استفاده از مدارک موجود، تاریخ وقایع مهم، سن بچه های دیگر و یا شخص پاسخ دهنده به پاسخ صحیح دست یابید.

اگر به دنبال پرسش سوال های AG1 و AG2 مشخص شود که کودک 5 سال یا بیشتر سن دارد (بیش از 4 سال و 11 ماه و 29 روز)، مصاحبه خاتمه می یابد، زیرا این کودک، واجد شرایط لازم نیست. اگر کودک دیگری با سن کمتر از 5 سال در خانوار وجود ندارد، از مادر یا مراقب اصلی به خاطر همکاری شان تشکر کنید. سپس به فرم فهرست اعضای خانوار مراجعه نموده، سن کودک را تصحیح و نیز تعداد کل کودکان زیر 5 سال که در HH27 آمده است را نیز تغییر دهید.

### بخش تکامل سال های اولیه کودکی

سوالات این بخش به منظور دستیابی به اطلاعات لازم پیرامون زمینه های ایجاد محیط مناسب برای حمایت از کودک و یادگیری او است. این بخش دربردارنده ترکیبی از سوالاتی است که با هدف دستیابی به اطلاعاتی پیرامون جوانب مختلف رشد کودک (جسمی، اجتماعی، روحی، کلامی و شناخت) طراحی شده است.

در تکمیل این بخش از پرسشنامه لازم است تا یکی از مشکلات رایج پژوهش که تمایل افراد به ارائه تصویری مثبت از خود است، مورد توجه قرار گیرد. به این مفهوم که در سوالات مربوط به نگرش، رفتارها و اهدافی که به طور معمول از نظر اکثریت جامعه مطلوب یا نامطلوب تلقی می شود، افراد به گونه ای پاسخ می دهند که پاسخ آنها با ارزش های اجتماعی مطابقت داشته باشد. این گونه پاسخ ها موجب پیدایش روابط کاذب بین متغیرها و یا نامفهوم جلوه دادن روابط واقعی می شود. برای به حداقل رساندن دریافت چنین پاسخ هایی برخورداری از رفتاری عاری از قضاوت توسط مصاحبه کننده و عدم ابراز نگرش خویش از اهمیت بالایی برخوردار است.

#### EC1. (نام) چند کتاب عکس دار یا کتاب کودک دارد؟

این سوال به طور خاص به پرسش درباره وجود کتاب عکس دار و کتاب کودک پرداخته و کتاب های درسی (که مناسب کودکان بزرگتر و متعلق به آنهاست) و نیز کتاب های مخصوص افراد بزرگسال که در خانه موجود است را شامل نمی شود. تعداد کتاب ها را در قسمت مربوط به آن یادداشت کنید. نیازی به شمارش کتاب ها توسط شما نمی باشد. بلکه باید به جواب پاسخ دهنده اعتماد کرده، از تقاضا برای دیدن و یا شمارش کتاب ها اجتناب کنید، زیرا این کار احتمالاً نیاز به زمان بیشتری خواهد داشت. در مواردی که شخص پاسخ دهنده در بار اول پرسش درمورد تعداد کتاب های کودک و یا کتاب های عکس دار مطمئن نبود، از وی بخواهید تا به شما بگوید که آیا تعداد این کتاب ها بیش از 10 جلد است یا خیر. در صورت پاسخ مثبت به این سوال کد "10" را انتخاب کنید و در صورتی که بگوید تعداد این کتاب ها کمتر از 10 جلد است به پرسش های خود ادامه دهید تا به تعداد دقیق کتاب ها اشاره شود. در صورت عدم وجود چنین کتاب هایی در خانه، کد "0" را انتخاب کنید.

#### EC2. وقتی که (نام) در خانه است با چه چیزهایی بازی می کند و سرگرم می شود؟

آیا با چیزهایی که نام می برم بازی می کند؟

توجه داشته باشید هدف این سوال بررسی وسایلی است که کودک در زمانی که در منزل است با آنها بازی می کند و سرگرم می شود، بنابراین مواردی نظیر بازی با سرسره و تاب در پارک را شامل نمی شود.

الف) اسباب بازیهای دست ساز خانگی مانند عروسک پارچه ای، فرفره و بادبادک اسباب بازی های دیگری که در خانه ساخته شده است.

ب) اسباب بازیهای کارخانه ای یا آنها که در مغازه فروخته می شود مانند ماشین، عروسک کارخانه ای، تفنگ و توپ.

ج) وسایل خانگی مثل کاسه و قابلمه یا وسایلی که در خارج از خانه یافت می شود مثل چوب، سنگ، گوش ماهی و صدف (اگر با این وسایل در منزل بازی می کند، به عنوان "بلی" در نظر بگیرید).

د) بازی کامپیوتری

ه) تماشای تلویزیون / سی دی

پرسش و ثبت پاسخ های داده شده به این سوال نیازمند توجه زیادی است. تجربه نشان می دهد که اشخاص به هنگام پاسخ گویی به این سوال اغلب به صورت یکسان به فهرست وسایل بازی اشاره می کنند. در اکثر موارد پاسخ های داده شده به وسایل مذکور همگی مثبت است، خواه این حقیقت داشته باشد یا خیر، شاید به این دلیل که آنها تصور می کنند که جواب مثبت جواب "صحیح" می باشد و یا قصد خشنود کردن مصاحبه گر را دارند.

در این سوال می خواهیم بدانیم که آیا کودک وسایل بازی دارد یا خیر و این وسایل چه چیزهایی را شامل می شود، حتی اگر آنها از مغازه خریداری نشده باشند، مثل وسایلی معمول خانه و مواد طبیعی.

پرسش و ثبت پاسخ های داده شده به این سوال نیازمند توجه زیادی است. تجربه نشان می دهد که اشخاص به هنگام پاسخ گویی به این سوال اغلب به صورت یکسان به فهرست وسایل بازی اشاره می کنند. در اکثر موارد پاسخ های داده شده به وسایل مذکور همگی مثبت است، خواه این حقیقت داشته باشد یا خیر، شاید به این دلیل که آنها تصور می کنند که جواب مثبت جواب "صحیح" می باشد و یا قصد خشنود کردن مصاحبه گر را دارند.

پس از خواندن هر مورد از پاسخ گو بخواهید تا به شما بگوید که آیا کودک با وسایل بازی که در هر یک از دسته بندی ها ذکر شده است، بازی می کند یا خیر. به طور مثال از پاسخ گو بخواهید تا به شما بگوید که آیا با "وسایل ساخته شده در خانه (مانند عروسک، فرفره و وسایلی از این قبیل که در خانه تهیه شده باشد) بازی می کند؟" در صورت مثبت بودن پاسخ داده شده به هر یک از این دسته بندی ها، برای اطمینان یافتن از صحت پاسخ داده شده به پرسش های خود ادامه دهید تا مشخص شود که کودک دقیقاً با چه وسیله ای بازی می کند. به طور مثال سوال خود را با این پرسش که "دقیقاً با چه وسیله ای بازی می کند؟" یا "ممکن است مثال بزنید؟" ادامه دهید. در صورت اطمینان یافتن از بازی کودک با وسایلی که در این دسته بندی ها قرار می گیرند کد "۱" را انتخاب کنید. در صورتی که کودک برای بازی از وسایل مذکور در هر یک از این دسته بندی ها استفاده نکرده و یا شخص پاسخ دهنده قادر به پاسخ گویی به این سوال نباشد کد "۲" یا "۸" را انتخاب کنید. توجه داشته باشید که هر یک از دسته ها را به عنوان یک سوال مستقل در نظر بگیرید و قبل از رفتن به دسته بندی بعدی، کد مربوطه را انتخاب کنید.

### **EC2a. (نام) به طور معمول چند ساعت در روز به تماشای تلویزیون یا فیلم (سی دی) می پردازد؟**

تعداد ساعاتی را که معمولاً کودک مورد نظر در روز به تماشای برنامه های تلویزیونی (شامل برنامه های مخصوص کودکان و سایر برنامه ها) و یا تماشای فیلم های سی دی می پردازد را در محل مربوطه یادداشت کنید. در صورتی که مدت زمان تماشای تلویزیون کمتر از یک ساعت است، کد "۰" را ثبت کنید. چنانچه کودک برنامه های تلویزیون و یا فیلم سی دی را تماشا نمی کند، کد "۰۰" را به عنوان پاسخ انتخاب کنید و دور آن دایره بکشید.

**EC3. گاهی بزرگسالانی که از کودک مراقبت می کنند، مجبورند برای انجام کارهای منزل، مهمانی یا دلایل دیگر از خانه خارج شوند و کودکان را تنها بگذارند.**

طی هفته گذشته چند روز پیش آمده که (نام) :

الف) بیش از ۱ ساعت در خانه تنها مانده باشد؟

ب) بیش از ۱ ساعت تحت مراقبت کودک کمتر از ۱۰ سال گذاشته شده باشد؟

هدف از این سوال بررسی این مطلب است که آیا کودک در معرض خطر تنها ماندن در خانه و یا با یک کودک کمتر از ۱۰ ساله قرار گرفته است یا خیر. مشخص شده است که این شرایط از جمله شرایط پرخطر برای کودکان است. این سوال به پرسش درباره شرایطی می پردازد که مادر/مراقب اصلی به مدت کوتاهی از خانه بیرون می رود یعنی مواقعی که کودک به مدت بیش از یک ساعت در خانه تنها گذاشته می شود. این مورد شامل زمان هایی که کودک خارج از محدوده دید وی قرار دارد، یعنی مواقعی که مادر/مراقب اصلی در قسمت دیگری از خانه و یا در اتاق دیگری به سر می برد، نمی شود.

پاسخ داده شده را در قسمت مربوط به آن وارد کنید. در صورتی که طی مدت زمان مورد نظر، کودک تحت مراقبت کودک دیگری قرار نگرفته باشد کد "۰" را که به منزله "اصلاً" است وارد کنید.

#### **EC4 . AG2 را کنترل کنید: سن کودک:**

در صورتی که سن کودک در سوال AG2، صفر، یک و یا دو نوشته شده بود، قسمت مربوطه را علامت بزنید و به بخش تغذیه با شیر مادر بروید. اگر سن کودک ۳ و یا ۴ بود پس از علامت زدن این بخش به سوال EC5 بروید.

#### **EC5. آیا (نام) در دوره های آموزشی ویژه کودکان مثل کلاس های ورزشی، شعر، نقاشی و قرآن در مراکز دولتی یا خصوصی (مثلاً در مهد کودک) شرکت کرده است؟**

با پرسیدن این سوال می خواهیم بدانیم که آیا کودک در دوره های آموزشی که منجر به یادگیری اش می شود، شرکت دارد یا خیر. مراقبت صرف از کودک حتی اگر در مکان هایی نظیر مهد کودک صورت پذیرد، در این دسته بندی قرار نمی گیرد، مگر در مواردی که برنامه های آموزشی سازمان یافته را هم شامل گردد. تفهیم کامل عبارت "آموزش" و درک کامل مادر/مراقب اصلی از این عبارت، ضروری است.

کد مربوطه را انتخاب کنید. در صورت منفی بودن پاسخ این سوال و یا ابراز بی اطلاعی (نمی داند) توسط مادر / مراقب اصلی، به سوال EC7 بروید.

#### **EC6. (نام) طی هفت روز گذشته چند ساعت در موارد بالا شرکت کرده است؟**

این سوال در مواردی پرسیده می شود که کودک در یک برنامه آموزشی کودکان شرکت داشته باشد. در اینجا تخمینی از تعداد ساعت هایی که کودک طی ۷ روز گذشته در یک برنامه آموزشی منسجم شرکت داشته است را یادداشت کنید. در موارد لازم اول رقم صفر و سپس تعداد ساعت ها را وارد کنید.

#### **EC7 . آیا در ۳ روز گذشته شما یا هیچ عضو بیشتر از ۱۵ سال خانوار با (نام) در یکی از فعالیت هایی که نام می برم شرکت داشته اید:**

الف) کتاب خواندن برای (نام) یا نگاه کردن به تصاویر کتاب به همراه او

ب) قصه گفتن برای (نام)

ج) خواندن آواز مثل خواندن لالایی برای (نام) و یا همراه او

د) بیرون بردن (نام) از خانه، مجتمع، حیاط یا محوطه

ه) بازی کردن با (نام)

و) نام بردن، شمردن یا نقاشی کردن چیزها برای (نام) یا به همراه (نام)

موارد فوق را بخوانید. در صورت منفی بودن پاسخ حرف "۷" را انتخاب کرده و مورد بعدی در فهرست فعالیت ها را بخوانید. در صورت مثبت بودن

پاسخ، بپرسید: "چه کسی با (نام) در انجام این فعالیت های شرکت داشته است؟"

در مورد هر یک از فعالیت ها، پیش از رفتن به مورد بعدی، کد مرتبط با هر یک از اعضای خانواده که با کودک در انجام این فعالیت شرکت داشته است را انتخاب کنید. در مواردی که شخصی به غیر از مادر یا پدر در انجام فعالیت با کودک شرکت داشته است، حرف "X" را انتخاب کنید. همچنین در شرایطی که شخص پاسخ گو مراقب اصلی کودک بوده، در هر یک از این فعالیت ها با کودک همراه بوده باشد، کد "X" را انتخاب کنید.

توجه داشته باشید که در خانه ای که به غیر از والدین، فرد بزرگسال دیگری وجود ندارد، کد "X" انتخاب نخواهد شد. بزرگسالانی که جزء اعضای خانواده نبوده، اما در انجام این فعالیت ها با کودک همراه بوده اند، در اینجا کدبندی نمی شوند.

#### **EC9. آیا (نام) می تواند حداقل ۴ کلمه ساده و رایج (مثل آب، بابا، مامان و نام خودش) را بخواند و تشخیص دهد؟**

منظور از خواندن در این سوال این نیست که انتظار داشته باشیم کودک در این سن واقعا توانایی خواندن داشته باشد بلکه منظور تشخیص برخی از کلمات ساده است که کودک شکل آنها را در خاطر سپرده است و ممکن است چنانچه همین کلمات به شکل دیگری نوشته شود (مثلا به صورت شکسته) کودک نتواند آنها را تشخیص دهد. کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. پاسخ مثبت به این سوال به منزله آن است که کودک قادر به خواندن و تشخیص دست کم ۴ کلمه ساده و رایج است، در حالیکه پاسخ منفی به منزله آن است که کودک تنها قادر به خواندن یک یا دو کلمه بوده یا قادر به خواندن هیچ کلمه ای نمی باشد.

#### **EC 10. آیا (نام) نام و شکل تمام اعداد ۱ تا ۱۰ را می شناسد و می تواند آنها را از هم تشخیص دهد؟**

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. اگر مادر/مراقب به نظر مردم می رسد با پرسیدن سوال که "آیا او عدد ۱ را می شناسد؟" آیا عدد ۲ را می شناسد؟" و غیره تلاش کنید تا به پاسخ سوال دست یابید. پاسخ مثبت به این سوال به منزله توانایی کودک برای شناسایی کلیه اعداد ۱ الی ۱۰ است در حالی که پاسخ منفی به منزله توانایی او در تشخیص اعداد تا عددی کوچکتر از ۱۰ و یا عدم توانایی او در تشخیص اعداد است.

#### **EC10 a. آیا (نام) می تواند مواردی را که نام می برم، را بگوید؟**

نام خودش  
نام خانوادگی خودش  
سن خودش  
دختر یا پسر بودن خودش  
شهر یا روستایی که در آن زندگی می کند

در مورد توانایی کودک برای پاسخ دهی به هر یک از موارد از مادر/مراقب کودک سوال کنید. قبل از رفتن به مورد بعدی، کد مربوط به هر یک از موارد را علامت بزنید.

#### **EC11. آیا (نام) می تواند جملات ۴ یا ۵ کلمه ای بگوید؟**

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. برای روشن شدن سوال، از مادر / مراقب بپرسید آیا کودک جملاتی مانند: مامان به من غذا داد" را به کار می برد یا خیر.



#### **EC12. آیا زیاد پیش می آید که (نام) به علت مریضی نتواند بازی کند؟**

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. جواب مثبت بدان معناست که (نام) در بسیاری از مواقع به علت بیماری قادر به بازی و انجام فعالیت فیزیکی نیست، در حالی که پاسخ منفی به این سوال بدان معناست که کودک همواره آماده فعالیت و بازی بوده، تنها در مواردی که خستگی وی مطابق انتظار است (مثلاً بعد از ظهر و یا زمان هایی که ساعات خواب کودک به شمار می رود) خسته به نظر می رسد.

#### **EC13. آیا (نام) طبق راهنمایی می تواند کاری که از او خواسته شده را به درستی انجام دهد؟**

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. پاسخ مثبت به این سوال بدان معناست که کودک با راهنمایی هایی که می گیرد می تواند کاری که از او خواسته شده را به درستی انجام می دهد مثلاً آوردن لیوان، در حالی که پاسخ منفی به این سوال به منزله عدم موفقیت کودک در انجام یک کار ساده است. به دلایل عدم توانایی کودک در انجام این کارها نپردازید.

#### **EC14. آیا (نام) می تواند کاری را که به او سپرده شده را به تنهایی انجام دهد؟**

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. پاسخ مثبت به منزله آن است که کودک می تواند برای خود ایجاد سرگرمی کرده، به طور مستقل و برای مدت زمانی قابل قبول، بی آنکه مکرراً نیاز به کمک داشته باشد و یا سریعاً دست از کار بردارد، به فعالیت بپردازد (فعالیت هایی همچون رنگ آمیزی، ساختمان سازی و غیره). این در حالی است که پاسخ منفی به این سوال به منزله آن است که کودک قادر به سرگرم نمودن خود به طور مستقل و بدون درخواست کمک نبوده، در صورتی که به او کمک نکنید به راحتی دست از کار/ بازی بر می دارد.

#### **EC15. آیا (نام) با کودکان دیگر به خوبی کنار می آید؟**

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. مثبت بودن پاسخ این سوال بدان معناست که کودک به خوبی با بچه های دیگر بازی کرده و ارتباط برقرار می کند، در حالی که پاسخ منفی به منزله آن است که کودک در کنار بچه های دیگر احساس راحتی نمی کند، تنها بودن را ترجیح می دهد یا با بچه ها درگیر می شود.

#### **EC16. آیا (نام) کودکان دیگر یا بزرگسالان را می زند، گاز می گیرد یا به آنها لگد می زند؟**

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. پاسخ مثبت به این پرسش بدان معناست که کودک آسیب جسمی (مانند لگدزدن، گاز گرفتن و زدن) به دیگران وارد می کند و این کار به صورت عادت رفتاری او در آمده است. در حالی که پاسخ منفی به این سوال به منزله عدم بروز چنین رفتارهایی از کودک می باشد. پی بردن به دلایل بروز چنین رفتارهایی مدنظر نیست (ممکن است مادر یا مراقب سعی بر توضیح دلیل این مساله یا توجیه رفتار کودک داشته باشد).

#### **EC17. آیا حواس (نام) به راحتی پرت می شود؟**

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. پاسخ مثبت به این سوال بدان معناست که کودک به سختی قادر به انجام و ادامه یک فعالیت برای مدت زمان لازم است، اتفاقات اطراف به آسانی باعث از دست رفتن تمرکز کودک می شود و یا آنکه کودک پیش از به اتمام رساندن یک فعالیت، سرگرمی دیگری را بر می گزیند. پاسخ منفی به این سوال به منزله آن است که تمرکز کودک به آسانی از دست نمی رود.

## E1. آیا نام) مسواک می زند) خودش به تنهایی یا با کمک دیگران)؟

هدف از این سوال، بررسی عادت مسواک زدن در کودکان است. ممکن است کودک به تنهایی مسواک بزند و یا با کمک دیگران این کار را انجام دهد که هر دو مورد مد نظر می باشد. اگر پاسخ مثبت بود، بپرسید هر چند وقت یک بار این کار را انجام می دهد. اگر کودک هر روز به طور مرتب مسواک می زند، کد "۱" و در صورتی که گاهیگاهی مسواک می زند، کد "۲" را انتخاب کنید. کد "۳" را برای کودکانی که مسواک نمی زنند و کد "۸" را برای پاسخ نمی داند، انتخاب کنید.

### بخش تغذیه با شیر مادر

#### BFa. سوال AG2 را کنترل کنید: سن کودک

در صورتیکه در سوال AG2 سن کودک صفر، ۱ یا ۲ ثبت شده باشد، سوالات این بخش را تکمیل کنید، در غیر اینصورت به بخش مصرف تنقلات بروید.

#### BF1. آیا نام) اصلا شیر مادر خورده است)؟

این سوال به پرسش درباره شیردهی و یا عدم شیردهی به کودک می پردازد و هر نوع تجربه شیردهی را شامل می شود. عمل شیردهی فقط توسط مادر مد نظر نمی باشد بلکه مواردی نظیر شیردهی توسط دایه و یا بستگان را هم شامل می شود.

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. در صورتی که شیردهی انجام شده باشد کد "۱" را انتخاب کنید و اگر پاسخ "خیر" و یا "نمی داند" بود، به سوال BF۳ بروید.

#### BF2. آیا نام) هنوز شیر مادر می خورد)؟

تعریف شیردهی، تغذیه کودک از شیر مادر برای دست کم روزی یک بار است. کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید.

#### BF3. آیا نام) در شبانه روز گذشته آب (آشامیدنی) نوشیده است)؟

از درک صحیح عبارت " شبانه روز گذشته" توسط فرد پاسخ گو مطمئن شوید. کد مرتبط را انتخاب کنید.

#### BF4. آیا نام) در شبانه روز گذشته شیر خشک خورده است)؟

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. در صورتی که جواب "خیر" و یا "نمی داند" به سوال BF۶ بروید.

#### BF5. نام) چند بار شیر خشک خورده است)؟

تعداد دفعاتی که کودک از شیر خشک تغذیه کرده است را یادداشت کنید.

#### BF6. آیا نام) در شبانه روز گذشته شیر پاستوریزه، پودر شیر یا شیر تازه حیوانی نوشیده است)؟

در صورتی که جواب "خیر" و یا "نمی داند" بود، به سوال BF۸ بروید.

**BF7.** (نام) در شبانه روز گذشته چند بار شیر پاستوریزه، پودر شیر یا شیر تازه حیوانی نوشیده است؟

تعداد دفعاتی که کودک از شیر پاستوریزه، شیر خشک و یا شیر تازه حیوانی نوشیده است را یادداشت کنید.

**BF8.** آیا (نام) در شبانه روز گذشته آب میوه طبیعی نوشیده است؟

آب میوه های بسته بندی شده که بر روی آنها نوشته شده " آب میوه طبیعی" مد نظر نمی باشد. کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید.

**BF9.** آیا (نام) در شبانه روز گذشته سوپ رقیق، حریره بادام و یا هر غذای رقیق دیگر خورده است؟

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید.

**BF10.** آیا (نام) در شبانه روز گذشته مکمل ویتامینی یا مواد معدنی خورده است؟

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید.

**BF10a.** آیا (نام) در شبانه روز گذشته دارویی (قرص یا شربت) خورده است؟

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید

**BF11.** آیا (نام) در شبانه روز گذشته ORS (محلول مایع درمانی خوراکی) نوشیده است؟

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید.

**BF11a.** آیا (نام) در شبانه روز گذشته ماست یا دوغ خورده است؟

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. در صورتیکه پاسخ "خیر" یا "نمی داند" بود، به سوال BF12 بروید.

**BF11b.** (نام) در شبانه روز گذشته چند بار ماست یا دوغ خورده است؟

تعداد دفعاتی که کودک ماست یا دوغ خورده است را یادداشت کنید.

**BF12.** آیا (نام) در شبانه روز گذشته مایع دیگری ( به جز موارد بالا مانند نوشابه و آب میوه بسته بندی شده ) نوشیده است؟

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید.

**BF16.** آیا (نام) در شبانه روز گذشته غذای جامد و یا نیمه جامد (مثل پوره، فرنی، غذای آماده کودک، بیسکویت ، نان، غذای سفره و

... خورده است؟

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. در صورتیکه پاسخ "خیر" و یا " نمی داند" بود، به سوال BF18 بروید.

**BF17.** (نام) در شبانه روز گذشته چند بار غذای جامد و یا نیمه جامد (مثل پوره، فرنی، غذای آماده کودک، بیسکویت ، نان، غذای سفره

و ... خورده است؟

تعداد دفعاتی کودک در شبانه روز گذشته غذاهای جامد و نیمه جامد خورده است را یادداشت کنید.

**BF18 . آیا (نام) در شبانه روز گذشته چیزی را با شیشه پستانک خورده است؟**

در این سوال الزاما مصرف شیر با شیشه پستانک مد نظر نیست و مواردی مانند خوردن آب میوه، چای و نظیر اینها را نیز شامل می شود. کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید.

**BF18a . آیا (نام) در حال حاضر عادت به استفاده از پستانک دارد؟**

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید.

### بخش مصرف تنقلات کم ارزش

توجه داشته باشید که در سوالات این بخش، مقدار مصرف تنقلات مد نظر نیست. در هر مورد، کد مربوطه را انتخاب کنید و در صورتی که پاسخ "بلی" بود، تعداد دفعات مصرف را ثبت کنید.

**SC1 . آیا (نام) در هفته گذشته پفک خورده است؟**

**SC2 . آیا (نام) در هفته گذشته نوشابه خورده است؟**

**SC3 . آیا (نام) در هفته گذشته آب نبات و شکلات خورده است؟**

**SC4 . آیا (نام) در هفته گذشته چیپس خورده است؟**

**SC5 . آیا (نام) در هفته گذشته آب میوه بسته بندی شده خورده است؟**

### بخش مراقبت در زمان بیماری

**CA1 . آیا (نام) در طی دو هفته گذشته اسهال داشته است؟**

تشخیص ابتلا به اسهال بر اساس مشاهدات مادر/مراقب اصلی، از طریق مشاهده مدفوع آبکی به تعداد ۳ مرتبه یا بیشتر در روز و یا وجود خون در مدفوع صورت می گیرد.

کد مرتبط با پاسخ داده شده توسط مادر/مراقب اصلی را انتخاب کنید. در مواردی که پاسخ دهنده تعریف دقیق "اسهال" را نمی داند، به وی بگویید که اسهال "دفع مدفوع آبکی به تعداد ۳ مرتبه یا بیشتر در روز و یا وجود لکه های خون در مدفوع" است. از درک صحیح شخص پاسخ دهنده نسبت به عبارت "طی دو هفته اخیر" اطمینان یابید. در مواردی که طی دو هفته پیش از مصاحبه، کودک به اسهال مبتلا نشده باشد و یا شخص پاسخ گو نسبت به این مساله ابراز بی اطلاعی نماید، به سوال CA ۷ بروید.

**CA2.** به ( نام) در زمانی که اسهال بود، در مقایسه با مصرف همیشگی چه مقدار مایعات ( از جمله شیر مادر) داده شد؟ کمتر از میزان همیشگی، حدوداً به همان اندازه و یا بیشتر از میزان همیشگی

در صورتی که آب بدن کودک از دست رفته باشد، کودک باید بیش از میزان همیشگی از مایعات مصرف نماید. هدف از این سوال پی بردن به آن است که آیا در طول بیماری میزان مصرف مایعات تغییر کرده است یا خیر. این پرسش بر میزان استفاده از مایعات تاکید دارد.

سوال را دقیقاً همانگونه که در اینجا آمده، پرسید، یعنی آن را به طور کامل خوانده و کد مرتبط با پاسخ ارائه شده توسط فرد را انتخاب کنید. دقیق ترین تخمین این شخص درباره میزان کل مایعات مصرف شده توسط کودک را به دست آورید. در اینجا کلیه مایعات مدنظر است و نه فقط مایعاتی که طی دوره ابتلا به اسهال مصرف می شود. به طور مثال: آب، چای، آب میوه، شیر مادر و شیر خشک، همه را باید در نظر گرفت و البته مایعات خاص همچون ORS نیز مدنظر می باشد.

در مواردی که طی دوره ابتلا به اسهال، میزان مایعات مصرف شده توسط کودک کمتر از حد معمول بوده باشد، سوال خود را اینگونه ادامه دهید: "آیا به او خیلی کمتر از معمول مایعات داده شد یا نسبتاً کمتر؟"

سعی کنید تا به آنچه واقعاً رخ داده است، دست یابید، نه آنچه شخص پاسخ گو تصور می کند که باید اتفاق می افتاد. پاسخی نظیر "کودکی که اسهال دارد (مریض است) نیاز به مصرف مایعات بیشتری دارد." قابل قبول نیست. در چنین مواقعی شما باید سوال خود را اینگونه ادامه دهید که "کودک شما در دوران ابتلا به اسهال چقدر مایعات مصرف کرد؟"

برآورد میزان مصرف کودک از شیر مادر ممکن است چندان آسان نباشد. شخص پاسخ دهنده می تواند براساس مدتی که کودک شیر نوشیده است و یا تعداد دفعات میزان شیر مصرف شده را تخمین بزند.

**CA3.** به ( نام) در زمانی که اسهال بود در مقایسه با مصرف همیشه چه مقدار غذا داده شد؟ کمتر از میزان همیشگی، حدوداً به همان اندازه و یا بیشتر از میزان همیشگی

طی مدت ابتلا به اسهال و همچنین بیماری های دیگر، در برخی مواقع میزان مصرف مواد غذایی توسط کودک تغییر می کند. این پرسش بر میزان استفاده از مواد غذایی تاکید دارد.

سوال را دقیقاً همانگونه که در اینجا آمده است، پرسید، یعنی سوال را به طور کامل خوانده و کد مرتبط با پاسخ را انتخاب کنید. دقیق ترین تخمین این شخص درباره میزان کل مواد غذایی مصرف شده توسط کودک را به دست آورید. سعی کنید تا به آنچه که واقعاً رخ داده است دست یابید و نه آنچه شخص پاسخ دهنده تصور می کند که می بایست اتفاق می افتاد. پاسخی نظیر "کودکی که اسهال دارد (مریض است) نیاز به مصرف مواد غذایی بیشتری دارد"، قابل قبول نیست. در چنین مواقعی شما باید سوال کنید، "در دوران ابتلا به اسهال، مصرف مواد غذایی کودک شما به چه میزان بود؟"

اگر مادری یا مراقب کودک بگوید که کودک فقط مایعات خورد و اصلاً غذا نخورده است کد "۵" که منزله "غذا دادن قطع شد" است را انتخاب کنید. در مواردی که طی دوران ابتلا به اسهال میزان غذای داده شده به کودک کمتر از معمول بوده باشد سوال خود را اینگونه ادامه دهید که: "یا میزان مواد غذایی داده شده به کودک در این دوران خیلی کمتر از حد معمول بود یا نسبتاً کمتر از معمول؟" سپس کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. در صورتی که مادر/مراقب غذای بیشتری در اختیار کودک گذاشته، اما کودک بسیار کمتر از حد معمول غذا خورده باشد، پاسخ "خیلی کمتر" را انتخاب کرده، کد "۱" را انتخاب نمایید. در مواردی که کودک همچنان از شیر مادر تغذیه می کند، پاسخ گو باید کاملاً آگاه باشد که مواد غذایی شامل شیر مادر نیز هست. در صورتیکه کودک هنوز بسیار کوچک باشد و مادر یا مراقب بگوید که کودک تنها از شیر مادر تغذیه می کند، نیازی پرس و جو بیشتر نیست. در چنین مواردی پاسخ داده شده به این سوال (غذا خوردن) باید نزدیکترین جواب به پاسخ CA۴ (نوشیدن مایعات) باشد.

#### CA4. آیا به (نام) در زمان اسهال مواردی را که نام می برم، داده شد؟

مایعی که با پودر ORS تهیه شده باشد

محلول خانگی شبیه ORS

آب ساده

چای کم رنگ شیرین

سوپ یا آب سوپ

آب میوه طبیعی

نوشابه

دوغ

لعاب برنج

هر یک از موارد را به صورت جداگانه بپرسید و پیش از رفتن به مورد بعدی پاسخ مربوطه را انتخاب کنید.

#### CA4a. آیا برای درمان اسهال ( نام) به جایی مراجعه کردید و یا از کسی برای درمان کمک گرفتید؟

هدف از این سوال بررسی اقدام برای درمان کودک از طریق مراجعه و دریافت کمک از محل و یا کسی به جز افراد خانواده است. اقدام به درمان می تواند به صورت درخواست کمک از همسایه و یا رفتن به بیمارستان و درمانگاه باشد. اقدام به درمان، مواردی نظیر دریافت داروی گیاهی از عطاری را نیز شامل می گردد. همراه بردن یا نبردن کودک به هنگام مراجعه برای درمان حائز اهمیت نمی باشد. به طور مثال بیرون رفتن جهت خرید دارو صرفنظر از حضور یا عدم حضور کودک اقدام به درمان محسوب می گردد.

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. در صورت مثبت بودن پاسخ به سوال CA4 b بروید. در غیر این صورت به سوال CA5 بروید.

#### CA4 b. به کجا مراجعه کردید و یا از چه کسی برای درمان کمک گرفتید؟

پس از دریافت پاسخ، بپرسید "آیا به جا و کس دیگری هم مراجعه کردید؟" تا فرد به همه جاهایی که برای درمان مراجعه کرده است، اشاره نماید. در صورت ارائه این خدمات توسط بیمارستان، مرکز بهداشت یا یک درمانگاه، نام آنها را در قسمت مربوطه یادداشت کنید. خصوصی یا دولتی بودن این خدمات را جویا شوید. در مواردی که این خدمات توسط یک مرجع دولتی ارائه شده ولی کد مرتبط با آن در پرسشنامه نیامده باشد، توضیحات مربوط به آن را در قسمت "سایر مراجع دولتی" یادداشت کرده، حرف "H" را انتخاب کنید.

به همین ترتیب اگر مرجع ارائه خدمات بخش خصوصی باشد که کد مرتبط با آن در پرسشنامه نیامده است، توضیحات مربوط به آن را در بخش "سایر مراجع خصوصی" یادداشت کرده، حرف "O" را انتخاب کنید.

در صورتی که پاسخ گو اظهار کند که برای درمان اسهال کودکش به جایی مراجعه کرده که نام آن در لیست نیامده است، توضیحات مربوط به آن مکان را در قسمت تعیین شده برای "سایر" موارد یادداشت و حرف X را انتخاب کنید. سپس نام آن مکان را در قسمت مربوطه در پرسشنامه یادداشت کنید. بازبین تیم از دیگران، دولتی یا خصوصی بودن این مکان را جویا شده و قسمت مربوطه را انتخاب خواهد کرد.

#### CA5. آیا دارویی برای درمان اسهال به (نام) داده شد؟

در این سوال مقصود آن است که بدانیم آیا مادر/مراقب کودک جهت درمان وی از چیزی به غیر از آنچه در سوال CA 4 آمده است، استفاده کرده است یا خیر.

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. در صورت مثبت بودن پاسخ به منظور پی بردن به نوع دارو، به سوال CA6 بروید. در صورتی که پاسخ خیر بود و یا عدم اطلاع شخص پاسخ دهنده، به سوال CA7 بروید.

#### **CA6. چه داروهایی برای درمان اسهال به ( نام ) داده شد؟**

اگر بر اساس سوال قبلی مشخص شد که برای درمان اسهال کودک از دارو استفاده شده است با استفاده از سوال CA6، این موارد را مشخص کنید. به دنبال ثبت درمان از پاسخ دهنده بخواهید تا بگوید که آیا "از داروی دیگری نیز استفاده کرده است یا خیر". اما نحوه پرسش این سوال باید به گونه ای باشد که نیاز به استفاده از درمان دیگر برای درمان کودک، به شخص پاسخ دهنده القا نشود. کلیه درمان های مورد استفاده را یادداشت کنید.

تفاوت بین درمان با و بدون آنتی بیوتیک باید مشخص شود. در صورت عدم اطلاع مادر، از وی بخواهید تا پاکت دارو را به شما نشان دهد. آنتی بیوتیک هایی که معمولاً برای درمان اسهال تجویز می شوند، شامل موارد زیر می باشد:

کوتریموکسازول، سفتری آکسون ( تزریقی یا خوراکی)، آمپی سیلین و نیتروفورانئوبین

#### **CA7. آیا ( نام ) در طی دو هفته گذشته بیماری همراه با سرفه داشته است؟**

منظور سرماخوردگی و یا دیگر بیماری ها تنفسی است که با سرفه همراه است. کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. عباراتی نظیر "او همیشه در حال سرفه کردن است" یا "او ماههاست که سرفه می کند" نشان می دهد که به یک بیماری مزمن تبدیل شده و نمی توان آنرا جزء بیماری های همراه با سرفه به حساب آورد.

در صورتی که شخص پاسخ دهنده پاسخ منفی داده یا ابراز بی اطلاعی می کند کد " ۸ " را انتخاب کنید و به سوال CA14 بروید. در صورتی که علائم بیماری قبلاً ظاهر شده و در دو هفته اخیر ادامه پیدا کرده باشند، پاسخ به این سوال مثبت خواهد بود.

#### **CA8. زمانی که ( نام ) بیماری همراه با سرفه داشت، آیا سریع تر از حد معمول و با نفس های کوتاه و تند و یا به سختی تنفس می کرد ؟**

در این سوالات هدف پی بردن به این مساله است که آیا کودک نیاز به معاینه پزشک دارد یا خیر.

اگر شخص پاسخ دهنده منظورتان را از عبارت "تنفس سریع" جویا شد، می توانید اینگونه توضیح دهید که "تنفس سریع به تنفسی گفته می شود که کودک با وجود قرار داشتن در حالت استراحت بسیار سریع تر از حد معمول نفس می کشد". همچنین اگر شخص پاسخ دهنده از شما بخواهد تا منظورتان از "سخت نفس کشیدن" را توضیح دهید، می توانید بگویید "صدای برآمده از تنفس کودک و ظاهر او نشان می دهد که گویی برای نفس کشیدن دچار مشکل است".

کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. در صورت مثبت بودن پاسخ به سوال Ca10 بروید. در غیر این صورت به سوال CA13a بروید.

#### **CA10. آیا برای درمان مشکل تنفسی ( نام ) به جایی مراجعه کردید و یا از کسی برای درمان کمک گرفتید؟**

هدف از این سوال بررسی اقدام برای درمان کودک از طریق مراجعه و دریافت کمک از محل و یا کسی به جز افراد خانواده است. اقدام به درمان می تواند درخواست کمک از همسایه و یا رفتن به بیمارستان و درمانگاه باشد. اقدام به درمان، مواردی نظیر مراجعه پزشک یا دریافت داروی گیاهی از عطاری را نیز شامل می گردد. همراه بردن یا نبردن کودک به هنگام مراجعه برای درمان حائز اهمیت نمی باشد. به طور مثال بیرون رفتن جهت خرید دارو صرفنظر از حضور یا عدم حضور کودک اقدام به درمان محسوب می گردد. کد مرتبط با پاسخ داده شده را انتخاب کنید. در صورت مثبت بودن پاسخ، به سوال CA11 بروید. در غیر این صورت به سوال CA 12 بروید.

### CA11. به کجا مراجعه کردید و یا از چه کسی کمک گرفتید؟

پس از دریافت پاسخ، بپرسید "آیا به جا و کس دیگری هم مراجعه کردید؟" تا فرد به همه جاهایی که برای درمان مراجعه کرده است، اشاره نماید. در صورت ارائه این خدمات توسط بیمارستان، مرکز بهداشت یا یک درمانگاه، نام آنها را در قسمت مربوطه یادداشت کنید. خصوصی یا دولتی بودن این خدمات را جویا شوید. در مواردی که این خدمات توسط یک مرجع دولتی ارائه شده ولی کد مرتبط با آن در پرسشنامه نیامده باشد، توضیحات مربوط به آن را در قسمت "سایر مراکز دولتی" یادداشت کرده، حرف "H" را انتخاب کنید.

به همین ترتیب اگر مرجع ارائه خدمات بخش خصوصی باشد که کد مرتبط با آن در پرسشنامه نیامده است، توضیحات مربوط به آن را در بخش "سایر مراکز خصوصی" یادداشت کرده، حرف "O" را انتخاب کنید.

در صورتی که پاسخ گو بگوید که برای درمان سرفه کودکش به جایی مراجعه کرده که نام آن در لیست نیامده است، توضیحات مربوط به آن مکان را در قسمت تعیین شده برای "سایر" موارد یادداشت و حرف X را انتخاب کنید. سپس نام آن مکان را در قسمت مربوطه در پرسشنامه یادداشت کنید. بازبین تیم شما از دیگران دولتی یا خصوصی بودن این مکان را جویا شده و قسمت مربوطه را انتخاب خواهد کرد.

### CA12. آیا برای درمان سرفه به (نام) دارو داده شد؟

کد مربوطه را انتخاب کنید. در صورت مثبت بودن پاسخ به سوال بعدی رفته در غیر این صورت، به سوال CA13a بروید.

### CA13. چه دارویی داده شد؟

هدف از این پرسش پی بردن به استفاده یا عدم استفاده از آنتی بیوتیک در طول دوره درمان است. احتمال می رود که کودک پیش از یک نوع دارو مصرف کرده باشد. پس از دریافت پاسخ، اول بخواهید تا به شما بگوید که آیا از داروهای دیگری هم مصرف شده است؟

تا زمانی که به کلیه داروهای مصرف شده اشاره کند. کدهای مرتبط با داروهای نام برده شده را انتخاب کنید.

آنتی بیوتیک هایی که معمولا برای درمان سرفه کودکان مورد استفاده قرار می گیرند، شامل موارد زیر می باشد:

آمپی سیلین، آموکسی سیلین و کوآموکسی کلاو

در مواردی که پاسخ دهنده نام داروی مصرف شده را نمی داند، از وی بخواهید تا آن را به شما نشان دهد. در صورتی که پاسخ دهنده دارویی را نام برد که در فهرست شما نیامده است، حرف "X" را که به منزله "سایر داروها" است، انتخاب کرده، نام دارو را در قسمت مربوط به آن وارد کنید.

در صورت عدم شناسایی دارویی که جهت درمان سرفه کودک استفاده شده، برای "نمی داند"، کد "Z" را انتخاب کنید.

### CA13a. آیا (نام) در طی هفته گذشته، در داخل منزل (فضای بسته)، در معرض دود مواد دخانی (سیگار، قلیان، پیپ ...) قرار گرفت؟

کد مربوطه را انتخاب کنید. در صورتیکه پاسخ بلی بود، بپرسید "چند روز در هفته گذشته، کودک در معرض دود مواد دخانی (سیگار، قلیان، پیپ و...) قرار داشته است؟" تعداد روزها را یادداشت نمایید.



#### CA14. سوال ۲ AG را کنترل کنید.

سوال ۱۴ CA به منظور حذف کودکان ۳ و ۴ ساله مورد استفاده قرار می گیرند تا سوال CA15 تنها در مورد کودکان کمتر از ۳ سال پرسیده شود. سوال AG۲ را کنترل کنید و محل مربوطه را علامت بزنید. اگر سن کودک ۳ و ۴ بود به بخش ایمن سازی بروید و اگر کمتر از ۳ بود سوال CA15 را بپرسید.

#### CA15. آخرین باری که (نام) اجابت مزاج داشته، مدفوع او به کجا ریخته شد؟

نحوه دور ریختن مدفوع کودکان از اهمیت بالایی برخوردار است زیرا آلودگی های مدفوعی در محیط خانه اغلب ناشی از مدفوع کودکان می باشد. دور ریختن صحیح مدفوع خطر ابتلا به اسهال را کاهش می بخشد.

از پاسخ گویی که کودکش هنوز نمی تواند از توالت استفاده کند بپرسید که از چه روشی برای به دور ریختن مدفوع استفاده می کنند. در صورتی که پاسخ دهنده به استفاده از پوشک اشاره کرد با سوال مجدد از او بخواهید تا چگونگی به دور ریختن پوشک ها را توضیح دهد.

### بخش ایمن سازی

این بخش برای جمع آوری اطلاعات در مورد دریافت واکسن های ضروری در کودکان زیر ۵ سال است .

#### IM1. آیا کارتتی دارید که واکسن های (نام) در آن ثبت شده باشد؟ (اگر بلی است) ممکن است آن را ببینم؟

اگر مصاحبه شونده بگوید که کارتتی دارد که واکسن ها روی آن نوشته شده است، از او بخواهید که آن را به شما نشان بدهد. شما باید این کار را در ابتدای مصاحبه انجام دهید. در بعضی موارد مصاحبه شونده ممکن است فکر کند که شما عجله دارید و نخواهد که به دنبال کارت بگردد. حتما از او بخواهید که کارت را پیدا کند. بسیار مهم است که مدرک نوشتاری از تاریخچه واکسن های کودک در دست باشد. در نتیجه صبور باشید.

اگر پاسخ گو کارت ندارد اما نوبت ها ی واکسن ها در فرم دیگری (مثلا پرونده پزشکی) ثبت شده است، از او بخواهید که آن را به شما نشان بدهد. اگر مشاهده کردید، کد "۱" را انتخاب کنید و به سوال IM3 بروید. اگر کودک کارت دارد اما مصاحبه شونده نمی تواند آن را به شما نشان دهد، کد ۲ را انتخاب کنید و به سوال IM6 بروید که در آن جا شما از پاسخگو می خواهید که سعی کند واکسن های کودک را به یاد بیاورد. در صورتی که هیچ گونه کارتتی را به شما نشان ندهد، کد ۳ را انتخاب کنید و به سوال بعدی بروید.

#### IM2. آیا (نام) قبلا کارت واکسیناسیون داشته است؟

کد مربوط به پاسخ داده شده را انتخاب کنید و به سوال IM6 بروید.

#### IM3. در صورتیکه پاسخ گو به شما کارت واکسیناسیون را نشان بدهد، این سوال را تکمیل کنید:

- تاریخ ها را برای هر نوبت واکسیناسیون که روی کارت ذکر شده است را در جاهایی که برای سوال IM3 تهیه شده است، یادداشت کنید.
- اگر در روی کارت تنها قسمتی از تاریخ نوشته شده است به جای " نمی داند " عدد " ۹۸ " رادر ستون مربوطه وارد کنید. برای مثال، اگر روی کارت نوشته است مرداد ۱۳۸۷، شما برای روز بنویسید "۹۸"، برای ماه بنویسید "۰۵" و برای سال ۱۳۸۷ را یادداشت کنید.
- اگر روی کارت نشان میدهد که واکسیناسیون انجام شده است اما تاریخ ندارد به جای روز ۴۴ بنویسید و جای ماه و سال را خالی بگذارید.

- اگر تاریخی برای یک واکسن نوشته شده است و در کنار آن برای مثال واکسن فلج اطفال نیز تیک خورده است برای هر دو واکسن یک تاریخ را یاد داشت کنید.

برخی از مراکز بهداشتی درمانی ممکن است علاوه بر ثبت تاریخ واکسیناسیون، تاریخ مراجعه بعدی کودک برای واکسیناسیون را نیز ثبت کنند. دقت کنید که تاریخ مراجعه بعدی از پیش تعیین شده را به عنوان تاریخ واکسیناسیون یادداشت نکنید. ممکن است تاریخ ویزیت مشخص شده باشد، اما کودک واکسن را دریافت نکرده باشد. فقط تاریخ هایی که در آنها واکسیناسیون انجام شده است را ثبت کنید، نه تاریخ مراجعه های بعدی را. صبور باشید و کارت را به طور کامل بخوانید، زیرا انتقال صحیح و کامل اطلاعات کارت واکسن به پرسشنامه اهمیت زیادی دارد.

پس از کامل شدن انتقال اطلاعات از کارت به پرسشنامه به سوال IM4 بروید .

**IM4. سوال IM3 را کنترل کنید. آیا تمام واکسن ها (از سل تا MMR2) ثبت شده است؟**

اگر تمام واکسن ها ثبت شده اند "بلی" را علامت بزنید. در غیر اینصورت به سوال IM5 بروید.

**IM5. آیا (نام) علاوه بر آنچه در این کارت ذکر شده واکسن دیگری (از جمله واکسنهای مربوط به بسیج واکسیناسیون) دریافت کرده است؟**

ممکن است بعضی از واکسن هایی که کودک دریافت کرده است، ثبت نشده باشند. مثلا پاسخ گو ممکن است فراموش کرده باشد که کارت را به مرکز درمانی ببرد یا اینکه کودک در بسیج واکسیناسیون، واکسن را دریافت کرده باشد.

اگر جواب "بلی" است، کد "۱" را انتخاب کنید. توجه داشته باشید که فقط واکسن هایی که در لیست جدول سوال IM3 آمده است، مورد نظر می باشند. به اطلاعاتی که قبلا از کارت واکسیناسیون استخراج کرده اید، مراجعه کنید تا اطمینان حاصل کنید که مادر یا مراقب کودک فقط به همین واکسن ها اشاره می کند ( واکسن هایی مانند آنفلوانزا و کزاز که در جدول سوال IM3 نیامده است، مد نظر نمی باشد). در ستون مربوط به "روز" برای سوال IM3 کد "۶۶" را یادداشت کنید و قسمت مربوط به ماه و سال را خالی بگذارید. مثلا، اگر در کارت دو نوبت برای DPT ثبت شده بود، و یک نوبت دیگر واکسن داده شده بود اما ثبت نشده بود، در ستون "روز" کد "۶۶" نوشته می شود.

از پاسخ دهنده نخواهید که تاریخ ها را به یاد بیاورد. تنها در صورتی تاریخ را ثبت کنید که کارت یا مدرک دیگری موجود باشد که تاریخ مربوط به نوبت واکسیناسیون را ثبت کرده است.

سوالات IM6 تا IM 16 را فقط از مادر یا مراقب کودکانی بپرسید که کارت واکسیناسیون ندارند و یا کودکانی که کارت واکسیناسیون ارایه نداده اند.

**IM6. آیا (نام) واکسنی ( هر واکسنی از جمله واکسن های بسیج واکسیناسیون) برای پیشگیری از بیماری دریافت کرده است؟**

فقط در صورتی که کارت واکسیناسیون یا مدرک دیگری در دسترس نباشد ( به این معنی که اگر جواب به سوال IM1 کد "۲" یعنی "بلی، دیده نشد" یا کد "۳" یعنی "ندارد" بود) ، سوالات IM6 تا IM16 را بپرسید. روش های واکسیناسیون را به طور کامل برای مادر یا مراقب کودک توضیح دهید و در صورت لزوم توضیحات کامل تری ارایه دهید. در صورت نیاز، هنگام اشاره کردن به واکسن ها یا بیماری های خاص، از اسامی محلی استفاده کنید.

کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید. اگر جواب "بلی" است، برای پرس و جو در مورد هر یک از واکسن ها به سوال بعدی بروید. در صورتیکه جواب "خیر" یا "نمی داند" بود، به سوال UF16 و در استان های سیستان و بلوچستان، کرمان و هرمزگان به بخش مالاریا بروید.

**IM7.** آیا (نام) هرگز واکسن BCG برای پیشگیری از سل (تزریقی در بازو که معمولاً جوشگاه باقی می گذارد) دریافت کرده است؟  
کد مربوط به سوال را انتخاب کنید.

**IM8.** آیا (نام) هرگز واکسن برای پیشگیری از فلج اطفال (به صورت قطره خوراکی) دریافت کرده است؟

کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید. اگر پاسخ "بلی" است به سوال بعدی بروید. اگر جواب "خیر" یا "نمی داند" است به سوال IM11 بروید.

**IM9.** آیا اولین واکسن فلج اطفالی که (نام) دریافت کرد در ۲ هفته نخست پس از تولد بود یا دیرتر؟

کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید.

**IM10.** (نام) چند بار واکسن فلج اطفال دریافت کرده است؟

عدد مربوطه را در جای خالی بنویسید.

**IM11.** آیا (نام) هرگز واکسن سه گانه (تزریق در ران) برای پیشگیری از بیماریهای دیفتیری، کزاز و سیاه سرفه دریافت کرده است؟

کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید. اگر پاسخ "بلی" است به سوال بعدی بروید. اگر جواب "خیر" یا "نمی داند" است به سوال IM13 بروید.

**IM12.** (نام) چند بار واکسن سه گانه دریافت کرده است؟

عدد مربوطه را در جای خالی بنویسید.

**IM13.** آیا (نام) هرگز واکسن هیپاتیت ب (تزریق در ران یا باسن) برای پیشگیری از بیماری هیپاتیت ب دریافت کرده است؟

اگر پاسخ "بلی" است به سوال بعدی بروید. اگر جواب "خیر" یا "نمی داند" است به سوال IM16 بروید.

**IM14.** آیا اولین واکسن هیپاتیت ب در ۲۴ ساعت نخست پس از تولد دریافت شد یا دیرتر؟

کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید.

**IM15.** (نام) چند بار واکسن هیپاتیت ب دریافت کرده است؟

عدد مربوطه را در جای خالی بنویسید.

**IM16.** آیا (نام) هرگز واکسن MMR برای پیشگیری از سرخک، سرخجه و اوریون (تزریقی در بازو یا ران که در ۱۲ و ۱۸ ماهگی انجام

می شود) دریافت کرده است؟

کد مربوط به پاسخ را انتخاب کنید.

اکثر کودکانی که در مناطق آلوده به مالاریا زندگی می کنند در سنین یک تا دو سالگی برای اولین بار به مالاریا مبتلا می شوند. یعنی زمانی که هنوز ایمنی بالینی مناسبی کسب نکرده اند. در این کودکان بیماری می تواند به مالاریای شدید و مرگ منجر شود. بیش از ۹۰ درصد مرگ میر بر اثر مالاریا در بین کودکان زیر ۵ سال مشاهده می شود. طبق توصیه سازمان بهداشت جهانی تمام کودکان زیر ۵ سال در ۲۴ ساعت اول بعد از شروع تب باید بر حسب احتیاط تحت درمان ضد مالاریا قرار بگیرند تا از مالاریای شدید و مرگ جلوگیری شود.

**ML1. آیا طی ۲ هفته گذشته (نام) بیماری تب دار داشته است؟**

تب یکی از علائم مالاریا است و در مناطقی که مالاریا شایع است به مادران توصیه می شود تا به محض شروع تب برای درمان مالاریا اقدام کنند. کد مربوط به پاسخ داده شده را انتخاب کنید. کد مربوط به "بلی" را تنها در صورتی انتخاب کنید که کودک در فاصله ۲ هفته پیش از زمان مصاحبه مبتلا به تب بوده است. اگر کودک مبتلا به تب نبوده و یا پاسخ دهنده از آن اطلاع ندارد به پرسش بعدی بروید.

**ML2. آیا طی دوره بیماری نمونه خون از انگشت یا پاشنه پای (نام) برای آزمایش گرفته شد؟**

کد مربوط به پاسخ داده شده را انتخاب کنید.

**ML3. آیا برای درمان به جایی مراجعه کردید؟**

کد مربوط به پاسخ داده شده را انتخاب کنید. اگر پاسخ دهنده از منبعی برای درمان یا مشاوره کمک نگرفته است یا از آن اطلاعی ندارد به سوال ML8 بروید.

**ML4. به کجا مراجعه کردید؟**

خصوصی یا دولتی بودن محل مراجعه را جویا شوید. در مواردی که به یک محل دولتی مراجعه شده ولی کد مرتبط با آن در پرسشنامه نیامده باشد، توضیحات مربوط به آن را در قسمت "سایر مراجع دولتی" یادداشت کرده، حرف "H" را انتخاب کنید.

به همین ترتیب اگر مرجع ارائه خدمت بخش خصوصی باشد که کد مرتبط با آن در پرسشنامه نیامده است، توضیحات مربوط به آن را در بخش "سایر مراجع خصوصی" یادداشت کرده، حرف "O" را انتخاب کنید.

در صورتی که پاسخ گو اظهار کند که برای درمان کودکش به جایی مراجعه کرده که نام آن در لیست نیامده است، توضیحات مربوط به آن مکان را در قسمت تعیین شده برای "سایر" موارد یادداشت و حرف X را انتخاب کنید. سپس نام آن مکان را در قسمت مربوطه در پرسشنامه یادداشت کنید. بازبین تیم از دیگران، دولتی یا خصوصی بودن این مکان را جویا شده و قسمت مربوطه را انتخاب خواهد کرد.

**ML5. آیا هنگامی که برای درمان مراجعه کردید، دارویی برای درمان تب یا مالاریا به (نام) داده شد؟**

کد مربوط به پاسخ داده شده را انتخاب کنید. اگر به کودک دارویی برای تب یا مالاریا داده نشده است یا اگر مادر یا مراقب کودک از آن بی اطلاع است به سوال ML7 بروید.

## ML6. چه دارویی تجویز شد؟

کد مربوط به تمام دارو های مورد استفاده برای درمان تب را انتخاب کنید. این داروها شامل دارو های ضد مالاریا و انواع دیگر دارو ها مثل استامینوفن می شود که در آن مرکز درمانی تجویز و تهیه شده است می شود.

بعد از اولین پاسخ با پرسیدن اینکه "آیا داروی دیگری هم داده شد؟" پرس وجو را ادامه دهید تا زمانی که به همه دارو های مصرفی اشاره شود. اگر پاسخ گو نام تمام دارو های مصرفی کودک را به یاد نمی آورد، برای رسیدن به اسم درست دارو های ضد مالاریا و انواع دیگر از راه های زیر استفاده کنید:

۱. از پاسخگو بخواهید که بسته باقی مانده دارو ها را به شما نشان دهد. بعضی از خانواده ها دارو های ضد مالاریا ی مرسوم و انواع دیگر دارو را در خانه نگاه می دارند.

۲. نمونه ای از بسته بندی اصلی تمام دارو های ضد مالاریا ی مرسوم را به پاسخگو نشان دهید. ممکن است بعضی از پاسخگویان بسته داروها را بشناسند.

اگر دارو ضد مالاریا است اما در لیست نیست، حرف H را انتخاب کنید و نام دارو را در جای خالی بنویسید. اگر داروی نام برده شده از انواع دیگر دارو هاست و در لیست نیست حرف X را انتخاب کنید و نام دارو را در جای خالی بنویسید. اگر مادر یا مراقب هنوز چیزی به خاطر نمی آورد، کد Z را انتخاب کنید.

**ML7. آیا پیش از رفتن به مرکز بهداشتی هیچ گونه دارویی برای درمان تب یا مالاریا به (نام) داده شده بود؟**  
کد مربوط به پاسخ داده شده را انتخاب کنید. اگر جواب "بلی" است به سوال ML9 بروید تا از نوع داروی داده شده اطلاع حاصل کنید. اگر به کودک قبل از رفتن به مرکز درمانی دارویی برای تب یا مالاریا داده نشده است یا پاسخ گو اطلاع ندارد به سوال ML10 بروید.  
توجه کنید که با پاسخ به این سوال، باید از سوال شماره ML8 رد شده و به سوال ML9 یا ML10 بروید.

## ML8. آیا طی این بیماری دارویی برای درمان تب یا مالاریا به (نام) داده شد؟

این سوال تنها در صورتی پرسیده می شود که پاسخ گو از منبعی برای درمان یا مشاوره کمک نگرفته باشد. (پاسخ سوال ML3 خیر یا نمی داند باشد). کد مربوط به پاسخ داده شده را انتخاب کنید. اگر پاسخ دهنده از منبعی برای درمان یا مشاوره کمک نگرفته است یا از آن اطلاعی ندارد به سوال ML9 را نپرسید، در غیر این صورت سوال ML9 را بپرسید.

## ML9. چه دارویی داده شد؟

کد مربوط به تمام دارو های مورد استفاده کودک برای درمان تب را انتخاب کنید. این داروها شامل دارو های ضد مالاریا و انواع دیگر دارو ها مثل استامینوفن است.

بعد از اولین پاسخ با پرسیدن اینکه "آیا داروی دیگری هم داده شد؟" پرس وجورا ادامه دهید تا زمانی که به همه ی دارو های مصرفی اشاره شود. اگر پاسخ دهنده نامه تمام دارو های مصرفی کودک را به یاد نمی آورد، برای رسیدن به اسم درست دارو های ضد مالاریا و انواع دیگر از راه های زیر استفاده کنید:

۱. از پاسخگو بخواهید که بسته باقی مانده دارو ها را به شما نشان دهد. بعضی از افراد دارو های ضد مالاریای مرسوم و انواع دیگر دارو را در خانه نگاه می دارند.

۲. به پاسخگو نمونه ای از تمام دارو های ضد مالاریای مرسوم را در بسته بندی اصلی نشان دهید. ممکن است بعضی از پاسخگویان بسته داروها را بشناسند.

۳. در هنگام مصاحبه از نام تجاری مرسوم دارو های ضد مالاریا استفاده کنید.

اگر دارو ضد مالاریا است اما در لیست نیست، حرف H را انتخاب کنید و نام دارو را در جای خالی بنویسید. اگر دارو ی نام برده شده از انواع دیگر دارو هاست و در لیست نیست حرف X را انتخاب کنید و نام دارو را در جای خالی بنویسید. اگر مادر یا مراقب هنوز چیزی به خاطر نمی آورد حرف Z را انتخاب کنید.

آنتی بیوتیک هایی که معمولاً در درمان مالاریا مورد استفاده قرار می گیرند، شامل موارد زیر است:

تتراسایکلین، کلیندامایسین، آرتوسینیک، کوارتم و کینین

### **ML10. سوال ML6 و ML9 را کنترل کنید: آیا درمان ضد مالاریا ذکر شده است (کدهای A تا H)؟**

اگر داروی ضد مالاریا در سوال ML6 و ML9 ذکر شده است "بلی" را انتخاب کنید و به سوال بعد بروید. اگر پاسخ "خیر" بود، محل مربوط را انتخاب کنید و سوال UF16 بروید.

### **ML11. (نام) چه مدت پس از شروع تب، برای بار اول ( نام داروی ضد مالاریا از سوال ML6 یا ML9) را دریافت کرد؟**

این سوال برای دانستن زمان بین آغاز تب کودک و اولین مصرف داروی ضد مالاریا است.

اگر چندین دارو در سوال ML6 و ML9 ذکر شده است، نام همه ی آنها را ذکر کنید. زمان اولین باری که داروی ضد مالاریا مصرف شده است را ثبت کنید. اگر دارو روز شروع تب استفاده شده بود، کد "صفر" را انتخاب کنید و اگر دارو روز بعد به بیمار داده شده است کد "۱" و به همین ترتیب ادامه بدهید. اگر پاسخ گو نمی داند چند روز بعد از شروع تب دارو مصرف شده است کد "۸" را انتخاب کنید.

### **UF16. زمان را ثبت کنید.**

زمان ( ساعت و دقیقه) تمام تکمیل پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال را ثبت نمایید. اگر ساعت یا دقیقه ها کمتر از ۱۰ هستند، قبل از عدد ساعت یا دقیقه صفر بگذارید ( مثلاً ساعت: ۰۹ و دقیقه: ۰۷). از گرد کردن دقیقه خودداری کنید و بی کم و کاست، دقیقه ای را که روی ساعت خود می بینید را یادداشت کنید.

### **UF17. آیا کودک ۴-۰ ساله دیگری در همان خانوار وجود دارد؟**

اگر کودک ۴-۰ ساله دیگری در همان خانواده وجود دارد، کلمه "بلی" را انتخاب کنید و به پاسخ دهنده بگویید که بعد از تکمیل پرسشنامه بعدی ( برای کودک زیر ۵ سال دیگر) قد و وزن کودک را اندازه می گیرید. پرسشنامه کودکان زیر پنج سال دیگری بردارید و پرسش ها را از همان پاسخ دهنده برای کودک دیگرش بپرسید. اگر کودک ۴-۰ ساله دیگری در آن خانوار نیست، قسمت مربوطه را انتخاب کنید و با تشکر از مصاحبه شونده برای همکاری با شما، به او بگویید که لازم است وزن و قد کودک را اندازه گیری کنید.

کنترل کنید که آیا باید پرسشنامه "زن" یا "کودکان زیر پنج سال" دیگری را برای همان خانوار تکمیل کنید یا نه .

به سراغ پرسشنامه بعدی "زن" یا "کودکان زیر پنج سال" بروید، یا اینکه مقدمات انجام اندازه گیری قد و وزن همه کودکان واجد شرایط در آن خانوار را فراهم کنید.

## بخش تن سنجی

بعد از اینکه پرسش نامه برای کودکان زیر ۵ سال تکمیل شد، قد و وزن تمام بچه ها ی زیر ۵ سال در خانوار اندازه گیری می شود. اما اگر بعضی از پاسخگوها یا کودکان قبل از تکمیل تمام پرسش نامه ها قصد ترک کردن آنجا را دارند و یا لازم است تا با فرد دیگری مصاحبه کنید، بهتر است اندازه گیری بر روی کودکانی که حضور دارند، انجام گیرد. مهم ترین مساله این است که اندازه گیری بر روی تمام کودکان واجد شرایط انجام شود. هر کودک اندازه گیری شده و قد و وزن او در پرسش نامه اش وارد می شود. اطمینان حاصل کنید که وزن هر کودک در پرسش نامه خودش وارد شده باشد

### تجهیزات تن سنجی

#### تخته اندازه گیری قد

قد کودکان کمتر از دو سال به شکل خوابیده و قد کودکان بزرگ تر به صورت ایستاده اندازه گیری می شود. تخته اندازه گیری قد برای هر دو وضعیت قابل استفاده می باشد.

#### ترازو

ترازوی مورد استفاده در این مطالعه، یک ترازوی زمینی تا حداکثر ظرفیت ۱۵۰ و با دقت ۱۰۰ گرم است. در صورت امکان باید کودک را مستقیماً وزن کرد. در صورتی که کودک خیلی کوچک باشد و یا به شدت گریه نماید می توان ابتدا مادر را به تنهایی و سپس با کودک را در بغل وزن کرد. ترازو به طور خودکار وزن کودک را با عمل تفریق محاسبه می نماید. حتماً باید روزانه قبل از شروع کار، وزنه را برای اطمینان از دقت آن با استفاده از وزنه شاهد امتحان کنید.

ترازو توسط چهار عدد باتری ۱/۵ ولتی کار می کند. با یک مجموعه باتری می توان ۱۲۰،۰۰۰ بار عمل توزین را انجام داد. ترازو در شرایط زیر به طور خودکار خاموش می شود:

- در حالت عادی پس از ۲۰ ثانیه
- در " عملکرد مادر و کودک " پس از ۲ دقیقه

### آماده سازی ترازو :

۱. ترازو را روی یک سطح سخت و تراز (چوب، سیمان یا زمین سفت) قرار دهید. سطوح نرم یا ناهموار ممکن است موجب بروز خطا در اندازه گیری شود.
۲. ترازو را با دقت برگردانید تا پشت آن در دسترس قرار گیرد. محل مخصوص باتری را باز کرده و باتری ها را جایگذاری کنید. برای فعالسازی کلید واقع در محل مخصوص باتری را در وضعیت روشن قرار دهید.
۳. اگر ترازو خیلی سرد یا خیلی گرم شود به درستی عمل نخواهد کرد. بهتر است از ترازو در سایه یا محیط داخلی استفاده شود. اگر ترازو داغ شده و به درستی عمل نکند، آن را در محل خنکی قرار داده و پیش از استفاده مجدد ۱۵ دقیقه صبر کنید. اگر ترازو خیلی سرد شده باشد آن را در محل گرمتری قرار دهید.

۴. ترازو باید با تغییرات دمایی سازگار گردد. اگر ترازو به محلی جدید با دمای متفاوت برده شود پیش از استفاده مجدد از آن ۱۵ دقیقه صبر کنید.

۵. ترازو را با دقت حمل کنید:

- دقت کنید که به ترازو ضربه وارد نشود.
- اوزان بیش از ۱۵۰ کیلو گرم را با ترازو وزن نکنید.
- ترازو را در برابر رطوبت یا بخار زیاد محافظت کنید.
- از ترازو در دماهای کمتر از ۱۰ و بیشتر از ۴۰ درجه سانتیگراد استفاده نکنید.

### چگونگی اندازه گیری کودک کم سن و یا کودکی که به شدت گریه می کند:

۱. ترازو دارای یک کلید ارتعاشی است. با ایستادن روی صفحه توزین ترازو را روشن کنید.

۲. پیش از ایستادن مجدد روی ترازو صبر کنید تا صفحه نمایش ۰۰ را نشان دهد.

۳. از مادر/مراقب بخواهید تا روی ترازو بایستد.



وزن مادر/مراقب روی صفحه نمایش آشکار می شود.

۴. در حالیکه مادر/مراقب آرام روی ترازو ایستاده است، کلید مادر و کودک را فشار دهید. ۰۰ روی صفحه نمایش آشکار می شود.

۵. حالا مادر/مراقب می تواند از روی ترازو پایین بیاید تا کودک را در آغوش گیرد. ترازو \_ \_ \_ را نمایش می دهد.

۶. پس از آنکه مادر/مراقب دوباره در حالیکه کودک را در آغوش دارد روی ترازو می ایستد، فقط وزن کودک به نمایش گذاشته می شود.

هنگامی که عدد برای حدود ۳ ثانیه ثابت باقی ماند، صفحه نمایش ثابت می گردد. این مطلب از تغییر مداوم صفحه نمایش ناشی از حرکت کردن کودک جلوگیری می کند.

۷. وزن کودک را ثبت کنید.





حالا مادر/ مراقب می تواند کودک را بغل کرده و به روی ترازو برگردد. فقط وزن کودک روی صفحه نمایش آشکار می شود.

۷. برای وزن کردن یک کودک دیگر مراحل ۵ و ۶ را تکرار کنید.

۸. وضعیت مادر و کودک روشن باقی می ماند تا زمانی که:

- کلید مادر و کودک را مجدداً فشار دهید.
- ترازو به طور خودکار خاموش شود.

به خاطر داشته باشید: در وضعیت مادر و کودک ترازو ۲ دقیقه پس از آخرین توزین و در وضعیت عادی ۲۰ ثانیه پس از آخرین توزین خاموش می گردد.

#### نکات مهم:

- وزن فردی مادر/ مراقب باید قبل از آنکه کودک برای توزین به او داده شود مشخص شده و سپس توزین خشک انجام شود.
- همان فردی که توزین خشک می شود باید کودک را در بغل بگیرد.
- توزین خشک را می توان با فشار دادن دوباره کلید مادر و کودک یا با صبر کردن تا زمان خاموش شدن خودکار ترازو غیر فعال کرد.

توجه به نکات زیر در اندازه گیری قد و وزن ضروری است:

#### ۱. اندازه گیری قد توسط دو نفر باید انجام شود.

برای اندازه گیری قد کودک به دو فرد آموزش دیده نیاز است. فرد اول کودک را نگه داشته و اندازه گیری را انجام می دهد و نفر دوم در نگه داشتن کودک کمک می کند.

#### قرار دادن تخته اندازه گیری و ترازو

در هنگام مراجعه به یک خانوار، محل مناسبی را برای قرار دادن ترازو و تخته اندازه گیری مشخص نمایید. این محل باید نور کافی داشته باشد و در معرض هوای سرد و یا بارانی نباشد. همچنین سعی نمایید از تجمع افراد در محل جلوگیری نمایید.

#### ارزیابی سن کودک

پیش از اندازه گیری، سن کودک را مشخص نمایید. اگر کودک کمتر از دو سال دارد قد او را به صورت خوابیده اندازه بگیرید و اگر دو سال یا بیشتر دارد قد کودک را ایستاده اندازه بگیرید. در صورتی که بدست آوردن سن دقیق کودک ممکن نیست، اگر قد کودک کمتر از ۸۵ سانتیمتر است خوابیده و در صورتی که ۸۵ سانتیمتر یا بیشتر قد دارد آنرا ایستاده اندازه بگیرید.

#### ۲. زمان اندازه گیری قد و وزن

اندازه گیری قد و وزن را پس از ثبت اطلاعات شفاهی در پرسشنامه آغاز کنید. این مطلب به شما اجازه می دهد تا با اعضاء خانوار آشنا شوید. انداز گیری قد و وزن را در ابتدای مصاحبه یعنی به محض ورود به خانواده انجام ندهید .

### قد و وزن کودکان را یک به یک اندازه بگیرید

اگر مادر/مراقبی بیش از یک کودک واجد شرایط دارد ابتدا تمام پرسشنامه های مادر/مراقب را تکمیل نموده و سپس قد و وزن کودکان را اندازه گیری کنید. اگر فکر می کنید که موکول کردن تمام اندازه گیری ها به بعد از پایان تمام پرسشنامه ها موجب بروز سردرگمی و اشتباه می شود باید اندازه گیری های کودکان هر مادر/مراقب را پس از تکمیل پرسشنامه های آن مادر/مراقب انجام دهید و سپس به سراغ مادر/مراقب بعدی بروید. هر چند عملاً اغلب انجام مصاحبه با تمام مادران/مراقبان و سپس اندازه گیری کودکان منطقی تر است اما این گزینه را زمانی انتخاب کنید که مطمئن باشید موجب بروز سردرگمی نمی شود. حائز اهمیت است که اندازه گیری قد و وزن یک کودک را پیش از اندازه گیری قد و وزن کودک واجد شرایط بعدی تمام کنید.

### ۳. کودک را کنترل کنید

در زمان اندازه گیری قد و وزن باید کودک را کنترل کنید. حتی نیرو و تحرک کودکان بسیار خردسال را هم نباید دست کم گرفت. محکم اما ملایم باشید. مادر و کودک احساس آرامش و عزت نفس شما را حس می کنند. باید کودک را به شکلی نگه دارید که نلغزد و نیفتد. هرگز کودک را با ابزار اندازه گیری تنها نگذارید. همواره تماس جسمی خود را با کودک حفظ کنید (بجز چند ثانیه ای که وزن کودک را اندازه می گیرید).

### ۴. برخورد با مقاومت مادر و کودک

برای کاهش میزان مقاومت، ترس یا ناراحتی احتمالی، فرآیند اندازه گیری قد و وزن را برای مادر و تا حد امکان برای کودک توضیح دهید. به خاطر داشته باشید که کودکان خردسال اغلب فاقد حس همکاری بوده و تمایل به گریه کردن، جیغ زدن، لگد زدن و گاهی گاز گرفتن دارند. اگر کودک به شدت گریه می کند سعی کنید پیش از اندازه گیری قد و وزن، کودک را آرام کرده یا او را برای مدتی به مادرش برگردانید. در موارد زیر قد و وزن کودک را اندازه گیری نکنید:

- اگر مادر امتناع می کند
- اگر کودک بسیار مریض یا ناراحت است
- کودک دارای بد شکلی جسمی است که با اندازه گیری تداخل داشته یا موجب اندازه گیری نادرست می شود. در چنین مواردی برای آنکه رفتار درستی داشته باشید می توانید قد و وزن کودک را اندازه گیری کرده و بدشکلی را در پرسشنامه یادداشت کنید.

### ۵. ثبت اندازه ها و دقیق بودن

اندازه ها را با خودکار آبی ثبت نمایید. اگر اشتباه کردید آنرا خط زده و اعداد صحیح را دوباره بنویسید. برای جلوگیری از آسیب احتمالی شما و کودک، در زمان وزن کردن یا اندازه گیری کودک از نگه داشتن اجسام در دست و قلم در دهان، یا جیب روی سینه اجتناب کنید. زمانی که از قلم استفاده نمی کنید آن را در بسته تجهیزات، جا مدادی یا روی فرم تحقیق بگذارید. مطمئن شوید که ناخن انگشتان دستتان بلند نیست.

### کیفیت اندازه گیری

کیفیت و سرعت اندازه گیری شما با تمرین بهبود خواهد یافت. ممکن است با یک همکار دیگر به عنوان یک گروه همکاری کنید. در این صورت شما نه تنها مسئول کار خودتان که مسئول کار گروهتان نیز هستید. هر چند این فرآیندها ممکن است ساده و تکراری به نظر برسند اما آنها را بی اهمیت در نظر نگیرید. اگر دقت نکنید به سادگی دچار اشتباه می شوید. هیچ مرحله ای را حذف نکنید و بر کارتان تمرکز کنید.

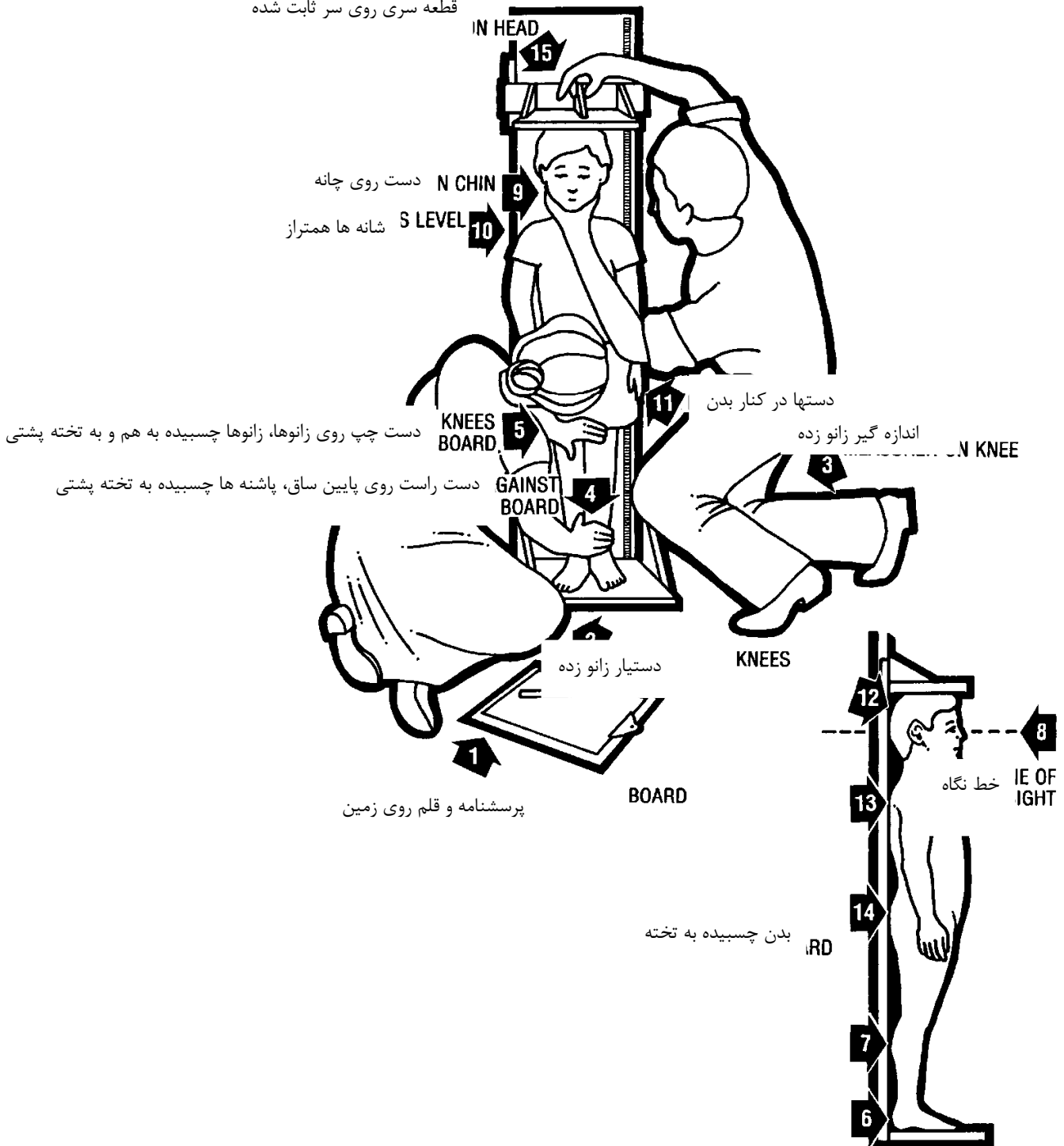
ارزیابی وضعیت تغذیه ای – خلاصه فرآیندها

اندازه گیری قد کودک در حالت ایستاده: خلاصه فرآیندها (به تصویر ۱ مراجعه کنید)

۱. **فرد اندازه گیر یا دستیار:** تخته اندازه گیری را روی یک سطح صاف و محکم به دیوار، میز، درخت، پلکان و غیره تکیه دهید. مطمئن شوید که تخته ثابت است.
۲. **فرد اندازه گیر یا دستیار:** از مادر کودک بخواهید که کفشهای او را در آورد و اگر موی کودک به گونه ای بافته شده که مزاحم کار اندازه گیری است، آن را باز کند. از او بخواهید تا کودک را به جلو تخته اندازه گیری آورده و در مقابل کودک زانو بزند (در صورتی که او نقش دستیار را بازی نمی کند).
۳. **دستیار:** پرسشنامه و قلم را روی زمین بگذارید (فلش شماره ۱). در سمت راست کودک روی دو زانو قرار بگیرید (فلش شماره ۲).
۴. **فرد اندازه گیر:** برای داشتن تحرک بیشتر در سمت چپ کودک روی زانوی راست قرار بگیرید (فلش شماره ۳).
۵. **دستیار:** پاهای کودک را صاف و چسبیده به هم در مرکز قاعده تخته اندازه گیری به دیواره پشتی آن بچسبانید. دست راستان را بالای قوزک پا روی ساق کودک (فلش شماره ۴)، و دست چپتان را روی زانوهای کودک (فلش شماره ۵) گذاشته و آنها را به تخته بچسبانید. مطمئن شوید که پاهای کودک صاف و پاشنه ها و پشت ساق به تخته چسبیده است (فلش های ۶ و ۷).
۶. **فرد اندازه گیر:** اگر مادر در مقابل کودک ایستاده است به کودک بگوئید که مستقیم به جلو به مادرش نگاه کند. اطمینان پیدا کنید که خط نگاه کودک افقی است (فلش شماره ۸). کف دستتان را روی چانه کودک بگذارید. آرام آرام دستتان را ببندید (فلش شماره ۹). فک کودک را فشار ندهید. گوش یا دهان کودک را با دست نپوشانید. مطمئن شوید که شانه ها همتراز هستند (فلش شماره ۱۰)، دستها در طرفین بدن قرار دارند (فلش شماره ۱۱) و سر، تیغه شانه و باسن به تخته چسبیده است (فلش های ۱۲، ۱۳ و ۱۴). با دست راست قطعه سری تخته اندازه گیری را پایین بیاورید تا روی سر کودک قرار گیرد. مطمئن شوید که از بین موهای کودک رد شده است (فلش شماره ۱۵).
۷. **اندازه گیر و دستیار:** وضعیت کودک را بررسی کنید (فلشهای ۱ تا ۱۵). در صورت نیاز هر مرحله را تکرار کنید.
۸. **اندازه گیر:** وقتی وضعیت کودک درست شد، اندازه را بر اساس نزدیکترین ۰/۱ سانتی متر خوانده و اعلام نمایید. قطعه سری را از روی سر و دست چپتان را از روی چانه کودک بردارید.
۹. **دستیار:** اندازه را فوراً ثبت کرده و به فرد اندازه گیر نشان دهید. به عنوان روش جایگزین دستیار می تواند اندازه را با صدای بلند خوانده و فرد اندازه گیر با تکرار کردن، آنرا تأیید نماید.
۱۰. **اندازه گیر:** اندازه ثبت شده در پرسشنامه را برای اطمینان از دقت و خوانا بودن بررسی کنید.

تصویر شماره ۱: اندازه گیری قد کودک

قطعه سری روی سر ثابت شده



اندازه گیری قد کودک در حالت خوابیده: خلاصه فرآیندها (به تصویر ۲ مراجعه کنید)

۱. فرد اندازه گیر یا دستیار: تخته اندازه گیری را روی یک سطح صاف و محکم مثل کف اتاق یا یک میز ثابت قرار دهید.
۲. دستیار: پرسشنامه و قلم را روی زمین یا میز بگذارید (فلش شماره ۱). اگر تخته روی زمین قرار دارد در پشت قاعده تخته دو زانو روی زمین بنشینید (فلش شماره ۲).
۳. فرد اندازه گیر: به شکلی که بتوانید قطعه پایی را با دست راست بگیرید، در سمت راست کودک زانو بزنید (فلش شماره ۳).
۴. فرد اندازه گیر یا دستیار: با کمک مادر کودک را ضمن پیروی از موارد زیر روی تخته بخوابانید:  
دستیار: پشت سر کودک را با دست نگه داشته و به آرامی کودک را روی تخته بخوابانید.

فرد اندازه گیر: پشت تنه کودک را نگه دارید.

۵. فرد اندازه گیر یا دستیار: اگر مادر نقش دستیار را ندارد از او بخواهید که در سمت مقابل تخته روبروی فرد اندازه گیر زانو زده و به او در آرام نگه داشتن کودک کمک کند.

۶. دستیار: دستپایان به شکل کاسه روی گوش های کودک قرار دهید (فلش شماره ۴). با بازوهای صاف (فلش شماره ۵) سر کودک را به شکلی روی قاعده تخته قرار دهید که کودک مستقیم رو به بالا نگاه کند. خط نگاه کودک باید بر زمین عمود باشد (فلش ۶). سر شما باید دقیقاً بالای سر کودک باشد. مستقیم به چشمان کودک نگاه کنید.

۶.۴. فرد اندازه گیر: اطمینان حاصل کنید که کودک صاف و در مرکز تخته خوابیده است (فلش شماره ۷). دست چپتان را روی قسمت پایین ساق (بالای قوزک پا) یا روی زانوها (فلش شماره ۸) قرار دهید. آنها را به تخته بچسبانید. با دست راستتان قطعه پایی را محکم به پاشنه پای کودک بچسبانید.

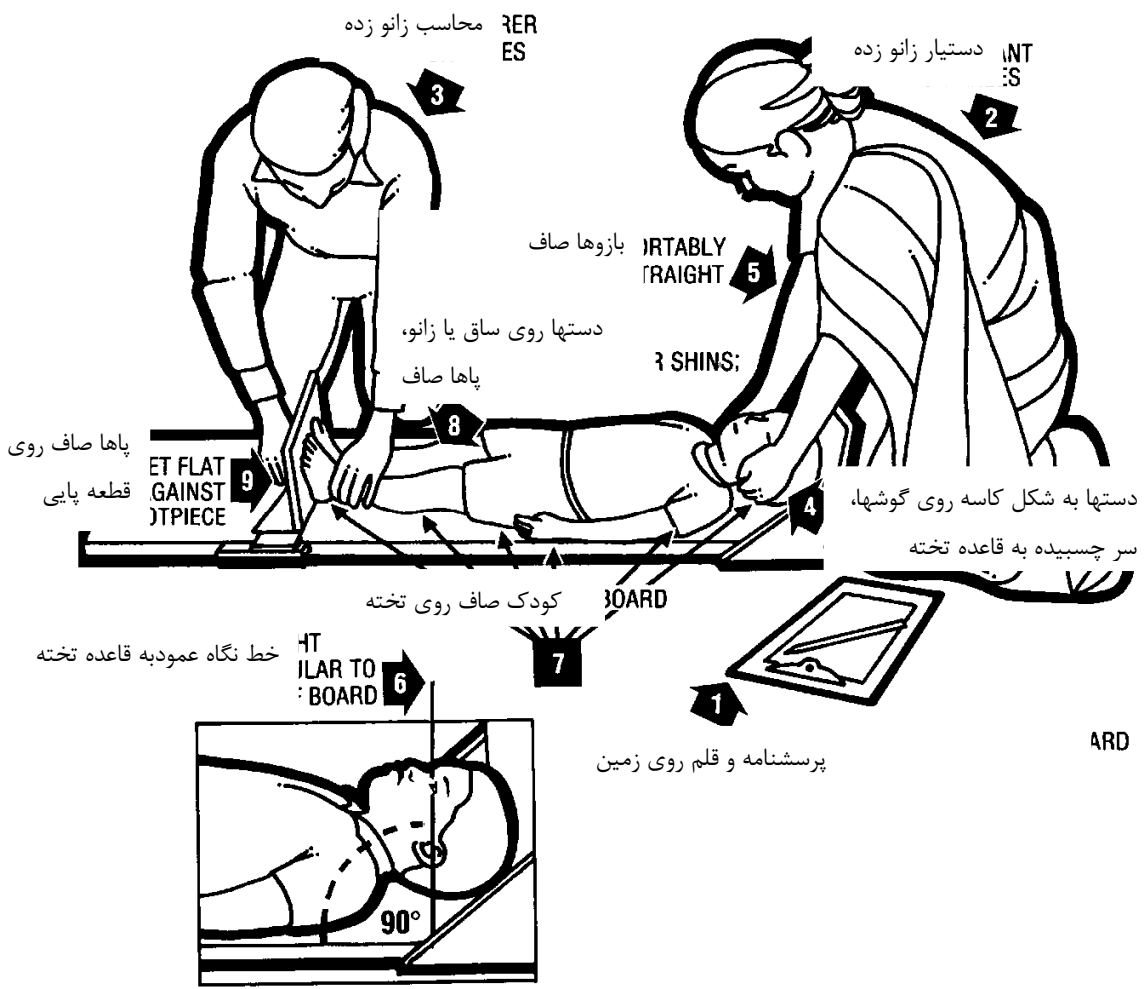
۷.۸. فرد اندازه گیر و دستیار: وضعیت کودک را بررسی کرده (فلش های ۱ تا ۹) و در صورت نیاز هر مرحله را تکرار کنید.

۸.۹. فرد اندازه گیر: وقتی وضعیت کودک مناسب شد اندازه را از روی نزدیکترین ۰/۱ سانتیمتر خوانده و اعلام کنید. تخته پایی را بردارید، دست چپتان را از روی ساق یا زانوی کودک بردارید و هنگام ثبت نتیجه کودک را نگه دارید.

۹.۱۰. دستیار: فوراً سر کودک را آزاد کرده، اندازه را ثبت کرده و آنرا به فرد اندازه گیر نشان دهید. به عنوان روش جایگزین، دستیار می تواند اندازه را با صدای بلند خوانده و فرد اندازه گیر با تکرار کردن آنرا تأیید نماید.

۱۰.۱۱. فرد اندازه گیر: اندازه ثبت شده در پرسشنامه را برای اطمینان از دقت و خوانا بودن بررسی کنید.

تصویر ۲: اندازه گیری قد کودک به صورت خوابیده



### ارزیابی میزان ادم

ادم عبارت است از احتباس آب در بافت‌های بدن. ادم تغذیه ای همواره ابتدا در پاها بوجود آمده و سپس به بالا به سمت دیگر اعضاء بدن گسترش می یابد. ادم دوطرفه (در هر دو اندام) علامت سوء تغذیه حاد شدید است. ادم یک اندام نمی تواند به دلیل سوء تغذیه باشد.

ارزیابی ادم بوسیله نگه داشتن یک پا در هر دست و فشار آوردن با شست دست روی قسمت بالای پا به مدت ۳ ثانیه انجام می شود. لازم نیست فشار وارد شده برای ارزیابی ادم شدید باشد و نیز نباید دردناک و ناراحت کننده باشد. اگر کودک مبتلا به ادم دو طرفه باشد، به مدت چند ثانیه پس از رفع فشار، اثر یا فرو رفتگی در هر دو پا باقی می ماند. فقط در صورتیکه اثر یا فرورفتگی در هر دو پا دیده شود می توان کودک را دارای ادم در نظر گرفت.

### AN2. نتیجه سنجش قد و وزن

کد مربوطه را انتخاب کنید. اگر دلیل "سایر" است، توضیحی در خط مربوط بدهید و کد "۶" را انتخاب کنید.

### AN3. وزن کودک

کودک می بایست مطابق آموزش های داده شده وزن شود. عدد روی ترازو را دقیقاً بر اساس کیلوگرم با یک رقم اعشار یاد داشت کنید به طوری که که کیلوگرم در خانه های سمت چپ و گرم در خانه سمت راست نوشته شود. اگر وزن گرم ندارد عدد صفر را در خانه مربوطه یادداشت کنید. اگر وزن اندازه گیری نشده است کد ۹۹.۹ را انتخاب کنید.

### AN4. قد کودک

سن کودک را در سوال AG2 کنترل کنید. اگر کودک زیر ۲ سال است علامت بزنیید و کد "۱" را انتخاب کنید و سپس اندازه کودک را به صورت دراز کشیده اندازه بگیرید (تا یک رقم اعشار). اگر کودک ۲ سال یا بیشتر دارد علامت بزنیید و کد "۲" را انتخاب کنید سپس قد ایستاده کودک را اندازه بگیرید. قد کودک را به سانتی متر در خانه های سمت چپ و تا یک رقم اعشار آن را در خانه سمت راست یادداشت کنید. اگر سانتیمتر صفر است، عدد صفر بگذارید.

### AN5. ادم

ادم یا احتباس مایع در بافت های بدن، نشانه ای از بیماری کواشیکور و نوعی از سوء تغذیه شدید می باشد. کنترل کنید که آیا کودک ادم دارد یا خیر. اگر بلی کد "۱" و اگر خیر کد "۲" را انتخاب کنید. اگر مطمئن نیستید، کد "۳" را انتخاب کنید. اگر به دلایلی، ادم کنترل نشده است کد "۷" را انتخاب کنید و دلیل را ذکر کنید.

### AN6. آیا کودک دیگری واجد شرایط اندازه گیری در خانواده هست؟

اگر کودک دیگری در خانواده است که واجد شرایط اندازه گیری است، "بله" را انتخاب و اندازه گیری برای کودک بعدی را در پرسشنامه آن کودک ثبت کنید. در غیر اینصورت "خیر" را انتخاب کنید و مصاحبه را با تشکر از تمامی افرادی که در مصاحبه شرکت کردند، تمام کنید. پس از کامل کردن تمام اندازه گیری ها در خانوار، شما باید نتایج مصاحبه ها را در قسمت UF11 جدول اطلاعات پرسش نامه کودکان زیر پنج سال هر کودک ثبت کنید.

تمام پرسشنامه های این خانوار را یک جا جمع کرده و بررسی کنید که آیا تمام شماره های شناسایی روی هر صفحه قید شده است یا خیر. تعداد مصاحبه های انجام شده را با اطلاعات خانوار تطبیق دهید. قبل از ترک منزل مصاحبه شونده اطمینان حاصل کنید که تمام بخش های پرسش نامه تکمیل شده و هیچ جای خالی باقی نمانده است. مطمئن شوید که بین پاسخ های صفر واقعی و داده های جا افتاده و یا "نمی داند" تفاوت وجود دارد. همچنین کنترل کنید که تمامی شماره های شناسایی در محل های مربوطه هر پرسش نامه وارد شده اند. پرسش نامه ها را به ناظر خود تحویل دهید.

### مشاهدات:

آخرین صفحه پرسش نامه کودکان زیر ۵ سال برای مصاحبه گر ها، بازبین میدانی و ناظر دانشگاهی/میدانی در نظر گرفته شده است تا مشاهدات خاص مربوط به مصاحبه را ثبت کنند.